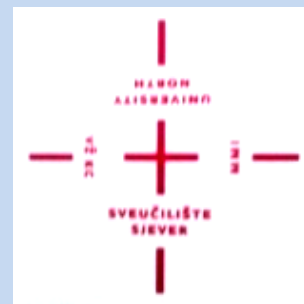

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske
SVEUČILIŠTE SJEVER

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної
науково-методичної
конференції**

**«УПРАВЛІННЯ
ЯКІСТЮ
ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ»
Частина 1.**

Конференція – XXIII

19-20 квітня 2018р.

ОДЕСА – 2018

М 341

УДК 338 (063)

В збірнику наведені матеріали, які докладалися на XXIII Міжнародній науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців» (м.Одеса, 19-20 квітня 2018р.), висвітлюються: результати науково-методичної роботи ОДАБА й інших ВНЗ та організацій **України, Хорватії, Польщі, Словачії, Молдови** з питань:

- модернізації структури та змісту освіти;
- завдань вищої освіти у сфері гуманітарного розвитку суспільства;
- розвитку наукової та інноваційної діяльності в освіті;
- методичного забезпечення та організації навчального процесу;
- удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки.

Редакційна колегія:

Ковров А.В., к.т.н., професор – голова

Крутий Ю.С., д.т.н, доцент - заступник голови

Клименко Є.В., д.т.н., професор

Голубова Д.О., к.т.н., доцент

Ажаман І.А., д.е.н., доцент

Денисенко В.Ю., к.т.н., доцент

Герасімова Д.Л., доцент

Григор'єва В.Б., к.пед.н., доцент

Окландер Т.О., д.е.н., доцент

Пандас А.В., к.е.н.

Ярьоменко І.С., к.арх., доцент

Відповідальні секретарі:

Лесняк М.О.

Яричук К.С.

Рекомендовано до друку
Методичною Радою ОДАБА
(Протокол № 7 від 28 березня 2018р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

Відповідальний за випуск: д.т.н., доцент **Крутий Ю.С.**

©Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2018

МОДЕРНІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ОСВІТИ

MODERNIZATION OF HIGHER EDUCATION IN THE EUROPEAN UNION

KONDRATENKO O.

Military academy, Odesa, Ukraine

BACHINSKYI V.

Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odesa, Ukraine

The higher education landscape is undergoing significant change as a result of technological innovations. We are witnessing changes in the way higher education is taught and in the way students learn.

These new technologies and approaches to education are already having a clear and positive impact on higher education provision. They can support efforts within the Bologna Process to enhance the quality and extend the reach of higher education across Europe. And they are already starting to facilitate better quality learning and teaching for both on-campus and online provision, as educational resources from around the globe become more freely accessible and more interactive media for learning are employed. Methods of teaching can be better tailored to individual students' needs and advances in learning analytics are enabling quicker feedback on students' performance.

Within higher education, new technologies have enormous potential to effect change. They enable universities to meet a broader range of learners' needs, adapting traditional teaching methods and offering a mix of face-to-face and online learning possibilities that allow individuals to learn anywhere, anytime. They also create openings to engage in new kinds of collaboration and offer opportunities to distribute resources more effectively. Given the societal and economic potential that can come from harnessing technological innovation in higher education, it is imperative that Europe takes the lead in this arena.

The advent of digital technology in the last two decades has changed the world dramatically, and will continue to do so. Technology is driving major changes in people's professional and personal lives across Europe and the world, impacting every facet of society, and is now an integral part of how most people interact, work, learn and access knowledge and information. New and emerging technologies are already starting to have a transformative effect on higher education provision.

The integration of digital technologies and pedagogies should form an integral element of higher education institutions' strategies for teaching and learning. Clear goals and objectives should be defined and necessary organizational support structures established to drive implementation. Digital technology is an ally for higher education.

PROBLEMS OF HIGHER EDUCATION IN MODERN SOCIETY**LEVCHUK K.O.***Dniprovsky State Technical University, Kamyans'ke, Ukraine*

Higher education in modern conditions requires rethinking and changing many outdated processes, introducing certain adjustments to existing curricula, requirements for the process of youth education, greater flexibility and adaptability to continuous changes in society. Specialists must have the necessary professional competencies to enable them to meet new social, economic and technological requirements. In a competitive struggle only the state with higher level of professional training of workers will be able to win, because, as it is known, the human factor is the basis of development, and economics is no exception. Thus, the competitive environment brings new requirement both for basic knowledge and skills, and for the professional skills themselves. Specialists must have the ability to study, constantly improve their qualifications, and even be prepared for retraining, because in modern conditions, the production methods and types of products are becoming obsolete, and eventually they disappear from the market [1, p.4-11].

In the modern world, schools, universities and other educational institutions are just one of many sources of information. The Internet and various types of distance learning require from teachers to master both traditional teaching methods and more modern, and actively use them during training. In addition, changes affect not only methods and approaches, but also the process of teacher's thinking. During a certain period the training was aimed at transferring a certain amount of knowledge. Modern realities require a change in design-oriented thinking, which will allow to modernize knowledge and skill; skills are becoming more flexible, more competitive in the modern market. Traditional education does not keep pace with the pace of information technology development, therefore, a university graduate with a traditional approach to learning is already uncompetitive, as his knowledge is outdated.

Modern computer technologies considerably extend the teacher's capabilities, which leads to the need to review the existing goals and objectives of the training, its content and methods, and the definition of identical requirements for graduates of higher education institutions, whose diplomas would have the same value and

convertibility. In traditional or classroom learning, the level of knowledge is measured by the amount and quality of the acquired information. This approach is outdated [2]. Now, when assessing the quality of education, the attention is not paid to the number of existing educational institutions, the number of working scientific workers and other indicators that do not reflect the objective assessment of the professional training level of a specialist and his personal development. For a more objective assessment, the UN Human Development Index has been developed and used, which is a set of indices such as: life expectancy index, gross national income and education (literacy of the whole population and individual scientific literacy). After calculating the three above-mentioned indicators, the average geometric of these indices is HDI (ranging from 0 to 1). Ukraine ranks 84th among 188 countries (0.743) according to this indicator. The first places are occupied by Norway with 0.94 and Switzerland 0.93, in the USA it is 0.92, in Japan - 0.891, France - 0.88 [3].

Therefore, the goals and objectives of education should be aimed at the possibility of continuing education, which should be based on the recognition of final qualification certificate by different countries and the existence of unified elements of the educational process. Higher education is a necessary component for solving social, economic and other state problems.

References:

1. Kremin V.G Qualitative education and new demands of time / Vasyl Grigorovich Kremen. // Science-school. - 2013. - №4. - p. 4-11.
2. Yuzik O. Qualitative education - one of the conditions for modernization of the education system in Ukraine within the framework of the Bologna process / O. Yuzyk // New pedagogical thought. - 2013. - N. 1.1. - P. 50. - Mode of access: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2013_1_11.
3. Human development index. [Electronic resource]//centre of humanitarian resources 2006-2018. Mode of access: [http:// gtmarket.ru/ratings/human development index](http://gtmarket.ru/ratings/human-development-index).

ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО КЛАСТЕРУ АКАДЕМІЇ**АКСЬОНОВА І.М., ДЕНИСЕНКО В.Ю.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Сьогодні головним джерелом економічного зростання країни є науково-технічний прогрес і розвиток інноваційного бізнесу. Диференціація та індивідуалізація професійної освіти є передумовою інтеграційних процесів, одним з яких є формування та розвиток освітніх кластерів.

Освітній кластер – це сукупність взаємопов'язаних установ професійної освіти, об'єднаних за галузевою ознакою і партнерськими відносинами з підприємствами галузі.

Освітній кластер – це система навчання, взаємонавчання і інструментів самонавчання в інноваційному ланцюжку наука-технології-бізнес, заснована переважно на горизонтальних зв'язках всередині ланцюжка

До завдань, що стоять перед кластером, крім розвитку самої системи освіти, додається також необхідність зміцнення зв'язків системи професійного навчання з ринком праці. Повноцінний інноваційно-освітній кластер повинен взаємодіяти з великими корпораціями - замовниками інновацій, органами державної влади, фінансовими та громадськими організаціями.

Перевагами освітнього кластеру є:

- Можливість використання ресурсів учасників кластера (матеріальна-технічна, наукова, методична база, кадри та ін.).
- Введення в сферу освіти найсучаснішого предметного і технологічного змісту.
- Наступність освіти різних рівнів.
- Побудова індивідуальних траєкторій профорієнтації.
- Безперервне «занурення» студентів в область їх майбутньої професійної діяльності.

На сучасному етапі здійснюється реформування всієї загальноосвітньої підготовки, відбувається перехід від унітарного навчання до освіти за вибором студента, змінюється структура шкільних та дошкільних навчальних закладів, розширюється мережа ліцеїв, гімназій, коледжів, післядипломної, корпоративної та додаткової освіти, освітніх організацій із рівневою і профільною диференціацією навчання, авторських й приватних закладів, які практикують нові моделі та технології навчання, виховання та інших видів сучасних освітніх засобів. удосконалюються навчальні програми.

Найчастіше центральне і значуще місце в кластері займає університет, який об'єднує навчальні заклади та освітню ситуацію. Це підсилює науку і її єдність з практикою.

Зважаючи на галузеве спрямування нашої академії здається доцільним розглянути можливість існування освітнього кластеру, де центральне місце посідає ОДАБА.

Слід зазначити, що академія вже має певні елементи освітнього кластеру:

- колегіальний орган спостереження за діяльністю академії – Наглядову Раду;
- громадську організацію сприяння просуванню інтересів академії у довузівському і бізнесовому середовищі – Асоціацію випускників академії;
- організовуються філіали кафедр академії на діючих підприємствах. Наприклад створення філій кафедр ОДАБА на базі фірми Камбіо, потребує оновлення історично складених (з середини 60-х років минулого століття) зв'язків між кафедрою Водопостачання та водовідведення та ТОВ«Інфокс» філії «Інфокс-водоканал» (м. Одеса)
- налагоджується співпраця з провідною науково-дослідною установою України ЦНДІБК (м. Київ).

Існування кластеру не можливо без запиту на продукцію:

- наукові проекти;
- комерційні проекти;
- соціальні проекти.

Територіальне охоплення кластеру це Одеська область та Південний регіон країни.

Нових видів набуває і робота з довузівською молоддю де складовою Освітнього кластеру може стати освітній центр Академії (ОЦА). Цілями партнерства ОЦА з загальноосвітніми, загально професійними, професійно-технічними закладами є поглиблена загальноосвітня спрямована підготовка за навчальними предметами, профорієнтаційна професійна підготовка старшокласників, надання послуг у сфері освітньої діяльності. Для цього необхідно структуруватися внутрішньо. Наприклад до освітнього центру архітектурно-художнього інституту можуть входити «Архітектурно-художня школа», «Школа дизайну», відділення «Малої інженерної академії» та «Робочої професійної майстерні».

«Мала інженерна академія» може мати різні напрямки, відділення наприклад:

- інженерна графіка (технічне малювання, креслення, 3D – модулювання, ІТ технології);

- інженерна гідравліка (створення проектів гідравлічних пристроїв, машин, механізмів, екологічні проекти);
- прикладна математика (пропозиції математиків);
- прикладна фізика (пропозиції фізиків);
- хімічний практикум (пропозиції хіміків);
- інженерний захист довкілля та інше.

Під кожний вид освітньої діяльності розробляється програми з кінцевим цінним продуктом: творчі конкурси, наукові та технічні проекти, кваліфікаційні экзамени, практичні розробки, сертифікати та інше.

ОЦА може надавати освітні послуги:

- «Школа дизайну» (для слухачів різних вікових категорій);
- професійну-технічну освіту старшокласників;
- освітні послуги для складання зовнішнього незалежного тестування.

Оцінювання ефективності кластеру академії потребує моніторингу його роботи на основі статистики, отриманих досвіду, методів и форм шляхом соціального опитування, анкетування та іншими.

Значну роль для кадрової політики у кластеру академії має створення бізнес-інкубаторів в яких формуються: креативні фахівці, авторські програми, досвід практичної роботи та досвід роботи у школі для відбору кращих інноваційних методик роботи, конкуренто спроможних програм, проектів.

Важливою перевагою роботи в кластері для кожної людини є можливість всебічно реалізовувати свої здібності і вміння. Фахівець може одночасно працювати в дослідницькій лабораторії, викладати, працювати в корпорації чи створювати своє власне мале інноваційне підприємство, тобто у нього з'являється повна свобода вибору.

В кластерах народжується симбіоз таких, начебто несумісних понять, як конкуренція та кооперація. Створення кластера дозволяє комплексно підійти до вирішення завдання трудової мотивації, буде сприяти залученню молоді у сферу науки, освіти та інноваційного підприємництва.

Література:

1. Методичні рекомендації з розроблення положення про структурний підрозділ освіти виконавчого органу об'єднаної територіальної громади //Лист МОН України від 30 грудня 2015р. № 1/9-633.
2. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні/Нац. акад. пед. наук України; за заг. ред. В. Г. Кременя. —К. :Пед. думка, 2016. — 448с.
3. Анисцына Н. Н. Инновационный научно - образовательный кластер как способ организации инновационной деятельности в вузе /Н. Н. Анисцына //Креативная экономика. — 2010. —№ 4(40). —с. 91–97.

КУДИ ТА ЧОМУ ТІКАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ АБІТУРІЄНТИ?

БІЛЕГА О.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Завдяки доволі високим показникам охоплення молоді загальною середньою та вищою освітою наша країна завжди мала непогані позиції в багатьох світових рейтингах, таблоїдах чи індикаторах. Так, саме показники охоплення населення освітою витягують Україну, за Індексом людського розвитку, до групи країн із вищим за середній рівнем, тоді як інші його складові — економічна (рівень ВВП на душу населення) та демографічна (тривалість життя) — характеризуються показниками, нижчими від середнього рівня.

Молодь, а саме студенти, що повні нових ідей, є джерелом інновацій. Однак спостерігається негативна тенденція відтоку студентів закордон: число українців на студіях в іноземних університетах станом на 2015/2016 навчальний рік становило 66 668 осіб (рис. 1). Починаючи з 2010 року, їх чисельність зросла вдвічі [1, с.1]. Серед найбільш бажаних для навчання країн, як і раніше, залишаються Польща, Німеччина, Росія, Канада, Італія, Чехія, США, Іспанія, Австрія, Франція та Угорщина. Динаміка зростання з 2009 по 2017 роки склала 176%. Якщо порівнювати два останні роки, то приріст складає майже 20% або ж 10 934 осіб. Причому 2/3 цього приросту склали саме українці, які навчаються в польських університетах. Вони показали найбільш стрімке збільшення, як в абсолютному, так і відносному показниках, — з 22 833 до 30 041 особи (майже 32%). Також значний відносний та абсолютний приріст українських громадян на студіях демонстрували канадські, словацькі та італійські університети.

Рис. 1. Кількість українських студентів за кордоном

Аналізуючи всі ці фактори можна прийти до висновків, що відтік студентів закордон, які в подальшому можуть створювати інноваційний продукт для іншої країни відбувається за наступних причин:

1. Можливості для навчання вдома обмежені, але віддача від освіти вдома висока, тому вони здобувають бажану освіту й повертаються додому.

2. Можливості для навчання вдома є, але віддача від освіти нижча, ніж в країні призначення, тому вони їдуть здобувати освіту за кордон з намірами там залишитись на постійне проживання.

Сподіватись, що навчена за кордоном молодь може привести новий досвід, знання у економіку країни тощо і розцінювати це як позитивний аспект – марно, оскільки, як йдеться у звіті аналітичного центру CEDOS[1, с.2], більшість українських студентів, які навчаються за кордоном, мають намір залишитись там на постійне проживання. Такі припущення дослідників базуються на тому, що в Україні доступ до вищої освіти практично необмежений через суттєве державне замовлення і порівняно низьку вартість навчання на контрактній формі, а віддача від вищої освіти порівняно низька.

Останнім часом ми спостерігаємо дуже активну, наполегливу рекламу західної освіти. Постійно чуємо про чудові пропозиції — низькі ціни (чи навіть за рахунок грантів); навчання російською й українською мовами; без ЗНО; можливості подальшого працевлаштування тощо. Дивно, що такі пропозиції поширює й Міністерство освіти і науки. Як можна пояснити рекламу західних вишів на центральному сайті МОН [2, с.3]?

Головна мета реформування системи вищої освіти – забезпечення якості освіти. Отже державі необхідно залучати усі можливі ресурси для підтримки вітчизняних вишів: проведення їх ефективної рекламної кампанії, залучення студентів до державних навчальних програм та підвищення авторитету вищої освіти в країні, бажання перейняти досвід провадження навчального процесу провідними закладами Європи. Майбутнє наших українських ВНЗ – у створенні програми подвійних дипломів. Коли студент може навчатися частину навчального часу в Україні, частину – за кордоном, і на виході отримує дипломи обох університетів. Це – перспективний шлях і реальне протистояння закордонним вишам, які вивозять наших студентів.

Література:

1. Стадний Є., Слободян О. Українські студенти за кордоном: скільки та чому? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cedos.org.ua/uk/osvita/ukrainski-studenty-za-kordonom-skilky-ta-chomu>
2. Куклін О., Каленюк І. SOS: освіта в зоні ризику [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/156707-sos-osvita-v-zoni-ryzyku.html>

НАСТУПНІСТЬ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЯК УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В СИСТЕМІ «КОЛЕДЖ - ВНЗ»

ДЕЙНИЧЕНКО Г.В., АФУКОВА Н.О.

Харківський державний університет харчування та торгівлі, м.Харків, Україна

КАСЬЯН С.С., ПИЛИПЕНКО І.Л.

Дніпровський політехнічний коледж, м. Дніпро, Україна

Стратегічною метою модернізації освіти в сучасному світі є створення нової неперервної системи з постійним розвитком особистості впродовж всього життя для задоволення потреб особи і суспільства. Базовим механізмом неперервної освіти є наступність. Неперервна освіта – це процес зростання освітнього потенціалу особистості, підвищення можливостей її трудової та соціальної адаптації у світі, розвиток здатностей, прагнень, можливостей. При цьому головними критеріями ефективності освіти є відповідність професійної підготовки випускників вимогам ринку праці, наявність у випускників здатності до навчання, у тому числі до самонавчання.

Для реалізації неперервної технічної підготовки випускників представляється доцільним створення системи «коледж–ВНЗ». Для цього необхідно вивчення стану навчального процесу в коледжі та вузі з метою виявлення можливих точок взаємодії в діяльності, забезпечення наступності педагогічного процесу, уникнення дублювання.

Необхідність підвищення якості підготовки випускників потребує вирішення важливих питань: якою повинна бути освітня технічна підготовка, яка б забезпечила випускнику можливість реалізувати свій особистісний та професійний потенціал, необхідний для формування під час навчання в коледжі таких компетентностей, які б були надійною базою при подальшому навчанні у вузі. При цьому етап навчання в коледжі відіграє важливу роль, дозволяє виявити мотивацію та професійні наміри будучих випускників, а також наявність професійно значущих якостей, здатностей особистості цілеспрямовано розвивати їх, формуючи підставу для наступної підготовки.

Щоб професійна підготовка фахівців з галузевого машинобудування в коледжі була основою при подальшому навчанні у вузі, необхідно модернізувати навчальні плани, робочі програми і технологію викладання. При цьому треба ураховувати, що загальні та фахові компетентності, які формуються на заняттях в коледжі, знаходять свій подальший розвиток під час навчання у вузі, тобто спостерігається наступність компетентностей, яка повинна ураховуватися при організації навчального процесу.

Метою підготовки фахівців з галузевого машинобудування є формування та розвиток загальних і професійних компетентностей, що направлені на здобуття студентом знань, вмінь та навичок з технологічного обладнання, його монтажу, обслуговуванню, ремонту, експлуатації.

Таким чином, встановлення зв'язку між компетентностями коледжу і вузу сприяє формуванню системності, ефективному засвоєнню основних освітніх програм молодших спеціалістів, бакалаврів і магістрів, є умовою реалізації неперервності технічної підготовки в системі «коледж–ВНЗ».

Розробка та вдосконалення інтегрованих навчальних планів і робочих програм передбачає передусім детальний аналіз змісту навчання на різних ступенях. Для цього використовують наскрізну стандартизацію освітніх програм, яка ґрунтується на єдиних цілях усієї системи неперервної освіти: навчальні плани мають бути розроблені на основі принципів наступності, неперервності, комплексності та професійної орієнтації, завершеності навчання на кожному рівні професійної підготовки. Основним критерієм відбору змісту для інтегрованих освітніх програм з різних освітніх рівнів є врахування ознак за схожими елементами цих програм. Особливістю підготовки інтегрованих планів та робочих програм є поетапне розгортання змісту навчання на основі кваліфікаційних вимог і стандарту освіти, намірів та можливостей студентів, а також інтересів навчального закладу. Зміст програм зі спеціальних предметів першого ступеня навчання має більшу практичну спрямованість та враховує вікові особливості й рівень загальноосвітньої підготовки та розвитку студентів. Інтегровані навчальні плани дають змогу уникнути дублювання низки предметів, які вивчаються і у школі, і в коледжі, і у ВНЗ. Вони виключають повторення, економлять час, дають можливість глибше вивчити основу своєї професії.

Слід відзначити, що під час опрацювання інтегрованих навчальних планів виникають значні труднощі. Це знижує якість підготовки фахівців, веде до фрагментарності та формалізму знань студентів, до зниження розвитку їх творчих можливостей.

Отже, проблема створення гнучкої системи професійної підготовки студентів може бути розв'язана завдяки впровадженню комплексів типу «коледж–ВНЗ», їх інтеграції, оскільки в них реалізовані соціальні, організаційні та психолого-педагогічні умови забезпечення цього процесу. Формування творчої особистості – головна мета неперервної освіти; її розв'язання орієнтовано на прискорену, якісну підготовку гармонізованого, високомотивованого, компетентного фахівця, конкурентоспроможного на сучасному ринку праці.

СУЧАСНІСТЬ І ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

ДИМИТРІЄВА Н.А., ІВАНЮТА Г.А.

*Ізмаїльський технікум механізації і електрифікації сільського господарства,
м. Ізмаїл, Україна*

Завдання, поставлені Урядом України щодо входження країни до європейського простору, вимагають пошуку нових підходів і рішень у справі підготовки майбутніх фахівців. Сьогодення вимагає від спеціалістів не лише глибоких фахових знань, а й уміння орієнтуватись в складних життєвих, політичних, економічних процесах, що відбуваються у світі і в країні.

Звідси постає важлива науково-практична проблема щодо пошуку шляхів створення умов для розвитку творчого потенціалу студентів. На сучасному етапі належить перейти від орієнтації на засвоєння студентами певного обсягу знань до їх самостійності у виборі методів вирішення нестандартних ситуацій.

Досягнення поставлених цілей передбачає такі ключові вимоги до навчальних закладів:

- наявність сучасної матеріально-технічної бази та обладнання для навчання;
- спроможність забезпечити опанування низкою компетенцій і досягнення результатів навчання у відповідності зі стандартами освіти.

Для забезпечення освітнього процесу необхідне методичне забезпечення, яке повинно забезпечити всі основні етапи педагогічного процесу – повідомлення навчальної інформації і її сприйняття, закріплення й удосконалення знань, умінь і навичок, їх застосування й контролю, та основних функцій освітнього процесу – освітньої, виховної та розвиваючої.

І в першу чергу є необхідність створення нової системи інформаційного забезпечення, входження України у трансконтинентальну систему комп'ютерної інформації. А це – створення і використання електронних посібників і навчально-методичних комплексів, необхідних для самостійної роботи студентів.

Електронний посібник дозволяє здійснювати передачу різних видів інформації, прискорює засвоєння необхідної інформації. Він має цілий ряд принципових відмінностей від інших видів інформаційних засобів:

- можливість доповнювати або вносити зміни;
- можливість враховувати індивідуальні особливості користувача і здійснювати різні підходи до нього;
- забезпечити віртуальну реальність;
- можливість використання мультимедійних технологій;

- інтерактивне спілкування.

Електронний посібник повинен об'єднати в собі функції підручника і викладача, консультанта і тренажера, а також контролера.

Електронні засоби навчання дозволяють застосовувати новітні комп'ютерні технології в області загальнодидактичної теорії, а саме реалізовувати:

- активізацію учбово-пізнавальної діяльності в процесі самостійної роботи;
- керування навчальною діяльністю;
- моделювання освітнього процесу;
- інформаційне моделювання.

На сучасному етапі розвитку суспільства також неможливо обійтись без застосування нових Web-технологій, які сприяють поступовому переходу до так званих «хмарних» послуг. Враховуючи все це, практично кожен викладач може організувати освітній процес, використовуючи мобільні пристрої та безпроводну мережу. Наповнення електронного освітнього простору здійснюють як самі викладачі, так і студенти.

Сьогодні уявити життя без комп'ютера, мобільного телефону, Інтернету та ІТ технологій практично неможливо. Сучасна молодь не уявляє свого життя без Інтернету з його соціальним спілкуванням та інформаційними ресурсами.

В Міністерстві освіти і науки України є наступний напис з цитатою Ейнштейна: «Великі проблеми, які стоять перед нами, не можна вирішити на тому ж рівні мислення, на якому ми були, коли вони виникали».

Тому і викладачі, працюючи з сучасними студентами повинні ставати «сучасними». Сучасний викладач повинен мати гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. А це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей і, що є не менш важливим, готовності змінюватись.

Здійснення поставлених завдань багато в чому залежить від організації освітнього процесу. Роль викладача полягає не в тому, щоб забезпечити трансляцію знань, а в організації процесу взаємодії, формування ключових компетенцій, стимулювання пізнавальної активності студентів.

Всі зусилля потрібно направити на розвиток творчої активності, яскравого нестандартного мислення, створення відповідної атмосфери на заняттях.

Довіра, підтримка, взаєморозуміння, діалог, обговорення, моделювання процесу – це основні правила сучасної освіти. І це запорука високого рівня знань студентів. І це запорука розвитку їх творчого потенціалу.

ПРОВАЙДИНГ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ НА ЗАСАДАХ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ

ЕРМАКОВА С. С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Аналіз розглянутих напрямів функціонування процесів диверсифікації в професійній освіті дозволяє стверджувати що вища технічна освіта має бути найбільш динамічним сектором в консервативній освітній галузі. Адже вона ближче всього стикається з сферою виробництва та науки, має своїм «безпосереднім партнером» підприємницьку діяльність. Крім того ця закономірність становить основу персоніфіковано навчання у межах інтегративно - компетентнісного підходу, який передбачає процеси диверсифікації.

Диверсифікація професійної освіти є процесом розширення асортименту освітніх послуг щодо реалізації принципів альтернативності і варіативності, забезпечення якості освіти, що мають задовольняти зростаючий попит споживачів залежно від кон'юнктури ринку. Інноваційна діяльність для багатьох вищих технічних навчальних закладів в умовах сьогодення повинна проявлятися у розширенні асортименту «освітньої продукції». Результатом диверсифікації системи безперервної освіти є гуманістична особистість підготовлена до професійної діяльності, яка має сформовані пізнавальні потреби, спроможна самотійно їх задовольняти. Особливе місце в загальнодержавній системі освіти України займають вищі технічні навчальні заклади.

У зв'язку із зазначеним *диверсифікація системи вищої технічної освіти* – це розширена сумативна, ієрархічна система лін-освіти, пов'язана з формуванням нової парадигми освітньої функції «освітньо-науково-виробничої» діяльності, що забезпечує конкурентні переваги професійної, спроможної до адекватної відповіді особистості на світоглядні запити суспільства. Відповідно, основними *напрямами диверсифікації вищої технічної освіти* в Україні доцільно вважати такі:

- розвиток індивідуальних траєкторій в освіті;
- формування міжнародних альянсів та спільних освітніх програм;
- посилення практичної спрямованості вищої технічної освіти;
- підвищення ролі особистих втрат при формуванні освітньої стратегії індивіда;
- формування у ВТНЗ лін-освіти у відповідності до динамізму потреб.

Не підлягає сумніву і той факт, що продуктивні кроки у цьому напрямку провідними вітчизняними вищими технічними навчальними закладами вже робляться, однак неправомірно вони позбавленні значущості. Диверсифікація професійної освіти на засадах лін-освіти, актуалізується у розвитку системи безперервної професійної освіти, формує нову педагогічну систему професійної освіти.

Опрацювання сучасного стану вивчення можливостей диверсифікації професійної готовності конкурентоспроможного викладача вищого технічного навчального закладу дало підстави стверджувати й про вплив диверсифікації на:

- гуманізацію вищої технічної освіти (як процесу і результату її переорієнтації на особистість з метою її «соціального захисту» в сучасних умовах);
- демократизацію вищої технічної освіти (як засобу демократизації всього суспільства);
- випереджаючий характеру розвитку вищої технічної освіти (як умови майбутнього стійкого розвитку держави, економіки і соціальної сфери);
- інформатизацію освітньої системи;
- неперервність професійної освіти (лін-освіта на засадах інтеграції освіти, науки і виробництва).

Так, основною метою розробки у дослідженні інструментально-проективної моделі моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищого технічного навчального закладу стала саме диверсифікація професійної готовності конкурентоспроможного викладача вищого технічного навчального закладу, у якості педагогічної умови формування готовності – як результату підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів до фахової діяльності. Відповідно, вектор впровадження запропонованої моделі сприятиме задоволенню потреби одразу чотирьох основних споживачів:

- особистості (як головної дійової особи і сили вільного руху суспільства при випереджаючому характері рівня загальної і професійної освіти, що діє, в порівнянні з рівнем розвитку освіти, науки, виробництва);
- суспільства (в творчому розвитку і утвореній своїх членів, що забезпечить зміцнення гуманістичних і демократичних позицій);
- вищого технічного навчального закладу (в кадрах різних рівнів кваліфікації з урахуванням специфіки конкретних замовників);
- власне системи професійної підготовки (в ефективній діяльності та розвитку з орієнтиром на «подвійне» випередження).

Додамо, що диверсифікація професійної готовності конкурентоспроможного викладача вищого технічного навчального закладу характеризується й змінами

у емоційно-когнітивній, вольовій і операційній мобілізаційності суб'єкта у момент його включення у діяльність, а отже стан професійної готовності конкурентоспроможного викладача вищого технічного навчального закладу виступає мірилом рівня професійної підготовки майбутнього викладача та визначає його «змобілізованість». У такий спосіб, диверсифікація професійної готовності конкурентоспроможного викладача вищого технічного навчального закладу розглядається як процес і результат його професійної підготовки, що дозволяє констатувати його як процес зміни й розширення професійної компетентності майбутнього фахівця згідно потреб освіти, науки і виробництва.

Відтак, *стратегічними орієнтирами диверсифікації професійної підготовки майбутнього викладача вищого технічного навчального закладу* є такі як-от:

- відповідність — задоволення потреби в кваліфікованих кадрах, здатних вирішувати комплексні задачі сучасного виробництва;
- якісність вищої технічної освіти - необхідність підвищення якості загальноосвітньої і професійної підготовки в освітніх установах, і рівня вимог до кваліфікації професійних кадрів;
- особистісна спрямованість — задоволення потреби особи в різноманітні освітніх послуг;
- свобода вибору — розширення свободи щодо освітньої, наукової та виробничої діяльності.

Таким чином, аналітична робота щодо вивчення проблеми диверсифікації та готовності до педагогічної діяльності дала змогу зробити узагальнення, про те, що *диверсифікація професійної готовності конкурентоспроможного викладача вищого технічного навчального закладу* — це зміна та розширення особистісних чинників, які забезпечують внутрішні мотиви діяльності, педагогічну свідомість, педагогічні здібності, знання, уміння та навички, здатність до інтегрування знань за алгоритмом освіта – наука - виробництво, професійно значущі якості особистості. Для успішного функціонування диверсифікованої системи формування готовності конкурентоспроможного викладача вищого технічного навчального закладу необхідне дотримання ряду педагогічних вимог, що пред'являються до процесу навчання у вищого технічного навчального закладу, а саме: різноманіття і доцільність; відповідність змісту професійної підготовки і педагогічних технологій стандартам рівнів вищої технічної освіти; завершеність кожного етапу навчання в структурі лін-освіти; відповідність педагогічних кадрів рівню фахової кваліфікації; відповідальність за якість підготовки фахівців; соціальна і психологічна підтримка майбутніх викладачів вищого технічного навчального закладу.

ГАРМОНІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

ЄРМАКОВА С.С., БОЖКО Е.М

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасне моделювання розвитку і удосконалення природи дозволяє людству перейти до побудови інтелектуальних систем. Складні структури інтелектуальних штучних систем будуються на засадах дискретності та пов'язані з рухом та розвитком усього живого. Відтак, існує особливий будівельний блок – «універсальна цеглина», яка потім добудовується та входить у більш складні ієрархічні конгломерати. Такі універсальні будівельні блоки мають фрактальну будову і повторюються у різних масштабах.

Тому, «проблемою проблем» сучасної науки є гармонізація самої науки, а у зв'язку з цим – стимулювання інтегруючих процесів, сприяння активізації міжгалузевої взаємодії. Мова йде, фактично, про реалізацію на ґрунті сучасних проблем певної ідеології, яка ставить своєю метою пропагування науки, як єдиної, цілісної та взаємопов'язаної системи, що, в свою чергу, є відображенням багатоскладного, але цілісного й детермінованого законами й закономірностями оточуючого світу. У цьому контексті актуальною є необхідність розвитку уявлень про гармонію, розширення знань про закономірності гармонічної організації в природі, суспільстві, сфері творчості.

У нових наукових напрямках гомеостатики, синергетики, еволюційному моделюванні та ін., які масштабно розвиваються, досліджуються інтегральна єдність нових інтелектуальних штучних систем, у результаті яких виникають нові знання й нові структури. У зв'язку з цим інтелектуальні штучні системи мають безліч шляхів еволюції. У процесах еволюції минуле не зникає – його варто лише навчитися визначати. Отож, уся природа «вибудувана» у такий спосіб, що у ній діють принципи економії, пришвидшення еволюції та гармонія.

Природа оточуючого світу наповнена сенсом, саме тому однією з інстинктивних потреб є прагнення до гармонії, що виражається у постійному упорядкуванні структуризації і класифікації світовідчуття. Однак все, що відбувається у природі має свої якісні й кількісні характеристики. Одна з них є найбільш актуальною та значимою – це характеристика гармонічності. Цьому питанню присвячена достатньо велика кількість публікацій [1,2], що стосується оцінки статичної гармонічності, які засновані на властивостях пропорції золотого перетину, для систем і процесів як природної, так і соціальної спрямованості.

Аналіз наукових досліджень [3], у яких вивчалися окремі питання золотого перетину, дозволяє констатувати його як ділення неперервної величини на дві частини з-за таких умов, при яких менша частина так належить до більшої, як більша до усієї величини. Натомість динамічна гармонія - це відображення і збереження властивостей золотого перетину до конкретного об'єкту або процесу у кожному моменті часу на часовому проміжку.

Відтак уведення поняття «золотої функції» відкрило нові можливості у дослідженні та встановленні взаємозв'язків між явищами природи та гармонійним світосприйняттям людини. Однак, продуктивне моделювання рішень потребує врахування динаміки, яка притаманна усьому, що змінюється як у соціально-економічному суспільстві, так і у природі. При цьому динамізм процесу розвитку єдиного цілого визначається швидкістю зміни його станів на відповідному проміжку часу зі збереженням усіх його структурних пропорцій, що дозволяють спрогнозувати наявність саме такої системної характеристики як динамічна гармонія.

Загалом категорію гармонії конкретизує принцип єдності протилежностей, характеризуючи цілісність як вищу форму організованості краси [4, 5]. Під гармонією розуміємо досконале, злагоджено організоване моделювання, у якому усі частини спрямовані до динамічної стійкості цілого. Іншими словами, гармонія є формою прояву сутності будь-якої системи і рівня буття. До того ж життя постійно переконує нас у тому, що процеси, які відбуваються у світі – це не буйство стихійних сил: у світобудові є своє «законне моделювання», яке людина споглядає як продукт мислення еволюції. Закони природи мають силу і їхнім мірилом є наше людське пізнання.

Звертаючись до категорії закону, можна стверджувати, що це істотний стійкий регулярний і необхідний тип зв'язку між явищами, взятої у своїй узагальненій формі й скоригованого щодо типологічно класифікованих умов свого прояву. Закони є гарантами гармонічності, стабільності і разом з тим розвитку.

Час так названого науково-технічного прогресу показав, до чого призводить однобічна прагматична орієнтація як науки, так і життя. Викликаючи у ХХ ст. бурхливий розвиток техніки і виробничих технологій, наука сприяла появі численних неочікуваних проблем і підійшла до межі, за якою – руйнування внутрішніх зв'язків, зниження ефективності і втрата впливу на процес гармонічного суспільного розвитку.

Еволюція індивідуальної свідомості сприятиме гармонії з природою та проявлятиметься у гармонічному моделюванні життєвих процесів. Для того щоб наслідувати гармонійну еволюцію варто з дитинства прищеплювати

знання про вічні закони Природи, про її Мораль, і це повинно ґрунтуватися на наукових засадах. Однак під час пошуку нових підходів до розв'язання наукових задач нерідко відбувається повернення до давніх джерел.

Знання закону золотого перетину (або неперервного ділення), як його називають деякі дослідники, допомагає творити усвідомлено і вільно, а головне гармонічно. Застосовуючи закономірності золотого перетину, можна досліджувати пропорційну структуру будь-якого твору (наприклад, художнього), навіть якщо він створювався на основі інтуїції.

Так під час нашого дослідження проведеного під патронатом «Школа духовного розвитку Світлани Єрмакової» на базі педагогічної лабораторії при кафедрі філософії, політології, психології та права, ми мали змогу споглядати як учасники елективного практикуму «Золота функція» - універсальний принцип Гармонії» вивчали твори відомих художників, демонстрували у них наявність принципу золотого перетину, аналізуючи популярні літературні джерела звернули увагу на традиційну кількість рядків у віршах пізнього періоду Пушкіна А.С. Дієвість золотої функції була відзначена і у музиці Баха І.С. та ін., й навіть у кінематографі досліджувана категорія була наявна. Так режисер «Броненосець Потьомкін» свідомо узгоджував сценарій з правилом золотого перетину поділивши стрічку на 5 частин.

На заключному етапі експерименту студенти Архітектурно-художнього інституту повинні були скласти міні-есе, щодо власного бачення золотого імперативу у гармонійному житті людини. Усі роботи констатували, що золота пропорція – це та основа гармонійного моделювання, застосування якого забезпечує різнобарв'я композиційних форм у всіх видах людської творчості та надає умови створення наукової теорії композиції і єдиної теорії мистецтв.

Таким чином, універсальний принцип гармонійного моделювання – принцип золотого перетину дає можливість об'єктивної оцінки краси та гармонії форми. За золотою функцією можливо врахувати будь-яку творчість як людини, так і Природи і, навіть, удосконалювати інформаційно-ресурсне забезпечення процесу професійної підготовки майбутніх фахівців.

Література:

1. Василенко С.Л. Интегральные кривые непрерывной золотой пропорции // «Академия Тринитаризма», - М., Эл №77-6567, публ. 23772, 28.02.2017;
2. Ткаченко І.С., Ткаченко М.І. Моделювання гармонійного коливального процесу на основі функції Фібоначчі та Люка // Інформаційні технології та комп'ютерна інженерія. – 2008. - №3(13). – С 26-31;
3. Стахов А.П., Розин Б.Н. «Золотые гиперболические модели Природы // «Академия тринитаризма»: - М., Эл. «77-6567., публ. 12616.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗАХАРЧУК В.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Запорукою динамічного розвитку економіки, генератором нових ідей і технологій, зростання людського потенціалу, є сучасна система вищої освіти, яке повною мірою повинна відповідати вимогам часу. Для ефективного виконання цих важливих завдань в українській освіті, необхідне її оновлення з урахуванням актуальних світових тенденцій розвитку освіти у широкому соціально-економічному контексті. В зв'язку з цим, українська освіта вимагає подолання низки проблем, серед яких найбільш актуальними є: невідповідність структури підготовки спеціалістів реальним проблемам економіки, зниження якості освіти, відсутність практичної підготовки, відірваність від наукових досліджень, повільні темпи інтеграції в європейський і світовий інтелектуальний простір, та значне розширення системи вищої освіти, що відбувалося в Україні з середини 1990-х років, тобто як збільшення самої кількості вищих навчальних закладів, так і стрімке зростання загальної кількості студентів і випускників ВНЗ.

Поза сумнівом, думка щодо негативних наслідків швидкого розширення системи вищої освіти, принаймні частково, є обґрунтованою. Так, близько 85 % випускників українських середніх шкіл відразу після закінчення школи вступають до ВНЗ. Водночас відзначається брак фахівців робітничих спеціальностей, зокрема, у металургійній, машинобудівній, хімічній промисловості та у будівельній галузі.

Тому, лише деякі параметри системи вищої освіти в Україні можна вважати надмірно високими (кількість випускників середніх шкіл, що вступають до ВНЗ, кількість акредитованих ВНЗ).

Об'єктивним безпосереднім критерієм якості вищої освіти тієї чи іншої країни є кількість студентів з інших країн, що навчаються у її вищих навчальних закладах. Проте у світовому масштабі академічна мобільність студентів, незважаючи на високі темпи зростання, досі залишається швидше винятком, ніж правилом. При цьому близько половини студентів, що навчаються за межами своїх країн, – це студенти з Китаю, Індії, Південної Кореї та інших країн Азії.

Також серед причин високих темпів зростання глобальної системи освіти фахівці називають збільшення кількості дорослих, що отримують додаткову освіту у тій чи іншій формі, та стрімке впровадження інформаційних технологій

у навчальний процес (дистанційні курси, електронні підручники, навчальні програми, системи електронного управління навчанням тощо). Зростання масовості вищої освіти Головною причиною зростання витрат на освіту, яке відзначається упродовж останніх кількох десятиків років і темпи якого стрімко зростають з початку ХХІ століття, є соціальне явище, притаманне усім розвинутим країнам: зростання масовості вищої освіти. У багатьох європейських країнах, у тому числі й Україні, вища освіта вже перетворилася з певного привілею на соціальний стандарт, особливо це стосується міських жителів. Найбільш переконливими причинами зростання масовості вищої освіти можна вважати демографічну кризу (зниження народжуваності, старіння населення) та скорочення кількості робочих місць у виробничому секторі. Системи вищої освіти, зацікавлені у збереженні і розширенні своїх обсягів, в умовах скорочення абсолютної кількості абітурієнтів природним чином прагнуть до максимізації частки випускників середніх шкіл, які вступають до ВНЗ. Роботодавці дедалі частіше розглядають документ про вищу освіту як додатковий фільтр, що дає змогу відсікати надлишок потенційних працівників, котрі такого документа не мають. Вища освіта нині вважається необхідною (але дедалі більше – не достатньою) умовою отримання в майбутньому кращої роботи та просування вгору щаблями соціальної драбини. В Україні та інших пострадянських державах, де в минулому вища освіта справді була елітною і давала реальні соціальні переваги, подальшому розширенню системи освіти сприяє й інерція суспільної свідомості. Крім того, у пострадянських суспільствах можливість отримання вищої освіти для більшості молодих людей стала частиною неписаного суспільного договору між владою і населенням: можливість отримання вищої освіти (часто номінально або реально безкоштовної) для дітей розглядається як своєрідна компенсація за незадовільне соціально-економічне становище, у якому протягом тривалого часу перебуває значна частина громадян. З огляду на це, заходи, спрямовані на скорочення системи вищої освіти чи можливостей її отримати, неминуче будуть супроводжуватися невдоволенням і опором у суспільстві, додатково посилюваними протидією з боку самої системи вищої освіти. Масова вища освіта, попри всі її вади й негативні наслідки, дедалі більше стає соціальною реальністю на зразок письменності або доступу до телефонного зв'язку чи Інтернет, а відтак потрібно не обґрунтовувати необхідність скорочення системи вищої освіти, а знаходити механізми її ефективнішого використання в інтересах конкретних громадян та суспільства і держави в цілому. Чим більше людей мають дипломи про вищу освіту, тим гострішою є конкуренція за робочі місця, для зайняття яких потрібен такий диплом. За умови відсутності зростання чи

скорочення кількості робочих місць, кваліфікаційні вимоги природним чином підвищуються, що повинно вести до подальшого посилення вимог щодо освітніх кваліфікацій. Ситуація ще більше загострюється в умовах неналежного зв'язку між структурою підготовки спеціалістів у ВНЗ і реальними потребами економіки, що являє собою застарілу проблему України. У цьому відношенні очевидно є потреба у приведенні державного замовлення на підготовку спеціалістів у відповідність до реальних потреб національної економіки.

Безперечними залишаються такі підстави надання державою можливості повністю або частково безкоштовно здобувати вищу освіту: 1. За спеціальностями і в обсягах, реально затребуваних державним сектором економіки та системами забезпечення критично важливих суспільних благ (оборона, освіта, медицина тощо), а також за тими спеціальностями і в обсягах, стосовно яких існують достовірні (підтверджені роботодавцями й експертною спільнотою) прогнози щодо їх затребуваності приватним сектором; 2. Абітурієнтам, які виявили значно вищі за середні здібності до подальшого навчання.

З метою максимального використання позитивного потенціалу сучасних глобальних тенденцій у розвитку освіти та подолання їх негативних наслідків необхідною є реалізація низки заходів, зокрема: децентралізація системи вищої освіти, реальна автономізація ВНЗ (включно з економічною діяльністю), розвиток приватного сектора галузі вищої освіти з одночасним запровадженням ефективної системи оцінювання якості освіти, базованої на незалежних агенціях оцінювання якості; поступова реструктуризація й оптимізація державного замовлення на підготовку спеціалістів за участі роботодавців з метою приведення державного замовлення у відповідність до реальних потреб державного і приватного секторів національної економіки; подальший розвиток експортного потенціалу вітчизняної вищої освіти з метою отримання економічних результатів, прискорення модернізації освіти та посилення впливу і престижу України у світі; активне впровадження у програми вищої освіти підприємницької складової, передусім у плані оволодіння студентами практичними навичками, необхідними для ведення самостійної діяльності, а також отримання ними необхідних знань щодо законодавства та практики в Україні і за кордоном; підвищення уваги до суспільствознавчого блоку вищої освіти та питань університетського самоврядування, від чого значною мірою залежить майбутня участь молодих людей у суспільно-політичному житті; цілеспрямована просвітницька робота з метою об'єктивного інформування батьків і абітурієнтів, зацікавленої громадськості щодо цінності тих чи інших спеціальностей на вітчизняному і міжнародному ринку праці.

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ В ОСВІТІ**КАРАНФІЛОВА О.В.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Огляд стратегій розвитку креативності у соціальній практиці освіти є пріоритетним напрямом в аналізі процесів навчання і виховання у соціальній філософії. Розвиток цього напрямку пов'язаний зі світовими тенденціями розвитку та гармонізації суспільства. Феномен креативності озглядається як здатність породжувати незвичайні ідеї, що відхиляються від традиційного мислення, та творчо підходити до вирішення конкретних професійних завдань що є суттєвим показником творчої особистості. Формування креативності як інтеграційної риси особистості проявляється в тому, що вона вкладає творче начало в усі види професійної діяльності.

Концепція розвитку креативності в освіті обґрунтовується нами як важливість створення нових умов для розвитку творчої особистості, а саме – впровадження культурологічного принципу в освіті, який передбачає включеність особистості в систему загальнолюдської культури, на основі якої можливий розвиток її творчого потенціалу, підвищення загального культурного рівня особистості, сприяння оволодінню критеріями оцінки та інтерпретації соціальних, культурних та природних явищ, що забезпечують трансляцію людського досвіду та інтеріоризацію культурних надбань попередніх поколінь. Діалогічний підхід в освіті передбачає толерантне ставлення до особистості, особливий спосіб взаємовідносин, визнання за особистістю права вільного самовизначення.

Розвиток креативності на сучасному етапі є одним із пріоритетів розвитку освіти. Передумовою і підґрунтям впровадження принципу креативності в освіті є створення умов для розвитку творчого потенціалу особистості. Комплексний розвиток творчих здібностей в освітньому процесі може бути забезпечений за допомогою актуалізації і приведення їх у взаємодію на основі єдиного поєднуваного діяльнісного стрижня – спеціально організованої творчій діяльності, спрямованої на ефективну інтеграцію отриманих умінь і навиків. Креативність є ефективним механізмом гармонізації освітнього процесу, який трансформує існуючі моделі освіти. Таким чином, метою освіти є формування особистості, здатної самостійно, нестандартно мислити, ефективно впроваджуючи нові ідеї в інноваційній творчій діяльності. Розвиток креативного потенціалу може сприяти формуванню успішного спеціаліста в широкому спектрі практичних, комплексних завдань професійного середовища.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ СТЕЙКХОЛДЕРІВ

КОВРОВ А.В., КРУТІЙ Ю.С., АЖАМАН І.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Євроінтеграційні процеси в Україні стали поштовхом до внесення змін в законодавчо-нормативну базу стосовно питань організації освітнього процесу, функціонування та розвитку закладів вищої освіти (ЗВО). Визначним тут стало прийняття в 2015 році оновленого «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». У вказаному Переліку були вилучені окремі галузі знань та спеціальності, зокрема 1801 – Специфічні категорії. Проте, враховуючи існуючий попит на ринку праці в певних категоріях спеціалістів, актуальним стає забезпечення якісної підготовки та випуску таких фахівців. Інструментом вирішення вказаної проблеми є розроблення та впровадження в ЗВО профільних спеціалізованих освітніх програм для спеціалізацій, які користуються попитом у стейкхолдерів.

Вищевказані зміни обумовили перехід Академії до нового Переліку спеціальностей і, як наслідок, припинення набору фахівців на спеціальність 8.18010013 «Управління проектами», підготовка за якою здійснювалася понад 10 років. Однак на ринку праці існує об'єктивна потреба в фахівцях, здатних здійснювати координацію використання людських та матеріальних ресурсів протягом життєвого циклу проекту за допомогою сучасних методів і техніки управління, що сприятиме досягненню відповідного рівня прибутків учасників проекту, високої якості продукції, якості виконуваних робіт тощо. Існуючий попит формує об'єктивну потребу у пошуку шляхів збереження вказаного напрямку підготовки фахівців [1,2]. Для цього в рамках спеціальності 073 «Менеджмент» на другому (магістерському) рівні була відкрита та діє спеціалізація «Управління проектами». Для останньої розроблений комплекс освітніх компонентів, зокрема сформований перелік дисциплін, індивідуальних завдань та контрольних заходів тощо. Тобто освіта за спеціалізацією «Управління проектами» здійснюється за профільною спеціалізованою освітньою програмою, розробленою фахівцями Академії.

Освітня програма згідно закону України «Про вищу освіту» являє собою «...систему освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання

цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти»[3].

Освітня програма повинна складатися на основі стандарту освіти, який базується на компетентісному підході і філософії визначення вимог до фахівців, які задекларовані у міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (TUNING). Проте, на даний час розроблені лише деякі проекти стандартів вищої освіти. Так, аналіз наявності стандартів для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів освіти для спеціальностей економічного напрямку, за якими проводиться підготовка фахівців в Одеській державній академії будівництва та архітектури виявив, що розроблені лише такі з них: 073 Менеджмент (магістр), 075 Маркетинг (магістр), 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (магістр). Відповідно освітні програми для інших спеціальностей та для першого (бакалаврського) рівня розробляються ЗВО самостійно, проте без врахування вимог до їх відповідності стандартам освіти відповідного рівня у зв'язку з відсутністю останніх. Така ситуація може викликати певні протиріччя та неспівставності щодо компетентностей випускників різних рівнів, вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти тощо. Крім того, відсутність стандартів визначає особливу відповідальність ЗВО за забезпечення високого рівня якості освітніх програм щодо формування у випускників системи загальних та професійних компетентностей за спеціальністю.

Невирішеним також є питання щодо акредитації освітніх програм. Згідно закону України «Про освіту» (стаття 44) акредитація освітньої програми є процесом оцінювання освітньої програми на предмет її відповідності стандарту освіти, а також спроможності ЗВО забезпечити досягнення здобувачами освіти передбачених в освітній програмі результатів навчання. Також зазначається, що акредитація освітньої програми є добровільною і проводиться за ініціативою ЗВО. Однак в законі чітконе визначено: за яких обставин повинна проводитися акредитація освітніх програм спеціальностей та чи можливе (необхідне) проведення акредитації профільних спеціалізованих освітніх програм для спеціалізацій. Все це вимагає формування чіткої позиції ЗВО щодо місця освітніх програм у навчальному процесі та доцільності їх акредитації.

Зважаючи на відсутність державного стандарту освіти для спеціалізації «Управління проектами» та враховуючи її особливості доцільним є розгляд питання про акредитацію освітньої програми, що дозволить задовольняти попит на ринку праці у спеціалістах з високим якісним рівнем підготовки, випускати фахівців за кваліфікацією «Магістр з управління проектами»,

підтвердити спроможність ЗВО здійснювати підготовку здобувачів на високому професійному рівні з використанням сучасних форм і методів викладання, а також сприятиме формуванню позитивного іміджу Академії.

Під час підготовки освітньої програми спеціалізації «Управління проектами» необхідно забезпечити її відповідність критеріям оцінки. Основними з них можуть бути: очікувані результати програми і кваліфікаційний профіль випускника; вимоги до абітурієнтів; форми, методи та інструменти викладання; навчально-методичне забезпечення світлого процесу; система внутрішньої оцінки якості знань випускників; якісне та кількісне забезпечення викладацького складу та інші [4]. Вважаємо, що особливе значення при оцінці освітньої програми повинно приділятися її актуальності, інноваційній складовій, відповідності потребам та запитам роботодавців, сучасним тенденціям та перспективним напрямам розвитку ринку освітніх послуг.

Отже, освітня програма виступає дієвим інструментом, здатним забезпечити оперативне реагування ЗВО на потреби ринку праці щодо підготовки висококваліфікованих спеціалістів певних напрямів. При підготовці освітніх програм особливу увагу необхідно звертати на їх актуальність, інноваційний характер, відповідності потребам та запитам потенційних роботодавців.

Література:

1. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету міністрів України у редакції від 29.04.2015 № 266. Електронний ресурс. – Режим доступу // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
2. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 № 1151. Електронний ресурс. – Режим доступу // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>
3. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами і доповненнями). Електронний ресурс. – Режим доступу // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Офіційна сторінка Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України: Критерії оцінки освітніх програм та методичні рекомендації до застосування критеріїв та проведення акредитації. Електронний ресурс. – Режим доступу // http://ihed.org.ua/images/pdf/prezentacii_z_konferenc/10_Babak-Kriterii-OP-i-MR_7-11-2017.pdf

QUEST-ЕКЗАМЕН З МАТЕМАТИКИ. ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ**КОМЛЄВА Т.О.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Конкуренція і розвиток технологій прискорюються такими темпами, що визначити заздалегідь набір знань, необхідних на роки вперед, стає практично неможливо. Знання застарівають швидше, ніж встигають потрапити до підручника. У відповідь освітній ринок пропонує більше нових короткострокових вузькопрофесійних курсів та програм, в тому числі онлайн. Проте, Google завжди буде знати більше, і вся його інформація (коректна, а так само і некоректна) доступна для всіх у будь-який момент. А що робити з традиційним університетським навчанням, розрахованим на кілька років? Чому і як потрібно вчити у ВНЗ? В законі України «Про освіту» визначено: «Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави».

Всесвітня декларація про вищу освіту для ХХІ століття: підходи та практичні заходи (прийнята на Паризькій всесвітній конференції ЮНЕСКО з вищої освіти у 1998 р.) наголошує на ролі освіти як опорі прав людини, демократії, постійного розвитку та миру. Декларація фіксує нагальний перехід від традиційної лекційно-експертної моделі навчання до педагогіки взаємодії та співпраці, яка розвивається на підставі технологій як невід'ємної частини життя сучасної людини. За результатами досліджень, 83% 15-18-річних не можуть жити без високошвидкісного Інтернету, а 88 % щодня використовують соціальні мережі.

Професор Мельбурнського університету, керівник міжнародного наукового проекту з оцінки та викладання навичок і компетенцій ХХІ століття П. Гріффін в липні 2016 року в інтерв'ю журналістам зазначив: «Зараз відбувається перехід від епохи індустріалізації, коли людей наймали на роботу, щоб вони день у день багаторазово здійснювали відносно прості повторювані дії. Тепер всі ці рутинні операції здатні виконуватися автоматично завдяки роботизації та цифровим технологіям. Отже, і людей зараз необхідно навчати не тому, чому вчили раніше; потрібно вчити їх вмінню мислити, самостійно здобувати інформацію і критично її оцінювати, а не просто накопичувати і запам'ятовувати». Це означає, що і підходи до викладання теж будуть змінюватися – сьогодні завдяки Інтернету та інформаційним технологіям учні шкіл і вишів іноді володіють набагато більшими знаннями в деяких сферах, ніж їх викладачі. Вчителі з передавачів знань перетворюються в педагогів-організаторів. Навчальні програми

в постіндустріальну епоху повинні бути спрямовані на розвиток критичного мислення, комунікативних навичок, творчої винахідливості, навичок взаємодії. А головне – це, власне, бажання і вміння вчитися. Навчання впродовж життя, постійне урахування нових вимог ринку праці та інших непередбачуваних умов стануть буднями нових поколінь.

В опублікованому в 2015 р дослідженні Всесвітнього економічного форуму та The Boston Consulting Group «Новий погляд на освіту» виділено 16 видів знань і навичок, що допомагають зробити кар'єру в ХХІ столітті.

16 НАВИЧОК ВИСОКОЕФЕКТИВНИХ ЛЮДЕЙ		
якими навичками повинна володіти людина, щоб досягти успіху в ХХІ столітті		
БАЗОВІ НАВИЧКИ	КОМПЕТЕНЦІЇ	РИСИ ХАРАКТЕРУ
що допомагає вирішувати повсякденні задачі	що допомагає вирішувати більш складні задачі	що допомагає справлятися із змінами навколишнього середовища
навички читання та письма математична грамотність фінансова грамотність природничо-наукові знання інформаційно-комунікативна грамотність культурна і громадянська грамотність	критичне мислення творче мислення вміння спілкуватись вміння працювати в колективі	допитливість ініціативність наполегливість здібність адаптуватися лідерські здібності соціальна та культурна обізнаність

Можливість проявити багато з перерахованих вище навичок, компетенцій і особистих здібностей отримали студенти групи ЗТК-118 в літню сесію 2016-2017 навчального року на іспиті з вищої математики. У доповіді автор бажає поділитися своїм досвідом проведення цього іспиту у вигляді квесту. Ті студенти (15%), які не виконали зазначені в навчальному плані контрольні роботи або не здали теоретичну частину іспиту, до квесту допущені не були. Решта ж студентів цієї групи у складі трьох команд розв'язували математичні задачі, відповіді на які використовувалися для розшифрування місць, де кожную команду чекав черговий конверт із завданнями. Наприклад, рідний деканат, приймальня проректора, кабінет в навчальній частині, приміщення деяких кафедр, або навіть стовп чи дерево на території Академії. Очевидно, що завдання потрібно було розв'язувати швидко і без помилок, інакше команда отримувала штрафні очки, що позначалося на сумарному балі за іспит у кожного члена команди. В таких умовах і проявилися лідерські здібності одних студентів, ініціативність інших, творче чи критичне мислення третіх. А головне – необхідність показати свою математичну підготовку і здатність колективно впоратися з поставленим завданням.

СОЦИАЛЬНАЯ ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НАУКИ**МОГИЛЕНКО А.Р., АНТОНЮК С.А.***Национальный университет Одесская морская академия, г. Одесса, Украина*

Принято считать, что современный этап социальной институционализации науки можно датировать годами окончания Второй мировой войны. Он связан, прежде всего с расширением социальных функций науки и изменениями её нормативно-ценностных ориентиров.

Если раньше считалось, что наука непричастна к целям, которые ставят перед собой люди, то сегодня, очевидно, что это не так, потому что реальное соотношение целей и средств в деятельности человека и общества не допускает столь жесткого разграничения.

Цели людей определяются не только их желаниями и интересами, но также и тем, какими средствами они располагают. Ставя перед собой цели общество всегда ориентируется и зависит от уже имеющихся в его распоряжении средств деятельности. И наоборот, совокупность доступных средств деятельности предопределяет горизонт реально достижимых в данных условиях целей.

Если же учесть, что наука стала источником бесконечного многообразия новых средств деятельности, то уже в силу одного этого она существенным образом участвует и в определении тех целей, которые люди ставят перед собой и считают достижимыми и в выборе средств.

Например, сегодня вызывает тревогу истощение природных ресурсов планеты, загрязнение воздуха, воды, почв. А наука весьма причастна к тем радикальным и далеко не безобидным изменениям, которые происходят сегодня в среде обитания человека.

Об этом говорят и сами ученые. Больше того, они были в числе тех, кто стал первым подавать сигналы тревоги и привлекли к этой теме внимание государственных деятелей, хозяйственных руководителей, общественное мнение. Более того научным данным отводится ведущая роль и в определении масштабов экологической опасности.

Наука, таким образом, не ограничивается лишь созданием средств для осуществления поставленных целей, но сама обнаруживает проблему, прежде всего, как социальную и осмысливает её как научную.

Наука, например, таким образом, не только обслуживает человека открытиями и своими перспективами, но и требует от него решений и действий.

- обнаружение экологической опасности,
- формулировки проблемы,

- выдвижение целей перед обществом,
- создание средств для их достижения.

Сегодня, теперь уже от научного знания ждут ответов на вопросы о смысле бытия, о месте человека в мире, о правильном устройстве человеческой жизни и именно в этом и мифология, и философия, и религия видят практическое предназначение науки. Теперь ее мировоззренческая значимость выявляется совсем в иной плоскости: - ее развитие и вызванные ею изменения в жизни общества и человека определяют специфику постановки и обсуждения этих вопросов.

Сегодня наука начала контролировать основания практически всей человеческой деятельности. Ее участие теперь отнюдь не ограничивается той стадией, когда смысл и цели деятельности уже заданы, очерчены и определены извне и надо лишь найти надлежащие средства. Она сама определяет смысл и выбор цели, а это значит, что и тезис о ценностной нейтральности науки вовсе не безупречен. Ведь людские ценности с наибольшей полнотой проявляются именно тогда, когда люди определяют смысл и цели того, что они делают.

Ущербность позиции, утверждающей ценностную нейтральность науки, с особой остротой обнаруживается тогда, когда плоды научного прогресса несут людям зло.

Подобное случилось, например, после уже событий, связанных с созданием и использованием атомного оружия в 1945г. Эхо атомных взрывов, прогремевших над Хиросимой и Нагасаки, достигло и сообщества физиков, поставив их перед сложным моральным выбором.

Этос профессиональной науки подсказывал им путь, позволяющий снять с себя бремя социальной ответственности. Для этого было достаточно прибегнуть к спасительной мысли о том, что ученые лишь поставщики средств и их не касается то, как эти средства используются. Однако критическая ситуация обнаружила, что на деле власть этих нормативных стандартов далеко не безгранична и что высокие идеалы «малой науки» прошлого вовсе не выветрились под напором приземленных ценностей «большой науки» настоящего.

И сообщество физиков в целом, и его признанные лидеры заняли социально ответственную позицию. Им, правда, не удалось, несмотря на все их усилия, на обращение к политикам с призывом не применять ядерное оружие против мирных жителей, предотвратить катастрофу.

Но у тогдашних событий есть и еще один итог — ценностные установки профессиональной науки продемонстрировали свою недостаточность, неадекватность реальной роли ученых в обществе, в то время как проблематика

их социальной ответственности стала неотъемлемой составной частью существования и развития науки.

В книге «Часть и целое» немецкий физик В. Гейзенберг заметил: «И все же мы поняли... что для индивида, перед которым научный или технический прогресс поставил важную задачу, недостаточно думать лишь об этой задаче. Он должен рассматривать ее разрешение как часть общего хода событий, к которому он явным образом относится положительно, если он вообще трудится над подобными проблемами. Если он будет учитывать эту общую взаимосвязь, то сможет прийти к правильным решениям. Но это, конечно, означает, что он должен будет стремиться к участию в общественной жизни, к влиянию на государственное управление, если он хочет не только мыслить, но также и поступать, и действовать правильно».

Итак, чем более весомой и более многообразной становится роль науки в обществе, тем более основательно ученым — и как профессионалам и как гражданам — приходится участвовать в социальной жизни, тем меньше у них остается возможностей дистанцироваться и изолироваться от интересов и проблем, которыми живет общество.

Сегодня уже ни для кого не секрет, что достижения науки далеко не всегда несут благо людям. Но именно ученые могут раньше и более серьезно, чем кто-либо другой, эффективно разрешить современные проблемы. Большая информированность, осведомленность ученых накладывает на них особую социальную ответственность.

В целом же нынешний этап институционализации науки можно охарактеризовать как этап, на котором проблемы социальной ответственности науки занимают все более заметное место. Ушли в прошлое как те времена, когда научную деятельность как таковую можно было считать безусловным благом, так и те времена, когда она могла представляться ценностно нейтральной, лежащей «по ту сторону добра и зла».

Научное сообщество, получающее сегодня солидную долю ресурсов общества, поставлено перед необходимостью постоянно, снова и снова демонстрировать обществу и то, что блага, которые несет людям прогресс науки, перевешивают его негативные последствия, и то, что оно, сообщество, озабочено возможностью таких последствий и стремится предупредить их, либо, если они уже стали реальностью, нейтрализовать их.

ВИЩА ОСВІТА У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ ГЕОДЕЗІЯ

НОВОСАД В.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Сучасні процеси глобалізації диктують нові умови конкуренції не тільки в сфері виробництва. На наш погляд, уже розпочалася світова технологічна гонка в освіті. Найближчими роками українська система освіти має готуватися до конкуренції за кращих студентів із зарубіжними університетами.

Сьогодні, аналізуючи стан інженерної геодезії в світі та в Україні зокрема, є загальні проблеми та перспективи її як окремої технічної науки. За етапами розвиток інженерної геодезії пов'язаний із досягненнями у технічній і технологічній сферах, а вони зазнають останнім часом істотних змін. Предметом вивчення інженерної геодезії є штучні об'єкти, як наслідок діяльності людини, та екзогенні процеси, що виникають в результаті такої діяльності. Виникають, і дотепер є актуальними такі питання: Що таке інженерна геодезія? Прикладна наука, окремий науковий напрям чи просто технічна дисципліна? Інтегрування геодезії у будівельний процес поки що у зародковій фазі й потребує глибшого дослідження. Якщо ми вже звикли, що інженер-геодезист повинен володіти базовими поняттями з технології будівельного виробництва, будівельної механіки, інженерних конструкцій, то у цьому випадку геодезистам, окрім таких знань, необхідні знання із теорії надійності, теорії інформації, засобів зв'язку та комунікацій, систем будівельного проектування.

Основною тенденцією під час виконання геодезичного моніторингу складних інженерних споруд є розроблення та застосування автоматизованих систем геодезичного моніторингу. Сьогодні такі системи можуть містити будь-які засоби вимірювань, все залежить тільки від правильності математичних алгоритмів інтегрування даних, які закладено в програмне забезпечення системи. Найвідоміші в світі системи геодезичного моніторингу – Leica GeoMos, Trimble 4D, DC3 Topcon, GOCA. Серед проблем, характерних для будь-яких завдань інженерної геодезії є метрологічне забезпечення засобів вимірювання та нормативне забезпечення вимірювань і технологій. Якщо із метрологічним забезпеченням окремих засобів вимірювань є певний прогрес, то атестація вимірювальних систем навіть не розглядається ані в Україні, ані у світі. Те саме стосується і нормативного забезпечення. Сьогодні роботу фахівців із геодезії важко уявити без застосування сучасних технологій, спеціальних високоточних приладів.

Одним з найважливіших стратегічних завдань на сучасному етапі модернізації системи вищої освіти України є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Тому навчальний процес підготовки фахівців-геодезистів повинен здійснюватися кваліфікованими викладачами з відповідним навчально-методичним забезпеченням. Кафедра інженерної геодезії що є випусковою, для якісної підготовки фахівців за спеціалізацією «Геодезія» забезпечена такими важливими методичними документами, як: навчальний план, освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма. Загалом навчальний план забезпечує гнучкі можливості для формування індивідуальних планів, які враховують здібності, пізнавальні інтереси, професійну спрямованість кожного студента. З метою конкретизації навчального процесу на кожний навчальний рік розробляються робочі навчальні плани, які затверджуються в установленому порядку. Навчальний процес підготовки фахівців-геодезистів передбачає як теоретичні, так і практичні заняття. Якісне навчання полягає у логічному поєднанні проведення лекційних, лабораторних, практичних занять, навчальної та виробничої практики, курсового та дипломного проектування. Навчальним планом та освітньо-професійною програмою підготовки фахівців цього напрямку передбачені навчальні, виробнича та переддипломна практики, яким приділяється велика увага. Закріплювати отримані знання та здобувати практичні навички студенти мають змогу в процесі проходження навчальної практики на навчально-геодезичному полігоні.

Основними базами виробничої та переддипломної практик є управління Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, Одеське відділення інституту «Укргеоінформ», інститут «ЧорноморНДІпроект», науково-виробниче підприємство «Високі технології» (м. Одеса). З цими організаціями укладені відповідні угоди про проведення практик, передбачених навчальним планом. Кафедра інженерної геодезії і лабораторія активно співпрацюють з будівельними організаціями (ВАТ „Одесагаз”, НВЦ „Екобуд”, ВАТ „Елітбуд”, ВАТ „Будова”), виконуючи геодезичну забезпеченість в період будівництва і спостереження за осіданням, зсувами і кренами при експлуатації будівель і споруд.

У вивченні дисципліни «Інженерна геодезія» під час виконання графічних та розрахункових робіт часто використовується фронтальна форма практичного навчання. Для неї характерним є виконання студентами однотипних завдань з використанням комп'ютерної техніки або креслярського приладдя. Вона показує хорошу ефективність під час вивчення будови та порядку проведення вимірювань за допомогою теодолітів, тахеометрів, нівелірів, GPS- приймачів.

Загалом навчальний процес проходить у сучасних спеціалізованих аудиторіях та комп'ютерних класах із сучасним програмним забезпеченням, які об'єднані в єдину мережу і підключені до Інтернету. Створені та функціонують навчальні лабораторії геодезії та геодезичних приладів, фотограмметрії, автоматизації геодезичних вимірів, ГІС-технологій. Для наочності під час навчання використовуються засоби унаочнення (натуральні об'єкти, геодезичні прилади, плакати, таблиці, схеми), технічні засоби навчання (програми для презентації та демонстрації, електронні посібники), навчально методична література (навчальні посібники, підручники, методичні матеріали). Навчальний процес забезпечений сучасними оптичними та електронними геодезичними приладами. Значна увага під час підготовки фахівців приділяється науці. У процесі навчання студенти також мають змогу долучитися до наукової роботи. Для цього традиційно проводяться науково-практичні конференції студентів та викладачів, на яких студенти старших курсів виступають з доповідями, підготовленими під керівництвом досвідчених викладачів. Крім того, кращі студенти мають змогу брати участь у роботі наукових експедицій. Щороку команди студентів беруть участь у Всеукраїнських олімпіадах із спеціальності та виборюють призові місця серед команд вищих навчальних закладів України.

З метою вдосконалення навчального процесу, створення матеріально-технічної бази кафедри, надання допомоги будівельним та проектним організаціям на кафедрі була створена і успішно діє уже на протязі 20-ти років науково-дослідна лабораторія «Геодезичне забезпечення будівництва і реконструкції будівель та споруд». Майбутні спеціалісти і магістри багаторазово використовували результати геодезичних робіт в дипломних та магістерських роботах. Професорсько-викладацький склад кафедри інженерної геодезії підтримує традиції та набутий досвід в досконаленні навчального процесу, створенні матеріально-технічної бази і бути корисною будівельним та проектним організаціям, а також у підготовці висококваліфікованих інженерів геодезистів.

Відповідаючи на ці та інші питання ми можемо з впевненістю сказати, що в Одеській державній академії будівництва та архітектури готують висококласних інженерів геодезистів фахівців, які користуються попитом на ринку праці. Зокрема, наші випускники з успіхом працюють в органах державного управління, державних підприємствах, науково-дослідних та проектних інститутах, державних геодезичних підприємствах, бізнесових структурах, органах містобудування та архітектури, органах комунального господарства, транспортних та моніторингових організаціях.

УПРАВЛІННЯ ПЕДАГОГІЧНИМ ПРОЦЕСОМ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

РЕЗНІЧЕНКО М. І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Наукова організація процесу професійної підготовки майбутніх художників у контексті європейських стандартів потребує комплексного перезавантаження освітнього вектору з позицій концептуальних положень теорії управління й теоретико-методологічних основ сучасної мистецької освіти (О. Анісімов, І. Зязюн, В. Радкевич, О. Рудницька, Г. Селевко, І. Туманов). Вивчення та аналіз концептуальних поглядів учених свідчить, що якість професійної підготовки фахівців у галузі образотворчого мистецтва пов'язана з відбором і структуруванням змісту процесу художньої освіти [1,3]. З-поміж загальних методологічних положень В. Радкевич виокремлює принцип відбору та структурування змісту процесу професійно-художньої освіти, зокрема, за умов ціннісного орієнтування в мистецтві, як чинника формування й становлення художника, єдності теорії і практики в художньому розвитку особистості, спеціалізації професійного навчання художнього профілю, індивідуалізації процесу навчально-творчої діяльності особистості [2]. Одним із результатів пошуку проектування, організації, здійснення та контролю процесу фахової підготовки майбутніх художників став навчально-творчий підхід до навчання образотворчим мистецтвам з урахуванням міждисциплінарних зв'язків і методичних залежностей методів комплексного навчання рисунку, живопису, композиції [4].

Концептуальні парадигми означених вище вчених дозволили утворити сучасну модель підготовки фахівців у системі художньої освіти, визначити нові підходи до процесу художньої підготовки студентів, як цілісної системи, котра має складові компоненти, що забезпечуються внутрішніми і зовнішніми зв'язками. Кожний із компонентів, у свою чергу визначений у вигляді підсистем різного ступеня складності, а саме: «навчання – пізнання – учіння – творчість». На основі виявленої особливості управління педагогічним процесом із його динамічністю, поліциклічністю та зворотнім зв'язком, ми встановили фактори й умови, що впливають на якість професійної підготовки та визначили основні критеріальні показники. Узагальнені результати дослідження дозволили визначити зміст структурно-функціональної моделі управління педагогічним процесом, котра включає такі блоки: планування, здійснення, контроль та корекція. Значно збагатив предмет дослідження із зазначеної проблеми за рахунок включення в нього питань та завдань управління освітнім процесом на

основі діяльнісного, комплексного підходу до навчання студентів, ми визначили такі значимі парадигми, а саме:

1. Управління педагогічною системою "навчання – пізнання – учіння – творчість" є цілеспрямована, свідомо взаємодія учасників цілісного освітнього процесу на основі пізнання його об'єктивних закономірностей.

2. Складові педагогічної системи, оформлені доцільно новим програмним матеріалом за змістовими модулями, надають можливість ефективно управляти цим процесом, а отже, здійснювати якісну підготовку майбутніх художників.

3. Система художньої підготовки майбутніх фахівців образотворчого мистецтва базується на професійній художньо-творчій діяльності студентів, як об'єкту педагогічного управління з боку викладача мистецьких дисциплін.

4. Реалізація наукової організації навчально-виховного процесу вслугує доцільним фактором модернізації системи художньої освіти, і є важливим чинником удосконалення педагогічного процесу на профільних мистецьких кафедрах.

5. Розроблений на основі положень педагогіки мистецтва та включений у навчальний процес матеріал методичних настанов створює дидактичні умови для реалізації навчально-творчого підходу до навчання образотворчим мистецтвам.

6. Структурно-функціональна модель управління педагогічним процесом ефективно забезпечує процес формування і розвиток професійної здатності майбутнього художника до творчої діяльності.

Таким чином, нагальні питання управління педагогічним процесом підготовки художників у галузі образотворчого мистецтва нами розглядаються як важливе завдання підвищення якості професійної освіти. Досягнення мети забезпечується ефективним застосуванням теорії управління педагогічним процесом з її змістовною структурою та раціональною науковою організацією діяльності суб'єктів у мистецько-освітній системі.

Дослідження визначеної проблеми також дозволило визначити головні напрямки подальшого педагогічного пошуку комплексної методики художнього навчання, тобто фахової підготовки художників із високим рівнем професійної компетентності й творчості в сучасних умовах вітчизняної мистецької освіти.

Література:

1. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії: монографія / І. А. Зязюн. – Черкаси: ЧПУ ім. Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
2. Радкевич В. О. Обґрунтування моделей професійного навчання фахівців художнього профілю / В. О. Радкевич // Зб. наук. пр. – К.: Вища школа, 1997. – 303 с.
3. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.
4. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання: Навч. посіб. / І. М. Туманов. – Львів: Аверс, 2010. – 496 с.

О ПРОЕКТНО-МОДУЛЬНОМ ОБУЧЕНИИ В ТЕХНИЧЕСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

ХОМЕНКО О.И., ГЕРАСКИНА Э.А., ДАНИЧЕНКО Н.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

Доминирующей характеристикой обучения является его технологичность, которая обеспечивает переход на качественно новую ступень эффективности, оптимальности образовательного процесса, отражает направленность прикладных исследований на усовершенствование деятельности человека, на повышение ее результативности, интенсивности, инструментальности, технической вооруженности. Технология обучения включает следующие этапы:

- предварительная организация учебного процесса с последующей возможностью воспроизведения её результатов в педагогической практике;
- специально организованное целеобразование, предусматривающее возможность объективного контроля качества достижения поставленных дидактических целей;
- структурная и содержательная целостность технологии обучения (т.е. изменение в одном из ее компонентов должно приводить к изменению в других);
- выбор оптимальных методов, форм и средств, которые диктуются определенными и закономерными связями всех элементов технологии обучения;
- наличие оперативной обратной связи, позволяющей своевременно корректировать процесс обучения.

Технология обучения представляет собой целостную дидактическую систему, позволяющую наиболее эффективно, с гарантированным качеством решать педагогические задачи. Все большую значимость в процессе обучения приобретают сформированные способности к самообучению, которые являются базовой составляющей компетентности инженера (профессиональная инженерная мобильность). Такая мобильность рассматривается как способность и готовность специалиста быстро и успешно адаптироваться к новым технологическим условиям путем освоения новой техники и технологий, приобретать знания и умения, способность к смене видов деятельности.

Предпосылкой совершенствования и оптимизации процесса обучения является анализ моделей обучения и выделение наиболее приемлемых для студентов инженерно-технического профиля. В поисках педагогических технологий, учитывающих современные тенденции образования, в научно-

методической литературе выделяется несколько моделей. Одной из них является «модульное» обучение. Это одна из прогрессивных технологий высшей школы. Общие положения модульного обучения были сформулированы в конце 60-х гг. XX в. в США как альтернатива положениям традиционного обучения. Считается, что модульное обучение является одним из наиболее целостных и системных подходов к процессу обучения, обеспечивает высокоэффективную реализацию дидактического процесса.

Сущность модульного обучения состоит в организации относительно самостоятельной работы обучаемого по освоению индивидуальной программы, составленной из отдельных модулей. Основу модульных учебных программ составляет понятие модуля, который представляет собой структурированный учебный материал предметного содержания, обладающий целостностью и завершенностью. В терминах традиционной методики модуль можно охарактеризовать как «укрупненная тема». Отличительной особенностью является его отношение к другим модулям, которое синтезируется в модульных программах учебных дисциплин. Модульная программа дисциплины представляет собой пакет модулей, позволяющий по-разному выстраивать траекторию освоения содержания предмета, гибко реагировать на продуктивность изучения, адаптировать учебный процесс к индивидуальным возможностям и запросам обучаемого, корректировать процесс обучения.

Таким образом, суть технологии модульного обучения заключается в том, что для достижения требуемого уровня компетентности обучаемых на основе соответствующих принципов и подходов осуществляется укрупненное структурирование учебного материала, а выбор методов, средств и форм обучения направлен на самостоятельность студента в обучении. При этом последовательность изучения модулей избирается студентом. Прогрессивность принципов модульного обучения связана с тем, что студент может по-своему выстраивать свой собственный путь учебного познания. При этом необходимо учитывать, что при изучении многих дисциплин в техническом ВУЗе трудно соблюдать указанный принцип обучения. Содержание большинства учебных дисциплин в технических ВУЗах можно выстраивать лишь линейно со слабой возможностью различного пути продвижения по модулям. Это связано со спецификой учебного материала, предусматривающего определенную логическую структуру изучаемых понятий, в результате чего избирательность освоения учебного материала практически неосуществима. Именно поэтому применение модульного обучения в техническом образовании требует его модификации. Модификация модульного обучения связана с тем, что его технология в инженерном образовании предполагает практический подход не только к процессу образования, но и к его содержанию.

В техническом образовании важным является «метод проектов», стимулирующий активность студентов. На сегодняшний день этот метод находит все большее распространение в системах образования. С его помощью более успешно развиваются профессиональные компетенции у выпускников высшей школы. Ценность проектной деятельности в том, что она ориентирует на создание образовательного продукта, а не просто на изучение определенной дисциплины. Студенты индивидуально или по группам за определенное время выполняют познавательную, исследовательскую, технологическую работу на заданную тему. Задача студентов – получить новый продукт, решить научную или технологическую проблему. При освоении профессиональной деятельности метод проектов сводится к осмыслению её мотивов и целей, принятию решений, построению программы действий, достижению целей, самостоятельной оценке результатов и их коррекции. Это и составляет основу профессиональной инженерной мобильности, а поэтому имеет особую значимость в современном техническом образовании. Решение поставленных задач методом проектов предполагает презентацию студентами результатов собственного познания, что также значимо в образовательном процессе и формировании компетенций, необходимых для будущей деятельности. Метод проектов как педагогическая технология предполагает совокупность исследовательских, поисковых, проблемных методов, творческих по сути. Поэтому его целесообразно использовать совместно с другими приемами обучения (развитие критического мышления, рейтинговая оценки знаний и др.).

В настоящее время активно развивается проектно-модульное обучение. Такое обучение является инновационной формой организации учебного процесса и обладает рядом преимуществ. В традиционном использовании проектно-модульного обучения делается акцент на применение полученного знания. Перспективой развития этого метода обучения является разработка возможности его использования не только для применения уже имеющихся у студента знаний, но и с целью активизации студентов по «добыче» знаний в модульном обучении.

Достоинствами модификации проектно-модульного обучения являются сочетание методов активного обучения, использование личностно-деятельностной составляющей (обучение через интерес, мотивацию обучающихся), практико-ориентированная направленность (получение практического опыта работы в решении задач, связанных с реальным контекстом профессиональной деятельности), развивающая составляющая (формирование профессиональных и личностных качеств специалиста, составляющих основу его современных компетенций).

МАТЕМАТИЧЕСКАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

ХОРСЕВА Л.Ю., ЧУМАК Л.А.

*Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Днепр, Украина*

Кто может стать студентом вуза? Какие знания, умения и навыки необходимы? Есть ли отличия в требованиях к абитуриентам в отечественных и зарубежных вузах? Остановимся на одном из аспектов этой проблемы – математической подготовке будущих студентов.

Для поступления в высшие учебные заведения Украины абитуриенты сдают ЗНО. Обязательным является только сертификат по украинскому языку и литературе. Выбор остальных предметов зависит от будущей специальности. Сертификат по математике для большинства технических и экономических специальностей является альтернативным: ставится на один уровень с иностранным языком, историей Украины и т.п. Правильно ли это?

Математика является особым предметом. Поскольку любая область знаний должна быть структурирована и систематизирована, то математику можно считать инструментом познания в современном мире. Поэтому нам представляется разумным использовать проверку математических навыков как критерий готовности к дальнейшему профессиональному обучению.

В настоящее время задания сертификационной работы по математике проверяют основные теоретические знания и практические навыки и умения по алгебре, геометрии, тригонометрии и началам анализа. Абитуриент должен уметь анализировать информацию, приведенную в графической или текстовой форме, строить математические модели и анализировать их, находить количественные характеристики геометрических объектов. Задания разной формы позволяют дифференцировать тестируемых по шкале 100-200 баллов.

Однако анализ результатов ЗНО, публикуемых в ежегодных отчетах Украинского центра оценивания качества образования, свидетельствует о достаточно низком уровне базовой математической подготовки большинства абитуриентов. Достаточно сказать, что практически отсутствуют задания, решаемые 80% и более тестируемых, наивысший процент выполнения задания не дотягивает до 70%.

При поступлении в любое высшее учебное заведение ЗНО по математике должно быть обязательным, однако задания должны проверять не столько объем и глубину знаний абитуриента, сколько его умение находить правильный

ответ, решать определенную жизненную проблему, анализировать информацию и формировать хорошо обоснованные суждения.

Подобная практика существует на Западе уже более ста лет. Наиболее распространенными экзаменами для поступления в вузы являются SAT (Scholastic Aptitude Test), GRE (Graduate Record Examination), GMAT (Graduate Management Admission Test). Все они созданы с целью обеспечения приемных комиссий объективной шкалой сравнения абитуриентов.

Есть немало учебных заведений, в которые вас примут без экзаменов на основании аттестата или диплома бакалавра и личного собеседования. Но, если вы стремитесь в колледж или университет с серьезной репутацией, скорее всего, придется сдавать один из вышеперечисленных тестов на английском языке. Их принимают в специализированных сертифицированных центрах по всему миру. Задания и условия одинаковы как для иностранцев, так и для носителей языка.

Все экзамены объединены общей целью – проверить готовность учащегося к обучению в высших учебных заведениях США, Канады, Австралии и ряда стран Европы и Азии. Оценивается уровень языковой и математической подготовки. Проверяются базовые знания английского языка и математики, оцениваются способности к аналитическому мышлению, объем словарного запаса, умение систематизировать информацию.

Таким образом, необходимым математическим минимумом должны владеть не только будущие физики и экономисты, но и медики, филологи, археологи, биологи и т.д. Считаем это очень важным и вполне уместным. Математика – это не набор формул и теорем, которыми мы никогда не пользуемся в реальной жизни. Математика – это инструмент для познания мира во всех его проявлениях. И чем лучше мы настроим этот инструмент, тем более ярким и полным будет наше восприятие мира и самореализация.

Программы General Tests по математике не выходят за рамки школьного курса. Чтобы получить достойный балл нужно детально изучить терминологию, привыкнуть к формулировкам задач, логике ответов, системе единиц (мили - галлоны - фунты - футы). Приемные комиссии, рассматривая заявки иностранцев, учитывают ситуацию и могут выбрать кандидата, у которого математика сдана блестяще, несмотря на невысокий балл по языку.

В этом году медицинские вузы Украины включили математику в перечень предметов, чьи сертификаты принимаются при поступлении. Хочется верить, что это не отчаянная попытка заполучить хоть какого-нибудь абитуриента, а правильный расчет на формирование грамотного специалиста, способного к анализу, систематизации, обобщению и поиску оптимального решения.

ПРОБЛЕМА ФАХОВОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ВНЗ

ХОХЛОВА О.А.

*Інститут хімічних технологій Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля, м. Рубіжне, Україна*

Очевидним є факт згортання протягом останніх десятиліть великих, у тому числі, містоутворюючих хімічних підприємств. Зрозуміло, що в таких умовах випускники технічних і хіміко-технологічних спеціальностей в Україні стикаються з проблемою працевлаштування, внаслідок чого знижується інтерес до цих спеціальностей з боку абітурієнтів.

У той же час, хімічна промисловість починає відчувати «кадровий голод» через те, що процес старіння кваліфікованих кадрів не компенсується повною мірою молодими фахівцями, не тільки готовими сумлінно виконувати свої посадові обов'язки, але і здатними генерувати сміливі ідеї, виробляти нестандартні рішення, працювати в команді, брати на себе відповідальність і, нарешті, створювати нові робочі місця за рахунок розширення виробництва конкурентоздатної продукції, створення нових виробництв або навіть нових підприємств. Якщо переважна більшість випускників хіміко-технологічних ВНЗ достатньо чітко уявляє свій шлях фахової самореалізації в якості найманого працівника, то роль власника або менеджера приватного промислового підприємства у хімічній галузі молоддю, зазвичай, взагалі не розглядається, незважаючи на те, що хімічна промисловість за рівнем продуктивності праці у світі поступається лише фармацевтиці, випереджаючи автомобільну, електронну й інші галузі, тобто, безумовно є дуже перспективною. В Україні молодь, на жаль, сприймає хімічні виробництва переважно не як конкурентоспроможні, здатні приносити високий прибуток, а як один з не дуже вигідних видів бізнесу, який потребує чималих інвестицій та державних дотацій. Певною мірою така позиція формується і підтримується під впливом стереотипних уявлень старшого покоління про хімічне підприємство лише як підприємство-гігант і нестабільності роботи більш-менш крупних сучасних хімічних підприємств.

Дійсно, досвід капіталомістких галузей свідчить, що достатній рівень прибутковості та ефективності досягається, коли на чотири найбільші компанії галузі припадає не менше 70% усієї виробленої продукції в країні. Саме цей рівень забезпечує оптимальне поєднання конкуренції і стабільності цін. Однак, наприклад, у західноєвропейській хімічній промисловості 96% хімічних підприємств – це малі та середні підприємства з чисельністю зайнятих менше

250 осіб. При цьому 61% в них складають мікрокомпанії з чисельністю зайнятих від 1 до 9 осіб. Тобто, великий та малий хімічний бізнес можуть успішно співіснувати. У хімічній промисловості розвинених країн активно діють різні венчурні компанії, взаємні фонди, інституційні інвестори, які купують пакети акцій як великих, так і невеликих хімічних компаній і реструктурують їх з метою підвищення ринкової вартості. Венчурні фонди активно підтримують нові біотехнологічні «стартапи» для подальшого їх продажу великим хімічним корпораціям.

Результати аналізу загальної структури світової економіки хімічної галузі промисловості дозволяють констатувати той факт, що у розвинених країнах хімічна промисловість представлена різноманітними підприємствами – великими середніми малими та мікропідприємствами. Це дозволяє припустити, що розвиток малих і мікропідприємств в Україні може стати шляхом до відродження вітчизняної хімічної галузі промисловості.

При цьому слід зазначити – в Україні наявні, що найменше дві сприятливі умови для реалізації цього шляху. По-перше, в нашій країні існує система інженерно-технічної освіти з передовими науковими школами. По-друге, навіть у випадках повної зупинки роботи старих хімічних комбінатів і неможливості або недоцільності модернізації його виробництв, промисловий майданчик може стати площадкою для організації на його території окремих малих або мікропідприємств. Це пов'язано з особливими вимогами до розташування хімічних виробництв відносно житлового сектору, потребою в специфічній внутрішній інфраструктурі, транспортним сполученням тощо. Вже сьогодні є позитивні приклади новоутворених приватних хімічних підприємств створених на промислових майданчиках колишніх хімічних гігантів. Так, наприклад, у м. Рубіжному на території колишнього хімічного заводу «Барвник» працюють «Трубний завод», «Хімпостачальник» та «Промінвест», які є приватними, порівняно успішними і прибутковими. Зрозуміло, що малі підприємства не здатні повністю компенсувати втрачені при закритті великого підприємства робочі місця, однак важливим аргументом на користь їх створення може слугувати той факт, що історія багатьох відомих у світі великих виробників хімічної продукції починалася з «гаража».

1. Химическая промышленность. [Ел. ресурс]. – Режим доступа – <http://kursak.net/ximicheskaya-promyshlennost/>

2. Химическая промышленность Украины: текущее состояние. По материалам инф. - аналитического бюллетня «Пульс» (журнал «Материк Евразия») [Ел. ресурс]. – Режим доступа: <http://zet.in.ua/news/ximicheskaya-promyshlennost-ukrainy-tekushhee-sostoyanie/>

3. Химическая промышленность Германии 2010г. Обзор основных показателей химической промышленности Германии подготовлен экспертами Buro WBU – Бюро экономического советника Посольства Украины в Германии, по материалам Федерального Союза предприятий химической промышленности в Германии.

РОЛЬ І МІСЦЕ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

ХРОПОТ С.Г., ОЛІЙНИК В.Д.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Згідно закону [1], підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за конкретною спеціальністю, що є складовою галузі знань [2], на початковому, першому (бакалаврському), другому (магістерському), третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях. Опанування кожного із зазначених рівнів вищої освіти передбачає здобуття особою нормативно встановлених обсягів компетентностей, визначених відповідними рівнями Національної рамки кваліфікацій [3]. Успішне виконання особою освітньої (наукової) програми є підставою для присудження їй відповідного рівню ступеня вищої освіти (молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, доктора філософії, доктора наук).

Революційні перетворення в новітній історії держави у сфері освіти взагалі і вищої освіти зокрема лягли в основу розробки нових поколінь стандартів вищої освіти, що на даний час перебувають у стадії погодження та затвердження. Варто зазначити, що стандарти розроблялися за галузевим принципом, окремо на кожен спеціальність, рівень та ступінь вищої освіти. В переліку компетентностей здобувача вищої освіти стандартом виділені інтегральні, загальні та спеціальні компетентності.

Оскільки в свій час відбулося значне укрупнення спеціальностей [2], стандартом передбачена можливість підготовки фахівців за спеціалізаціями, що є складовими конкретної спеціальності і не виходять за її рамки. При цьому, рішення про запровадження спеціалізації приймає вищий навчальний заклад і воно не підлягає затвердженню державними органами.

На наш погляд, підставою для запровадження спеціалізації має бути задоволення потреб ринку праці, а можливість (доцільність) практичної реалізації рішення про запровадження спеціалізації має ґрунтуватися на спроможності вищого навчального закладу здійснювати освітню діяльність за обраною спеціалізацією.

Очевидно, диференціація компетентностей спеціалізації на кожному рівні вищої освіти має свої особливості, а їх (спеціалізації) кількісний перелік не є виключним, до того ж постійно змінним в часі під впливом розробки і запровадження нових наукових, технічних і технологічних тощо рішень.

Ми вважаємо, що на бакалаврському рівні спеціалізація може запроваджуватися лише в частині окремих спеціальних компетентностей, в

обсягах не більше 20-25% від загального обсягу навчальної програми, включаючи (мабуть все ж в обов'язковому порядку) виконання випускної кваліфікаційної роботи бакалавра за обраною спеціалізацією.

На магістерському рівні спеціалізація має свої особливості обумовлені процесами укрупнення спеціальностей, тому тут спостерігається значна диференціація компетентностей кожної із наявних (чи, на вимогу часу, запроваджених в майбутньому) спеціалізацій. В обсягах освітньо-наукової (освітньо-професійної) програми підготовки магістра спеціалізація може сягати 70-80% від загального обсягу. Випускна магістерська кваліфікаційна робота виконується виключно за обраною спеціалізацією.

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачем компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, проведення власних наукових досліджень, результати яких мають елементи наукової новизни, теоретичне та практичне значення. При цьому, виконання власних наукових досліджень здійснюється в рамках індивідуально визначеної теми дисертації. Очевидно спеціалізація здобувача (якщо так її можна назвати) обмежується рамками теми дисертації.

Науковий (найвищий) рівень передбачає «набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях» [1]. І навіть на цьому рівні «розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми» має відношення не до всієї спеціальності, а до чітко визначеної її частини. Хоч, на наш погляд, дана теза є дещо дискусійною, оскільки кожний доктор наук мав би формувати «свою» наукову школу, котрій мала би відповідати щонайменше окрема спеціалізація.

Література

1. Про вищу освіту – закон України №1556-VII від 01.07.2014 р. [//www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти – постанова Кабінету Міністрів України №266 від 29.04.2015 р. [//www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій – постанова Кабінету Міністрів України №1341 від 23.11.2011 р. [//www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ

ЧЕРНИШЕВ В.Г., ШИНКАРЕНКО В.М., КОРСУН Л.М.

Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

КОВАЛЬОВА І.Л.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освіта належить до найважливіших напрямків державної політики України. Система вищої освіти є одним з головних чинників економічного зростання та розвитку країни. Без неї неможливо здійснення структурних перетворень та інноваційний розвиток. Вища освіта виступає не лише носієм інтелектуального потенціалу, але й високопродуктивною силою у суспільстві. Сьогодні в Україні створюється ефективна законодавча база, адекватна міжнародним нормам у сфері освіти. Так, 28.09.2017 року набув чинності н Закон України «Про освіту», що регулює, зокрема, суспільні відносини в процесі реалізації конституційного права людини на освіту. Закон України «Про вищу освіту» встановлює, зокрема, основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти. В Національній доктрині розвитку освіти наголошується, що в ході навчально-виховного процесу студенти мають набути важливих компетентностей через опанування та застосування знань. Базовою характеристикою професійної компетентності спеціаліста є ступінь сформованості в фахівця комплексу знань, умінь, навичок, досвіду, який забезпечує готовність і здатність виконання певної професійної діяльності.

Відповідно Індексу глобальної конкурентоспроможності за 2017 – 2018 рр. у порівнянні з 2016 – 2017рр. Україна піднялася на 4 позиції і посіла 81-е місце з 137. Україна має яскраво виражену конкурентну перевагу – високий рівень вищої освіти і професійної підготовки. За цією складовою Індексу позиція практично не змінилась (погіршилась на 2 місця, 35-е місце). Порівняно висока якість математичної та природничої освіти не змінилась (27-е місце). Важливість математичної та природничої освіти важко переоцінити, вона створює можливості постійно покращувати навички працівників для роботи з виробничими системами, що безперервно оновлюються. Надалі спостерігається високий рівень охоплення населення вищою освітою (16-е місце). Низьким видається значення Індексу охоплення населення середньою освітою – 51-е місце, хоча позиція поліпшилась на 2 місця. Викликає занепокоєння погіршення на 9 місць показника доступу до Інтернету в школах (44-е місце). На 6 місць поліпшилась позиція показника навчання за місцем роботи.

Математика є не лише потужним засобом вирішення прикладних задач, а й універсальною мовою науки, а також невід'ємною частиною світогляду. Мова математики універсальна, що є об'єктивним відображенням універсальності законів навколишнього нас різноманітного світу. Математика відіграє важливу роль у природничо-наукових, технічних та гуманітарних дослідженнях. Математичні уявлення дозволяють збагатити пізнавальні засоби інших галузей знань, більш повно викласти об'єкт дослідження і створити щільні зв'язки з іншими науками. Можливості застосування все більше вивчаються у таких галузях знань, де явища носять слабо структурований характер і відзначаються високою складністю систем (зокрема, економіці, управлінні, соціології). Сучасна економіка характеризується широким застосуванням математики. Математична і природнича освіта також дозволяють розвинути аналітичні, дедуктивні (здатність до узагальнення), евристичні, критичні та прогностичні (вміння прогнозування) здібності. Для підвищення якості викладання математики особливе значення має методика (зокрема, використання інформаційно-комунікаційних технологій). Проблеми викладання математичних дисциплін та методиці математичної підготовки студентів економічних та інженерних спеціальностей вишів розглядалися також авторами тез [1] - [2].

Якість освіти – це затребуваність отриманих знань в конкретних умовах їх застосування для досягнення конкретної мети та підвищення якості життя. Взаємозв'язок між студентами та викладачами має важливу роль у визначенні якості освіти. Існують такі критерії якості вищої освіти: прагнути до підвищення якості методів навчання; бути гнучким; залучати викладачів; залучати студентів; створювати здоровий мікроклімат в колективі; вимоги повинні бути вимірні, а прогрес – доказовий. При особистісно-орієнтованому навчанні математичних дисциплін слід використовувати такі ефективні методи навчання: інформаційні (лекція, практичне заняття, демонстрація, індивідуально-консультаційна робота, іспит), операційні (алгоритм), пошукові (аналіз конкретних ситуацій, сократівський діалог, дискусія, форум, та інші), методи самостійного учіння (слухання, читання, аналіз методичної і наукової літератури). Викладаючи учбовий матеріал, слід враховувати психологічні особливості сприйняття інформації студентами. В Україні візуали (люди, у яких домінує зоровий канал) сприймають 35% інформації, аудіали (люди, у яких домінує слуховий канал) – 5%, кінестетики (люди, у яких домінують інші відчуття – зокрема, смак, нюх, дотик) – 35%, дигітали (люди, у яких домінує раціонально-логічне осмислення) – 25%. У США відповідні показники становлять 45%, 5%, 45% і 5%. Отже, на слух інформація не сприймається більшістю людей. Перехід до економіки знань розрахований на тривалий період

часу і тому проблеми інновацій, навчання протягом усього життя, обмін знаннями через інформаційні мережі є першочерговими складовими.

Підготовку конкурентоздатних фахівців повинні забезпечувати конкурентоспроможні викладачі. Постає завдання постійного розвитку викладацького складу ВНЗ. Це має бути комплексний (об'єднання різних форм і видів підвищення кваліфікації з різних напрямків роботи викладача), безперервний процес (збереження необхідного рівня знань, умінь і навичок).

Отже, одним з напрямів якісної перебудови освітньої системи є перехід від концепції підтримуючого навчання до концепції випереджаючого навчання (орієнтоване на майбутнє, на ті умови життя та професійної діяльності, в яких випускник вишу опиниться після його закінчення). Головна увага за такою концепцією звернена на розвиток творчих якостей спеціаліста, його здібностей до самостійних дій в умовах невизначеності, а також розвиток навчальних здібностей до набуття нових знань та навичок, оволодіння сучасними методами отримання, накопичення, класифікації та передачі знань. Потребують оновлення форми і зміст математичної освіти за принципами: відкритий характер, варіативність, гнучкість, інтеркультурність, адаптованість до регіональних особливостей, інтегративність. Важливим також є формування у студентів комунікативних навичок, вміння співпраці у колективі, прийняття відповідальності за індивідуальні та колективні рішення. На наш погляд, посилення уваги до математичної освіти має здійснюватися з використанням ІКТ як екстенсивним шляхом (кількісне зростання навчального часу), так і інтенсивним (структурна перебудова програм навчальних дисциплін з включенням нових наукових досягнень, наданням програмам якостей гнучкості, відкритості, варіативності). На жаль, наявний рівень бюджетного фінансування освітньої сфери позбавлений інвестиційного характеру, не забезпечує надійного розвитку та модернізації освіти.

Література:

1. Чернишев В. Г. Інноваційна методика викладання вищої математики майбутнім економістам / В. Г. Чернишев, В. М. Шинкаренко, Д. В. Окара, Л.В. Шинкаренко // Інноваційні технології в науці та освіті. Європейський досвід: матеріали міжнародної конференції (21- 24 листопада 2017 р., Відень, Австрія). – Т. 1. – С. 170 – 176.
2. Чернишев В. Г. Щодо проведення практичних занять з математичних дисциплін / В. Г. Чернишев, В. М. Шинкаренко, Є. В. Орлов, І. Л. Ковальова // Управління якістю підготовки фахівців: матеріали XXII Міжнародної науково-методичної конференції (20-21 квітня 2017 р., Одеса). – Одеса: ОДАБА, 2017. – Ч.2. – С. 227 – 228.

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ**ШЕВЧЕНКО Т.В.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Модернізація змісту освіти постає провідною ідеєю Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки. Приведення змісту освіти у відповідність до світових тенденцій є необхідною умовою для забезпечення всебічного та сталого розвитку суспільства. Проте нинішній рівень освіти в Україні не є здатним повністю задовольнити дійсні потреби особистості і суспільства та позбавляє освіту можливості у повній мірі виконувати функції стратегічного ресурсу на шляху соціально-економічного розвитку країни.

Однією із перешкод на шляху ефективного реформування освітніх послуг та модернізації змісту освіти, на наш погляд, є нерозуміння освітянською спільнотою дієвих механізмів впровадження компетентнісного підходу на практиці з метою створення акмеологічного середовища, стимулюючого передусім становлення сучасного фахівця як всебічно розвинутої особистості. Слід зазначити, що ми наголошуємо на думці про нерозуміння дієвих механізмів практичної реалізації компетентнісного підходу не в прямому сенсі, а за умов критичного стану фінансового та матеріально-технічного забезпечення системи освіти, низького та недостатнього рівня оплати праці працівників освіти і науки.

Задля визначення низки найактуальніших напрямів модернізації змісту освіти необхідно звернути увагу насамперед на запити особистості, на сьогоденні потреби майбутніх фахівців. Тривалий час система освіти в Україні будувалась на підході до освіти як процесу, в якому інтереси системи поставали вищими за інтереси особисті. Протестановлення ринкових відносин, зміна цінностей, мотивів та моделей економічної поведінки пересічних українців призвели до нагальної потреби у трансформації парадигмального змісту освіти.

В основі компетентнісної парадигми освіти компетентність розглядається як інтегрований результат взаємодії багатьох компонентів, серед яких особлива увага приділяється мотиваційній складовій, що визначає зацікавленість особи у тому чи іншому виді діяльності. Отже, тільки реальне, а не нормативне розуміння мотивів та потреб молоді, зважаючи на сучасні економічні виклики, може бути запорукою ефективної модернізації змісту освіти в Україні.

ПРО ВЗАЄМОДІЮ СФЕР ВИЩОЇ ОСВІТИ І ПРОВІДНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ШИШКАЛОВА Н.Ю.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасний ринок ставить нові вимоги до випускників ВНЗ і майбутні роботодавці крім базових і спеціальних знань, сьогодні чекають від молодих фахівців ще й певних професійних навичок - вміння користуватися комп'ютером, знання іноземних мов, здатності працювати в колективі та ефективно представляти себе і результати своєї праці. Наші ВНЗ традиційно орієнтуються на знання, а необхідно приділити увагу ще й підвищенню конкурентоспроможності випускника в ринковому середовищі. Випускник ВНЗ сприймається роботодавцями лише як сирий матеріал для підготовки повноцінного фахівця і важливим фактором при оцінці потенційного співробітника стає його здатність адаптуватися, вчитися, професійно розвиватися. Тут недостатньо лише того, що студенти можуть проходити практики на виробництві, важливі прямі контакти з такими фахівцями і в форматі лекцій, і семінарів, і практичних занять, це контакти з майбутніми роботодавцями і з майбутніми колегами. Саме від таких фахівців студенти і дізнаються, що реально їх чекає на виробництві, що вони повинні знати, вміти, а базові знання за фахом забезпечить їм штатний професорсько-викладацький склад. Очевидно, що для вирішення цієї проблеми необхідна взаємодія сфер вищої освіти, виробництва і держави.

Для реалізації цієї взаємодії держава повинна стимулювати наступні напрямки:

- розробка спільних індивідуальних навчально-дослідницьких програм для відібраних підприємством студентів;
- розвиток інституту сумісництва та взаємного обміну викладацькими кадрами з реальним сектором економіки і провідними науковими установами;
- заохочення державою кваліфікованих працівників провідних українських підприємств виступати в якості наставників і керівників майбутніх магістрів;
- впровадження практики залучення до освітньої діяльності у ВНЗ фахівців, з-за кордону, на основі короткострокових і довгострокових контрактів.
- вдосконалення системи базових кафедр і спільних лабораторій, створюваних вузами і функціонуючих на базі науково-дослідних організацій і промислових підприємств, пов'язуючи їх діяльність не тільки з можливістю проведення виробничих практик для студентів, а й з можливістю проведення там регулярних занять, в тому числі із залученням фахівців цих підприємств.

ПРО ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

ЮРКОВСЬКИЙ Р.Г., ШИШКАЛОВА Н.Ю.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Болонський процес припускав кардинальні зміни функції педагога від традиційної, інформаційно-контролюючої, до організаційної та консультативно-координуючої. За логікою речей на рівні навчальних планів така зміна ролі викладача ніяк не повинна була вплинути на обсяг навчальних годин у розрахунку на один курс. Насправді, відбулося загальне скорочення навчальних лекційних та семінарських годин в розрахунку на один курс без відповідного зростання годин на контроль за самостійною роботою студентів, на позааудиторне навантаження. Пояснюючи збільшення аудиторної частини навантаження, українські урядовці посилаються на «європейські стандарти», але не пояснюють про які саме стандарти йдеться.

Насправді, єдиних «європейських стандартів» норм навчального навантаження не існує, адже ця сфера залишається в компетенції окремих країн, а не якихось наднаціональних структур. Тому для розуміння порівняємо показники окремих країн.

Загальне навантаження окремих викладачів складається з навчального, методичного, організаційного й наукового, але чіткому підрахунку піддається тільки навчальне навантаження. Так як навчальне навантаження найбільше впливає на отримувану ставку, то проаналізуємо його показники для деяких країн світу.

У західних країнах навантаження регулюється по-різному, у деяких установлені державні норми максимального навантаження, у деяких питання належить до компетенції окремих ВНЗ. Наприклад, у США відсутня єдина державна норма максимально допустимого навчального навантаження. Проте університети, зацікавлені в дослідницькій роботі викладачів, не перевантажують їх тільки викладанням. Кількість часу, котрий відводиться на навчальний процес, визначається конкретно для кожного університету. Однак існують рекомендації Американської асоціації університетських професорів про навантаження. У рекомендаціях указані ліміти навантаження, які є «обов'язковими для закладу вищої освіти, котрий серйозно прагне досягнути та підтримувати адекватний високий рівень ефективності роботи викладачів у навчальному процесі та дослідженнях». Асоціація встановлює верхню межу обсягу викладання: 12 годин на тиждень при викладанні на бакалаврських програмах і не більше дев'яти годин навантаження на тиждень при викладанні

повністю чи частково на рівні магістратури чи вище. Оптимальним же асоціація вважає дев'ять годин на бакалаврському рівні й шість - при викладанні в бакалавраті-магістратурі чи просто в магістратурі.

У Норвегії викладачі витрачають на навчальний процес до п'яти годин на тиждень, у Швеції - 9 годин. У Франції передбачається, що з 1600 робочих годин на рік 50 % витратимуться на викладання загалом, включно з часом на підготовку лекцій і семінарів. При цьому в контрактах указується кількість аудиторних годин викладача - до 128 для професорів або ж до 192 на рік для молодшого академічного персоналу. В Італії існує норма річного навантаження - не більше 350 годин викладацької діяльності на рік (не тільки аудиторного, а загалом навчального навантаження). В Ізраїлі існують різні норми для викладачів коледжів та університетів: для більш орієнтованих на викладання коледжів аудиторне навантаження мусить бути не вище, ніж 12-16 годин, а університетські викладачі, більш орієнтовані на дослідження, викладають до восьми годин на тиждень.

Середнє тижневе аудиторне навантаження українського викладача становить 18 годин на тиждень. Цей показник дещо різниться залежно від спеціальності: найбільше викладають природничники та технарі, а найменше - викладачі ІТ. Для порівняння приблизно таке ж навантаження у країн зі слабо розвиненими системами вищої освіти. Так, в Індії встановлений ліміт на аудиторне навантаження старших викладачів 16 годин на тиждень, доцентів і професорів - 14 годин. У Малайзії навчальне навантаження складає 18 годин на тиждень.

Теж саме стосується співвідношення кількості студентів і викладачів у західних країнах. Українські чиновники, що коментують урядові ініціативи про збільшення цього нормативу в Україні, посилаються на «європейські стандарти» відповідно до яких співвідношення 1:18 - звична норма. Але якщо подивитись на дані ОЕСР (Організації економічної співпраці та розвитку), то середній показник співвідношення студентів і викладачів у країнах ОЕСР - 14,9 студента на одного викладача. Окрім цього, в західних країнах цей показник вимірюється пост-фактум, на основі наявної статистики, а не встановлюється як обов'язковий норматив. Тобто держава просто рахує співвідношення, а не розподіляє ставки за визначеним згори нормативом.

Цікаво, що вищий показник кількості студентів на одного викладача не означає більшого навантаження на самого викладача. Причина в тому, що в Україні навантаження студентів є суттєво вищим, ніж у західних країнах. Так, відповідно до норм Болонського процесу, один навчальний кредит мусить дорівнювати 25-30-ти годинам. В Україні цей показник встановлено на рівні 36 годин. Тобто за формальними підрахунками українські студенти вчаться на

бакалаврській програмі (240 кредитів) 8640 годин, а їхні європейські колеги - у середньому близько 6500 годин, тобто на дві тисячі годин менше. До того ж, є суттєві відмінності в підрахунку годин. Навіть звіти Болонського процесу визнають, що різні країни по-різному рахують навантаження студентів, і цей процес складно проконтролювати, тому що чітко визначити час, необхідний на самостійну роботу студента, дуже важко. У той час як український студент слухає близько десяти курсів кожного семестру, європейські та північноамериканські студенти мають не більше п'яти курсів.

А це означає, що загалом в українських ВНЗ значно більша кількість навчального (особливо аудиторного) навантаження. Це навантаження необхідно перекривати викладацькими годинами. Звідси й випливає непомірне навантаження українських викладачів, при тому що на одного українського викладача припадає в середньому менша кількість студентів. Питання навантаження в університетах є критично важливим у контексті якості освіти. Розробляти нові курси і оперативно оновлювати старі також при такому навантаженні неможливо. Подібна ситуація змушує викладачів використовувати такі неформальні стратегії виживання, як вимушене зниження якості роботи, відмова від культурних потреб або займання своєю професійною діяльністю за рахунок особистого життя.

Для того, щоб змінити ситуацію в системі вищої освіти необхідно виконати наступні заходи:

- зняти норматив співвідношення кількості студентів і викладачів. Кількість ставок повинна залежати від реального навантаження, а не від нормативів;
- переглянути навчальні програми та скоротити навантаження на студентів;
- змінити нормативи навантаження на одну ставку, що і означатиме приведення норми навчального навантаження до європейських стандартів.
- впровадити диференційований обсяг навчального навантаження в залежності від активності науково-методичних публікацій;

Це наблизить нас до світових стандартів і дасть викладачеві можливість нормально готуватися до аудиторних занять (тобто реалізовувати наукову, навчально-методичну частину навантаження) і займатися дослідницькою роботою. Адже суспільству потрібен викладач-професіонал з високою науково-теоретичною, методичною, психолого-педагогічною, теоретичною і практичною підготовкою, здатний до безперервного навчання, творчості і постійного самовдосконалення.

***ЗАВДАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА***

THE NEED FOR KNOWLEDGE WILL REMAIN!**LYASHENKO T.V.***Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa, Ukraine*

The impetus to this note has been Chris Anderson's article *The end of theory: the data deluge makes the scientific method obsolete* (Wired Magazine, 2008, www.wired.com/2008/06/pb-theory/). The purpose of the note is to recall two aspects, which are well known to the majority of university professors, but are not always embodied sufficiently in the practice of teaching.

1. The first point is the importance of fundamental disciplines.

Students often ask their professor of mathematics: "What do we need this for?" The principle answer should be "for being able to think". With today's clip-consciousness, students often can not even understand what this or that simple question is about. Of course, specific examples of applications of mathematical models should be also demonstrated (for instance, solving Cauchy problem to determine deflections of the cantilever beam, using probability theory to estimate the reliability of various systems, and so on).

2. Another fundamental aspect is that the knowledge should not be lost in the information, swept by it, deluged with "big data".

The triad "Data, Information, Knowledge" is now widely discussed, at philosophical, theoretical, and practical levels. At popular level the following definitions are, in particular, given for these notions: "Data – Facts, a description of the World; Information – Captured Data and Knowledge; Knowledge – our personal map/model of the World", or "Information is processed data whereas knowledge is information that is modeled to be useful", etc.

Being informed about sizes of bricks or classes of concrete the future civil engineer should understand where these sizes and classes came from. When studying today's programme means and new information technologies the students should have an idea of the basics on which these tools are built.

With fantastic, rapid development of computer technologies, computer buttons will be transformed or disappear. Program robots and artificial neural networks, other, yet unpredictable inventions can lead to new civilization paradigms (and will lead). Today's professions can also disappear or radically change in nearest future. Isaac Asimov has written impressive dramatic story about the world where few "chosen" have access to the Knowledge (*Profession*, in *Nine Tomorrows*).

The information does age, knowledge accumulates. Knowledge will remain, until learning and the search for meanings remain human need and destiny.

О КОМПЕТЕНЦИЯХ ПРОЕКТНЫХ МЕНЕДЖЕРОВ

АЖАМАН І.А., АЗАРОВА И.Б., ШИРЯЕВА Н.Ю.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса,
Украина*

В тезисах анализируются позитивные и негативные тенденции рынка труда проектных менеджеров в международном бизнесе и в Украине. Акцентируется внимание на углублении качества компетенций выпускников ВУЗа, в том числе квалификации «руководители проектов и программ».

Выпускники в области управления проектами высоко ценятся на международном рынке труда. Так, по результатам исследований Института проектного менеджмента PMI (Project Management Institute) в 34 странах, зарплата проектных менеджеров - 81 тыс.долл./год; максимальная в Швейцарии (130 тыс.долл./год), минимальная - в Египте (19 долл./год), рис. 1 [1, с. 267].

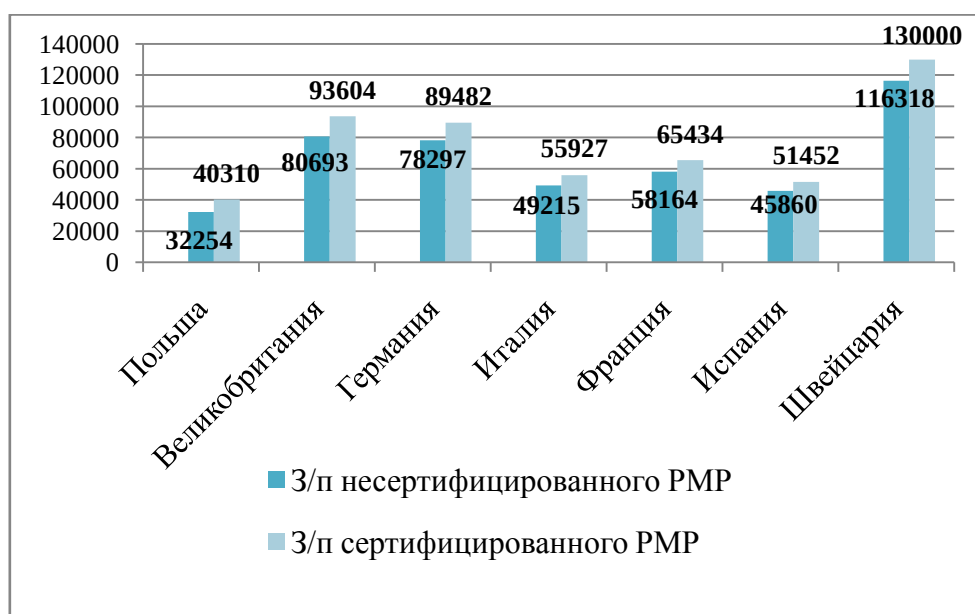

Рис. 1 – Размер зарплаты проектного менеджера в мире (тыс. долл./год)

В Украине в целом наблюдается положительный тренд трудоустройства проектных менеджеров. Распределение количества вакансий проектных менеджеров по различным городам в Украине представлено на рис. 2.

Проанализировано более 400 вакансий руководителей проектов по Украине за сентябрь 2017 г., что составляет примерно 4800 соответствующих вакансий в год. Наиболее высокий спрос на руководителей проектов отмечается в г. Киев (265 вакансий), на 4-м месте - г. Одесса (30 вакансий).

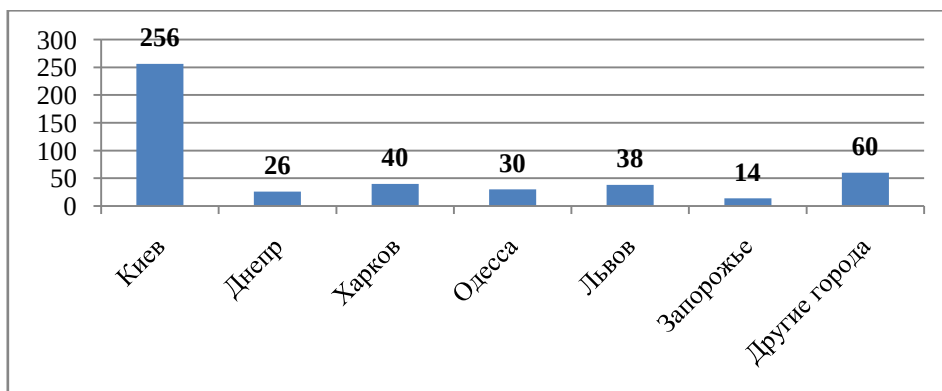

Рис. 2 – География и количество вакансий проектных менеджеров в Украине

Результаты анализа *сфер деятельности* проектных менеджеров представлены на рис. 3. В качестве случайной выборки взято 100 вакансий по позиции «Руководитель проектов» для Украины. Лидирующие отрасли по востребованности в проектных менеджерах - IT и строительство.

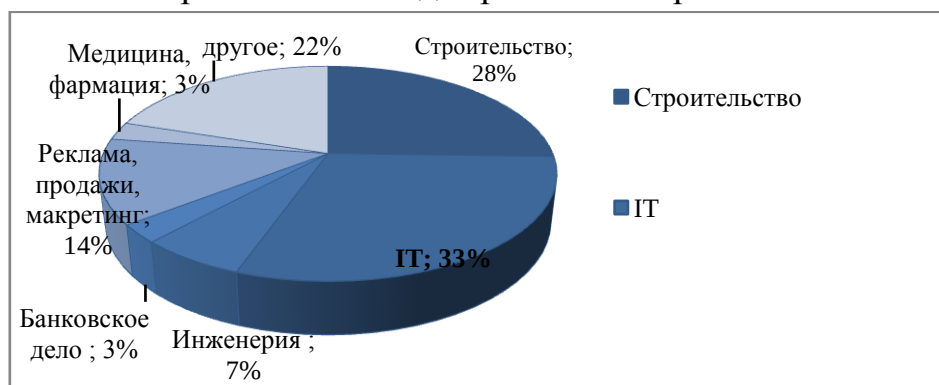

Рис. 3 – Структура спроса на руководителей проектов по видам хозяйственной деятельности в Украине

Требования работодателей по наличию у соискателя *практического опыта* (стажа) в управлении проектами: без опыта работы - 40%, более 1 года - 19%, более 2 лет - 14%, более 3 лет - 20%, более 5 лет - 7%. Конкретные требования по наличию опыта руководства проектами указаны в основном в сфере IT в 9% предложений.

Только в 8% предложений на вакансию проектного менеджера работодатели указывают *зарплату* (13500 грн/мес). В остальных случаях размер зарплаты определяется по результатам собеседования, обычно это фиксированная ставка плюс процент от выработки или премии.

Непосредственно с классическим пониманием управления проектами среди предложений работодателей связано около 80% всех вакансий [2, с. 242]. Однако, наблюдается недостаточная осведомленность бизнеса про суть/специфику проектного управления [3, с. 240]. Так, в 20% вакансий проектных менеджеров - это выполнении функций секретарей, продавцов,

бухгалтеров, служащих банка; в одном случае под вывеской «руководитель проекта» указана должность коллектора в коллекторскую службу (!).

Компетенции, необходимые соискателям по вакансии проектного менеджера, практически не формализованы (91%), при этом работодатели активнее - в 33% случаев - указывают необходимые технические навыки владения компьютером и пакетами специальных прикладных программ (табл. 1).

Таблица 1. Общее описание компетенций проектных менеджеров

Необходимые компетенции	Кол-во вакансий	Владение компьютером и ППП	Кол-во вакансий
Не указаны	91%	Не указаны	77%
Формализованы, в т.ч.:	9%	Формализованы, в т.ч.:	33%
Agile (Waterfall, Scrum, Lean, Kanban)	7%	MS Project	8%
Сертификация PMP	2%	MS Office	11%
		1C	3%
		CAD	7%
		Программирование	4%

Выпускники по управлению проектами востребованы как на международном, так и отечественном рынке труда в различных отраслях. Однако, в отдельных случаях, работодатели недостаточно ясно описывают компетенции и критерии их оценки в заявках на вакансии проектных менеджеров, а также в должностных инструкциях менеджера по управления проектами.

Таким образом, в учебной дисциплине «Управление проектами» (тема «Формування проектної команди») необходимо качественно углублять практические навыки студентов в части *описания* компетенций (технических, поведенческих, контекстуальных) и *проектирования профессиограмм* проектных менеджеров согласно действующим международным стандартам.

Литература:

1. Азарова И. Б. Подготовка специалистов по управлению проектами в вузах Украины. Управление проектами: проектный подход в современном менеджменте: матер. VIII МНПК. Одесса: ОГАСА. 2017. С. 266-270.
2. Ширяева Н.Ю. Преамбула щодо професійного позиціонування проектних менеджерів. Управління проектами: стан та перспективи: матер. VIII міжн.наук.-практ.конф. Миколаїв: Микол.ун-т кораблебуд., 2012. С. 242-243.
3. Ширяева Н.Ю. Тесленко П.О. Проблеми якості системи «Вища освіта-виробництво-наука». Управління проектами: стан та перспективи: матер. VIII міжн.наук.-практ.конф. Миколаїв; Микол.ун-т кораблебуд., 2012. С. 240-241.

О КУЛЬТУРНОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ ОБРАЗОВАНИЯ

АНТОНЮК С.А.

Национальный университет Одесская Морская Академия, г.Одесса, Украина

Человек всегда есть воплощение существующей культурной модели своего времени, и он останется навсегда таковым, пока существуют люди. Его бытие вообще реализуется через существующую систему культуры общественных отношений. А здесь, в конечном счете, идеал специалиста отражает перспективу материальных и моральных отношений как образец совершенства человека. Культурный идеал руководителя - это образец совершенства человека и его поведения в обществе, это оценка общественных отношений, принципов общественного устройства, дальнейших перспектив развития общества и личности с точки зрения практики истины и профессиональной грамотности. Именно действительный, а не вымышленный абстрактно-утопический культурный идеал соединяет в себе в неразрывное целое научную цель, основанную на объективном развитии общества и перспективное совершенство будущего. Такое будущее видится в связи с накоплением такой меры общественного богатства, которая позволила бы развить все сущностные силы каждого человека в этом процессе.

Поэтому, наряду с другими, сегодня важным является вопрос о том, насколько методологические ориентиры преподавателей вузов соответствуют действительным требованиям экономики и рынка, где актуальны не только знания, но и, что особенно важно, компетенция специалиста и менеджера. Это значит, что в образовании следует различать две основные составляющие – технологическую и культурную, и проводить между ними четкую границу.

Технологическая составляющая образования направлена на то, чтобы сформировать навыки для решения конкретной задачи - она предметна и утилитарна. Культурная составляющая - направлено на то, чтобы научить понимать и реагировать на знания и процессы в целом, действуя в критической и сознательной манере. Культурная составляющая это скорее долгосрочное развитие личности. А вообще, технологическое и культурное в образовании соотносятся друг с другом как "делать" и "быть". Технологическое дает профессию, культурное – мировоззрение.

Следует учитывать, что если культурная подготовка есть часть системы образования, то она должна дать студентам ресурсы, которыегодились бы им на разнообразном и подвижном сегодня всемирном рынке труда и в будущем как некий запас прочности и прогностики.

В процессе формирования человечества земли вузы должны ориентироваться не только на ту повестку дня, которую задают национальные правительства или национальные профессиональные сообщества, но в первую очередь на международные академические сообщества. Вузы должны вносить свой вклад в обсуждение проблем, поднимаемых в других вузах по принципу кластера. Ведь их задача состоит в том, чтобы создавать вызовы для существующей реальности в виде более совершенных перспектив. В глазах текущих носителей политической власти вузы, в своей устремленности в будущее, должны выглядеть, по крайней мере, опасными институтами.

Представление о культурной составляющей образования как о простой передаче знаний высшего уровня давно продемонстрировало свою полную несостоятельность. Система общественных отношений теперь развивается так быстро, что превращается из иерархичной системы, которой её пытались представить раньше, в хаос, в котором конфликтующие элементы определяют развитие общественных отношений в совершенно различных направлениях и по правилам синергетики. В этих обстоятельствах суть гуманитарного образования состоит не в передаче знаний, а в привитии ценностных ориентиров, которые составляют понятие "профессионализм". К навыкам и ценностям профессионализма, фундаментальным для становления специалиста можно отнести следующие:

- умение решать проблемы, социальный анализ проблемы и социальная аргументация, умение работать с фактами, устные и письменные коммуникации, консультирование, переговоры, организация и управление работой персонала, разрешение этических проблем;
- компетентное представительство как ответственность перед клиентом; ответственность перед профессией – её поддержка и развитие; ответственность перед правовой системой – стремление содействовать справедливости, честности и нравственности; ответственность перед собой
- собственное профессиональное саморазвитие.

Идея компетентности определяется как способность применять знания, умения и навыки и успешно действовать на основе практического опыта при решении задач общего рода, а также в определенной широкой социальной области. Компетенция – базовое качество специалиста, включающее в себя совокупность взаимосвязанных качеств личности, необходимых для качественно – продуктивной деятельности. В высшей школе на первом месте идет организация способствующего обучению опыта, и только на втором месте компетенции, на что следует обратить внимание.

Наиболее важная функция аттестаций (зачетов, экзаменов) состоит в том, чтобы студенты могли сами оценить свою производительность и вовлечься в планирование будущего культуры и технологии своей профессии.

Это требует обучения профессиональной культуре, которая является сегодня важнейшим измерением высшего образования. Курс культурологии должен знакомить студентов с моральными проблемами, возникающими на практике, давая понять, какие цели стоят перед специалистом и областью его деятельности. Специалист – не просто технический работник и не орудие в чьей-то борьбе. Он является носителем своей собственной ответственности за деятельность. Именно отказываясь от восприятия культурной составляющей образования в качестве передачи знаний, культура начинает восприниматься не как некая надстройка над знаниями специалиста, а как важнейшая и органичная часть его обучения.

Современное развитие гражданского общества под эгидой принципа «разрешено все, что не запрещено» в некотором смысле снимает границы дозволенного и недозволенного и переносит центр тяжести на личность, которая теперь сама начинает решать, что дозволено, а что нет. Возникающий дисбаланс социального и индивидуального вызывает к жизни свои последствия во всех сферах человеческих отношений. Здесь исчезает чувство грани между героями и злодеями, формируется устойчивая иллюзия, что её никогда и не было и они просто взаимозаменяемы. Спектр нашего реального бытия демонстрирует всю полноту человеческой деятельности, более не нуждающейся в прописных рецептах морали не признающей и не боящейся никакого суда. Мера морали замещается мерой права.

История, конечно, расставит по своим местам и героев и злодеев. Но оказывается, что делать это все труднее. Развитие плюрализма в системе общественных отношений без соответствующего развития шкалы социальных ценностей, подорвало традиционный подход к идеалу как к чему-то монолитному в своём совершенстве и вызвало к жизни множество идеалов, отграниченных к тому же друг от друга социально-структурными перегородками. Множество людей, множество деятельностей, множество народов, множество стран и т.д. и множество идеалов по всем поводам человеческого бытия.

Литература:

1. Бахтин М. Исследования разных лет. М., 19752. Батищев Г.С. Деятельностная сущность человека как философский принцип // Проблема человека в современной философии. М., 19693. Дюркгейм Э. Новые идеи в социологии. СПб., 1914.С6
2. Донникова И.А. Культурогенная сущность социальной самоорганизации. Одесса, «Печатный дом» 2011.

ПІДГОТОВКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ В ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

БОЙКО М.М.

*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка, м. Тернопіль, Україна*

Сьогодні, ринок освітніх послуг відчуває конкуренцією як на регіональному, національному, так і на загальноєвропейському рівнях. Забезпечення якості освіти є одним із основних інструментів реагування на сучасні виклики, засобом встановлення взаємної довіри та підвищення прозорості у підтримці різноманітних національних освітніх систем. Переорієнтація сучасної вищої педагогічної освіти на європейські стандарти передбачає підготовку фахівця, здатного до особистісного і професійного зростання.

У проекті «Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року», проблему управління якістю освіти, пояснено відсутністю чітких параметрів організації освітнього процесу, єдиного підходу до визначення узагальнених критеріїв та механізмів оцінки якості освіти, орієнтацією на застарілі принципи управління освітнім процесом та іншими аспектами діяльності вищого навчального закладу [1]. У цьому контексті особливої актуальності набуває переосмислення підходів до процесу підготовки конкурентоспроможних фахівців. Політика педагогічного університету повинна бути спрямована на реформування системи управління якістю підготовки майбутнього фахівця, об'єктивної оцінки сучасного стану освітнього процесу та запровадження інноваційних технологій управління з метою забезпечення гарантій якості освітніх послуг.

Проблемі якості сучасної освіти та підготовки фахівців, присвятили свої праці як зарубіжні, так і вітчизняні дослідники, зокрема В. Андрущенко, Г. Борліков, В. Вікторов, Л. Гаєвська, І. Кінаш, Ю. Дрешер, М. Кісіль, Т. Котенко, М. Мурашко, Т. Туркот, Ю. Якименко та ін. Нові реалії висувають вимоги до якості освіти, зокрема, універсальності підготовки випускників вищих навчальних закладів, їхньої адаптації до соціальних умов, особистісної зорієнтованості навчального процесу тощо. У високій якості освітніх послуг зацікавлені як споживач, так і держава, що має виступати гарантом національних інтересів. Окрім того, до якості освіти виявляє зацікавленість і роботодавець[2, 365].

Система управління якістю освіти в університеті передбачає моніторинг основних показників якості та на його основі проведення ефективної роботи щодо покращення всіх складових підготовки фахівців.

До ключових ланок такої системи належать:

1. Якість освітніх програм.
2. Рівень підготовки абітурієнтів.
3. Інформаційно-методичне забезпечення навчального процесу.
4. Кваліфікація професорсько-викладацького складу.
5. Якість навчального процесу.
6. Рівень наукових досліджень, що проводяться в університеті.
7. Рівень оснащення навчального процесу.
8. Рівень підготовки випускників (включаючи практичну підготовку і готовність виконувати професійні функції) та їх затребуваність на ринку праці.

Центральною ланкою системи управління та забезпечення якості є освітній процес. В якому важливе місце посідає контроль, як управлінська функція, який має на меті виявити найбільш слабкі сторони навчального-виховного процесу шляхом самооцінки діяльності університету, повинен проводитися систематично за критеріями, визначеними стандартами вищої освіти та відповідно до вимог «Закону про вищу освіту». Іншими складовими системи є проведення регулярних опитувань (анкетування) студентів, випускників та їх потенційних замовників – роботодавців. З метою аналізу якості підготовки фахівців в університеті проводиться моніторинг, предметом якого є дослідження роботодавцями якості підготовки випускників на усіх спеціальностях університету.

У Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка з метою підвищення якості підготовки фахівців, постійно проводяться заходи спрямовані на: вдосконалення навчальних планів та програм, підвищення якості методичного забезпечення навчальних дисциплін, посилення практичної підготовки студентів, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та забезпечення їх вмотивованості до розвитку культури якості, вдосконалення фахової майстерності науково-педагогічних працівників, вдосконалення процесів викладання та навчання, підвищення рівня об'єктивності оцінювання, на адаптацію студентів першого курсу до навчального процесу в університеті, на розширення присутності університету в національних і міжнародних програмах підготовки фахівців з вищою освітою Комісією з внутрішнього забезпечення якості здійснюється моніторинг контексту освітнього процесу, ресурсів освітнього процесу, ходу освітнього процесу та результатів освітнього процесу, де головними об'єктами

моніторингу є: якість змісту освіти, виконання навчальних планів, якість діяльності викладачів, якість управління, якість матеріально-технічного забезпечення, якість засвоєння навчальних дисциплін, сформованість професійних компетентностей та особистих якостей у випускників, їхнє професійне становлення. Також діяльність комісії спрямована на вдосконалення методів викладання і підвищення рівня об'єктивного оцінювання здобувачів вищої освіти та оприлюднення його результатів; вивчення контингенту студентів в системі довузівської підготовки; встановлення зворотного зв'язку між учасниками освітнього процесу; залучення органів студентського самоврядування до моніторингу якості освіти та пошук шляхів підвищення якості освітніх послуг в університеті; співпрацю зі стейкхолдерами з метою підготовки конкурентоспроможного фахівця, аналіз вимог споживачів до рівня підготовки і компетентності випускників (результати анкетування студентів, випускників та роботодавців), оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярне оприлюднення його результатів на офіційному веб-сайті університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб.

Отже, підготовка конкурентоспроможного фахівця в педагогічному університеті передбачає створення необхідних організаційних умов успішного функціонування навчального закладу, які повинні забезпечити гнучкість, мобільність, можливість самореалізації майбутнього фахівця. Якість підготовки залежить від якості навчально-виховного середовища, активної взаємодії адміністрації, професорсько-викладацького складу, структурних підрозділів, педагогічних працівників, роботодавців та студентів – споживачів освітніх послуг.

Література

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1060-12>
2. Кінаш І. П. Якість освіти як результат, процес та освітня система / І. П. Кінаш // Науковий вісник НЛТУ України : збірник науково-технічних праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.5. – с. 363–368.
3. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. для студентів магістратури вищих навчальних закладів непедагогічного профілю / Т. І. Туркот. – Херсон, 2010. – 608 с.

ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ

ГАЙОШКО Л.О.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Головними завданнями вищої військової освіти в Україні є гуманізація навчального процесу, адаптування його до задач 21 століття та сприяння розвитку компетенцій за євро-атлантичними стандартами. Україна опинилась між двох культур, «цивілізацій», євро-атлантичної та авторитарної, і зробила вибір у бік першої.

Важливо пам'ятати, що ціллю військової освіти в країнах євро-атлантичної орієнтації є *військово-культурна гармонізація, але не однорідність*, що створює можливість для всіх партнерів та союзників брати участь у загальному процесі навчання, знайти спільну мову, що є важливим для участі в операціях, при цьому зберегти різноманітність.

Серед головних принципів філософії НАТО є важливі принципи для гуманітарного розвитку всього українського суспільства – це повага до життя, повага до військовослужбовців та їх родин, прагнення до чесності. Ці принципи тісно пов'язані з принципом адекватного ступеня лідерства офіцерів. Офіцерів потрібно відбирати за їх лідерські здібності, чесність і мотивацію до військової кар'єри [2].

Завданням військової освіти є не тільки надання професійних знань та закріплення навичок, але і виховання військових лідерів, яких зараз так потребує Україна. Прикладом уваги до гуманітарного аспекту військової освіти може бути навчальна програма Американської військової академії (West Point), в якій наголошується, що ціллю навчання є всебічна освіта майбутніх офіцерів як в сфері гуманітарних наук, так і військово-спеціальних. А серед профільних дисциплін є курс Лідерства[1].

Виходячи з зазначеного, стає зрозумілим, наскільки сьогодні нагальною є потреба у підвищенні якості викладання у вищих військових навчальних закладах, професійному розвитку викладачів, зміні ставлення до навчання та його стилю, мотивації студентів, підвищенні їх самооцінки та відповідальності за власне навчання. Постає питання більш активного впровадження моделі викладання з орієнтацією на учня (learner-centric) та розвиток його творчих можливостей та автономії.

Студенти повинні керувати своїм власним навчанням та бути відповідальними за нього. Роль викладача змінюється від простої передачі знань до консультанта, тренера та фасилітатора. Це стає можливим завдяки

принциповому нововведенню, що вноситься комп'ютером в освітній процес, це – інтерактивність, що дозволяє розвивати активно-діяльні форми навчання. Саме ця нова якість дозволяє сподіватись на ефективне розширення форми самостійної навчальної роботи. Завдання викладача – вміти доцільно використовувати нові можливості, стимулювати та надихати студентів до пошуку власного шляху у всесвіті знань. Результатом такої моделі навчання повинна стати не тільки базова стандартна сума знань, вмінь та навичок, але й розвиток критичного мислення, вміння орієнтуватись в професійній сфері та ефективно розв'язувати типові та нові проблеми.

Щоб забезпечити практичний досвід, необхідне проведення як групових тренувань, занять та дискусій, так і індивідуальних консультацій, досліджень та інших видів навчання, спрямованих на розвиток самостійного мислення у студентів; виконання вправ, в яких можуть бути використані концептуальні знання.

Спілкування викладача та студентів повинно бути демократичним, сприятливим для створення толерантної і шанобливої атмосфери в аудиторії, на відміну від авторитарного, домінуючого стилю, який психологічно пригнічує особистість студента. Поважливе ставлення до студента, сприяння розвитку критичного мислення, використання сучасних матеріалів на заняттях, обговорення гострих соціальних питань з повагою до протилежної думки – все це шляхи гуманізації навчання у вищій школі.

Все це вимагає належної уваги з боку керівництва військово-навчальних закладів до професійної придатності та моральних якостей викладачів та співробітників військового навчального закладу, які повинні бути не тільки провідниками знань, але й становити гідний приклад для наслідування.

Література:

1. Glen Grant: NATO'S philosophy. Top 10 principles.-
https://censor.net.ua/resonance/376057/filosofiya_nato_top_10_osnovnyh_printsipov
2. United States Military Academy Majors and Fields of Study -
<https://www.thebalance.com/united-states-military-academy-majors-and-fields-of-study-4056552>

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ У ПРОЦЕСІ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ГОРБЕНКО А.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

За роки становлення державності, українське суспільство намагається сформувати нові цінності через осмислення національних пріоритетів у гармонійному сполученні культури й цивілізації, духовного й матеріального. Проте, зневага до взаємозбагачення цих складових у культурному житті сучасної спільноти позначається найдраматичнішим образом. Це призводить до того, як писав М. Бердяєв, що "цивілізація втрачає духовну енергію, джерело культури" [2]. Пошук шляхів протидії всьому руйнівному в національній культурі початку ХХІ ст. незмінно приводить до розуміння митців – першопрохідників культури, що глибокою підвалиною цивілізованого життя є Культура. Отже, окреслена проблема є актуальною для наукового розгляду.

На наш погляд, одним із важливих аспектів у вирішенні критичної ситуації в національній культурі, є розгляд та вирішення питань формування професійної культури майбутніх художників у сучасній системі мистецької освіти. Ще у свій час Л. Гумільов назва їх "пасіонаріями", "двигунами справжніх досягнень культури" [3]. Культура пов'язана із красою, яка є рятувальною "дороговказною ниткою", а за висловом Ф.Достоевського, що "краса рятує світ". Це кредо для художника-живописця, графіка, майстра декоративного чи театральнореконструкційного мистецтва є духовною енергією, спрямованою на створення краси художніх образів буття людини.

Керівним принципом формування професійної культури майбутнього художника становить філософсько-педагогічний погляд Платона про те, що "від красивих образів ми переходимо до красивих думок, від красивих думок до красивого життя й від красивого життя до абсолютної краси" [1]. Цей принцип філософа становить заставу навчально-виховного процесу, значна кількість годин котрим відводиться студентам для самостійно-творчого оволодіння професією.

У змісті дисциплін мистецького циклу та в процесі педагогічного керівництва самостійною освітньо-творчою діяльністю студентів, нами розглядаються й застосовуються такі концептуальні методологічні положення: "художня культура – сфера освіченої, піднесеної свідомості особистості"; "художня культура – краса в усій її творчій величї"; "художня культура – найвище прагнення до вдосконалення й обов'язок художника по відношенню до людського буття". Окреслена філософська освітня парадигма передбачає

розгляд художньої спадщини майстрів образотворчого мистецтва різних періодів його розвитку, доробки котрих утворюють мистецьке середовище для формування й зростання професійної культури майбутнього художника – джерела не тільки продуктивної, перетворювальної й творчої діяльності, а й чинника протистояння всьому злобному й руйнівному в сучасній культурі суспільства.

У вирішенні цих завдань у встановленій траєкторії національної освіти на засадах європейських цінностей, важлива роль належить художникам-просвітителям кафедри, членам Національної спілки художників України, котрі передають студентам професійний досвід за законами краси, і одночасно залучають їх до різноманітних арт-проектів, організованих Одеською обласною організацією НСХ України. Освітній процес фахової підготовки художників ми також розглядаємо у взаємозв'язку з мистецьким життям міста. В Одесі існує значна кількість художніх музеїв, галерей, виставкових залів, театрів, музичних осередків, пам'ятників зодчества. Таке середовище надає можливість студентам залучатися до надбань художньої культури минулого й сучасності. Водночас, мистецький простір міста становить чинником формування професійної культури майбутнього фахівця. Культурно-мистецькі осередки міста надають можливість, як свідчать результати пілотажного дослідження, продуктивно здійснювати процес формування професійної культури, як форми духовного життя майбутнього художника.

Якісний рівень навчально-творчих досягнень у системі академічної фахової підготовки художник-живописця, художника-графіка, його професійної культури підтверджується й тим, що культурно-художній простір міста та регіону поповнюється талановитими молодими художниками – випускниками Архітектурно-художнього інституту. За останні десять років студенти – випускники кафедри стали членами молодіжної секції Одеської обласної організації Національної спілки художників України, лауреатами конкурсів та олімпіад, вони утворюють творчий потенціал митців живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва південного регіону нашої держави.

На основі результатів розгляду даної проблеми показує, що формування професійної культури майбутнього художника в умовах сучасної мистецької освіти є пріоритетним завданням і забезпечується багатьма чинниками, за допомогою котрих формується психологія художньої творчості митця, його поведінка в культурному просторі новітнього українського суспільства.

Література:

1. Асмус В. Ф. Платон / В. Ф. Асмус. – М.: "Мысль", 1975. – 220 с.
2. Бердяев Н.А. Смысл истории / Н. А. Бердяев. – М.: АЗБУКА, 2016. – 256 с.
3. Гумилев Л.Н. Этногенез и биосфера Земли / Л. Н. Гумилев. – М.: "Проспект", 2013. – 1388 с.

ПЕРСПЕКТИВЫ МОРАЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ

КАДИЕВСКАЯ И.А

Одесская государственная академия строительства и архитектуры, Украина

Особенностью нашего времени является постепенное исчезновение воспитательного компонента из образовательного процесса. Однажды выбрав путь демократических преобразований, наше общество почему-то решило отказаться от модели морального воспитания. Отечественная интеллигенция показалось справедливым полностью освободиться от господствующей идеологии, которая была подвергнута массовой критике как вредное проявление тоталитарного режима. С начала 90-х годов прогремели многочисленные выступления о важности обретения нашим народом подлинной свободы. С тех пор наше общество ни разу не свернуло с избранного пути полного идейного плюрализма, признавая, что никто и никогда не имеет права навязывать человеку те или иные ценности. В таких условиях в рекордно короткие сроки население стало забывать о том, ради чего вообще следует быть добрыми, отзывчивыми, честными и порядочными. Почему необходимо воспитывать способности бескорыстной любви и дружбы, готовности помогать и прощать, сотрудничать и оказывать поддержку друг другу. Какую роль в жизни общества играют моральные качества и чем чревато распространение тотальной аморальности? В чем смысл доброжелательности, искренности, заботы, радушия и гостеприимства, желания радоваться не только за собственные успехи, но и за достижения других людей? Постепенно теряя ясное представление о том, как можно ответить на подобные вопросы мы неизбежно начали увлекаться либеральными ценностями. Особенно заманчивыми показались такие из них как карьерный рост, конкурентно способность, успех, понимаемый как власть и богатство, лидерство, независимость, мобильность и т.д. Сами по себе все эти ценности традиционно имеют большое значение в жизни людей. Однако сегодня общественное сознание начало воспринимать их как единственно правильный выбор, критерий качества, цель и результат всей нашей жизни. Возможно, утратив веру в большинство духовных ценностей мы укрепились в убеждении о том, что все в мире людей покупается и продается. А поэтому ради коммерческого успеха, представленного как единственно объективный успех в жизни, возможно и даже необходимо обманывать, предавать и истреблять друг друга. Похвально быть жесткими и хладнокровными хищниками, никому не доверять, учиться отказывать и как можно плотнее закрывать двери, чтобы ни с кем не делиться своим материальным или даже эмоциональным благополучием. А почему нет? Ведь на книжных рынках и в интернете полным-полно психологических

практикумов о том, как можно на вершине собственного отчуждения, эгоизма и цинизма обрести полное гарантированное психологическое удовлетворение, программировать реальность и т.д. Многие современные психологические техники не требуют от нас развития моральных качеств. Напротив будет даже лучше, если мы, освободившись от моральных императивов научимся манипулировать друг другом ради собственной выгоды, строить меркантильные жизненные планы и реализовывать их отбрасывая все лишнее, чем может оказаться искренность, спонтанность, бескорыстие, отзывчивость и т.д. Огромное разнообразие западных психологических техник, использование которых предполагается без прояснения нравственных компонентов создает впечатление того, что любые индивидуальные духовные ресурсы так же легко покупаются как и другие товары. Но почему-то все это изобилие техник очевидно не привело наш любознательный, интеллектуальный и талантливый народ к преобладанию позитивного социального настроения. Наоборот это настроение лишь ухудшается. И наивно думать, что всему виной невежество или неумение правильно использовать все эти многообещающие психологические техники. Просто наше субъективное счастье во многом зависит от мировоззрения и мировосприятия, которые предполагают доброе или злое отношение друг к другу, к обществу и ко всему окружающему миру. Конечно гуманизм тоже не является панацеей от жизненных невзгод и неудовлетворенности. Однако антигуманизм или гуманизм можно считать той ядовитой или плодородной почвой, на которой будут произрастать все наши жизненные провалы или достижения. И если почва отравлена тотальным цинизмом, равнодушием и недоверием нашему обществу от этого будет только хуже. Пожалуй, именно это сейчас и происходит в нашей стране. Правда в том, что большинство индивидуальных психологических ресурсов невозможно купить. Это просто очередной жестокий обман кукловодов общества массового потребления. Это глобальная мистификация нашего времени, которая безусловно нуждается в критической оценке и серьезном осмыслении. Ведь наиболее мощные, проверенные психологические ресурсы способные душевно наполнять и поддерживать людей в самых тяжелых условиях связаны с моральными качествами. И если говорить о рождении таких ресурсов, можно утверждать, что они появляются в процессе доброжелательного взаимодействия людей во всех сферах жизни. По сути все мы друг для друга можем быть источниками драгоценных психологических ресурсов. И всякий раз, когда мы проявляем дружелюбие, уважение и такт, когда мы слушаем, ободряем и вдохновляем друг друга рождаются самые мощные психологические ресурсы, которыми можно жить и которые не идут ни в какое сравнение с эгоистично произносимыми в закрытой комнате не искренними холодными позитивными аффирмациями.

АДАПТАЦІЯ ВИПУСКНИКА ВНЗ ДО УМОВ РИНКУ ПРАЦІ**КОРНИЛО І.М., ГНИП О.П.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

В умовах ринкової економіки одним з найважливіших напрямків діяльності сучасної вищої школи є формування особистісної зрілості, готовності молоді до самореалізації у професійній діяльності, а також здатності молодих фахівців ефективно діяти на ринку праці.

Рівні сформованості професійної адаптації у випускників вузів визначаються відповідними показниками: професійною компетентністю, самооцінкою, вмінням адекватно оцінювати свої професійні якості, наполегливістю до саморозвитку, плануванню майбутньої кар'єри. Відповідно критерій виділяють чотири рівня сформованості професійної адаптації: оптимальний, допустимий, низький, від'ємний. Оптимальний рівень характеризується впевненістю в правильному виборі професії, стійким характером професійних інтересів, бажанням працювати за фахом. При допустимому рівні випускникам притаманні впевненість у правильному виборі професії, але невпевненість в успіху майбутньої професійної діяльності, сумнів у своїх професійних здібностях. Для низького рівня характерна невпевненість в правильному виборі професії, небажання працювати за фахом. Негативний рівень характеризується неправильним вибором і негативним ставленням до професії, відсутністю безлічі професійних важливих рис характеру, конфліктністю особистості [1].

В даний час одне із завдань вищої школи – підготовка компетентного фахівця, здатного в короткі терміни пристосовуватися до реалій і вимог ринку праці. Успішність працевлаштування випускників вузів є одним з критеріїв ефективності роботи не тільки системи вищої освіти, а й економіки в цілому. Функціонування інституту вищої освіти на сьогоднішній день вбудовано в ринкові відносини відразу двох сфер – освітньої та трудової.

Це виражається в формуванні пропозицій як на ринку освітніх послуг, так і на ринку трудових ресурсів. Кон'юнктура ринку освітніх послуг складається з попиту безпосередніх споживачів освітніх послуг (студентів) і пропозиції вузів у вигляді освітніх програм. Кон'юнктура ж ринку праці складається з попиту з боку виробництва, на випускників і пропозицій вузів у вигляді фахівців, що освоїли певну освітню програму. Таким чином, роботодавець є опосередкованим споживачем кінцевого продукту системи освіти – випускника, отже, його вимоги також будуть виступати свого роду попитом освітніх послуг.

Зацікавлені в освітніх послугах суб'єкти належать і до сфери освіти, і до сфери праці. Система вищої освіти здійснює свою діяльність, перебуваючи

одночасно під тиском інтересів і вимог суб'єктів цих двох сфер. Отже, вища освіта розвивається сьогодні в контексті ринкових перетворень, внаслідок чого стає можливим враховувати вимоги економічних категорій до її функціонування. До таких категорій відносяться попит і пропозиція, конкуренція і конкурентоспроможність. Необхідно відзначити, що динаміка попиту на фахівців певного профілю і кваліфікації в сучасній Україні на ринку праці вступила в суперечність з традиційно сформованою системою їх підготовки, номенклатури спеціальностей і спеціалізації, періодом підготовки певного фахівця.

Конкурентоспроможність – це властивість фахівця, випускника перемагати на ринку висококваліфікованої праці. Ця характеристика лежить в основі процесу адаптації випускника, є основним критерієм успішного працевлаштування. Адаптація випускника зводиться до знаходження їм повноцінного робочого місця, відповідного його професії і рівню кваліфікації, а остання влаштовує його за умовами і режиму праці, заробітної плати, соціальних гарантій, можливостям кар'єрного зростання і творчої самореалізації. Вивчення досвіду інших країн при визначенні конкурентоспроможності фахівців дозволяє виявити своєрідний підхід до підготовки та адаптації випускників вузів до ринку праці.

Крім того, на сучасному ринку праці відбуваються стрімкі зміни в економічних і в соціальних відносинах. Сьогодні розраховувати на професійний успіх може лише той, випускник вузу, хто здатний швидко адаптуватися до змін, хто має набір певних особистих і ділових якостей. По-справжньому конкурентоспроможним буде працівник, який не тільки теоретично грамотний в своїй професії, але і товариський, стійкий до стресових ситуацій, вміє виконувати поставлені завдання у встановлені терміни, може презентувати продукт своєї праці роботодавцю і широкому загалу.

Вища освіта є найважливішим фактором формування нової якості економіки, підґрунтям гармонійного входження особистості у простір українського і світового суспільства. Тому, пошук та впровадження відповідних форм і підходів підготовки майбутніх фахівців, які сприятимуть їх гармонійному розвитку й зможуть задовольнити потреби ринку праці, сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності не тільки випускника, але і вузу.

Література:

1. Шмелева С.А. Профессиональное образование и потребности современного рынка труда / С.А. Шмелева – Воронеж: Научная книга, 2008. –423с.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА АРХІТЕКТУРУ СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

КРАВЦОВ Д. С., ЄРМАКОВА С. С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасна фізкультурно-спортивна галузь знань нагально потребує філософського осмислення пройденого етапу свого становлення як науки: звертається увага на введення у систему фізичного виховання нових видів спорту (таких як-от: різноманітні види спортивних єдиноборств та боротьби, фітнесу та йоги, тощо), підкреслюється важливість формування спортивного середовища ВНЗ.

Для кращого розуміння функціональної структури та принципів внутрішньої організації спортивного комплексу при ВНЗ доцільно більш детально розглянути особливості процесу фізичного виховання студентів ВНЗ, новітні розробки, що мали місце у цій галузі наукової діяльності та визначити провідні підходи щодо розвитку спортивного середовища ВНЗ. Зокрема, важливо усвідомлювати мету та задачі фізичного виховання у сучасному ВНЗ.

Отож, у результаті дослідження було встановлено підвищений інтерес вчених до педагогічного потенціалу спортивного середовища. Філософське осмислення досягнень фізкультурно-спортивної науки сприяло уточненню дефініції «спортивне середовище ВНЗ», що розуміємо як сукупність різноманітних, утримуючихся у просторово-предметному та соціальному оточенні педагогічних умов та можливостей для формування спортивного стилю життя майбутніх фахівців.

Розмаїттям підходів до філософських проблем у фізичному вихованні та спорті позначаються новітні наукові дослідження фахівців цієї галузі, вивчення яких сприяло встановленню підходів саме до розуміння спортивного середовища ВНЗ. Так, до еко-психологічного підходу увійшли такі компоненти як-от: просторово-предметний, соціальний та технологічний. Принагідно зауважимо, що просторово-предметний, обумовлює виховний потенціал локального спортивного середовища ВНЗ за рахунок: сучасної архітектури та дизайну спортивних залів, різноманітних площадок, наявності якісного обладнання та інвентаря, насиченістю спортивними символами; відповідними санітарно-гігієнічними умовами, тощо.

У свою чергу середовищний підхід розглядався як спосіб побудови освітньо-виховного процесу, за якого акцент викладацької діяльності переходить з

активного впливу на особистість студента у сферу побудови середовища навчального закладу як сукупності умов просторово-предметного та соціокультурного оточення, що сприяють самовдосконаленню та самовираженню особистості за рахунок засобів масового спорту.

Базисом для основних концептуальних положень названих підходів стали: зміни у філософії фізичного виховання, насичення середовища навчального закладу взаємопов'язаними спортивно зорієнтованими мікросередовищами різної модальності як засобу формування спортивного стилю життя студентської молоді. Факторами спортивного стилю студентського життя у процесі навчання у ВНЗ стали: системоутворюючі (наявність внутрішнього джерела активності), системонаповнювальні (здібності особистості до пізнання та самоорганізації), системозумовлюючі (соціальні взаємодії, що визначають самовдосконалення особистості). До останньої групи факторів відносимо характер міжособистісних відносин із найближчим оточенням та особливості соціокультурного середовища навчального закладу (спортивного у тому числі).

Серед конкретизованих у процесі дослідження напрямів реалізації визначених підходів, найбільш цікавим на нашу думку є напрям укріплення матеріально-технічної бази - будівництво та реконструкція спортивних споруд, вдосконалення способів їх функціонування, поновлення обладнання та інвентаря.

Проаналізовані приклади та дослідницькі матеріали дозволяють виділити наступні архітектурно-художні засоби заохочення молоді до занять фізичною культурою та спортом: сучасні архітектурно-композиційні рішення; сучасний дизайн спортивних залів; насиченість середовища спортивною символікою; візуальна доступність тренувального процесу; наявність рекреаційних просторів на свіжому повітрі; наявність заходів для організації дозвілля; гармонійна взаємодія архітектури комплексу із природнім оточенням; наявність повноцінного комплексу допоміжних приміщень. Використання вище приведених засобів, на нашу думку, дозволить не лише стимулювати та заохочувати студентську молодь до занять фізичним вихованням та спортом, а й загалом покращити архітектурне середовище навчального комплексу. До того ж у такому процесі взаємодії педагог та студент виступають як партнери, а за критерій оцінки професіоналізму викладача приймається його вміння організовувати спортивне середовище та створювати стимули для занять студентів фізичною культурою та спортом.

Звертаючи увагу на вище зазначені дані дослідження можливим стає зробити висновок про необхідність стимулювання студентської молоді до занять спортом та фізичною культурою. Одним із ключових засобів такого заохочення є створення відповідного архітектурного спортивного середовища.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

КРАСНЯНСЬКА Н.Д.

Державний екологічний університет, м. Одеса, Україна

Формування політичної культури молоді є важливою складовою розвитку сучасного українського суспільства. Вивчення проблем формування сучасної політичної культури є вкрай актуальною темою, оскільки саме така категорія як «молодь» виступає в якості опорної сили розвитку суспільства і держави в цілому. Недостатній рівень засвоєння демократичної політичної культури є однією з причин відчуження молоді від суспільно-політичних процесів в Україні. Суспільство не може бути цивілізованим, а держава - соціальною і правовою, якщо одна із соціальних груп цієї держави виключена з системи політико-владних відносин. Політична культура молоді - це особливий різновид культури молоді, спосіб духовно практичної діяльності і відносин, які відображають, закріплюють і реалізують головні національні цінності та інтереси молоді, формують політичні погляди і цінності, знання і навички участі молоді в суспільно-політичному житті України. Політична культура молоді охоплює такі аспекти: - знання політики, зацікавленість фактами і явищами, вміння оцінювати політичні феномени і аналізувати політику влади; - емоційний компонент політичних переконань (зокрема любов до Батьківщини, почуття патріотизму); - визнання зразків політичної поведінки, які нормують життя в конкретному суспільстві. Слід зазначити, що на розвиток політичної культури молоді в історичній ретроспективі впливали такі показники як розподіл української території між різними державами з окремими культурами і політичними системами, багатовікова бездержавність, внаслідок якої українська молодь не могла брати участь в політичному житті країни. Ці чинники зумовили те, що на даний момент ми можемо спостерігати відчуження між молодими українцями на геополітичних рівнях. Усі ці відмінності поки що не мають характеру гострого антагонізму і не призводять до надмірної політизованості. Молодь суттєво відрізняється від старших поколінь тим, що вона практично позбавлена ілюзій, що хтось може за неї вирішити її власні проблеми. Вона індивідуалістична та прагматична, щодо сучасної влади досить нейтральна, і не пов'язує з нею ніяких сподівань на позитивні зміни. Молоде покоління ставиться до політики і влади, як до данності, що не викликає ні захоплення, ні особливо різких негативних емоцій.

Це, перш за все, проявляється у відстороненості досить значної частини молоді від політичного життя. Деякою мірою апатія молоді зумовлена, перш за все, тим, що реформи, які проводяться в Україні найболючіше вдарили саме по ній, і тим, що в країні відсутня будь-яка осмислена політика щодо молоді як самостійної соціально- демографічної групи, з тим, що вона, з одного боку, не бачить необхідності будь-що кардинально змінювати в оточуючому середовищі, а з іншого – не розглядає політичну діяльність як значущу для себе, знаходячи більш перспективні способи і форми самореалізації. Відчуження молоді від влади, здатне в будь-який момент перерости в активне її несприйняття. Нинішня політична ситуація в Україні примушує молодь замислитися над багатьма питаннями : як я, молода людина, прийнявши те чи інше рішення, можу вплинути на ситуацію в країні (регіоні); яку вагу має мій голос на виборах та ін. Одним із найважливіших факторів, що здатен підштовхнути цих людей до активних громадських дій – впевненість у тому, що своїм вибором і прийнятим рішенням вони можуть щось змінити.

Формування політичної культури молоді повинно стати пріоритетним напрямком політики держави. Ми можемо виділити наступні аспекти формування політичної культури молоді: - сім'я, в якій відбувається формування політичних поглядів, зокрема найбільший вплив на цьому етапі здійснюють батьки; - навчальний заклад, на цьому етапі політичні погляди формуються з зовнішнього середовища - вчителі, друзі та ін .; -ЗМІ, які найбільшою мірою впливають на політичну культуру молоді; - молодіжні громадські та політичні організації, однак, зовсім невеликий відсоток молодих людей беруть участь в діяльності таких організацій. Важливо усвідомлювати, що політична культура формується в процесі життєдіяльності, освіти, виховання, спілкування, направляють молодь до норм демократичного життя, знайомлять її зі структурою політики, конституційними правами і обов'язками громадян. Підвищувати рівень політичної культури повинні не тільки політики, а й наукові діячі: політологи, соціологи, історики та ін. На стадії формування молодого покоління необхідно всебічно вивчати ситуацію, досліджувати глибину, гостроту соціальних проблем, налагоджувати моніторинг життя молоді. Сучасні процеси, такі як криза взаємовідносин поколінь, погіршення життєвих параметрів, формування специфічної молодіжної субкультури і контркультури і багато інших демонструють, що всіх структур соціалізації разом узятих (сім'ї, оточення і навіть освіти) стає недостатньо для вирішення проблем молоді. Характерною рисою сучасної політичної культури молоді є

плюралізм політичного вибору. В цілому, сучасний рівень політичної свідомості української молоді є досить низьким, що негативно відбивається на рівні її політичної активності. Рівні політичної активності і свідомості не завжди збігаються. Молодь може бути політично пасивною тому, що не підтримує ту чи іншу форму політичного правління, той політичний курс, який не задовольняє її специфічні потреби та інтереси. Однак ця пасивність може в хвилину змінитися на політичну активність, якщо з'явиться така політична сила, в якій молодь знайде відгук своїм інтересам. Складовою частиною власної культури молоді є її політична свідомість як сукупність певних ідей, традицій, настроїв і участь в діяльності політичних інститутів суспільства. Разом з тим, молода людина засвоює політичну культуру не тільки для розвитку здатності розуміти політичний світ, а й для власної участі в процесі владних відносин. Політична культура надає кожній людині моделі політичної поведінки, комплекс орієнтирів, з приводу існуючої системи взагалі і своєї власної ролі в діяльності суспільства і держави. Необхідно вжити заходів для підвищення рівня політичної культури української молоді. Використовувати досвід в цій сфері інших держав і підвищити увагу до наукових досліджень даної тематики. Особливістю сучасної політичної культури молоді є те, що вона формується, перш за все, в умовах незалежної України, коли ідеї національного відродження стали домінуючими. Більшість соціально активної молоді направляє свою активність на підтримку і розвиток України, реалізацію принципів, які знаходяться в основі ідей відродження держави. Від участі молоді в цих процесах залежить характер розвитку політичної культури молоді.

Молодь є важливою складовою українського суспільства, носієм інтелектуального потенціалу, визначальним фактором соціально-економічного прогресу. Від здатності молоді бути активною творчою силою значною мірою залежить процес державотворення.

Література:

1. Бебик В. М. Політична культура сучасної молоді / В. М. Бебик, М.Ф. Головатий, В.А. Ребкало. – К.: А.Л.Д., 2004. – 112с.
2. Молодь та молодіжна політика в Україні: соціально-демографічні аспекти /За ред. Е. М. Лібанової. – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2010.– 248с.
3. Соціологія: словник термінів і понять / За ред. Біленького Є.А. і Козловця М.А. – Київ.: Кондор, 2006. – 370 с.

ГРОМАДЯНСЬКЕ І НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ – ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНИ

ЛОТНИК М.К.

КЗОЗ Куп'янський медичний коледж ім. Марії Шкарлетової», Україна

Кардинальні зміни у політичному, соціально-економічному та громадянському житті українського суспільства засвідчують нагальну необхідність активізації громадянського і національно-патріотичного виховання дітей і молоді, що є питаннями національної безпеки та успішного розвитку України.

Нині суспільство висуває високі вимоги до особистості, яка є основною рушійною силою суспільного розвитку і має виявляти готовність відкрито й успішно вирішувати суспільно значущі життєві проблеми. Формування громадянської та національно-патріотичної позиції української молоді зумовлює необхідність ґрунтовного вивчення психолого-педагогічних основ стійкої особистісної позиції в кризових умовах, що обумовлюється стрижневими особистісними утвореннями — гуманістичними цінностями, смисложиттєвими орієнтаціями, духовним розвитком, здатністю до самовдосконалення, розкриття особистісного потенціалу та самореалізації.

Революція гідності, окупація Криму, гібридна війна на Донбасі змусили подивитися на історію, на сьогоднішній день, на себе й інші народи, національну освіту і культуру під новим кутом зору. Євроінтеграційні процеси, до яких залучена Україна, дедалі глибше охоплюють усі сфери життєдіяльності, що позначається на економічному і суспільному розвитку держави, віддзеркалюється у сфері науки, освіти та виховання.

Національна академія педагогічних наук України, розробила документи програмного характеру з питань громадянського та національно-патріотичного виховання. Це Концепція і Програма патріотичного виховання дітей та учнівської молоді (2010, 2014 рр.), програми «Національна ідея в становленні громадянина-патріота України» (2008, 2014 рр.), Концепцію військово-патріотичного виховання в системі освіти України (2015 р.), Концепцію загальнодержавної Програми військово-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді України (2015 р.), Концепцію військово-патріотичного виховання молоді України (спільно з «Товариством сприяння обороні України», 2015 р.) та Стратегію розвитку національно-патріотичного виховання дітей і молоді в Україні на засадах хортингу (2015 р.); підготовлено посібник «Військово-патріотичне виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів

у процесі позакласної роботи». Крім того створено «Програму громадянського виховання та самовиховання особистості», в якій розкрито систему методичної роботи з дітьми та молоддю на кожному віковому етапі, та методичні рекомендації «Виховання особистості-громадянина» [3, с.79-80].

Отже, нові вимоги до виховання патріота і громадянина вимагають коригування системи цінностей; а відтак пріоритетними завданнями у виховній діяльності навчальних закладів стають такі: поєднання морального виховання з національно-патріотичним, громадянським і трудовим; виховання поваги до Конституції України, Герба, Прапора, Гімну; вироблення активної громадянської позиції, свідомого ставлення до громадянського обов'язку, єдності слова і діла; вивчення та популяризацію історії українського козацтва, збереження і пропаганду історико-культурної спадщини українського народу; поліпшення військово-патріотичного виховання молоді, формування готовності до захисту Вітчизни; виховання гуманізму, прагнення усвідомленого, шанобливого ставлення до таких рис, як честь і гідність, справедливе та доброзичливе ставлення до людей; виховання поваги та любові до державної мови; формувати у студентів здатність усвідомлювати активну роль особистості в її самовдосконаленні і самовихованні, уміння виявляти рішучість і наполегливість у подоланні труднощів, готовності і вміння займатися моральним самовихованням; формувати моральні якості особистості, культуру поведінки, виховувати бережливе ставлення до природи, розвивати мотивацію до праці; виховання непримиренного ставлення до розпусти, аморальних вчинків, до порушень норм і правил поведінки в суспільстві, вироблення готовності боротися зі злом, байдужістю і черствістю, егоїзмом та індивідуалізмом.

Для реалізації цих глобальних завдань необхідна системна робота, яка передбачає: здійснення заходів щодо розширення фактографічної бази історичних подій, публікація розсекречених архівних документів, видання історичної науково-популярної літератури, довідкових матеріалів про здобутки України за роки незалежності, книг національно-патріотичної спрямованості; включення проблематики національно-патріотичного виховання молоді до дослідницьких програм та планів наукових і навчальних закладів; підготовка та видання наукових праць, науково методичних, навчальних посібників і рекомендацій з питань національно-патріотичного виховання молоді; розроблення та впровадження програм національно-патріотичного виховання молоді в закладах освіти; вивчення потреб молоді, зокрема шляхом проведення соціологічних досліджень; систематичне проведення наукових конференцій, семінарів з проблем національно-патріотичного виховання молоді; створення

на базі навчальних закладів експериментальних майданчиків та лабораторій в наукових установах з проблем національно-патріотичного виховання; підвищення професійної кваліфікації педагогічних, соціальних працівників, інших фахівців з питань національно-патріотичного виховання, соціального становлення та розвитку молоді.

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді здійснюється ефективніше, якщо ідеї патріотизму усвідомлено сприймаються викладачами, які використовують відповідне методичне забезпечення. Відтак, підвищується роль педагога у формуванні у молоді громадянських компетентностей, які є основою становлення громадянської, національно-патріотичної позиції й потрібні людині упродовж її життя. Це потребує у найближчій перспективі розроблення навчального та науково-методичного забезпечення педагогічних і науково-педагогічних кадрів з питань національно-патріотичного і військово-патріотичного виховання як складової системи підвищення їхньої кваліфікації.

Отже, перед українською педагогічною наукою і освітою постають завдання оновлення виховного змісту, впровадження інноваційних форм, методів та особистісно орієнтованих виховних технологій, що забезпечуватимуть досягнення якісних результатів у формуванні людини як громадянина і патріота.

Література:

1. Указ Президента України від 13.10.2015 р. № 580/2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 — 2020 роки»
2. Концепція національно-патріотичного виховання молоді. — [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://ocpvm.org.ua/kontseptsiya-natsionalno-patriotichnogo-vyhovannya-molodi>
3. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ: Педагогічна думка, 2016. — 448 с.
4. Васянович Г. П. Мета завдання та принципи патріотичного виховання студентської молоді / Г. П. Васянович // Вибрані твори: збірник наукових праць в 5-ти т. - Львів: Сполом, 2010. - С 424-431.
5. Демешкевич В.А. Особливості патріотичного виховання молодів контексті розвитку сучасного суспільства [Електронний ресурс] — Режим доступу: www.managment.kr.sch.in.ua/naukovo-praktachna_internet-K .

ПРОБЛЕМА ФОРМИРОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ У СТУДЕНТОВ

ЛУКАШЕНКО Л.Э., ОЛЕЙНИК Н.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса,
Украина*

В современных условиях глобализации и превращения рынка труда Украины в действительно международный профессиональную компетенцию инженера составляют не только узкоспециальные технические знания и умения, но и коммуникативная компетенция.

Одним из главных условий решения этой проблемы является целенаправленное формирование у будущего специалиста коммуникативной компетентности, основной составляющей, которой является общение. У многих студентов нашей академии такая проблема есть и вызывает тревогу.

Отмечается боязнь студентов высказываться на занятиях и задавать вопросы преподавателю. Основными причинами этого является бедный словарный запас, узкий кругозор, затруднение в выборе нужных слов или словосочетаний, незнание многих технических терминов.

Многим знакома ситуация, которая часто возникает при опросе преподавателем, при защите курсовой работы или проекта и на экзамене. Материал дисциплины освоен, но перед лицом экзаменатора необходимая информация «вылетает» из головы, студент становится косноязычным и не может дать связного ответа.

Сказывается недостаток культуры речи, умения логически верно, аргументировано и ясно строить ответ на вопрос, способности обобщать, анализировать, воспринимать информацию, ставить цели и выбирать пути ее достижения, что может быть связано с недостатком знаний и умений в области владения навыками общения.

Все эти обстоятельства требуют от преподавателя большой творческой работы по выбору наиболее подходящих из существующих учебных средств и созданию дополнительных учебных приёмов. К ним относится создание специальной образовательной среды с помощью разных стратегий для организации дружелюбной атмосферы, комфортности общения, умственной и речевой учебной активности. И в созданных условиях более эффективно осуществить воспитательное воздействие на обучаемого [1].

Также к таким приёмам относится организация публичной защиты курсовых работ и проектов, которая обеспечивает мотивацию студентов к умению

грамотно излагать суть работы, отвечать на вопросы преподавателя, использовать терминологию по предмету и, тем самым, формировать компетентность. Для формирования коммуникативной компетентности, как уже отмечалось, важным является развитие речевой культуры. Основной формой развития речевой культуры является диалог или беседа преподавателя со студентом.

Во время такой защиты следует организовывать дискуссию по изложенной теме. Преимущество метода дискуссии заключается в возможности обеспечить формирование навыков общения у студентов, так как главной задачей обучения является развитие спонтанной речи, а не формальное заучивание материала[2]. Развитие навыков публичных выступлений занимает более важное место в содержании образования, чем может показаться на первый взгляд.

Если четко и ясно выражать свои мысли студенту мешают волнение и страх, стоит поработать над развитием навыка публичных выступлений. Нами предлагается во время проведения практических занятий, заслушивать краткое сообщение студента по заранее предложенной теме с последующим обсуждением. Задача преподавателя состоит в подборе тематического материала таким образом, чтобы вызвать студентов на дискуссию, что способствует расширению их профессионального кругозора на основе решения профессионально значимых задач.

Проблему коммуникативной компетентности у студентов отмечают и представители работодателей, которые являются членами ГЭКа. Таким образом, в практике возникает противоречие между требованиями работодателей и уровнем коммуникативной компетентности выпускников. Для преодоления данного противоречия необходимо именно в вузе формировать требуемый уровень коммуникативной компетентности выпускника, позволяющий ему успешно адаптироваться на современном рынке труда, быть готовым к новым профессиональным требованиям, реализации своего потенциала, дальнейшему развитию своих деловых и коммуникативных качеств.

Литература:

1. Шубкина О.Ю. Формирование коммуникативной компетентности студентов в образовательном процессе технического вуза // Фундаментальные исследования. – 2014. – № 8, часть 5. – С. 1206-1210;2.
2. Люлевич И. Ю. Проблема формирования коммуникативной компетенции у студентов / И. Ю. Люлевич // Сборник трудов учёных РГАФК. – М., 2004. – Т. 5. – С. 120–124.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ

ЛУЦЕНКО Н.М.

КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж імені Марії Шкарлетової», Україна

Сучасна освіта передбачає активну участь студентів у навчальному процесі, потребує напруженої розумової праці та творчого мислення. Цього досягають орієнтованістю на практичні аспекти, за допомогою впровадження інтерактивних методів навчання, залученням до навчального процесу рольових елементів. Всі ці методи потребують уміння легко налагоджувати контакт в команді, дискутувати, підтримувати розмову, досягати своїх цілей.

Для того, щоб викладачу залишатись професійним і йти в ногу з часом, слід, крім постійної роботи над собою, чітко усвідомлювати також і світоглядні особливості сучасних студентів. Це потребує методичного, інформаційно-ресурсного удосконалення навчального процесу, рекомендацій щодо більш ефективної роботи, чітко сформульованих навчальних цілей і завдань для самостійної роботи.

Студенти очікують від викладача поваги до своєї думки та особистості, доступності викладачів в позааудиторний час. А викладачі мають активізувати розвиток толерантності серед студентів, зокрема комунікативної.

Виділяють багато різних видів толерантності: загальна, спеціальна, соціальна, особиста, індивідуальна, громадянська, загальнокультурна, етнічна тощо. Розподіл досить умовний. Кожний робить як толерантні, так і інтолерантні вчинки. Але схильність поводитися толерантно чи бути інтолерантним згодом стає стійкою рисою характеру. Тому і розрізняють толерантні та інтолерантні особистості. Толерантна людина готова вислухати будь-яку думку, більше замислюється над своїми достоїнствами і недоліками, критично ставиться до себе, не перекладає відповідальність на інших. Інтолерантні – вважають, що події, які відбуваються, від них не залежать, тому знімають із себе відповідальність. Вони не вбачають у себе недоліків, у всіх проблемах обвинувачують інших. Слід також зазначити, що толерантна чи інтолерантна поведінка характерна не тільки для окремих особистостей, а й для окремих груп людей.

І тут дуже важливий вплив на молодь має організація інтерактивного навчання. Викладачі - це певна модель, відповідно до якої молодь формує своє розуміння світу особистостей, їх спілкування, взаємодію.

В толерантному колективі викладачів, якому властива атмосфера поваги, доброзичливості, уважного відношення як до колег, так і учнів, студентів, стає можливою підготовка молоді до безконфліктного, толерантного спілкування взагалі і професійного зокрема.

Викладачам необхідно вести полілог, прислухатися до думок студентів, учнів, поважати їх точку зору. Незамінною складовою навчання є дискусія, а успіх полілогу забезпечується за умов створення викладачем сприятливої атмосфери в аудиторії, готовності студентів до толерантного сприйняття думок інших, уміння проголошувати власну позицію спокійно, без пафосу, коректно, не ображаючи інших учасників розмови.

Ще один аспект толерантності - це ставлення до мови. Є студенти з дефектами мови чи говорять дуже швидко, або навпаки, повільно. Сприймати це слід спокійно й толерантно, з повагою до співбесідника. Лекції, розповіді, роз'яснення виконують не лише наукові чи пізнавальні функції, а й виховні. Вони сприяють вихованню у студентів моральних оцінок, суджень, понять, переконань. Яскраві, емоційні лекції чи розповіді здатні не тільки розкрити сутність морального поняття, а також викликати у студентів позитивне ставлення до вчинків.

Не менш важливим методом виховання толерантної свідомості є бесіда - обговорення конкретних знань, фактів, подій, вчинків. Під час бесіди студент не пасивно прослуховує інформацію, а бере активну участь у лекції. Це сприяє усвідомленню та закріпленню знань, виховує толерантні якості, повагу до думок інших.

Таким чином, формування толерантної поведінки під час проведення інтерактивних занять не лише поглиблює, зміцнює, розширяє набуті знання студентів, а і сприяє розвитку мислення студента, його здібностей, допомагає втілювати свої знання та вміння в практичну діяльність, навчає ефективній роботі у команді. Це сприяє більш ефективному розвитку у студентів професійних здібностей, вмінню об'єднуватися з іншими членами колективу, розвитку здатності визнавати і поважати думки колег.

Література:

1. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. За редакцією доктора педагогічних наук, професора О. І. Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
2. Джерело педагогічної майстерності. Підготовка та аналіз сучасного уроку: Наук.-метод.журнал. – Випуск № 2 (40). – Харків: ХОНМІБО, 2008. - 160 с.
3. Грищенко Т. М. Толерантність - здатність і прагнення до діалогу.// ounb.sumy.ua/publish/2008/tolerant.doc

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

МАРЦЕВА Л. А.

Житомирський державний технологічний університет, м. Житомир, Україна

МИТИНСЬКИЙ В. М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Професійна діяльність спричинює активне перетворення особистістю свого внутрішнього світу, що призводить до перебудови способу життєдіяльності, зокрема творчої реалізації у професії. Особистісні якості молодого фахівця перебувають під впливом професійної діяльності та забезпечують спрямованість особистості на самовдосконалення та підвищення своєї професійної компетентності.

Комплекс професійно важливих якостей - поняття динамічне, що постійно змінюється відповідно до темпів розвитку виробництва та зміни пріоритетів сучасного суспільства. Теоретичні узагальнення професійно важливих якостей майбутніх фахівців технічного профілю та проведене опитування серед студентів випускного курсу закладів вищої освіти засвідчили, що найбільш значущими групами є: емоційно-вольові, інтелектуальні, діяльнісно-практичні та світоглядні якості особистості.

До першої групи якостей (емоційно-вольові) студенти віднесли професійну спрямованість, наполегливість, інтерес до нових знань, сумлінність у роботі та вимогливість до себе. Другу групу професійно значущих якостей (інтелектуальні) характеризують: професійне творче мислення, швидкість реакції, культура мовлення, логічна пам'ять, технічне мислення, концентрація уваги. Практично орієнтованого фахівця технічного профілю найбільше характеризує третя група якостей, до якої увійшли: творча активність особистості, розвинені організаторські здібності, комунікабельність, дисциплінованість та креативність. Проте, як переконливо засвідчило опитування, велике значення мають якості, що потрапили до четвертої групи – світоглядні якості майбутнього фахівця: товариськість, відповідальність, громадянський обов'язок тощо.

Складовими професійної компетентності майбутнього фахівця, разом з професійними якостями є ключові та професійні компетенції. Аналіз сучасної наукової літератури засвідчує, що професійна компетентність формується за участю всіх сфер особистості студента впродовж навчання у закладі вищої освіти і характеризує його уміння використати фахові знання та набуті навички

для вирішення професійних завдань. Створення належних педагогічних умов у закладі вищої освіти є запорукою якісної та ефективної підготовки фахівців в сучасному інформаційно-освітньому просторі. Проте, як зазначають студенти, у сучасній традиційній системі підготовки нині переважають репродуктивні методи навчання, а частка інтерактивних методів є незначною. Особливо це актуально для заочної форми навчання та сьогодні все більш поширеної післядипломної освіти.

Стрімкий розвиток суспільства та технологій вимагає постійного оновлення фундаментальної та професійної складової підготовки фахівців, формування ключових та професійних компетенцій, проблемного навчання студентів на практичних та лабораторних заняттях. Проблемність і творчість є нині невід'ємними поняттями діяльності студентів, яка набуває ознак творчої за умови залучення студентів до розв'язання проблемних завдань професійного спрямування. Активне мислення студентів та співставлення суперечливих фактів оптимізують творчий розвиток професійно важливих якостей майбутніх фахівців. Впровадження інформаційних технологій (smart-технологій) є характерною ознакою сучасного освітнього процесу в університеті. Smart-освіту вважаємо ефективною для придбання професійних компетенцій на основі багатовимірного вивчення дисциплін, оскільки розвиває компетенції самостійного пошуку та обробки інформації з використанням сучасних інформаційних технологій.

Однією із важливих складових при формуванні професійних компетенцій майбутніх фахівців є навчальні і виробничі практики. В процесі навчальної практики студенти виконують практичні завдання, що дозволяє закріпити отримані на лекціях і семінарах теоретичні знання. Наприклад, для студентів напрямку будівництва це інженерно-геодезична, інженерно-геологічна, гідрологічна, а також і інші види практик.

Виробничі практики направлені на знайомство будучих керівників з робочими професіями, отримання навичок вирішення на виробництві професійних завдань, спілкування з колективом, вдосконалювання організаторських здібностей, комунікабельності, дисциплінованості, відповідальності за прийняття рішень. Керівництво практикою повинно здійснюватися як викладачами вищого навчального закладу, так і відповідальним співробітником виробничої установи. Найбільш ефективно буде проходити виробнича практика, якщо на виробництві, чи на окремому його підрозділі, організувати філіал кафедри.

ВАЖЛИВІ АСПЕКТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

**МАЦЕГОРА Н.А., БАБУРІНА О.А., ШПОТА О.Є., СМОЛЬСЬКА І.М.,
ЛЕКАН О.Я.**

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Правила академічної доброчесності здійснюються у трьох сферах – освітній (навчальній), науковій та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми проблемами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю чи частково, чужого твору (тексту або ідей) під іменем особи, яка не є автором цього твору.

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих результатів, як нових наукових результатів.

Фабрикація- вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу або наукових досліджень.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації. Крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

Кодекс академічної доброчесності при підготовці медичних спеціалістів встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, які працюють і навчаються в університеті (університетської громади), якими вони повинні керуватися у своїй діяльності.

Університет прагне створити середовище, яке сприяє навчанню і роботі, прагненню до істини, обміну знаннями, впровадженню інновацій, інтелектуальному розвитку студентів і працівників, підтриманню особливої університетської культури взаємовідносин. Кожен член університетської громади, дотримуючись норм цього Кодексу, робить неоціненний внесок у розвиток всього університету, зміцнення його іміджу і ділової репутації.

Загальними моральними принципами, якими мають керуватися члени університетської громади, є:

– Принцип законності. У своїй діяльності члени університетської громади мають суворо дотримуватися законодавства, а також стимулювати до цього інших.

– Принцип чесності та порядності. У навчальній та викладацькій діяльності, у наукових дослідженнях, у практичній роботі тощо представники університетської громади зобов'язані діяти чесно, бути відвертими й у жодному разі свідомо не висувати неправдивих тверджень.

– Принцип справедливості. У взаємовідносинах між членами університетської громади важливим є неупереджене ставлення одне до одного, правильне й об'єктивне оцінювання результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності.

– Принцип взаємної довіри. Атмосфера довіри заохочує вільний обмін ідеями та інформацією в університетському середовищі, сприяє співпраці та вільному продукуванню нових ідей, позбавляє страху, що результати діяльності може бути вкрадено, кар'єру спалюжено, а репутацію підірвано.

– Принцип компетентності й професіоналізму. Студенти та працівники університету зобов'язані підтримувати найвищий рівень компетентності у роботі та навчанні. Імперативом є постійне підвищення ними свого освітнього і наукового рівня як форми здійснення принципу "від освіти на все життя – до освіти протягом усього життя".

– Принцип відповідальності. Студенти та працівники Університету мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання. Бути відповідальним – означає протистояти ганебним вчинкам, негативному впливу інших осіб і бути прикладом для інших.

– Принцип партнерства і взаємодопомоги. З метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів представники університетської громади орієнтуються на суб'єкт-суб'єктну або партнерську взаємодію.

– Принцип взаємоповаги. Повага в університетському середовищі має бути взаємною, виявлятися як до інших, так і до себе. Варто поважати й цінувати різноманітні, а іноді й протилежні думки та ідеї.

– Принцип прозорості. Щоб уникнути зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади, необхідно, щоб усі процедури, які стосуються освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності, були прозорими і нескладними.

Дотримання зазначених вище принципів має бути справою доброчесності всіх без винятку членів університетської громади.

В університеті створюється комісія з питань академічної доброчесності з метою забезпечення дотримання всіма учасниками освітнього процесу етичних принципів та визначених законом правил навчання, викладання та впровадження наукової діяльності.

МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК КАТЕГОРІЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ**МОРОЗ К.С.***ВНКЗ «Одеське педагогічне училище», м. Одеса, Україна*

Реформація освіти на сучасному етапі висуває нові завдання до змісту освіти, навчання і виховання студентської молоді. Кожна особистість незалежно від діяльності повинна знаходитися на достатньому рівні мовленнєвого розвитку.

У сучасній лінгводидактиці використовують терміни мовлення, діяльність та мовленнєва діяльність. Що ж означають ці поняття?

У психологічних словникових джерелах поняття «мовлення» визначають як: сформована історично в ході матеріальної перетворюючої діяльності людей форма спілкування, опосередкована мовою. Мова в дії; спілкування людей між собою за допомогою мови; мовна діяльність; оволодіння і застосування особистістю певної мови в процесі її спілкування з іншими людьми. Мовлення завжди здійснюється певною мірою з усіма особливостями її словникового складу і граматичної будови, підкоряється її законами і правилам, дотримання яких упорядковує мовну діяльність людини; функціонування мови в процесах вираження та обміну думок, конкретна форма існування мови як особливого виду суспільної діяльності.

Як бачимо словникові джерела визначають мовлення – як форму особистісного спілкування людей.

У мовленні представлені зовнішній, почуттєвий, а також внутрішній смисловий аспект. Із сигналів і знаків кожен партнер по спілкуванню черпає їхній зміст. Інакше – у ході мовного спілкування відбувається безперервне кодування і розкодування інформації. Мовлення містить у собі процеси проходження і сприйняття повідомлень для спілкування або, в окремому випадку, для цілей регуляції і контролю власної діяльності (мовлення внутрішнє, мова егоцентрична).

Структура мовної діяльності або мовної дії в принципі збігається зі структурою будь-якої дії – містить у собі фази орієнтування, планування (у формі «внутрішнього програмування»), реалізації і контролю.

Існує багато визначень поняття «діяльність», а саме: динамічна система взаємодій суб'єкта зі світом, у процесі яких відбувається виникнення і втілення в об'єкті психічного образу і реалізація опосередкованих ним відносин суб'єкта в предметній діяльності; форма активності; праця, дії людей у якій-небудь галузі; застосування своєї праці до чого-небудь; функціонування, діяння

органів живого організму; виявлення сили, енергії чого-небудь; спосіб буття людини в світі, здатність її вносити в дійсність зміни.

Ми суголосні з попередніми визначеннями, та визначаємо «діяльність» – як працю людей у всесвіті.

Основні компоненти діяльності: суб'єкт з його потребами; мета, відповідно до якої перетворюється предмет в об'єкт, на який спрямовано діяльність; засіб реалізації мети; результат діяльності.

Основні характеристики діяльності – предметність і суб'єктність. специфіка предметної визначеності діяльності полягає в тому, що об'єкти зовнішнього світу не впливають на суб'єкта безпосередньо, а лише будучи перетвореними в процесі діяльності, завдяки чому досягається більша адекватність їхнього відображення у свідомості. Філогенетичні передумови предметності проявляються в діяльності тварин як її обумовленість властивостями об'єктів – ключовими подразниками, що служать задоволенню біологічних потреб, не будь-якими впливами зовнішнього світу. У розвинутій формі предметність властива лише людській діяльності. Вона проявляється в соціальній обумовленості діяльності людини, у її зв'язку зі значеннями, фіксованими в схемах дії, у поняттях мовлення, у цінностях, ролях і соціальних нормах. суб'єктивність діяльності виражається в таких аспектах активності суб'єкта, як обумовленість психічного образу минулим досвідом, потребами, установками, емоціями, цілями і мотивами, що визначають спрямованість і відбірко вість діяльності, та в розумінні особистісному – «значення для себе», що надається мотивами різним подіям, вчинкам і діям.

При аналізі діяльності виділяють три плани її розгляду: 1) генетичний – у ньому початковою формою будь-якої людської діяльності є соціальна спільна діяльність, а механізмом розвитку психіки є інтеріоризація, на виході якої відбувається перехід зовнішньої за формою діяльності в діяльність внутрішню; 2) структурно-функціональний – в основі такого розгляду побудови діяльності лежить принцип аналізу «за одиницями»: розглядання реальності на «одиниці», що містять у собі основні властивостями, притаманні їй як цілому» ієрархічні взаємозв'язки між одиницями діяльності є рухливими, і залежно від місця відбиваного об'єкта в структурі діяльності змінюється зміст психічного відображення, рівень відображення (усвідомлювальний або неусвідомлювальний) і вид регуляції діяльності (довільний або мимовільний); 3) динамічний – тут при розгляді діяльності визначаються механізми, що забезпечують рух самої діяльності: активність над ситуативна, визначальний саморозвиток діяльності та виникнення її нових форм; установка, що обумовлює сталість цілеспрямованої діяльності в мінливій реальності.

Леонтьєв О.О. зазначав що, структурність і цілеспрямованість – ось дві найважливіші характеристики будь-якої специфічно людської діяльності. І так само, як, скажімо, трудова діяльність не є проста сукупність трудових дій, які не є без порядний прояв організму, а всі ці дії суворо організовані і підпорядковані ієрархії цілей, так само мовленнєва діяльність не є сукупність мовних актів, сукупність «кинутих» висловлювань.

Науковець говорив про те що, суворо кажучи, мовної діяльності, як такої, не існує. Є лише система мовних дій, що входять в якусь діяльність - цілком теоретичну, інтелектуальну або частково практичну. З одного промовою людині, робити нічого: вона не самоціль, а засіб, знаряддя, хоча і може по-різному використовуватися в різних видах діяльності. Але, незважаючи на сказане, О.О. Леонтьєв говорив все-таки про мовну діяльність, пам'ятаючи при цьому, що мова не заповнює собою всього «діяльнісного» акту. Така термінологічна неточність має свої переваги: згадка слова «діяльність» змушує нас весь час пам'ятати про специфічно «діяльність» розумінні мовних проявів.

Говорячи про мовну діяльність, О.О. Леонтьєв підкреслює, що її зміст, як і зміст тієї або іншої конкретної мовної ситуації, зовсім не вичерпується тим, що є в мові, і тим більше не вичерпується простою реалізацією комунікативної системи. Питома вага чинників, що обумовлюють життя і функціонування мови в суспільстві, не один і той же в різних випадках вживання мови. Він може займати в мовній діяльності різне місце, наприклад може виступати як спонукач діяльності, як її засіб і як її об'єкт – діяльність лінгвіста або дуже істотну для культури мовлення проблему оцінок мови якою говорять. Він може "вплітатися" в практичну діяльність («симпрактические речевые ситуации», по К.Бюлеру), включатися в акт найменування («симфизические» речевые ситуации) і т. д. Навіть у звичайній мовній практиці комунікативний аспект мовної діяльності часто поступається місцем використанню мови у свідомо некомунікативних цілях - наприклад, в інтелектуальних актах, зокрема в процесі мовного мислення.

Проаналізувавши «мовленнєву діяльність» в лінгводидактичному аспекті ми дійшли висновків: формування будь-якої діяльності передбачає не тільки навчання самої цієї діяльності, необхідно навчати орієнтування в предметі і умовах діяльності; необхідно формувати мотив, що стимулює і спрямовує цю діяльність; необхідно навчати тих засобів, без яких здійснення даної діяльності

ПРАВОВАЯ СОЦИАЛИЗАЦИЯ ЛИЧНОСТИ**ОГОРОДНИЙЧУК И.А.***Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Проблема социализации личности всегда находилась в центре внимания обществоведов. Она имеет большое значение как для развития социальных теорий, так и практики образования и воспитания. В философской, психологической и правовой литературе понятие "Социализация" рассматривается как процесс социального становления индивида, формирование и развитие его социальной сущности. Социализация личности - сложный процесс, включающий приобщение индивида к культуре, систематическое обучение и воспитание, выработку у индивида мировоззренческих установок, усвоение образцов поведения, социальных норм и ценностей, необходимых для его успешного функционирования в обществе. Правовая социализация представляет одну из важнейших частей общей социализации индивида и представляет специфическое проявление ее общих законов в сфере формирования и развития индивидуального, правового сознания и правовой культуры. Исходными методологическими принципами анализа сущности, структуры механизма социализации служат социальные условия, общественные отношения, идеалы, взгляды, воспитание, поступки и уровень правовой культуры людей. Одним из существенных компонентов правовой культуры являются правовые знания и элементы правовой культуры, которые личность получает из официальных вестников законов, учебных изданий, консультаций юристов, средств массовой информации. Неотъемлемой составной частью процесса социализации индивида является правовое воспитание и обучение. Его цель - формирование системы знаний, убеждений, мотивов и привычки социально-активного поведения.

Важнейшей задачей правового воспитания личности является превращение идейных ценностей в убеждения и реальные поступки, что поможет избежать деформацию и эффективно перестроить общество, обновить все компоненты социальной среды - институты, нормы, ценности и отношения.

КУЛЬТУРА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБЩЕНИЯ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ВУЗА В СТРУКТУРЕ ЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

РУСНАК И.М.

Бендерский политехнический филиал ГОУ «ПГУ им.Т.Г. Шевченко»

В настоящее время проблемы языка вышли за рамки филологии и стали в один ряд с проблемами общей гуманитарной культуры. Исследование проблематики языковой и речевой деградации и реабилитации является актуальным для современного общества. На речевое поведение человека влияют разные факторы - не только субъективного, но и объективного характера: эпоха, в которую он живёт, традиции отечественной культуры, этикет, уровень жизни общества, состояние образования, особенности речевой ситуации в стране, политика государства в области языка и культуры и т.д.

Профессиональное общение представляет собой речевое взаимодействие специалиста с другими специалистами и клиентами организации в ходе осуществления профессиональной деятельности. Культура профессиональной деятельности во многом определяет ее эффективность, а также репутацию организации в целом и отдельного специалиста. Культура общения составляет важную часть профессиональной культуры, а для таких профессий как, например, преподаватель, журналист, менеджер, юрист, - ведущую часть, поскольку для этих профессий, речь является основным орудием труда.

Профессиональная культура включает владение специальными умениями и навыками профессиональной деятельности, культуру поведения, эмоциональную культуру, общую культуру речи и культуру профессионального общения. Специальные навыки приобретаются в процессе профессиональной подготовки.

Проблема обучения культуре профессионального общения находит отражение в компетентном подходе, определяющем задачу формирования коммуникативной компетентности. Формирование культуры профессионального общения рассматривается как приоритетное направление профессиональной подготовки. Данный процесс основывается на психолого-педагогических стратегиях. Традиционно стратегия понимается как долгосрочная программа основных действий, направленная на достижение четко определенных целей и соответствующих действий по ее реализации. В методологическом плане педагогические стратегии ориентированы на организацию процессов становления, формирования, развития, воспитания

личности, и их целевая направленность определяется государственными образовательными стандартами общего и профессионального образования.

Стратегия обучения мышлению предполагает целенаправленное развитие интеллектуально-творческих способностей студентов в естественных и специально моделируемых профессионально ориентированных ситуациях. Согласно общепризнанной точке зрения, формирование знаний, навыков, умений и привычек является результатом процесса обучения. Следовательно, процесс обучения в своей направленности на формирование знаний, навыков, умений и привычек коммуникации соединяется с их содержанием. Но этот результат достигается лишь при сознательной, целенаправленной деятельности преподавателя и студента. Соединение интеллектуального и волевого компонентов на фоне эмоционального переживания своего отношения к преобразуемой действительности, к обществу, деятельности, другим людям и к самому себе формирует качества личности. Этот психологический механизм использован практически в процессе формирования культуры профессионального общения специалиста в период его обучения в вузе. Собственно коммуникативный блок подготовки специалистов в вузе представляет собой формирование системы качеств личности, включающей следующие аспекты: творческое мышление; культуру речевого действия; культуру личностной психической самонастройки на общение и психоэмоциональной регуляции своего состояния; культуру жестов и пластики движений; культуру восприятия коммуникативных действий клиента; культуру эмоции как выражение эмоционально-оценочных суждений в общении.

Все перечисленные составляющие обуславливают коммуникативный потенциал личности специалиста. Коммуникативный потенциал - это единство его составляющих. Однако невозможно говорить о профессиональной культуре и профессиональной культуре общения без осознания уровня владения языком студентами на современном этапе. Форма существования языка – это конкретный набор лексем и грамматических форм, свойственных определённому человеческому коллективу, объединённому в территориальном или социальном плане. Множество форм существования языка исходит из неповторимости конкретных обстоятельств, жизненных условий и потребностей этносов: исторических, географических, климатических, культурно-бытовых, религиозных, в которых складывается, развивается и функционирует та или иная форма языка, удовлетворяя коммуникативные запросы общества в целом и его отдельных групп населения (по возрасту, роду занятий, уровню образованности, по принадлежности к определённому сословию).

Таким образом, культура общения – важная составная часть общей культуры личности, формирование которой выступает как насущная потребность наших дней, когда происходит изменение старых форм взаимодействий, переоценка ценностей и идеалов, поиск новых жизненных установок и ориентиров.

Развитие культуры общения обязывает студента высшего учебного заведения овладеть ею как универсальной характеристикой специалиста, помогающей выполнить социальные ожидания общества и выйти на высокий профессиональный и личностный уровень.

Для формирования всех вышеперечисленных навыков у будущих специалистов необходимо уделять приоритетное внимание следующим целям:

- Общая цель: обучение языковым навыкам.
- Кадровая цель: формирование грамматической корректности речи.
- Ориентировочная цель: формирование компетенции по использованию грамматических форм речи.

В заключение можно отметить, что, лингвистические навыки будущих специалистов помогают им в адаптации к постоянно меняющейся среде, лингвистические компетенции играют значительную роль в усвоение, адаптации и балансирование личности с учетом самоутверждения личности.

Литература:

1. Новикова Т.А. Формирование профессиональной культуры речи// Омский научный вестник №3 (119) 2013.
2. Курилович Н.В. Закономерности формирования культуры профессионального общения будущих социальных работников в условиях ВУЗА - ГОУ ВПО "Тамбовский государственный университет имени Г.Р. Державина" г. Тамбов Рецензент д-р пед. наук, профессор Е.А. Ракитина.
3. Леванова Е.А. Современные тенденции Профессиональной подготовки студентов / Е.А. Леванова // Интеграция методической (научно-методической) работы и системы повышения квалификации кадров: Материалы VII Всерос. науч.-практич. конф. : в 6 ч. / Ин-т доп. проф.-пед. образования ; отв. ред. Д.Ф. Илясов. - Челябинск, 2006. - Ч. 3. - С. 122-129).
4. Лихачев, Б.Т. Педагогика. Курс лекций. Учеб. пособие для студентов педагогических учебных заведений и слушателей ИПК и ФПК – Перераб. и доп. изд. – М.: Юрайт, 2001. С. 78].
5. Смирнова, Н. М. Повышение уровня культуры общения в студенческой среде // Вестник Российской академии образования. – Вып. 1. – 2007. – С. 36-42.
6. Карнеги Д. Как приобретать друзей и оказывать влияние на друзей. Пер. с англ. Киев: Наукова думка, 1989.

МАРКЕТИНГОВА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ**САХАЦЬКИЙ М.П., САХАЦЬКИЙ П.М.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Актуальність науково-методичного опрацювання питань з удосконалення маркетингової підготовки фахівців у вищих навчальних закладах будівельно-архітектурного профілю зумовлена: необхідністю якнайбільш повного задоволення потреб населення в комфортному житлі та вигідних житлово-комунальних послугах, що постає гострою соціально-економічною проблемою сучасного вітчизняного суспільства; важливістю нарощування масштабів будівництва в сфері виробничо-обслуговуючого призначення як об'єктивної умови прискореного зростання валового національного продукту за рахунок належності будівельної галузі в господарському комплексі до основних продуцентів мультиплікаційного економічного ефекту; значущістю реалізації Україною в практичній площині людиноцентристської політики, що в реальній економіці проявляється через прискорену розбудову соціальної, культурної, побутової, шляхово-інфраструктурної, рекреаційно-оздоровчої сфер життєдіяльності, яка значною мірою залежить від реалізації відповідних інвестиційно-будівельних проектів; перспективністю неухильного розширення будівельно-обслуговуючого бізнесу, що пов'язано з економічною глобалізацією та доцільністю освоєння різних регіонально-географічних ринків, споживачі яких мають відповідні потреби в будівлях та спорудах виробничого й невиробничого призначення; об'єктивністю прискореного впровадження в практику будівельного підприємництва результатів науково-технічного прогресу, що вимагає від маркетологів, з одного боку, врахування появи нових потреб та вимог до сервісу від споживачів, а з іншого – можливістю використання новітніх наукових досягнень при здійсненні маркетингових досліджень, товарно-асортиментного та дистрибутивного маркетингу, ціноутворення та маркетингових комунікацій.

Виходячи з викладеного, метою дослідження виступає обґрунтування та удосконалення теоретико-методичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо маркетингової підготовки фахівців у вищих навчальних закладах будівельно-архітектурного спрямування. Досягнення цієї мети передбачає визначення необхідності маркетингової підготовки висококваліфікованих фахівців даними навчальними закладами та аргументування з проведення заходів для вирішення проблем, що виникають в цьому процесі.

Необхідність маркетингової підготовки фахівців, які навчаються у вищих навчальних закладах будівельно-архітектурного спрямування, спричинюється низкою об'єктивних чинників. До числа основних з них слід віднести, по-перше, функціонування всіх без винятку сучасних суб'єктів господарювання архітектури та будівництва України в умовах ринкової економіки, що від кожного діючого суб'єкта вимагає отримання прибутку. Величина прибутку в абсолютному та відносному вимірі виступає в якості основного критерію оцінки ринкової результативності кожного господарюючого суб'єкту як така, що дозволяє здійснювати розширене відтворення за рахунок власних ресурсів. При цьому для ринку не мають значення такі вагомні для будівельних суб'єктів та суспільства фактори як вартість активів, організаційно-правові форми власності та господарювання, розмір матеріально-технічної бази, чисельність працюючих, рівень роботизації виробничих процесів та комп'ютеризації менеджменту, країна походження будівельної продукції і т.п.

Варто врахувати ту обставину, що абсолютна більшість здійснюваних в будівельному комплексі робіт, в тому числі маркетингових (виробництво, послуги, реклама, брендинг тощо), супроводжуються витратами, а тому слугують джерелом ринкових ризиків та фінансових збитків. Лише ціноутворення, один з елементів комплексу маркетингової діяльності, дає можливість здійснювати продаж, компенсувати витрати та отримувати прибуток. Відтак, якісна підготовка фахівців, незалежно від отримуваної спеціальності, повинна їх орієнтувати на системне бачення будівельного бізнесу та включати знання і володіння основними маркетинговими інструментами.

По-друге, посилення конкуренції на ринку будівельних товарів та послуг серед суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання, ресурсних потенціалів, країн походження. На ринку змагання за кошти споживачів виграє той будівельний підприємець, який майстерніше займається прикладним маркетингом – виявляє та задовольняє потреби споживачів. Тому підготовка сучасних фахівців повинна передбачати знання ними методичних підходів з визначення ринкового попиту, ринкової місткості та кон'юнктури, вміння проводити на конкретних ринках маркетингові заходи з розвитку товарної номенклатури, дистрибуції, комунікації та продажу.

По-третє, можливість вагомого нарощування активів та залучення інвестицій в будівельний сектор за рахунок проведення будівельними підприємствами виваженої маркетингової політики в ціновій та комунікативній сферах. Адже результативність цінового фактора значною мірою залежить від доведення до споживачів інформації щодо реальної цінності зробленої на будівельному

ринку пропозиції, прийняття якої гарантує підприємству отримання доходу. Ефективний брендинг при цьому дозволяє суттєво нарощувати активи підприємства за рахунок їх нематеріальної форми, що вказує на значущість інтелектуальної складової, яка проявляється в комплексі маркетингових комунікацій. Такі перспективи надають аргументи щодо приділення належної уваги до маркетингової підготовки фахівців, які в такому разі виступають в якості потенційного інтелектуального джерела поповнення активів та збільшують інвестиційну привабливість відповідних будівельних підприємств.

Проблемою маркетингової підготовки фахівців є те, що згідно вимог ринкової економіки в них закладається пріоритетність меркантильних інтересів по відношенню до інших сфер життєдіяльності. Виникає загроза перетворення фахівця в своєрідний інтелектуальний «механізм» отримання прибутку, якому людина підпорядковується. Тому підготовка висококваліфікованого фахівця повинна передбачати досить вагому гуманітарну складову навчального процесу та системну виховну роботу, що орієнтує людину на збалансування в своїй роботі тріадної цілі економічної, соціальної та інституціональної природи.

Якщо економічні цілі спрямовують будівельно-збутову діяльність фахівця на отримання доходу та прибутку в масштабах, що гарантують здійснення розширеного відтворення, то соціальні цілі передбачають задоволення потреб споживачів у будівельній продукції різних за рівнем матеріального достатку ринкових сегментів. Водночас, здійснюється поліпшення добробуту та вирішення житлово-комунальних, культурно-побутових проблем колективу і його працівників через оплату праці й соціальний пакет будівельного підприємства. Інституціональні цілі орієнтують фахівців на підтримування й розвиток унормованих інститутів суспільства та підприємства (правових, відносин власності, статутних, управлінських тощо) та неформальних інституцій, що включають загальнолюдські цінності, звичаї, традиції, ментальні особливості національностей та населення конкретних регіонів. Бо закони ринкової економіки не відміняють справедливості, порядності, честь, совість й інші людську якість.

Отже, маркетингова підготовка фахівців вищих навчальних закладах будівельно-архітектурного профілю повинна орієнтуватися на людину, яка, будучи компетентною у обраній галузі знань, використовує інструменти маркетингу як для себе особисто, так і в інтересах трудового колективу будівельного підприємства, місцевих громад, суспільства та цивілізації.

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНОЇ РОБОТИ КУРАТОРІВ**СЕРЬОГІНА Н.В., ПЕТРИЩЕНКО Н.А.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Зміни в суспільному житті викликають необхідність переоцінки суттєвості виховного процесу в сучасних вищих навчальних закладах.

Виховна робота зі студентами є органічною складовою професійно-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу, а тому в ній проявляється творчий пошук педагога, його індивідуальна неповторність, професійна спрямованість на формування сучасного компетентного фахівця [1].

Успішно оволодіти системою наукових знань і професійними практичними навичками та максимально розвинути свої здібності у цієї сфері здатен цілеспрямований та самоорганізований студент. Саме тому, серед завдань виховної роботи на першому місці стоїть формування активної особистості, здатної до саморозвитку, що потребує особливих підходів у кураторській роботі. Розуміння вказаних аспектів потребує від викладача, який виконує обов'язки куратора академічної групи, розширених функцій. В загальному вигляді роль куратора може бути визначена, як організація діяльності студентів в групі та координація виховного впливу. Однак в сучасних умовах поняття «куратор» набуває більшого змісту, оскільки потребує не тільки допомоги студентам, що мають певні проблеми, пов'язані з адаптацією у навчальному закладі та пристосуванні до навчального процесу, а також певної участі у професійному становленні майбутніх фахівців.

Робота куратора вищого навчального закладу - це висококваліфікована розумова праця щодо підготовки й виховання кадрів фахівців вищої кваліфікації з усіх галузей господарської діяльності, інтелектуальної еліти суспільства, української інтелігенції. В ній органічно поєднані знання та ерудиція вченого і мистецтво педагога, висока культура та інтелектуальна, моральна зрілість, усвідомлення обов'язку і почуття відповідальності [2].

На даний час в більшості випадків робота куратора академічної групи обмежена контролем успішності навчання та відвідування занять, бесідам зі студентами, що невчасно здають сесію, та втручанням при виникненні проблем. Але функції кураторів мають бути значно ширшими, забезпечувати виконання усіх завдань, які супроводжують навчальний процес та позанавчальну діяльність студентів, в результаті чого будуть вирішені такі питання, як формування внутрішньої атмосфери у групі, налагодження міжособистісних

стосунків між студентами, залучення студентів до громадської, наукової та спортивної діяльності та підтримка ініціативи студентів.

Оскільки система кураторства є одним з основних механізмів виховної роботи, набуває необхідності її удосконалення, а саме, наявності нормативних документів, що визначають права, обов'язки та відповідальність кураторів, а також надання всебічної підтримки з боку деканатів та інститутів. Перш за все, необхідне власне бажання викладача виконувати обов'язки куратора повною мірою. Запорукою якісної роботи куратора має стати побудова відносин зі студентами академічної групи, що заснована на довірі. Виникнення довіри неможливо без регулярного групового та індивідуального спілкування, яке не може бути обмеженим жорстким фіксованим переліком тематики бесід. Слід прийняти за правило, що студенти можуть звернутися до куратора не тільки з питань навчального процесу, але й з інших, які викликали їх зацікавленість.

Перепоною для спілкування куратора та студента групи є відсутність студента на заняттях. Сучасні студенти відчують себе дуже вільним та незалежними, що є позитивною тенденцією, але викликає певні проблеми вже на початку навчання. Не маючи чітких орієнтирів та пріоритетів щодо навчання, вони оцінюють необхідність присутності у ВНЗ доволі низько, і вже з першого курсу починають пропускати лекції та практичні заняття.

Отже, одним з першочергових завдань куратора стає потреба переконати студентів у необхідності відвідування занять та засвоєння навчального матеріалу. Досягнути цього можливо за рахунок впровадження для першокурсників такої тематики спілкування, яка б зауважила на пріоритети отримання знань та їх роль у подальшому житті, особливості спеціалізації та практичне використання отриманих навичок.

Таким чином, саме на першому курсі потреба у виявленні зацікавленості до навчання – як у окремих дисциплінах, так і до спеціальності в цілому – має бути найважливішою задачею, успішне вирішення якої здатне суттєво полегшити проходження навчального процесу в подальшому. Перелічене входить до безпосередніх функцій куратора, який має спрямовувати молодь та підтримувати у групі позитивний настрій до навчання.

Література:

1. Щербяк Ю. А. Роль куратора в організації навчально-виховного процесу вищого економічного навчального закладу /Ю. А. Щербяк.// Педагогічний альманах. – 2012. – №12. – С. 13–19.
2. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академічної групи [Електронний ресурс] / Н. К.Желябіна, І. В. Марті, Л. М. Барякіна, Н. В. Гришина // Видавництво ЗДІА. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/OVO_inovacii_kurator.pdf.

ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБУЧЕНИЯ

СИТНИКОВА В.А.

Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина

СИТНИКОВ В.С.

Одесский национальный политехнический университет, г. Одесса, Украина

Многие выпускники, выходя из стен университетов, сталкиваются с проблемой трудоустройства, что связано напрямую с процессом обучения и становлением будущего специалиста в выбранной области. Часть студентов уже на третьем курсе начинают искать работу по профилю, т.к. на младших курсах они уже получают базовые знания для приложения своих рук к практическим задачам. Однако, если посмотреть на то как студенты учатся и воспринимают предлагаемые дисциплины и материал, видны пробелы в знаниях, поэтому возникает вопрос: Мы же это уже проходили? А чем же тогда занимались студенты? Почему такая низкая «выживаемость» знаний?

На это могут ответить опросы среди студентов об их интересах: интернет, телефон, клубы и прочие развлечения – 50%; общение – 18,5%; деньги – 6,5%; образование и книги – 2,5%; прочее – 22,5%. Да Интернет сегодня занимает первое место в интересах студентов. Даже появилась болезнь FoMO (Fear of Missing Out или «страх что-то пропустить»). По статистике, почти 60% всех пользователей социальных сетей преследует бессознательный страх упустить из виду то, что знают и обсуждают все. Посмотрите на студентов на занятиях, на переменах, на улице, да и в транспорте – они ежеминутно пользуются своими смартфонами. Если обратиться к теории поколений, то это поколение часто называют «Поколением большого пальца», т.к. они мастерски владеют телефоном и умеют очень быстро написать sms.

Для облегчения контакта со студентами и выдачу необходимого материала по дисциплине мы тоже используем Интернет, да и трендом становится дистанционная форма обучения. При легкости, на первый взгляд, дистанционного обучения необходимо, чтобы студент был мотивирован самостоятельно, освоить предложенный материал.

Сегодня имеется много методических разработок по формированию обучающих программ дисциплин, представлению лекционного материала, заданий для практических и лабораторных занятий. Во многих областях студенты, кроме теоретической подготовки должны получить и практические навыки, в этом случае без живого контакта с преподавателем или специалистом

не обойтись. Однако все они не учитывают особенностей поколения, с которым мы имеем дело.

Психологи отмечают, что современные молодые люди отчасти наивны, хотят видеть немедленное вознаграждение за проделанную работу, они не приучены к самостоятельности, порой неверие в отдаленную перспективу, особенности восприятия мира через клиповое мышление. Огромное значение для них имеют мода и бренды. Даже спортом порой они занимаются исходя из моды и бренда.

В этих условиях классическое изложение материала проблематично, т.к. удержать внимание и восприятие материала невозможно. Поэтому приходится прибегать к нетрадиционным вариантам изложения материала для восприятия студентами и перестройке преподавания с учетом этих особенностей. Не в диковинку методические материалы, конспекты и книжки в виде комиксов. Это вызывает удивление и протест у многих преподавателей, особенно старшего поколения.

Чтобы удержать внимание студентов на лекциях приходится прибегать к упрощению изложения, учить «читать» формулы, зависимости и соотношения, натаскивать анализировать технологии и процессы, показывать применение изучаемого материала на практике. Для получения и закрепления практических навыков, особенно в медицине, в настоящее время используют роботизированные муляжи.

Мультимедийное чтение лекций и проведение занятий в компьютерных классах несколько облегчает этот процесс, однако это оборачивается огромной методической предварительной работой преподавателя. Применение современных компьютерных и Интернет технологий позволяет приблизиться к решению вопроса об адекватном восприятии материала студентами, к заинтересованности изучения дисциплины и получения необходимого результата на практике.

Уже не новость переписка студентов с преподавателем по Интернету или консультирование по Skype. Для потоков и групп создаются социальные сети, где студенты могут общаться и консультироваться с преподавателем вне стен университета и между собой. В этих же сетях сообщаются новости по дисциплине, изменения в графике проведения или тем занятий, о переносах и изменениях аудиторий.

Таким образом, для повышения спроса выпускников необходима адаптация учебного процесса к особенностям студенческого коллектива, которая является одной из важных, а возможно, и ключевых задач преподавания в высших учебных заведениях, где над студентами нет контроля и надзора родителей.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ У ВИКЛАДАННІ МАЛЮНКУ

СОРОКОПУД І.О.

*ДВНЗ «Харківський коледж будівництва, архітектури та дизайну»,
м. Харків, Україна*

На сьогодні у сучасній вищій школі, як і раніше, досить гостро стоїть завдання підвищення ефективності навчання й оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Попри недостатні здібності в малюнку висока навчальна мотивація може відігравати роль компенсуючого фактора, тому в педагогіці й психології приділяється особлива увага проблемі її формування.

У контексті формування мотивів у процесі навчання студентів малюнку та живопису неодмінно виникає питання про те, які саме мотиви слід формувати. Це не просто питання пошуку та відбору того чи іншого окремо взятого мотиву з метою його формування, а визначення оптимальної структури мотиваційної сфери студента. Аналіз педагогічної діяльності дає змогу виділити структуру мотивів, які забезпечують успішну навчальну діяльність студентів. Така структура є ієрархічною системою зовнішніх і внутрішніх мотивів, що визначають спрямованість, інтенсивність й особистісний сенс пізнавальної діяльності студентів. Під внутрішніми мотивами навчальної діяльності розуміються спонукання, в основі яких - задоволення від процесу й безпосередніх результатів навчально-пізнавальної діяльності. До цього типу мотивації належать: пізнавальний мотив, мотив самодетермінації, мотив самовдосконалення.

Пізнавальний мотив – прагнення оволодівати новими знаннями та способами пізнавальної діяльності.

Мотив самодетермінації – прагнення відчувати себе дійсною причиною здійснюваної діяльності, ефективним суб'єктом взаємодії з оточенням.

Мотив самовдосконалення – прагнення до підвищення власної компетентності, ефективності та майстерності.

До зовнішніх мотивів відносимо спонукання, що тематично непов'язані з процесом і безпосередніми результатами навчальної діяльності студентів, але відіграють важливу стимулюючу роль: професійний мотив, мотив досягнення, мотив обов'язку, комунікативний мотив, мотив самоствердження, прагматичний мотив.

Професійний мотив – прагнення досконало оволодіти майбутньою професією, стати висококласним фахівцем.

Мотив досягнення – прагнення до успіхів у навчанні, перевершення власного рівня попередніх досягнень.

Мотив обов'язку – почуття відповідальності перед товаришами за результати власної пізнавальної діяльності.

Комунікативний мотив – прагнення до партнерського спілкування з учасниками навчальної діяльності, налагодження продуктивної міжособистісної взаємодії.

Мотив самоствердження – прагнення мати престижний статус у колективі, заслужити схвалення з боку викладачів, батьків та товаришів.

Прагматичний мотив – орієнтація на практичну цінність навчання, його важливе значення для майбутнього життя, досягнення матеріального благополуччя.

Успішність навчальної діяльності студентів значною мірою залежить від кількості, співвідношення зазначених мотивів.

Слід підкреслити, що перераховані мотиви не існують в ізолюваному вигляді. Мотивація навчальної діяльності завжди має складний, комплексний характер, поєднує в собі як внутрішні, так і зовнішні, позитивні і негативні, пізнавальні і соціальні мотиви. Однак, у сфері навчальної мотивації окремих студентів провідну роль можуть відігравати мотиви однієї або іншої групи, що й визначає загальний характер та продуктивність їх навчальної діяльності.

Література:

1. Маркова А.К., Матис Т.А., Орлов А.Б. Формирование мотивации учения: Книга для учителя / А.К. Маркова, Т.А. Матис, А.Б. Орлов. – М. : Просвещение, 1990
2. Маркова А.К. Формирование мотивации учения в школьном возрасте. – М.:Просвещение, 1983
3. Тимошенко В. М. Психологічні особливості формування мотивації досягнення майбутніх учителів (на матеріалі вивчення іноземної мови): Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. – К.,2001
4. Леонтьев А.А. Педагогическое общение / А.А. Лентьев. – М., 1979

ТВОРЧЕСТВО КАК ПРЕДМЕТ ОБУЧЕНИЯ

СУХАНОВ В.Г., ВЫРОВОЙ В.Н., СУХАНОВА С.В.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса,
Украина*

«Наши теперешние методы преподавания часто затемняют смысл, а не раскрывают его... трагические результаты этого нередко видны на примере наших «лучших» студентов, которые могут повторить все сказанное нами, но не в состоянии осмысленно использовать полученные сведения в новой ситуации. Их подготовка скорее отличается широтой охвата, чем глубиной понимания.»

Ноэль Мак-Иннис «Учить большему меньшим»

Современная система образования, как на среднем общеобразовательном и профессиональном уровнях, так и на уровне высших учебных заведений, несмотря на постоянно меняющиеся «правила игры» (приказы, инструкции, директивы и т.п. Минобразования и науки и д.р.) по-прежнему остается инертной и практически не уделяет никакого внимания **обучению творчеству как навыку**. Считается, что творчество относится к «миру искусств» и является атрибутом таланта.

По нашему мнению, готовя молодых людей к будущей профессиональной деятельности, необходимо четко осознавать, что «Будущее - по меткому выражению С. Лема - это приумноженное настоящее» [1], которое невозможно достичь без нового, иного мышления, адекватного современной супердинамичной реальности. Это мышление должно быть основано на подготовленной в учебном заведении способности к творчеству в рамках любой профессии.

Невероятно высокие темпы научно-технического прогресса и связанные с ним темпы перемен во всех сферах человеческой жизнедеятельности постоянно создают все новые и новые технические достижения, освоение и пользование которыми требует определенных, развивающих это достижения творческих усилий. При этом очевидно, что темпы роста научно-технического прогресса прогнозно подчиняются (или достаточно близки) экспоненциальному закону, что делает малопрогнозируемым позитивный аспект развития человеческого сообщества - цивилизации, а человека-созидателя - особо ответственным за последствия такого развития.

Не развивая эту тему дальше, остановимся только на одном из сопряженных с ней и указанных выше направлений – **творчестве**, как необходимым элементе, являющимся одной из основных частей человеческого восприятия, действующего по принципу **самоорганизующихся информационных систем**. Компьютеры, основанные на нейронных сетях, действуют по тем же

принципам [2]. В таких системах – творчество необходимый элемент, являющийся, в том числе их имманентным признаком.

Изложенная выше идея обучения творчеству, творческому мышлению еще не заняла положенного ей места в общественном сознании и, тем более, в образовательных процессах обучения различным специальностям и профессиям. Причин достаточно много, среди них основной является ошибочное убеждение, что творчество не поддается никаким осознанным усилиям, т.е. ему нельзя научить, это дело случая или, как уже говорилось выше – таланта.

Однако, уже имеющийся опыт (правда, не в сфере образования, а в сфере бизнеса) показывает, что существуют четкие и последовательные методы нестандартного подхода и решения задач, названные **латеральным мышлением** [3]. Главная задача такого мышления - найти эффективный способ действия, меняя концепции, восприятие, и даже парадигму, что невозможно без творчества, дающего новые догадки, свежее восприятие и, в итоге - быстрое и легкое решение проблемы.

Иначе говоря, латеральное мышление можно рассматривать как особый метод обработки информации, который, по мнению автора этого термина Эдварда де Боно, должен занять «свое место наравне с другими методами: математическим и логическим анализом, компьютерным моделированием и др.» [3].

Обучать студентов латеральному мышлению необходимо системно [4], начиная с активного и как можно более раннего вовлечения их в научные, исследовательские и научно-практические (внедренческие) работы совместно и под руководством активно работающих в науке преподавателей.

Одно из реальных направлений движения по этому пути – это начавшийся в академии процесс (который научит студентов творчески мыслить и также применять свои знания на практике) возобновления работы студенческих научных кружков, проблемных студенческих лабораторий, а также создание филиалов выпускающих кафедр на производстве.

Литература:

1. С. Лем. Сумма технологии // Издательство «Мир», -1966, - с.608.
2. Дэвид Рок. Мозг. Инструкция по применению. // 2-е издание. Издательство «Альпина Паблишер», -2014, - с. 374.
3. Эдвард де Боно. Гениально! Инструменты решения креативных задач // Издательство «Альпина Паблишер», - 2015, -с.384.
4. Выровой В.Н. Сосуществование систем знаний в системе образования // Суханов В.Г., Выровой В.Н., Виноградский В.М., Матеріали міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців», конференція – XXII, ОДАБА, частина 1, Одеса, -2017, - с.17-19.

ДО ПИТАННЯ ПРО РОЗВИТОК ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ У ТЕХНІЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

ЦУБЕНКО В. Л., ОСАДЧИЙ В. С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В умовах становлення в Україні громадянського суспільства, правової держави, демократичної політичної системи освіта має стати найважливішим чинником гуманізації суспільно-економічних відносин, формування нових життєвих орієнтирів особистості [1]. У сучасному світі існує протиставлення гуманітарної і технічної сфер діяльності, мислення і освіти. Однією з проблем системи освіти є її поділ на дві частини – гуманітарну і технічну.

У глобалізованому світі третього тисячоліття шанс на успіх перед Україною відкриває лише політика гуманітарного розвитку адекватна модернізаційним викликам. Гуманітарний розвиток – це модель розвитку, орієнтована на максимальне розкриття потенціалу кожної людини і соціуму в цілому, створення гідних умов для реалізації всіх інтелектуальних, культурних, творчих можливостей людини і нації [2]. Гуманітарна освіта при цьому покликана не лише гармонізувати професійну діяльність майбутнього інженера, а й сформувати у нього систему цінностей, що відповідають культурним, інтелектуальним, етичним, естетичним потребам сьогодення.

Питання про розвиток гуманітарної освіти в сучасних технічних вищих навчальних закладах України завжди було актуальним. Пріоритетні напрямки формування всебічно розвиненої особистості знайшли своє відображення у державних національних програмах «Концепції гуманітарного розвитку України на період до 2020 року» [3] та «Національній стратегії розвитку освіти на період до 2021 року» [4], що передбачають посилення ролі соціально-гуманітарних дисциплін у вищій школі. Одним з вагомих аспектів Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. щодо посилення ролі вищої освіти є формування особистості, яка усвідомлює свою належність до Українського народу, європейської цивілізації, орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя у постійно змінюваному, конкурентному, взаємозалежному світі [4].

Вища технічна освіта повинна не лише орієнтувати студентів на підготовку до роботи в умовах сучасних технологій, але і сприяти їх виходу на новий рівень культури, відповідний цим технологіям. Вища технічна освіта має дві складові навчально-виховного процесу – це професійно орієнтовані та гуманітарні дисципліни. Специфікою вищої освіти в технічному вищому

навчальному закладі має бути не лише освоєння фундаментальних наукових знань, технічних дисциплін, а й формування інженерного типу мислення, притаманного інженерної області діяльності. Завдання гуманітарних дисциплін полягає в тому, щоб у мисленні майбутнього інженера відбулася якісна зміна рівнів свідомості, а саме стався перехід від технократичної моделі мислення до загальнолюдської та всепланетарної [5].

Більшість учених відмічає, що цивілізаційний розвиток українського суспільства передбачає посилення ролі гуманітарних дисциплін у формуванні змісту вищої технічної освіти на наступних принципах: орієнтація діяльності системи технічної освіти на створення умов для духовного, етичного і культурного саморозвитку особистості; глибока фундаментальна і методологічна підготовка студентів у сфері гуманітарного знання, духовного життя людини і суспільства; освоєння студентами методології пізнання і творчості, практичної діяльності, соціальної поведінки і саморозвитку особистості як вирішальних умов досягнень успіху на життєвому шляху; створення передумов для органічного включення студентів в економічні, соціальні і культурні процеси розвитку світової цивілізації; органічний зв'язок навчального процесу з поза навчальною роботою, сферою дозвілля і відпочинку студентів, широке залучення до викладання діячів науки і культури; демократизація всієї системи технічної освіти та перехід на особистісно-зорієнтоване навчання в цілому [6].

Спеціаліст-інженер обов'язково повинен бути носієм культури, здатним з позиції професійної культури оцінити загальнолюдські наслідки тих чи інших змін у сфері техніки. Це обумовлюється одним з аспектів гуманізації освіти – виявленням у технічній культурі гуманітарної обумовленості. Саме тому вчені та інженери постійно виявляють, що їх діяльність не безособова для суспільства, природи і людини, що вона не лише несе прогрес, але і руйнує природу, перекручує духовне. Тому технічна освіта передбачає розбір кризових ситуацій, що створюються інженерією, аналіз негативних наслідків (для природи, суспільства і людини) технічну діяльність, починаючи з наукового вивчення і закінчуючи промисловим виробництвом, передбачає аналіз цінностей, уявлень, які зумовлюють цю діяльність і різні масові помилки вченого, інженера, проектувальника і технолога. Чим вищий рівень гуманітарної культури, тим більш повноцінна самореалізація творчого потенціалу, конструктивніші комунікації, ефективніше діяльність.

Основу підготовки інженера в технічному вищому навчальному закладі становлять принципи: 1. Якісна теоретична підготовка спеціаліста в умовах активного розвитку і впровадження у виробництво досягнень науково-

технічного прогресу. 2. Підготовка фахівця з урахуванням формування у студента практичних знань і навичок, необхідних на конкретному робочому місці. 3. Виховання суспільно-політичних, особистісних, громадянських, естетичних, професійних якостей за рахунок підвищення значущості гуманітарної підготовки. 4. Формування поваги і відповідальності до своєї майбутньої професійної діяльності, загальної культури особистості. 5. Постійне коректування поведінкових установок.

Євроінтеграція зумовлює пріоритетну роль гуманітарної освіти. Таким чином, проектуючи зміст освіти і вимоги до рівня підготовки студентів технічних вищих навчальних закладів України необхідно знайти місце для формування морально-естетичного ідеалу студентів, що орієнтує на вирішення завдань самопізнання і самореалізації людини.

Вивчення гуманітарних дисциплін у технічних вищих навчальних закладах України було і залишається необхідною умовою отримання якісної сучасної вищої освіти.

Література:

1. Національна доктрина розвитку освіти [Ел. ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
2. Принципи та пріоритети гуманітарного розвитку України [Електронний ресурс] // Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу: http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/StPrior_12/3.pdf
3. Концепція гуманітарного розвитку України на період до 2020 року [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України. – Режим доступу: <https://naps.gov.ua/uploads/files/gumanitar-2020.pdf>
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
5. Роль гуманітарної освіти в Україні в умовах глобалізації [Ел. ресурс] // Electronic National University of Food Technologies Institutional Repository. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4781/1/1.pdf>
6. Гуцольяк О.О. Роль гуманітарної підготовки як складової формування особистості майбутніх фахівців в системі вищої технічної освіти /О.О.Гуцольяк [Ел. ресурс] // Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». – Режим доступу: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/elits/2012/32/Роль%20гуманітарної%20підготовки%20як%20складової%20формування%20особистості%20майбутніх%20фахівців%20в%20системі%20вищої%20технічної%20освіти.pdf

ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА-НАСТАВНИКА ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ

ЧУГАЄВА Н.Ю.

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

Вища освіта за своїм призначенням є запорукою якісної підготовки фахівців. Разом з тим, у сучасних умовах стрімкого розвитку світових наукових тенденцій, вища освіта має не тільки йти в ногу з часом, а й намагатися випереджати його, працюючи на відмінний результат. У процесі навчально-професійної підготовки у ВНЗ відбувається не тільки здобування студентами знань, умінь та навичок під цілеспрямованим педагогічним впливом компетентних викладачів. Цей процес є двостороннім: з кожним роком викладач розвивається, засвоює новий психолого-педагогічний досвід, розширює власні професійні компетенції, і тим самим, оптимізує процес фахової підготовки студентів, для яких він стає педагогом-наставником. Саме тому, діяльність педагога-наставника як квінтесенція підготовки високоосвічених фахівців, стає невід'ємною складовою сучасної вищої освіти.

Опитування студентів щодо психологічних особливостей педагога-наставника, які сприяють ефективності соціалізації студентів, проведене нами, показало, що студенти відчують потребу в педагогах-наставниках. Згідно з очікуваннями студентів, ефективним наставником групи студентів може бути лише викладач, який користується авторитетом у студентів, вміє знаходити до них підходи, адекватні конкретним ситуаціям і загальним цілям навчально-виховного процесу. На думку студентів, основна мета діяльності наставника полягає у сприянні створенню студентського колективу, орієнтованого на навчання та розвиток внутрішньогрупових зв'язків. Як головні функції педагога-наставника студенти виділяють контроль за навчанням та стимулювання соціального розвитку студентів [1, с. 180].

На нашу думку, таких ціннісно-змістових орієнтирів студентської молоді, виявлених під час нашого наукового дослідження, слід дотримуватись не тільки в теперішньому, а й в майбутньому педагогічному процесі вищої школи, а, отже, підтримувати соціально-освітню діяльність педагогів-наставників у ВНЗ із метою удосконалення навчально-професійної підготовки майбутніх фахівців.

Література:

1. Чугаєва Н.Ю. Психологічні особливості педагога-наставника як умова ефективної соціалізації студентів: монографія / Н. Ю. Чугаєва. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. – 200 с.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

ШАПОВАЛ М.М., ТРОЦЬ В.М.

КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж ім. Марії Шкарлетової»

Освіта відіграє все більшу роль у розвитку сучасних суспільств, забезпечуючи прогрес у соціальній, економічній та культурній сферах. Вона є способом входження людини у цілісне буття культури, складним соціальним організмом, головні функції якого – відтворення досвіду, накопиченого в культурі, передача його від покоління до покоління. За часів, коли суспільство зазнає бурхливих змін, коли традиційні механізми соціалізації людини зустрічаються із значними випробуваннями, реформування системи освіти постає не просто нагальним завданням поміж іншими аспектами життєдіяльності окремої людської спільноти, але глобальною проблемою людства в цілому.

Загальноновизнано, що в інформаційно-технологічному суспільстві ХХІ століття визначаючим фактором у конкуренції держав буде рівень освіченості нації, здатність її реалізовувати і розвивати прогресивні технології. Питання – чому вчити, як вчити, якими бути школі і вузу – хвилюють сьогодні і українське суспільство. Саме тому модернізація освіти, її вдосконалення, оновлення, зміна відповідно до вимог сучасності є на даний час центральним завданням порядку денного української освітньої політики [4, с. 11].

Реформування та модернізація вищої освіти в Україні повинні розглядатись як важлива суспільна проблема, оскільки сфера освіти є посередником між особистістю, суспільством і державою, реально впливає на гармонізацію їх відносин. Сфера освіти найбільш повно задовольняє не тільки інтереси, потреби, запити особистості, здійснює її підготовку до життя у соціумі, а й сприяє формуванню у молодой людини свідомості громадянина суспільства, здатності до розуміння й сприйняття суспільних трансформацій, змін та їхніх наслідків, активної життєвої позиції у суспільних процесах. Разом з тим, слушною є думка Т. Левовицького, що «державна і освіта, яка в ній функціонує, покликані служити людям, їхньому розвитку. Відкидається зворотний порядок (який і досі існує), коли особистість повинна адаптуватись до взірців, які їй нав'язуються освітою, освітою службовою, яка обслуговує державні інституції» [3, с. 82].

Сучасний період політики модернізації національної освіти розпочато у 2014р., коли новий погляд на якісний рівень і суспільну роль освіти зумовили

Революція гідності, підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом. На початку цього періоду на засадах Болонського процесу із створення Європейського простору вищої освіти прийнято інноваційний Закон України «Про вищу освіту», а у 2015 р. у контексті формування Європейського дослідницького простору — прогресивний Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». У 2015-2016 рр. внесено на розгляд Парламенту і опрацьовується проект Закону України «Про освіту», підготовлено інші акти освітнього законодавства, що сприяють осучасненню законодавчої бази національної освіти.

Незважаючи на те, що цей період обтяжений соціально-економічною кризою, зумовленою російською агресією, що призвела до масового переміщення дорослих і дітей, навчальних закладів і наукових установ, інших ускладнень, останні роки характеризуються появою нових можливостей, пов'язаних з істотною активізацією міжнародної співпраці в освіті та науці, зростанням їх відкритості світовим нововведенням, прийняттям європейського вектору розвитку [2, с.5].

Модернізація освіти — це системна якісна зміна, що включає до себе інноваційні процеси, інформатизацію, нові технології та методи комп'ютеризації, і при цьому міняє через нові завдання домінанту розвитку внутрішнього потенціалу освіти.

Загальна ідеологія модернізації освіти, на думку В. Андрущенка, має бути спрямована на підвищення її ефективності і конкурентоздатності, її сутність полягає в «...збереженні минулого, його очищенні від деформацій і осучасненні у відповідності зі світовим досвідом» [1, с. 372].

Серед складових модернізації структури вищої освіти України, які є надзвичайно важливими для її подальшого розвитку, нам бачиться за доцільне виділити такі: зміни у системі законодавчого і нормативно-правового регулювання вищої освіти з урахуванням вимог європейської системи стандартів та сертифікації, які сприятимуть розвитку національних культурних цінностей, демократії і гуманізму, як основних чинників функціонування громадянського суспільства; запровадження в навчальний процес унікальних, інноваційних, креативних елементів, новітніх досягнень освіти і науки; гуманізація освітнього процесу, зокрема — орієнтація на особистісноорієнтовану освіту, гармонійний розвиток особистості студента, формування не тільки компетентних фахівців, а й високодуховних молодих людей, патріотів України; формування нації, яка постійно навчається, засвоюючи одночасно демократичні цінності, розвиваючи громадянське суспільство, утверджуючи людиноцентризм в освіті; забезпечення соціального

контексту вищої освіти, що надасть можливість випускникам вищих навчальних закладів формувати успішну професійну кар'єру на принципах соціальної справедливості, відповідальності, загальнолюдських цінностей; запровадження національної системи кваліфікацій, процес формування якої ще триває, та її гармонійну узгодженість із системою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, оптимізація мережі вищих навчальних закладів; розвиток державно-громадського управління і соціального партнерства в освіті; запровадження, трьохциклової системи освіти (бакалавр - магістр - доктор філософії) [2, с.112-114]. Щоправда, навколо питання про підготовку на третьому циклі - доктор філософії - тривають серйозні дискусії [5, с. 2-3].

Подібні реформації зумовлені необхідністю забезпечити належну якість освіти у вищій школі.

Таким чином, модернізацію освіти можна визначити як специфічну форму управління розвитком освіти, що дозволяє системно змінювати структуру, зміст і організацію освітнього процесу в цілому.

Література:

1. Андрущенко В.П. Роздуми про освіту: Статті, нариси, інтерв'ю / В. П. Андрущенко // Знання України, 2010 – 670 с.
2. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ: Педагогічна думка, 2016. — 448 с.
3. Левовицький Тадеуш. Професійна підготовка і праця вчителів: наукове видання / Тадеуш Левовицький; переклад з польськ. А. Івашко. — К. — Маріуполь: Видавництво «Рената», 2011. — 119 с.
4. Пінчук Є. А. Модернізація української системи освіти як пізнавальна і практична проблема / Євген Анатолійович Пінчук. — К.: ФОП «Кузьмичова Р. Ю.», 2010. — 246 с.
5. Шинкарук В. Основні напрями модернізації структури вищої освіти України. // Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України — <http://www.mon.gov.ua>

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

ЯВОРСЬКА Т. Я.

Кременецьке медичне училище імені Арсена Річинського, м. Кременчук, Україна

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили орієнтації в галузі освіти. Нова освітня філософія передбачає спрямування навчально-виховного процесу на формування духовного світу особистості, утвердження загальнолюдських цінностей, розкриття і розвиток потенційних можливостей, здібностей молодого покоління. Для того, щоб розв'язати актуальні проблеми освіти, необхідне широке впровадження таких технологій, які були б спрямовані на розвиток творчих сил, здібностей і нахилів особистості.

Усе більш широкого визнання і розповсюдження набувають новітні технології, що привертають увагу викладачів-словесників. Серед великої кількості сучасних педагогічних інновацій має місце технологія проблемного навчання, метою якої є не тільки засвоєння системи знань (мета традиційного навчання), а й формування вмінь отримувати навчальний результат шляхом навчально-пізнавальної дослідницької діяльності у процесі пізнання. Дане питання досліджено багатьма науковцями: М.Махмутовим, І. Лернером, М.Скаткіним, Г.Ксензовим, Г. Селевком, І.Якиманською.

Основними завданнями проблемного навчання є:

- розвиток мислення, здібностей студентів, їх творчих умінь;
- виховання активної творчої особистості, яка вміє бачити, ставити і вирішувати нестандартні проблеми;

Досить ефективним і доречним є застосування проблемного навчання на заняттях української мови, адже саме через створення проблемної ситуації викладач активізує пізнавальну та творчу активність студентів, змушує їх повному сприймати мовне явище, шукати і знаходити правильне, оптимальне рішення поставленого завдання.

Наведемо чотири типи проблемних ситуацій, що можуть ефективно використовуватися на заняттях української мови під час вивчення будь-якої теми:

1) проблема невідповідності між системою знань студентів і вимогами, що виникають під час розв'язання нових навчальних завдань;

2) проблема вибору студентом із системи знань найнеобхіднішої, що й дасть можливість розв'язати завдання з неповними даними або з надмірним числом даних;

3) суперечність між теоретично можливим способом розв'язання завдання і практичною нездійсненністю способу розв'язання. Інший варіант — коли практично досягнутий шлях розв'язання завдання учні не можуть теоретично обґрунтувати на певному етапі засвоєння знань;

4) проблема, коли студенти стикаються з новими практичними умовами застосування вже набутих знань порівняно з попередніми умовами навчання, в яких ці знання набувалися.

Наприклад, у студентів викликають труднощі критерії визначення частиномовного статусу однозвучних слів у таких словосполученнях: відкритий погляд і відкритий здавна або квашена капуста і квашена у діжці капуста, тому вони не можуть безпомилково віднести їх до дієприкметників чи прикметників. Чи, скажімо, визначення роду іменників: тюль, Сибір, фальш, вітрище, вогнище, дворище, дубище, бородище.

Спираючись на способи реалізації проблемного навчання, викладачу, з одного боку, необхідно в доступній формі пояснити, наприклад, теоретичний матеріал і закріпити його зі студентами через виконання вправ та завдань проблемного характеру, з іншого, врахувати необхідність повторення вдома цього ж матеріалу й виконання рекомендованих вправ та завдань. Для прикладу візьмемо тему "Рід іменників".

Під час визначення роду іменників: вітрище, вогнище, дворище, горище, бородище, дубище закономірно виникають труднощі, оскільки в посібнику відсутній теоретичний матеріал про іменники так званого подвійного роду. Компенсувати знання про іменники подвійного роду доцільно шляхом створення проблемної ситуації, як-от; до якого роду належать іменники: бабище, гадючище, ведмедище, дубище.

Думки студентів розділяться: одні доводитимуть, що ці іменники середнього роду, інші — жіночого і чоловічого. Доведення перших ґрунтуються на аналогії суфіксів і на характерному для середнього роду закінченні -е. Інші ж учні спроможні міркувати й так: іменник бабище утворений від слова баба (гадючище — від гадюка, що позначають істоти жіночого роду, отже, бабище і гадючище — жіночого роду; ведмедище — ведмідь, дубище — дуб походять від іменників чоловічого роду, отже, іменники ведмедище, дубище теж чоловічого роду.

Під час обговорення робиться висновок, що мають рацію і перші, і другі. В українській мові є слова, які зберігають у собі ознаки двох родів. Так, бабище,

гадючище — це іменники жіночо-середнього роду, ведмедище, дубище - середнього.

Експериментально перевірено, що проблемність у навчанні може використовуватись на різних етапах. Особливо слід відзначити роль пізнавальних завдань і запитань, що активізують розумову діяльність студентів, розвивають навички застосовувати знання у нових ситуаціях, виробляють творчий підхід до аналізу мовних явищ і фактів. Це можуть бути завдання, що передбачають проведення мовного експерименту, наприклад:

- Доведіть, ураховуючи синтаксичні функції, що подані нижче слова можуть виступати різними частинами мови: біг, тепло, коло, край, батьків, ніж.
- Чи можемо визначити відмінок, у якому вжито слова матері, лист, брата, світанку? Власну думку обґрунтуйте і підтвердіть прикладами.
- Слово один поєднує в собі ознаки кількісного числівника і прикметника. Ознаку якої частини мови виявляє слово один при лічбі, при формуванні складних числівників?

Проблемне навчання за своєю суттю є аналогом дослідницької діяльності, виступаючи одночасно концептуальною моделлю. Застосування його в практиці навчання студентів є доцільним, оскільки робить більш доказовим пояснення нового матеріалу, закріплення знань, розвиває пізнавальну активність студентів, підвищує інтерес до пошукової роботи, а отже, формує діалектичне мислення та навички наукового аналізу мовних явищ і фактів.

Отож, у час інновацій технологія проблемного навчання займає гідне місце у методиці викладання української мови і є досить ефективним і результативним способом формування всебічно розвиненої особистості, здатної творчо мислити, критично оцінювати ситуацію і легко адаптуватися в соціумі.

Література:

1. Інноваційні технології навчання української мови і літератури/ укладач О.І. Когут. – Тернопіль: Астон, 2005. – 204с.
2. Махмутов М.І. Організація проблемного навчання в школі / М.І. Махмутов. – М.: Педагогіка, 1977.
3. Реалізація технології проблемного навчання на уроках української літератури: з досвіду роботи вчителя-словесника / О. Ольшанська // Українська мова й література в сучасній школі: науково-методичний та літературно-мистецький журнал . – 10/2012 . – N10 . – С. 34-38.
4. Снапковська С.В. Проблемне навчання як засіб інтенсифікації педагогічного процесу в системі роботи кафедри педагогіки і психології [Електронний ресурс] / Сайт проекту Інтернет – конференції «Актуальні проблеми медичної освіти». – Режим доступу : <http://vgmu.vitebsk.net/intconf/sect4/10.htm>

РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТІ

ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ АДАПТАЦИИ НАЧИНАЮЩЕГО ПРЕПОДАВАТЕЛЯ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ

АГАЕВА О.А.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Современное общество в условиях непрерывного развития всех его сфер предъявляет все более высокие требования к качеству подготовки специалистов с высшим образованием. Очевидно, что в решении данной задачи многое определяется профессиональной компетентностью и педагогическим мастерством преподавательского состава высших учебных заведений.

Одним из наиболее важных и актуальных вопросов является профессионально-педагогическая адаптация начинающего преподавателя вуза. Переход к самостоятельному труду требует определенного периода, в ходе которого происходит осмысление ведущих целей профессиональной деятельности, ее принципов, приведение знаний, умений и навыков в соответствие с требованиями профессии. От особенностей периода адаптации, ее характера, результатов, сроков, зависит эффективность всей последующей деятельности молодых специалистов, рост профессионального мастерства, в конечном счете, качество учебного процесса.

Вступая в педагогическую деятельность, молодой преподаватель попадает в новую для него социальную и профессиональную среду, в новый режим умственных и физических нагрузок, в новую сферу отношений с коллегами, руководством, административными службами, студентами. Все это требует значительных усилий и высокого уровня стрессоустойчивости. В связи с этим, перед каждым молодым специалистом с первых дней вступления в трудовую деятельность встает ряд взаимообусловленных задач: найти оптимальные варианты взаимодействия со всеми участниками учебного процесса; уметь использовать инновационные методы обучения, предварительно оценив целесообразность их внедрения; оценить собственные способности и при необходимости постараться скорректировать свое поведение. Последовательное решение перечисленных задач является необходимым условием для благоприятной последующей социально-профессиональной адаптации молодого специалиста, начинающего трудовую жизнь.

Процесс адаптации предполагает освоение норм профессиональной деятельности, что обеспечивает оптимальную работоспособность и является фундаментом для развития творческих способностей, совершенствования

профессионального мастерства, формирования индивидуального стиля деятельности.

Не последнее место занимают сложности, связанные с профессиональной адаптацией молодого преподавателя, не имеющего базового педагогического образования. Как показывает практика, единственным стабильным источником подготовки вузовских преподавателей на сегодняшний день остается аспирантура. Однако, она готовит больше к научно-исследовательской, нежели к педагогической деятельности.

Молодому специалисту бывает сложно найти общий язык со студентами, разобраться в современных тенденциях развития образования, сориентироваться в новом коллективе. Ему необходимо овладеть не только достаточно широким кругом профессиональных знаний, но и методиками их преподавания.

Существует также ряд других проблем, с которыми сталкиваются молодые преподаватели – недостаточный уровень благосостояния; большой объем бумажной работы; отношение студентов к учебному процессу, низкая мотивация к учебе; большая эмоциональная и психическая нагрузка, нехватка времени, недостаток собственного педагогического опыта.

Для эффективной адаптации начинающих преподавателей основным видом их профессиональной деятельности следует признать самостоятельную работу, самообразование, самовоспитание, самоанализ, самоконтроль, то есть личностное адаптационное усовершенствование. Для успешной проадаптации любой преподаватель высшей школы должен уметь работать самостоятельно, без постоянной помощи наставника и контроля извне.

Адаптацию можно считать успешной, если в ходе приспособления молодого специалиста достигнуты положительные результаты в профессиональной сфере, в целом освоена преподавательская деятельность, осуществляется творческий подход к методикам преподавания, профессиональное мастерство высоко оценивается коллегами и студенческой аудиторией.

Процесс адаптации преподавателя должен продолжаться непрерывно, переходя на более высокий уровень своего развития, при котором основополагающими должны стать такие умения как самоанализ и коррекция собственной деятельности, саморазвитие личности.

Начальный период вхождения в профессиональную среду специфичен своей напряженностью, важностью для личностного и профессионального развития начинающего преподавателя. И от того, как пройдет этот период, зависит, состоится ли молодой специалист как профессионал, останется ли он в сфере образования или найдет себя в другом деле.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В АКАДЕМІЇ НА ОСНОВІ ІНТЕГРАЦІЇ НАУКИ, ОСВІТИ І РИНКУ ТЕХНОЛОГІЙ

БАБІЙ І.М., БОРИСОВ О.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Стрімкий розвиток суспільства вимагає від закладів освіти підготовки висококваліфікованих кадрів, розвитку вузівської науки, інноваційні підходи в різних сферах діяльності вузу з орієнтацією на кінцевий результат. Таким чином освіта не можлива без якісних наукових методів.

Основним принципом забезпечення високої якості підготовки в вітчизняній вищій технічній освіті традиційно був і залишається принцип «освіта на основі науки», що дозволить досягти визнаного у всьому світі високого рівня і конкурентоспроможності нашого інженера. Звідси зрозуміло те значення, яке надається розвитку вузівської науки. Можна навести безліч прикладів, коли вузівські розробки здійснювали прорив в тих чи інших областях розвитку науки і техніки, особливо якщо мова йде про спільні роботи з наукою і промисловістю. Економіка знань має на увазі перш за все розвиток високих технологій.

Коли мова йде про високі технології, які представляють собою сплав фундаментальної науки та інженерного мистецтва, дуже важливо мати наукові школи у відповідних напрямках фундаментальних та прикладних досліджень, піклуватися про їх розвиток. В академії є такі наукові школи і вживаються заходи щодо їх підтримки.

Для досліджень в області високих технологій, які допоможуть вирішити нагальні проблеми сьогодення, наприклад тимчасові поховання радіоактивних відходів, сміття в Чорнобилі та ін., проблеми енергозбереження, розвитку інноваційної діяльності дуже важливо мати відповідну лабораторну базу, сучасне обладнання. Слід відзначити, що хоча увага до цього зараз підвищена, проте значно великі кошти на такі дослідження вимагають безпосереднього втручання держави, а саме виділення коштів, оскільки самостійно вищі не можуть проводити дослідження в таких масштабах.

На кафедрі технології будівельного виробництва заключено партнерські угоди, що дозволяють виконувати деякі дослідження на обладнанні і будівельних майданчиках компаній-партнерів. В першу чергу, це вкрай актуально при підготовці в академії магістрів будівництва, в дипломних роботах яких необхідно виділити їх наукову складову, яка не можлива без прикладних та фундаментальних досліджень.

ВИКОРИСТАННЯ СІНАНОН-МЕТОДУ ПРИ ВИВЧЕННІ БУДІВЕЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

БЕЗБОРОДОВА Н.В.

*ДВНЗ Харківський коледж будівництва, архітектури та дизайну, м. Харків,
Україна*

При підготовці спеціалістів будівельного профілю значна увага приділяється вивченню спеціальних дисциплін. Вивчаючи дисципліну «Облік і звітність у будівництві» студенти знайомляться з видами обліку та звітності, отриманням дозвільних документів та ліцензій, порядком планування, виконання робіт та веденням виконавчої документації у будівництві, складанням оперативних планів робіт, матеріальних заявок, веденням документації щодо отримання матеріалів та списання їх на собівартість робіт, прийняттям в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

Випускники вищих навчальних закладів повинні бути готовими до професійної діяльності бінарного характеру, тобто добре орієнтуватись у галузі професійних знань та бути підготовленим до взаємодії з людьми як керівник трудового колективу і його член. Така діяльність передбачає високе розумове, емоційне, вольове напруження, тому майбутньому фахівцю слід психологічно готуватися до неї.

Сучасна дидактика вищої школи накопичила такі технології та методи, які при певній модифікації та творчій інтерпретації викладачем, можуть одночасно вирішувати як проблеми засвоєння студентом теоретичних знань, так і проблеми формування системи професійно значимих умінь.

Одним з таких методів є синанон-метод, успішно випробовуваний при підготовці менеджерів в КНЕУ та будівельників в ДВНЗ «ХКБАД». Навчання за цим методом відбувається в ігровій формі з використанням так званого «гарячого стільця». Студент, який знаходиться на «гарячому стільці», піддається опитуванню членами групи за конкретною тематикою. У той же час своїми запитаннями студенти групи мають право «вдаряти» по його найбільшій міській, заціпати його суб'єктивні проблеми. Таким чином у учасників гри окрім професійних знань має виховуватися емоційна рівноваженість, толерантність до негативних емоцій, відбуватися удосконалення рис характеру та вольових якостей.

У зв'язку з цим проведенню заняття або заліку з використанням синанон-методу передуює психологічне налаштування, у процесі якого викладач повинен звернути увагу на межу допустимого в спілкуванні аудиторії з учасником гри, який знаходиться на «гарячому стільці».

При проведенні ділової гри або заліку з використанням синанон-методу слід правильно просторово розташувати учасників, враховуючи, що можна використати два варіанти гри.

Перший варіант - із складу студентів групи формуються 2-3 команди по 5-7 осіб, які виконують функції учасників будівельного процесу (замовника, генпідрядника та проектувальника). У кожній команді обирають керівника, який організовує роботу своєї команди. Керує заняттям викладач. На «гарячий стілець» по черзі сідають члени команд, яким делеговані повноваження представляти погляди команди або власну точку зору на вирішення проблемної ситуації. Гра ґрунтується на принципах сумісної діяльності студентів. Предмет гри, наприклад, - віртуальний процес взаємодії учасників будівельного процесу в ході виконання будівельних робіт.

Другий варіант - індивідуальна гра: на «гарячий стілець» сідає кожен студент групи, а його опитування здійснюють всі інші студенти. Керує заняттям викладач. Гра ґрунтується на принципах самостійної діяльності конкретного студента. Предмет гри - діяльність будь-якого з учасників будівельного процесу або будь-яка виробнича ситуація чи ведення документації у будівництві.

Запитання ставляться швидко, наводяться цікаві виробничі ситуації, які необхідно прокоментувати. Не звертаючи уваги на провокативність запитань, моральний вплив, гравець повинен відповісти на основне та уточнюючі питання, дотримуючись належної поведінки.

Оцінювання відповідей та емоційного стану гравця здійснюють судді (експертна рада), які мають авторитет найбільш підготовлених та максимально об'єктивних студентів.

Вибір варіанту гри має залишатись за викладачем, який здійснює його в залежності від дидактичної мети, індивідуально-психологічних особливостей гравців, специфіки студентської групи тощо.

Безпосередньо перед початком гри викладач повідомляє аудиторії функції суддів та організує зі студентами обговорення правил гри: - кожному із учасників, що знаходяться на «гарячому стільці», протилежною командою або студентами групи (в залежності від варіанту гри) пропонуються запитання з конкретної теми або навчальної дисципліни в цілому, а також висловлюються репліки, спрямовані на викликання негативних реакцій; - якщо при командній грі гравці захоплюються і ставлять запитання членам своєї команди, гра не припиняється; - слід будь-якими засобами домагатися відповіді у гравця, який знаходиться на «гарячому стільці», щоб впевнитися, як він орієнтується у навчальному матеріалі, наскільки зберігає емоційну рівноваженість; - команда, яка набирає більше балів, - програє, а перемагає емоційно стабільніша команда.

Ціна балів може бути такою:

0 балів - правильна відповідь на запитання за темою;

1 бал - неправильна (або частково правильна) відповідь на запитання;

0 балів - поведінка учасника гри емоційно стабільна;

1 бал - у учасника гри має місце незначний ступінь прояву негативних емоцій;

2 бали - учасник гри перейшов на роздратований тон;

3 бали - гравець забуває правила гри: категорично заперечує іншим гравцям, до закінчення опитування покидає «гарячий стілець».

Проведення гри в команді може відбуватися таким чином. Учасникам гри пропонуються для аналізу ситуації, які добираються викладачем або студентами відповідно змісту конкретної теми або навчальної дисципліни в цілому. Вони обговорюються в командах. Потім по черзі учасники гри сідають на «гарячий стілець» і піддаються опитуванню та емоційному впливу репліками, які надходять від протилежної (а іноді і від своєї) команди.

Судді ведуть протоколи. Виграє команда, котра отримує менше балів.

Аналіз гри проводить викладач, який:

- відзначає тих учасників, котрі найактивніше заглибились у суть гри (ставили запитання, наводили цікаві виробничі ситуації, емоційно впливали на гравців репліками і т. п.);
- надає можливість проаналізувати гру тим учасникам, які набрали «нуль» балів, тобто виявилися найбільш підготовленими професійно та психологічно;
- аналізує протоколи: хто виявився емоційно вразливим, чому, які особливості поведінки були виявлені в процесі гри?;
- акцентує увагу гравців на необхідності подальшого самовдосконалення та надає учасникам гри відповідні індивідуальні рекомендації;
- рекомендує після гри відразу забути образи один на одного, адже гра була спрямована на професійне самовдосконалення і гравці намагалися допомогати один одному.

Отже, ділова гра з використанням синанон-методу належить до активних методів навчання, які забезпечують активну творчу діяльність студента, створюють умови для підвищеної мотивації та емоційності, розвивають критичне мислення, сприяють формуванню професійної культури майбутніх фахівців та підвищенню рівня компетентності та конкурентоспроможності випускників коледжів будівельного профілю, що приведе до підвищення рівня конкурентоспроможності випускників коледжу на ринку праці.

ЗНАЧЕНИЕ ПСИХОЛОГИИ УПРАВЛЕНИЯ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ СТРОИТЕЛЕЙ

БИКОВА С.В., КАМИНСКАЯ Н.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры
г.Одесса, Украина*

За последние годы в структуре и деятельности, как государственных, так и частных, компаний произошли значительные изменения и наиболее существенное — рост конкуренции. Осознание управления как профессии, опирающейся на разнообразные достижения междисциплинарной, пока еще очень молодой, но быстро развивающейся области научного и практического знаний, занимает прочное место в современной цивилизации. Долгое время считалось, что обучение в вузе позволяет получить любую профессию; любую кроме руководителя, потому что руководитель-это опыт плюс призвание. Но мировая практика показывает, что управление - это сфера деятельности, которой надо и можно учиться, как и всякой другой. Знание психологических особенностей людей, всесторонний учет психологического содержания управленческой деятельности, стимулирование работников в процессе современной деятельности, создание в организации здорового социально - психологического климата - эти и другие проблемы должны находится, в центре внимания психологических дисциплин, преподаваемых в вузе. Управление считается одновременно древнейшим искусством и новейшей наукой. Как наука, управление представляет собой постоянно накапливающуюся совокупность знаний и методов их получения. Психология управления находится в постоянном поиске новых данных о природе воздействия человека на другого человека, группу или общество в целом с целью понять и объяснить механизмы этого воздействия и способы его совершенствования.

Общеизвестно, что управление - это особой сложности труд, для которого характерны дефицит времени, избыток информации, ненормативный рабочий день, психологическое давление со стороны сотрудников. В этих условиях деятельность руководителя оказывается наполненной стрессами, конфликтами, кризисами. Существующие в современной психологической литературе рекомендации о том, как руководителю вести себя в этих условиях, как управлять стрессами и кризисами в его деятельности также должны рассматриваться в процессе обучения. Предметом особого внимания должны быть интегральные свойства личности руководителя, его индивидуальный

стиль деятельности. Поиск формы, стиля, стратегии деятельности является одним из важнейших условий становления руководителя.

Проблема психологического анализа профессиональной деятельности рассматривалась в рамках общепсихологической теории деятельности (Л.С.Выготский, А.Н. Леонтьев, С.Л. Рубинштейн, Б.М. Теплов и др). Под воздействием требований практики представления о деятельности ориентировались на разрешение прикладных психологических задач (О.А.Конопкин, Б.Ф. Ломов, В.Д. Шадрикоа). Деятельность исследовалась, в основном, в целях оптимизации профессионального обучения, профотбора и профориентации. Е.С. Жариков особое место отводит умениям правильно понимать и оценивать личностные особенности окружающих и их взаимоотношения, прогнозировать изменения состояний и поведения людей, предвидеть результаты своего воздействия на них. Н. Шмелев перечисляет качества руководителя, необходимые ему в новых условиях управления: компетентность, предприимчивость, этичность в деловых отношениях, независимость, уверенность в себе. Западные ученые Майкл Вудкок и Дэйв Френсис считают, что руководитель должен уметь управлять собой, определять четкие личные цели, делать упор на постоянный личностный рост, а также необходимо наличие изобретательности и способности к инновациям, умение обучать и развивать подчиненных.

Традиционно в психологии эталоном профессионально важных качеств личности и залогом успешности деятельности является комплекс психологических свойств, отвечающих запросам профессиональной деятельности. Степень ответственности или несоответствия индивидуально-психологических характеристик человека требованиям конкретной деятельности может определить уровень и устойчивость (стабильность) продуктивности деятельности. Эффективность профессиональной деятельности связана как с предрасположенностью личности к данной профессии (исходная структура свойств личности), так и с развитием специфического для каждой профессии комплекса личностных качеств.

Комплекс индивидуальных особенностей человека может лишь частично удовлетворять требованиям какого-либо вида деятельности, поэтому человек сознательно мобилизуя все свои ценные для этой работы качества, компенсирует или преодолевает те, которые препятствуют достижению успеха. Итак, из вышеперечисленного следует, что управленческая деятельность способствует формированию обобщенной типической (для конкретной профессии) личности профессионала.

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА ВНЗ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

БУРЛАК Г.М., ВІЛІНСЬКА Л.М., ПИСАРЕНКО О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

СЛЕСАРЕНКО О.В.

Одеський Економічний ліцей, м. Одеса, Україна

В умовах модернізації освіти і з урахуванням низького інтересу до інженерних спеціальностей, значно зростає роль взаємодії між школою і ВНЗ.

Як нам здається, необхідно розширити діапазон заходів, що проводяться для абітурієнтів. Абітурієнти повинні мати можливість працювати на базі лабораторій Одеської державної академії будівництва та архітектури (ОДАБА) для проведення експериментальних робіт по фізиці, хімії, технології під керівництвом наукових кураторів. Науковими кураторами можуть виступати як викладачі ОДАБА, так і студенти магістрату, аспіранти. Проведена на базі кафедри фізики ОДАБА, наукова робота учениці Економічного ліцею Набуральної Вікторії, за результатами II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України, зайняла 2 місце. Ця робота буде представлена на конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Фізичні процеси в енергетиці, екології та будівництві», що проводиться на базі кафедри фізика ОДАБА. Проведення наукової конференції із студентами на кафедрі дозволить розвивати науково-дослідну роботу школярів і сприяти тіснішому контакту між Економічним ліцеєм та ОДАБА. Участь викладачів кафедр ОДАБА в якості членів журі у Днях науки в Економічному ліцеї повинно носити систематичний характер. Одним з видів інновацій в організації роботи профорієнтації є впровадження дистанційного навчання абітурієнтів. На сайті кафедри фізика ОДАБА розміщені олімпіадні завдання, матеріали по підготовці до ЗНО. Проте не існує зворотного зв'язку між викладачами кафедри і абітурієнтами. Бажане створення дистанційної осінньої школи, спрямованої на розвиток творчих здібностей учнів.

Необхідно приділяти увагу і спільній роботі кафедр загальноосвітнього профілю з викладачами ліцею. Доцільним видається проведення циклів лекцій викладачами ОДАБА на засіданнях методичних об'єднань учителів ліцею.

Таким чином, у зв'язку з модернізацією структури освіти і конкуренцією на ринку освітніх послуг, необхідно удосконалити систему профорієнтаційної роботи з абітурієнтами для вирішення питань по набору студентів інженерних спеціальностей.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКОНАННІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

ВАЛЕВСЬКА Л.О., ОВСЯННИКОВА Л.К.

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Невід'ємною частиною навчального процесу в вищих навчальних закладах (ВНЗ), зокрема в Одеській національній академії харчових технологій (ОНАХТ) є наукова робота.

Навчання у вищому навчальному закладі має свої особливості, основою яких є оволодіння методикою наукового пізнання, ознайомлення з передовим науковим досвідом та формування дослідних вмінь. Завданням сучасного періоду розвитку ВНЗ є необхідність проведення науково-дослідної діяльності студентів в системі підготовки висококваліфікованих фахівців.

Одним з основних компонентів професійної підготовки майбутнього фахівця на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти все більшого значення набуває науково-дослідна робота студентів (НДРС).

Це, зумовлено тим, що ефективність підготовки фахівця значною мірою визначається рівнем сформованості дослідницьких знань, умінь, розвитком особистісних якостей, накопиченням досвіду творчої дослідницької діяльності. Характерною рисою для науково-дослідної роботи студентів є єдність цілей і напрямів навчальної, наукової і виховної роботи, тісна взаємодія всіх форм і методів роботи, що реалізується в навчальному процесі. Все це забезпечує безперервну їх участь у науковій діяльності протягом всього періоду навчання.

Науково-дослідна робота студентів є важливим чинником при підготовці молодого фахівця і вченого. Виграють усі: сам студент здобуває навички, що знадобляться йому протягом усього життя в яких би галузях народного господарства він не працював: самостійність суджень, уміння концентруватися, постійно збагачувати власний запас знань, мати багатобічний погляд на виникаючі проблеми, просто вміти цілеспрямовано і вдумливо працювати

Основною метою організації НДРС є освоєння ними основ професійно-творчої діяльності, методів і прийомів виконання науково-дослідних, проектних і експериментальних робіт, розвиток здібностей і готовності до інноваційної діяльності. Науково-дослідна діяльність студентів є важливим фактором не лише при підготовці молодого фахівця, але й у формуванні особистості, яка потрібна сучасному суспільству. У процесі роботи студент набуває навички, які знадобляться йому на протязі усього життя, в яких би галузях народного господарства він не працював.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ**ВЕТРОГОН О.В.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна*

Освіта є основою розвитку особистості, стратегічною основою суспільства, нації і держави, запорука майбутнього. У національній доктрині розвитку освіти України визначено мету, пріоритетні напрямки державної політики щодо розвитку освіти. Це особистісна орієнтація освіти, формування національних та загальнолюдських цінностей, постійне підвищення якості освіти, оновлення її змісту та форм організації навчально-виховного процесу, запровадження освітніх інноваційних технологій.

Надзвичайно актуально на сьогоднішньому етапі розвитку освіти є проблема впровадження інноваційних технологій навчання.

Вища школа на сьогодні є соціокультурним простором, який характеризується підвищеною інтенсивністю інноваційних процесів. Для України інноваційний потенціал вищої школи може і повинен стати ресурсом для модернізаційного прориву. За цих умов домінуючим в освіті стає формування здатності фахівця на основі відповідної фундаментальної освіти перебудовувати систему власної професійної діяльності з урахуванням соціально значущих цілей та нормативних обмежень – тобто формування особистісних характеристик майбутнього фахівця. За цих умов домінуючим в освіті стає формування здатності фахівця на основі відповідної фундаментальної освіти перебудовувати систему власної професійної діяльності з урахуванням соціально значущих цілей та нормативних обмежень – тобто формування особистісних характеристик майбутнього фахівця.

Головна мета діяльності системи вищої освіти підготовка такого фахівця, процес навчання доцільно організовувати таким чином, щоб забезпечувався всебічний розвиток особистості майбутнього фахівця. Щоб мати можливість знайти своє місце в житті, сучасний випускник вищого навчального закладу повинен володіти певними якостями: - самостійно та не одинарно мислити; - адаптування у мінливих життєвих ситуаціях, в умовах ринку; - бути здатним генерувати нові ідеї, творчо мислити.

На сьогодні мають місце різні технології навчання, зокрема, це – проблемна технологія, ігрові, технології колективної та групової діяльності. Основною формою організації навчання у вищій школі є лекція та практичні заняття, лабораторні роботи. Мета викладача – створивши проблемну ситуацію, спонукати студентів до пошуків вирішення проблеми, крок за кроком підводячи їх до шуканої цілі. Розв'язання проблемних задач у формі суперечності.

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ**ВІКТОРОВ О.В., ПЕРПЕРІ А.О.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Абеткою креслення в спрощеному варіанті є лінії взагалі і їх взаємне розташування зокрема. Лінії і їх взаємне розташування разом і визначають мову графіки.

Для пояснення суті абетки креслення наведемо приклад: на кресленні поруч зображені дві лінії – 0,8мм і 0,3мм (товста і тонка). Що це означає? Суть в тому, що від того яке креслення розглядається відповідь буде різною (це може бути зображення масштабу ухилу площини, або арматури, або контури опалубки тощо). Різниця в товщі ліній – це і є один з елементів мови графіки. Надані приклади говорять о наступном: товщина лінії на кресленні залізобетонних виробів, де зображення арматури – товщина лінії 0,8 мм, бетону – товщина лінії 0,3 мм, а також масштаб ухилу площини зображуються двома лініями, відстань між ними 2 мм, а товщини ліній: верхня – 0,3 мм, нижня – 0,8 мм.

Перш ніж самому щось креслити, необхідно вивчити графічні позначення і навчитися читати креслення. Але для того, щоб навчитися читати креслення необхідно ще мати просторове мислення. Таким чином, спершу потрібно доцільно здолати абетку креслення і тільки потім використовувати інструмент з яким працюєш, це можна робити за допомогою креслярського інструменту, або за допомогою комп'ютерних графічних програм. Навчання інженерній графіці сьогодні повинно бути динамічним.

При коректуванні шкільних програм було виключено креслення. Предмет, який дає розвиток просторовому мисленню та уяві. При навчальних закладах, де основною та базовою дисципліною є інженерна графіка проводяться заняття з креслення в Центрах довузівської підготовки. Студентам, які відвідували заняття в даних центрах легко сприйняти інформацію на заняттях з дисципліни «інженерна графіка» вже будучи студентами, так як саме головне вміння просторово побачити геометричний образ з креслення вони вже вміють.

Останнім часом де ніде стали вводити факультативи з креслення у школах, але це також ще не вирішує проблему. Важливішою задачею навчання графічним дисциплінам є розвиток мислення, а не просто вивчення стандартних прийомів креслення.

Викладач сьогодні – це організатор пізнавальної діяльності студента. Він повинен навчити студента творчо підходити до розв'язання задач. Доцільно проаналізувати лекцію викладача з інженерної графіки, користуючись

спрощеною моделлю діяльності інтелекту. Аналіз існуючої практики проведення занять з інженерної графіки показав, що слабо працює центр обробки інформації та конкретизації, в цілому матеріал запам'ятовується недостатньо добре, погано розвивається просторове мислення, а головне, не розвивається творчий, самостійний підхід. В цілому працює один механізм розумової діяльності інтелекту – запис інформації в пам'ять. Якщо інформація подана як готова пілюля, або, гірше того, не зрозуміла, вона погано запам'ятовується і єдиний слід від такої лекції – конспект.

Креслення, які не пройшли через центр обробки інформації, не обумовлюють активну розмову діяльності мозку при записуванні лекції та звичайно при її обробці.

Запам'ятовування креслень стає самоціллю, основний опір – пам'ять. Спостерігалась така картина: коли лектор коректує свою лекцію, повторюючи фразу, показує ще раз креслення або макет і не більше, студент може тільки формально розв'язати типові задачі, а збудувати третю проекцію нового геометричного тіла не може. Дещо інша картина буде при самостійній роботі студента, коли умова задачі записана у пам'ять від зовнішнього середовища. У результаті починається пошук відповідей на запитання: Як? Чому? Де? У процесі таких дій, відбувається запис в пам'ять не тільки конкретної інформації – креслення, але і логіки дії з цією інформацією, що є дуже цінно. Пряма задача на запам'ятовування не ставиться, але багаторазове звернення до пам'яті зі сторони других центрів мислення сприяє запам'ятовуванню і конкретики, в нашому прикладі – кресленню.

Для роботи по таким схемам інтелекту необхідна наявність повних знань, але у студентів їх немає. Тому довго працювати без зв'язку з зовнішнім середовищем інтелект не може. Враховуючи психолого-педагогічні аспекти, була відпрацьована методика проведення занять з інженерної графіки на основі проблемного навчання, коли виникає мотивація до активної роботи у студентів, утворилася ситуація для виникнення запитань (що відомо? що треба шукати? чи достатньо даних? чи не можна сформулювати задачу по – іншому? чи були подібні задачі раніше?, тощо). Ця мотивація і є системним підходом при викладанні дисципліни «інженерна графіка».

Зрозуміло, що на даний час може тільки системний підхід до викладання інженерної графіки розвивати інженерне мислення у студентів.

ВЛАСТИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ В НАВЧАННІ ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ

ВІКТОРОВ О.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Актуальною є проблема вивчення властивостей проектування, оскільки представляє собою певні складності для студентів. Саме тому вимагає пошуку нових методів його викладання.

Нами були випробувані способи викладання базових знань з інженерної графіки за допомогою узагальнених таблиць основ теорії і моделей положення прямих у просторі. Метою пошуково-евристичного навчання, що застосовується нами, є розвиток творчого мислення, а не тільки просте засвоєння інформації. В цьому сенсі використання таблиць досить перспективно, тому що робить більш осмисленим пошук рішення. При використанні нашого методу навчання пояснюється принцип структурування навчального матеріалу в таблиці і студентам пропонується виконати таблицю самостійно в аудиторії. Потім студентам видається типова таблиця і вони звіряють з нею результати своєї роботи. При наявності розбіжностей з типовою таблицею, вони аналізуються в аудиторії. Таблиці основ теорії також корисні і при самостійному пошуку алгоритмів розв'язання задач.

Навчальна інформація у вигляді таблиць дозволяє використовувати системний підхід при викладанні інженерної графіки. Безумовно, наявність таблиць основ теорії не виключає традиційної форми подачі інформації з інженерної графіки, а доповнює її, що відкриває нові можливості для покращення якості навчання. Таблиці основ теорії дозволяють побачити місце конкретного завдання в системі знань.

Коли інженер читає креслення, він використовує умовності, що дозволяють йому побачити у просторі конкретні конструктивні рішення проектанта.

Мова графіки – знакова система фізичної природи, яка виконує пізнавальну і комунікативну функції. Мова графіки може бути природною і штучною. Під природною розуміється мова графіки спільна між людьми в побуті. Штучна мова графіки це – машино-будівництво, будівництво і т.д.

Практика педагогічної роботи показала, що при вивчанні інженерної графіки корисно йти від загального до конкретного, Таким загальним і є властивості паралельного проектування. При традиційному вивчанні

інженерної графіки на першій лекції дається теза: «Проекція точки -точка». Це перша властивість проектування. У навчальній літературі зараз описується шістнадцять властивостей. Властивості прямокутного проектування широко використовуються для вирішення завдань, але при цьому посилання на перелік властивостей зазвичай не робиться. Властивість 13: «Прямокутна проекція відрізка, що не паралельного площині проекцій, менше натуральної величини відрізка». Властивість 14: «Прямокутна проекція відсіку площині, не паралельного площині проекцій, менше його натуральної величини». Як видно з тексту властивості 13 і 14 істотні. Представилось доцільним звести всі властивості проектування в єдину таблицю основ теорії, що дозволило спростити порівняльний аналіз окремих властивостей, спростило посилання на них при вирішенні задач, і головне зробило можливим пошук нових властивостей проектування.

Була розроблена і виготовлена: Узагальнена модель для визначення положення прямих у просторі. Спільний аналіз таблиці властивостей проектування і узагальненої моделі положення прямих у просторі дозволив зробити дуже важливе припущення, що існує сімнадцята властивість проектування.

Сімнадцята властивість відноситься до властивостей прямокутного проектування і може бути сформульована так: «Якщо трикутник заданий рівневими прямими, то на всі три площини проекцій цей трикутник проектується в прямокутний трикутник». Перевірка цієї властивості на моделі і епюрі не дає приводу сумніватися в правильності доведеного. Вдалося сформулювати сімнадцяту властивість прямокутного проектування.

Сьогодні вимоги до графічної грамотності інженера високі, потрібні ефективні методики навчання.

Застосування таблиць основ теорії інженерної графіки і узагальненої моделі положення прямих у просторі дозволило побачити і сформулювати сімнадцяту властивість прямокутного проектування.

Головний висновок полягає у тому, що викладання інженерної графіки за допомогою таблиць основ теорії і узагальнених моделей положення прямих у просторі робить викладання інженерної графіки більш ефективним.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СТУДЕНТАМИ ИННОВАЦИОННЫХ РЕШЕНИЙ В УЧЕБНОМ ПРОЕКТИРОВАНИИ

ВОИНОВ А.П., ДИМИТРОВА Ж.В., ЭЛЬКИН Ю.Г., ГОЛУБОВА Д.А.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Курсовые и дипломные проектные изыскания студентов – важные элементы их обучения в высшей технической школе – должны отражать нынешнее состояние и перспективу развития мирового производства.

В процессе выполнения проекта студент активно получает и использует новые разносторонние сведения в области разрабатываемой темы. Обычно доступные студенту сведения об объекте предстоящей разработки освещают свойства и характеристики используемых на производстве технических объектов, аналогичных объекту, указанному в задании.

При выполнении учебного проектирования студент располагает определенным объемом конкретных научно-технических материалов разного рода, в том числе проектных. В этих материалах отражено современное состояние развития соответствующего оборудования отрасли. Выполняемые проектные изыскания студент должен дополнять новыми элементами. Среди них наиболее интересными и ценными являются его собственные, оригинальные разработки, особенно инновационно насыщенные решения.

Подобные, традиционные условия отражают реально доступные, в общем случае, информационные возможности кафедры вуза в условиях продолжающегося стагнационного развития мирового производства.

Однако, в условиях подготовки к предстоящему периоду инновационного развития производства, необходимо предельно активно повышать уровень теоретической и практической подготовки выпускников вузов.

Одним из важных шагов в этом направлении является повышение уровня эффективности процесса выполнения студентами технических вузов курсовых проектов и дипломных изысканий (проектов, работ). Арсенал ныне доступных средств для этого достаточно широк.

В этом направлении, в частности, представляется целесообразным в курсовых и в дипломных проектах использовать инновационные решения разного характера, независимо от полноты и нынешнего уровня их практической проверки и апробации на производстве.

В рассматриваемом аспекте важно привлечь внимание и творческий интерес студента к поиску и использованию таких научно- и организационно-технических решений, которые способны существенно повысить уровень

технологической эффективности функционирования производства, особенно повысить уровень его экологической эффективности.

Необходимо также расширить в проектах разработку вопросов социальной и вопросов технологической эффективности функционирования оборудования, а также вопросов управления ее уровнем, в самом широком их понимании. При этом, поскольку одной из существенных особенностей развития мирового производства является ускоряющееся вредное воздействие его на окружающую природную среду, ведущим требованием к свойствам объектов новой техники остается требование обеспечения максимального доступного уровня экологической эффективности их функционирования. Это требование особенно важно выполнять при разработке объектов энергетики – отрасли, оказывающей наиболее сильное вредное воздействие на окружающую природную среду.

Заслуженно большое внимание в учебном проектировании должно быть уделено вопросам управления эффективностью функционирования технических объектов, уровню ее составляющих: экологической, экономической и общетехнической.

Разработка новых научно-технических вопросов дает возможность и помогает студенту предлагать свои, оригинальные технические решения. В итоге, студент-дипломник на защиту проекта может представить полученный им патент на изобретение.

Важным эмоционально-психологическим результатом творческой работы студента над новыми идеями в проектных изысканиях является возникновение ощущения своей причастности к сообществу числу тех специалистов, кто способен создавать новую, перспективную технику.

Таким образом, одним из существенных средств осуществления научно-технического прогресса является широкое применение во всех сферах производства новых, инновационно-насыщенных организационных и научно-технических решений. Начальным этапом разработки подобных решений может служить учебное проектирование. Использование этой возможности актуально при подготовке специалистов всех отраслей производства. Достижимые результаты будут иметь существенное значение для дальнейшего развития науки и техники в Украине.

Выводы: 1. Учебное проектирование является важным средством развития у студентов творческого мышления и приобретения опыта воплощения новых научно-технических идей в конкретные инженерные проектные решения. 2. Проблематика развития технологии и техники на предприятиях отрасли, по специальности студента достаточно полно отражена в материале дисциплин кафедры, во всех видах учебно-воспитательной и научно-исследовательской работы. Все это помогает студенту вырасти в современного специалиста.

МУЛЬТИМЕДИЙНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ**ВОЙТЕНКО И.В.***Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

Современный уровень развития информационных технологий определяет инновационные процессы в сфере образования. Традиционные консервативные методы преподавания успешно сочетаются с прогрессивными ресурсами учебной коммуникации, что обуславливает появление новых методов, форм и средств активного обучения и повышает качество образования. Внедрение мультимедийных технологий является одним из наиболее перспективных процессов реорганизации высшего образования, повышения его качества и способствующего развитию творческого потенциала учащихся.

По определению, сформулированному в 1988 году крупнейшей Европейской Комиссией по проблемам внедрения и использования новых технологий, целью мультимедийных технологий является создание продукта, содержащего «коллекции изображений, текстов и данных, сопровождающихся звуком, видео, анимацией и другими визуальными эффектами (Simulation).

Такие технологии берут начало от предложенной в 1945 году американским ученым Ваннивером Бушем организации памяти «MEMEX» по принципу поиска информации в соответствии с ее смысловым содержанием.

Последующий за этим прорыв, связанный с созданием компьютерщиком – бизнесменом Билом Гейтсом мультимедийного коммерческого продукта на основе служебной музейной инвентарной базы данных, в которой использовались изображение, звук, анимация и гипертекстовая система («National Art Gallery», London), вызвал всплеск интереса к применению технологий мультимедиа в конце 80-ых годов прошлого века.

Факторами, влияющими на процесс познания и усвоение знаний, являются восприятие, распознавание, воображение и интерес. Методика преподавания существенно влияет на усвоение материала. В данном разрезе мультимедийные технологии имеют существенное преимущество по сравнению с традиционными методами обучения, объединяя восприятие информации одновременно несколькими органами чувств. Эксперименты, проводимые ранее, показали, что при восприятии звукового материала человек запоминает около 15 % информации, визуальное восприятие повышает запоминаемость до 1/3, комбинация этих методов приводит к

запоминанию 50 % информации, а при вовлечении в активные действия человек усваивает до 75% материала.

Применение компьютерных технологий мобилизует внимание, активизирует мышление, повышает уровень восприятия информации, вызывает удовлетворение и эмоциональный подъем и совершенствует практические навыки.

Использование мультимедиа- приложений предполагает высокий уровень профессионализма преподавателя, информационных, аналитических навыков в процессе подготовки материала и организационных, коммуникационных на этапе его изложения. Это позволяет совершенствовать материальную базу и методическое обеспечение учебного процесса, одновременно повышая квалификацию персонала.

Необходимо отметить, что использование информационных технологий позволяет преподавателю повысить эффективность изложения материала, используя его визуализацию и применяя в процессе обучения собственные инновационные разработки. Это обогащает стратегии преподавания и обеспечивает его соответствие личностно-ориентированному обучению.

К возможностям и преимуществам мультимедиа-урока относятся:

- повышение эффективности и информативности образовательного процесса за счет сочетания изложения теоретического материала с демонстрацией презентаций, слайдов, видео, графиков, рисунков...
- моделирование процессов и явлений, автоматизация рутинных операций;
- совершенствование компьютерных знаний, познавательной самостоятельности и творчества учащихся, формирование навыков работы с информацией;
- развитие наглядно-образного мышления, моторных и вербальных навыков учащихся, повышения мотивации к обучению за счет использования мультимедийных эффектов;
- освобождение преподавателя от рутинной работы, связанной с изображением материала, контролем и учетом успеваемости, используя методы компьютерного тестирования.

Использование мультимедийных технологий в учебном процессе осуществляется путем использования специальных программных продуктов:

- 1) Электронные учебники, позволяющие представить учебный материал в форме, доступной студентам очного и заочного обучения и отражающей индивидуальный подход подачи информации.
- 2) Обучающие и тестирующие программы.

3) Презентации. Мультимедийная презентация - это возможность сочетания звуковых эффектов и музыкальных композиций, компьютерной анимации и видео, текстов, таблиц и фотографий. Различают CD и PowerPoint презентации.

CD презентации используют при необходимости надежности и быстродействия на различных конфигурациях персональных компьютеров.

PowerPoint презентации используется как инструмент для разработки оперативно изменяемых мультимедиа-продуктов. Существенным преимуществом такой презентации является доступность редактирования для пользователей любого уровня.

Обеспечение учебного процесса мультимедийными технологиями осуществляется с помощью видеопроекторов, экранов или интерактивных досок.

Первый мультимедийный проектор был выпущен в 1996 году японской компанией JVC. Дальнейшее развитие технологий, популяризация видеопроекторов по сравнению с обычными мониторами и телевизорами привело к созданию новых моделей с возможностью представления собственной видеоконференции. В настоящее время появилась крупная сеть компаний и организаций (Samsung, Philips, Sony и т.д.), которые занимаются производством видеопроекторов. Проекторы - наиболее удобное и экономичное средство для демонстрации видеоматериалов широкой аудитории. Для обычного занятия актуальны небольшие переносные или стационарные модели, обеспечивающие достойное качество картинки для представления мультимедиа-контента.

Организация учебного процесса с использованием мультимедийных технологий может быть осуществлена при выполнении следующих условий:

- обучение и подготовка преподавательского состава;
- установка и настройка мультимедийного оборудования;
- подготовка мультимедийных материалов;
- применение мультимедийных продуктов в процессе изложения материала на лекционных, практических и лабораторных занятиях;
- организация контроля качества обучения путем введения компьютерного тестирования.

Таким образом, применение информационных технологий открывает новые возможности для появления новых методик в образовательном процессе, тем самым повышая его качество и эффективность.

АРХІТЕКТУРНА ОСВІТА У СИСТЕМІ ЕКОПРОЕКТУВАННЯ**ЄРМАКОВА С. С., ШИШМАН З. І.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

В умовах інноваційного розвитку економіки суспільства вектором системи формування конкурентоспроможних переваг є маркетинг, що зумовлює потребу в компетентних фахівцях. Одним із важливих завдань модернізації архітектурної освіти є пошук інноваційних підходів до професійної підготовки архітекторів з метою формування у них екопроектувальної компетентності. Отож, набуває актуальності виявлення продуктивних шляхів формування екопроектувальної компетентності майбутніх архітекторів, що базується на реалізації оптимальних педагогічних умов їхньої професійної підготовки.

Мета дослідження: обґрунтування педагогічних умов, формування екопроектувальної компетентності майбутніх архітекторів засобами інтерактивних технологій. У дослідженні формування екопроектувальної компетентності майбутніх архітекторів розглядаємо як цілеспрямовано організований у вищих технічних навчальних закладах освітній процес, який об'єднує традиційні та інтерактивні методи професійної підготовки і розвиток екологічної культури професійного мислення.

У процесі дослідження було припущено, що вибір педагогічних умов формування екопроектувальної компетентності у майбутніх архітекторів повинен здійснюватись з арсеналу педагогічних засобів, здатних підвищити продуктивність розвитку екологічної культури професійного мислення. Відтак, у контексті дослідження педагогічними умовами формування екопроектувальної компетентності було визначено такі, як-от:

- створення професійно - мотиваційного середовища шляхом використання інтерактивних технологій розвитку екологічної культури професійного мислення;
- забезпечення інтерактивного підходу у формуванні екопроектувальної компетентності майбутніх архітекторів;
- залучення студентів у квазіпрофесійну діяльність на засадах екологічного моделювання;
- активізація самоосвітньої діяльності студентів засобами інтерактивних технологій.

Впровадження вищезазначених педагогічних умов реалізовувалась нами при педагогічній лабораторії, керівником якої є С. С.Єрмакова, на базі кафедри філософії, політології та права, під час проведення лін-тренінгу

«Екопроектування», що був спеціально розроблений для майбутніх архітекторів. Інноваційний навчальний контекст вимагав у собі вивчення теоретичних питань з екології архітектурних рішень та практичну складову, яка мала на меті розкрити позитивні тенденції і досягнення світової науки і архітектури у галузі безпеки і захисту людей та методи і засоби створення екологічно безпечних і корисних для життя людини об'єктів. Студенти, виконуючи практичні завдання, мали змогу проектувати архітектурні і середовищні об'єкти, в основі яких лежить перш за все екологічна безпечність (форми, конструкції матеріалів, принципи розміщення і благоустрою), розробити екоконцепції, врахувати рекомендації з ергономіки, фізіології, психології, бар'єрного середовища та ін.

За результатами лін-тренінгу було проведене опитування, яке довело, що створюючи оптимальні педагогічні умови для формування екопроектувальної компетенції, необхідно враховувати результативність використання інноваційних форм і методів у професійній підготовці студентів.

Таким чином, навчальний процес професійної підготовки майбутніх архітекторів повинен бути організований у такий спосіб, щоб освітній простір адекватно представляв новий екологічний зміст освіти, що, у свою чергу, сприяє не лише засвоєнню професійних знань, умінь і навичок, а й підвищує їхній інтерес до майбутньої професійної діяльності, «екологізує» мислення, спонукає до творчості й загалом формує екопроектувальну компетентність. Наповнення навчальних дисциплін професійного спрямування практичним екопроектуванням сприятиме ознайомленню студентів з існуванням і характером екопроблем, привчить до звички пошуку рішення екопроблем засобами архітектури, навчить свідомо ставитись до природи і людини, надасть розуміння, що архітектура цінна лише через сприйняття її цінності людьми.

Література:

1. Єрмакова С. С. Теоретико-методичні засади моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів[Текст]: монографія/ С. С. Єрмакова. – Одеса: «ВМВ», 2011. – 358с.
2. Єрмакова С. С. Теоретико-методичні засади моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів[Текст]: автореф. дис. д-ра пед. наук / С. С. Єрмакова. – Одеса: ДЗ «Південноукраїнський нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського», 2013. – 44 с.
3. Єрмакова С. С. Інтеграція моніторингових технологій як передумова розвитку вищої технічної освіти[Текст] / С. С. Єрмакова //Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – 2011. - № 199. – С. 29 – 37.

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ОРГАНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА

ЗАХАРЕВСКАЯ Н.С., СНЯДОВСКАЯ Т.Ю.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

Совершенствование системы образования в Украине, современные технологии получения знаний и развитие общественной функции досуга требуют организации и проектирования новых типов образовательных пространств. Одним из направлений развития инновационной деятельности образования в последние годы стало появление хабов, коворкинг - пространств, образовательных пространств студенческих клубов и кампусов. Взарубежной архитектурной практике термины «образовательныйхаб» и «коворкинг» широко распространены, а вышеупомянутая тема достаточно актуальна. **Коворкинг** (от англ. Co-working, «совместная работа») был изобретён в 2005 году калифорнийцем Брэдом Ньюбергом. Всего за несколько лет это явление стало весьма популярным и распространилось по всему миру. Сегодня коворкинг-офисы, где совместно, но параллельно трудятся некоторое количество стартаперов и фрилансеров, есть в любом крупном городе. Первый в Европе коворкинг появился в Лондоне в том же 2005 году и сейчас остается одним из крупнейших в мире. В контексте урбанистики, коворкинги рассматриваются как разновидность «третьих мест» — городских общественных пространств, объединяющих людей для общения и творческого взаимодействия.

Слово «**хаб**» (hub) также имеет английское происхождение и означает «центр, узел». Лондонский TheHub стал международной сетью из 65 пространств на пяти континентах, и наш одесский Хаб входит в это число. Иными словами, образовательные хабы – это полифункциональные центры преимущественно учебной направленности, где каждый желающий может получить разного рода услуги за установленную плату или бесплатно. В хабах проводятся различные культурные мероприятия, встречи, читаются лекции из разных отраслей науки и жизни, приобщаются молодые специалисты к получению опыта и т.д. В центре могут быть расположены образовательные курсы всевозможной направленности (языковые, художественные, математические и другие). В Украине также становится популярной организация общественных пространств в виде полифункциональных центров.

Образовательный хаб может включать в себя и функцию коворкинга. В целом, понятия хаба и коворкинга тесно взаимосвязаны, так как они дополняют друг друга, перекликаясь основными функциями и возрастными категориями посетителей (преимущественно студенты и молодежь). Главная задача обоих заведений: подтолкнуть людей к общению и саморазвитию и обеспечить наиболее комфортные условия для этого процесса. Рассматриваемые центры являются относительно новым веянием в архитектуре, однако выросли они из досуговых центров студенческой молодежи и образовательных центров кампусов[1].

Основными преимуществами коворкинга являются удобная инфраструктура и экономичность. Возможность встречи с заказчиком на нейтральной территории, общение с коллегами, получение профессионального опыта, новые знакомства и финансовая доступность привлекают фрилансеров - преимущественно молодых специалистов без оборудованного рабочего места. Коворкинг также популярен среди студентов, для которых выполнение всевозможных заданий комфортнее осуществить в подобной рабочей атмосфере, а не в шумном общежитии или тесной квартире. Зонирование пространства коворкинга осуществляется с учетом всех нужд клиентов: здесь расположены зоны с офисными столами, отдельные закрытые кабинеты, конференц-залы, зоны отдыха, зоны для кофе-брейка и т.д. Однако зонирование достаточно гибкое, преобладают открытые трансформируемые пространства, не существует четких правил и требований к данному пункту. Также предусматривается специальное оборудование (компьютеры, ксерокопировальные устройства), однако в большинстве случаев посетители приходят с собственными ноутбуками.

В качестве примера рассмотрим **LearningHub** (Обучающий Хаб) в Наньянском технологическом университете (NTU Сингапур), разработанный HeatherwickStudio, который является новой образовательной вехой в Сингапуре. В рамках плана реконструкции NTU кампуса, хаб предназначен для нового многофункционального здания, в котором будет обучаться часть из всех 33 000 обучающихся студентов. Вместо традиционного формата учебного здания с километрами коридоров, связывающих коробчатые лекционные залы и аудитории, университет пожелал видеть уникальный дизайн, адаптированный к современным способам обучения. Благодаря цифровой революции, позволяющей получать знания практически в любом месте, наиболее важной функцией этого нового здания университета, что оно стало тем местом, где студенты и преподаватели из разных дисциплин могли бы встречаться и взаимодействовать друг с другом. Предполагается, что здесь

студенты могли бы общаться со своими будущими бизнес-партнерами (рис.1,2,3,4) [2].

Рис.1 LearningHub (Обучающий Хаб) в Наньянском технологическом университете (NTU Сингапур). Общий вид.

Рис.2 LearningHub (Обучающий Хаб) в Наньянском технологическом университете (NTU Сингапур). Атриум.

Рис.3. Наньянский технологический университет. Общий вид.

Рис.4 Коворкинг пространство.

Вывод: Образовательные хабы и коворкинги имеют важную общественную функцию и являются центром развития и досуга, который становится частью повседневной жизни людей. Данные центры приобретают активное распространение и развитие в мировой и отечественной практике. В Украине также становится популярной организация образовательных пространств в виде полифункциональных центров. Изучение и систематизация исследований по данной тематике может быть внедрена в дипломном и реальном проектировании, способствуя развитию студенческой науки.

Литература:

1. Сидоренко Е.Ю., Денисенко А.В. Образовательные хабы и коворкинги – новое веяние в архитектуре. Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры, Днепропетровск, Украина. <https://www.scienceforum.ru/2017/pdf/31160.pdf>
2. Обучающий Хаб от Heatherwick Studio. Автор: DESIGN ZOOM, 11 Map 2015 • 10:16 designzoom.ru/2015/03/11/obuchayushhiy-hab-ot-heatherwick-studio/

РЕФЛЕКСИВНА КУЛЬТУРА ЯК ІНТЕГРАТИВНИЙ ПОКАЗНИК ЕЛІТАРНОЇ ОСВІТИ

ІВАНОВА О. С.

Одеська державна академія технічного регулювання та якості, Україна

В умовах сьогодення об'єктом глобалізації стала й освіта. Інноваційна діяльність сучасного науковця у глобалізаційних освітніх процесах відрізняється наступними особливостями: носить постійно ускладнювальний гетерохронний соціотехнічний характер; включає складні за структурою і змістом види діяльності; має постійний творчий характер; відрізняється прогностичною природою; вимагає прийняття відповідальних рішень у складних ситуаціях; виставляє жорсткі вимоги до особистісно-професійних якостей суб'єкта діяльності та його професіоналізму. Виходячи з вищезазначеного було проведене акмеологічне дослідження, результати якого дозволили зафіксувати значне зростання навантаження на інтелектуальну, емоційну, фізичну та навіть моральні сфери сучасного науковця, що призводить до виникнення негативних станів здоров'я. Відтак знижується рівень фізичного, інтелектуального, емоційного та морального здоров'я, зменшується працездатність та продуктивність усіх сфер його життєдіяльності.

Важливу роль в організації особистісно-професійного розвитку варто надати рефлексивній культурі, що безпосередньо характеризує рівень професіоналізму, адже між ними існують тісні функціональні зв'язки. У дослідженні це стало передумовою для виділення акмеологічних детермінант професіоналізму особистості науковця в умовах глобалізаційних освітніх процесів за їхнім рефлексивним змістом, якими є на наш погляд такі як-от:

- розуміння об'єктивного змісту системи вітчизняних вимог до професіоналізму особистості науковця та професійно-педагогічної діяльності;
- перехід від індивідуального до проектного характеру особистісно-професійного зростання;
- трансформація індивідуально-смыслового розуміння наукової та професійно-педагогічної діяльності і відношення до сучасного загально-культурного середовища;
- розкриття педагогічного змісту рефлексивних трансформацій у процесі побудови маршрутів особистісно-професійного розвитку.

Розвиток професіоналізму особистості науковця в умовах глобалізаційних освітніх процесів на засадах формування рефлексивної культури призводить до активації інноваційного потенціалу особистості, переосмислення її

професійного досвіду та наукових доробків, підвищенню готовності до професійної творчості та розширення проєктивного поля самоаналізу професійної діяльності, що у свою чергу підвищує продуктивність як наукової так і професійно-педагогічної діяльності. Означене віддзеркалює своєрідність технології саме розвитку професіоналізму науковця, яка полягає у тому, що навчальний процес та наукова спроможність гарантується досягненням поставленої освітньої мети та наукових інтересів.

Структурними складовими такої технології стали такі: концептуальна, процесуальна, технологічна. Згідно з концептуальною складовою розвиток професіоналізму науковця стає більш продуктивним за умови використання дидактичних засобів лін-освіти, які «перетворюють» процес професійної підготовки у «виробничо-технологічний» із гарантованим результатом. Процесуальна частина віддзеркалює цілі навчання та наукові гіпотези досліджень вченого й безпосередньо зміст навчального матеріалу та організацію навчального процесу. Технологічна враховує етапи природних циклів навчання та наукових досліджень науковця. Вектором дієвості технології розвитку професіоналізму науковця було обрано певний «професійний проєкт» певної освітньої системи, що реалізувався на практиці за допомогою інтегративного змісту процесу розвитку, професійної підготовки науковця, форм, методів, засобів, процедур і умов з експертною взаємодією.

Визначено, що конкретизована технологія розвитку професіоналізму науковця є суто лін-стратегією особистісного та наукового розвитку, яка має постійно змінний характер і різні результати в залежності від різних чинників впливу. Застосоване проєктування актуалізується як форма дослідницької діяльності науковця.

У свою чергу, дослідницький потенціал науковця є динамічним утворенням, який характеризує ресурс і резерв сили суб'єкта творчості як синтез природного і соціального, буття і свідомості, індивідуального і суспільного, об'єктивного і суб'єктивного, дійсного і можливого, що відповідно, проявляється у взаємодії з навколишнім світом, а власні біосоціальні і духовно-креативні змісти є цілісною системою внутрішніх сил саморозвитку вченого. Саме так репрезентується інтегрована можливість реалізувати традиції суспільства, відображаючи об'єктивну наукову реальність у культурно-історичних стандартах, і продукувати індивідуальний вчинок на засадах особистісних трансформацій.

Таким чином, інтегративними показниками елітарної освіти є потенціал сучасного науковця, якісна визначеність якого виражена у процесах розвитку рефлексивної культури професіоналізму науковця в умовах глобалізаційних освітніх процесів.

ЗЕМЛЕВПОРЯДНА ОСВІТА І НАУКА В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

КАЛИНА Т.Є., КОНСТАНТИНОВА О.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Традиційна модель економічного зростання країн практично вичерпала можливі ресурси, а багаточисленні кризові процеси соціального, економічного та екологічного характеру констатували її подальшу безперспективність. Так, в останні десятиліття базовою концепцією стратегічного міжнародного розвитку є концепція сталого (збалансованого) розвитку. Розвиток концепції сталості може бути описано логічним переходом екологізації наукових знань і соціально-економічного розвитку пов'язаного з питаннями забруднення довкілля, вичерпністю та обмеженістю природно-ресурсного потенціалу. Сталий розвиток - такий розвиток країн і регіонів, коли економічне зростання, матеріальне виробництво і споживання, а також інші види діяльності суспільства відбуваються в межах, які визначаються здатністю екосистем відновлюватися, поглинати забруднення і підтримувати життєдіяльність теперішніх та майбутніх поколінь. Однією з передумов досягнення сталого розвитку виступають освіта і наука, які одночасно є найважливішими інструментами ефективного управління, обґрунтованого прийняття рішень, розвитку суспільної свідомості.

Дослідження груп авторитетних міжнародних фахівців свідчить про те, що основними причинами виникнення кризових явищ, як і в цілому відставання у виконанні програми дій «Порядок денний на ХХІ століття» є загальний низький рівень екологічної культури і освіти, а також недостатня увага до розвитку фундаментальної екологічної науки. Так, Генеральна Асамблея ООН оголосила з 2005 року початок Декади освіти в інтересах сталого розвитку, а підсумкові документи Конференції ООН зі сталого розвитку (United Nations Conference on Sustainable Development, або «Ріо+20») також підтвердили важливість освіти та освітніх інститутів для досягнення цілей сталого розвитку. Тобто освіта та наука стають пріоритетною основою сталого розвитку, інструментом збалансованої діяльності людини, удосконалення науково-технічної бази і технологій виробництва та природокористування з урахуванням можливостей біосфери та необхідності збереження її параметрів.

Глобальні Цілі сталого розвитку були затверджені у 2015 році на саміті ООН з питань сталого розвитку, де підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань. Україна, як і інші

країни-члени ООН приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. Для встановлення стратегічних рамок національного розвитку України на період до 2030 року на засадах принципу «Нікого не залишити осторонь» було започатковано інклюзивний процес адаптації ЦСР. Кожну глобальну ціль було розглянуто з урахуванням специфіки національного розвитку.

Сучасні кризові явища які проходять на сучасному етапі використання земельних та інших природних ресурсів передбачають вкрай необхідною реалізацію 15 Цілі Сталого розвитку: «Зберігати і відновлювати екосистеми суші і сприяти їх раціональному використанню, раціонально розпоряджатися лісами, боротися з опустелюванням, зупинити і повернути назад процес деградації земель і зупинити процес втрати біорізноманіття». В рамках даної Цілі ставляться такі завдання: забезпечити збереження відновлення та стале використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем; сприяти сталому управлінню лісами; відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій; забезпечити збереження гірських екосистем. Таким чином, Стратегія сталого розвитку - це своєрідна «проекція майбутнього» з чіткою установкою дій для досягнення поставлених Цілей.

Сутність землевпорядної освіти і науки визначається крізь призму самого поняття «землеустрій», «землевпорядкування», тобто в даному контексті сполучення слів «земля», «устрій», «впорядкування». Землевпорядна освіта і наука для сталого розвитку спрямована на набуття знань і навичок, виконання наукових досліджень в галузі раціонального використання та охорони земель, управління земельними ресурсами, ведення Державного земельного кадастру направлених на формування екологічно свідомого суспільства, формування нового світогляду, позицій, цінностей, що сприяють розвитку, який є соціально бажаним, економічно життєздатним і екологічно збалансованим. Головним поштовхом для формування засад якісно нової системи освіти на засадах сталого розвитку є переорієнтація існуючих програм освіти на комплексне вивчення соціальних, екологічних, економічних питань із врахуванням місцевих, національних та регіональних умов, а також глобального контексту. Тому підготовка кадрів у сфері землеустрою – це формування знань та навичок у галузі земельних відносин, використання та охорони земельних та інших природних ресурсів. Професія землевпорядника передбачає глибоке розуміння процесів, що відбуваються в природі, оскільки саме землевпорядники можуть створити умови для раціонального використання і охорони земель, втілити в життя програму земельної політики держави в основу якої покладено основні засади Стратегії сталого розвитку.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ УЧАСНИКІВ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ІІ ТУРУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ДИСЦИПЛІНИ ІНВЕСТУВАННЯ

КАМБУР О.Л.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Одним з важливіших питань, що підлягало вирішенню при проведенні ІІ туру Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Інвестування», який проводився у 2016—2017 навчальному році на базі Одеської державної академії будівництва та архітектури кафедрою економіки підприємства, була об'єктивна перевірка письмового завдання на основі встановлених критеріїв.

Критерії оцінювання теоретичних питань повинні враховувати вміння сформулювати свою думку та навести переконливі аргументи. Для оцінки успіхів потрібно визначити, що саме підлягає вимірюванню, критерії, показники, шкали, одиниці та інструменти вимірювання [1].

При оцінюванні конкурсних завдань максимальна кількість балів за відповідь на теоретичні питання становила 40 балів, по 20 за кожне питання. Для кількісної характеристики відповідей на теоретичні питання було обрано 5 критеріїв, кожен з яких оцінювався в діапазоні від 1 до 4 балів у залежності від рівня відповідності наступним характеристикам: повнота відповіді; логічна та послідовна побудова відповіді; понятійно-термінологічна обґрунтованість; наявність аргументів та прикладів, що ілюструють відповідь; повнота висновку.

Кожне конкурсне завдання також містило дві розрахункові задачі різного рівня складності, що оцінювалися в 15 та 25 балів відповідно. Оцінювання задач здійснювалось за критеріями: володіння методами аналізу інвестиційної діяльності та здатність їх практичного застосування; знання формул розрахунку та вміння обрати потрібні, обґрунтованість усіх проміжних етапів розв'язання; наявність та якість усіх необхідних математичних розрахунків; правильність обчислення, врахування порівнянності даних; дотримання єдиного підходу при обранні одиниць вимірювання; логічна послідовність рішення; наведення причинно-наслідкових зв'язків, якість коментарів до розв'язку, наявність усіх етапів розв'язання задачі; наявність схем та графіків, що ілюструють хід рішення та сприяють його наочності; наявність та якість висновків, які підсумовують отримані результати та містять відповіді на усі питання задачі

Література: 1. Система якості вищих навчальних закладів: теорія і практика: монографія / О.І. Волков [та ін.]; Київ. нац. університет технологій та дизайну. — К.: Наукова думка, 2006. — 301 с.

АКТИВІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ, ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ОСВІТНЬОГО РІВНЯ

КЛИМЕНКО Є.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освіта – одна з небагатьох галузей, в якій Україна займає доволі високе місце в світовому рейтингу. Так, за даними Організації економічної співпраці і розвитку [1] Україна займає 38 місце у світі. Основою рейтингу якості шкільної освіти стали результати тестувань у 76 країнах.

Як відомо [2], вища освіта це сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому закладі освіти у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти.

Освіта є досить консервативний процес, оскільки в ньому передаються відомі знання і, таким чином, підвищується освітній рівень тих, хто навчається. Вища освіта має свої особливості, тому що вона нерозривно зв'язана з університетською наукою. В розвинутих країнах від 70 до 100% наукових досліджень і, як результат, інновацій реалізується в вищих закладах освіти. В Україні процес перетікання наукових досліджень із академічних інститутів до університетів (академій) останнім часом також активувався.

Проблемою є селекція та підготовка наукових кадрів до науково-педагогічної роботи в ВЗО. Згідно чинного Закону України [3] навчання на третьому освітньо-науковому рівні підготовки доктора філософії триває чотири роки. За цей час здобувач виконує певну освітню програму (в ОДАБА вона складає 50 кредитів ЄКТС) та готує і захищає дисертацію.

Підготовка доктора філософії є відповідальним моментом і готуватися до цього періоду слід заздалегідь. В 2017 році в академії прийнято «Положення про науково-творчий гурток та проблемну групу», на підставі якого створено ряд наукових гуртків та творчих груп. Ці об'єднання координуються органами студентського самоуправління та створюються при кафедрах. Гуртки та групи проводять наукову роботу за основною тематикою наукової роботи кафедр. Таким чином, вже з першого курсу студент знайомиться з науковими розробками кафедр та приймає активну участь в науковому процесі.

При цьому досягається дві основні мети: поглиблене вивчення предмету досліджень та набуття навиків дослідницької роботи, а також вибору напрямку подальших досліджень. Таким чином, студенти до кінця четвертого курсу і моменту отримання освіти на першому (бакалаврському) рівні є підготовленими до вступу на другий (магістерський) рівень. Вони уже мають

навички виконання науково-дослідницьких робіт, а деякі – наукові публікації. З метою активізації роботи з публікування результатів наукових доробок студентів в академії щорічно видається «Збірка студентських наукових праць». Патронаж над виданням збірки здійснює Рада молодих учених ОДАБА.

Новий етап в науковій роботі студентів настає на другому освітньому рівні (магістерському). Особлива увага в науковій роботі приділяється «науковим» магістрам, які протягом двох років освоюють певну освітню програму та виконують магістерську наукову роботу. На цьому рівні магістри вже, як правило, визначилися з подальшим напрямком досліджень, науковим керівником та темою роботи. В ідеальному випадку наукова робота на другому освітньому та третьому освітньо-науковому співпадають за напрямом досліджень і різняться глибиною вирішення наукової задачі. Якщо така схема реалізована, то магістр впевнено продовжує навчання на четвертому рівні та в установлені терміни (або й раніше, що дозволяється згідно Закону... [3]) готує і захищає дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

З 2017 року створено оновлену Раду молодих учених ОДАБА. Розроблено та Вченою радою академії затверджено «Положення про раду молодих учених», проведені демократичні вибори керівних органів, як академії, так і інститутів (факультету), розроблено та виконується план роботи Ради. Основною задачею Ради є допомога молодим ученим академії у проведенні наукових досліджень, публікації отриманих результатів, реалізації наукових доробок.

Таким чином, в академії створена наскрізна система науково-дослідницької роботи молоді: від студента першого курсу – до докторанта. Все це дає позитивні результати: не дивлячись на ряд негативних факторів, що заважають активній науковій роботі (непрестижність роботи, відтік перспективних науковців за кордон тощо) останнім часом спостерігається збільшення контингенту вступу на третій освітньо-науковий рівень та деякий ріст захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії) (7-8 за рік) та доктора наук (3 за рік).

Методику наскрізної наукової роботи можна рекомендувати для впровадження в інших вищих навчальних закладах України. Така організація молодіжною наукової роботи дає можливість здійснювати природний процес оновлення науково-педагогічних працівників ВЗО.

Література:

1. BBC News [Електронний ресурс]: [Офіційний веб-сайт]. – Режим доступу: http://www.bbc.com/ukrainian/science/2015/05/150513_vj_education_rankings_it.
2. Вікіпедія [Електронний ресурс]: [Офіційний веб-сайт]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Вища_освіта_в_Україні.
3. Закон України «Про вищу освіту». № 1556-VII Прийнятий Верховною Радою України 1 липня 2014 року.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО - РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

КОЗИР А.В., СНИТКА В.І.

КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж ім. Марії Шкарлетової»

Наука та освіта як складова соціокультурної сфери є своєрідним індикатором розвитку світу. Сучасна наука знаходиться в стадії зміни наукової парадигми, де знання та інформаційні технології, поєднані з високою духовністю; академічною мобільністю і міждисциплінарністю.

Сучасне суспільство характеризується швидкими змінами у всіх сферах життя, що особливо впливає на розвиток інформаційного, зокрема й освітянського простору. Освітня сфера, яка є основоположницею формування світогляду, духовного становлення особистості, зазнає значних трансформаційних процесів. Простір, де стикаються нові цінності і технології, нові стилі життя вимагає нових, сучасних освітніх підходів, які б зберегли кращі надбання та підготували б людину, майбутнього фахівця до роботи, творчості, до реалізації особистості в суспільстві. Однією з основних умов глобалізації інформаційно-ресурсного забезпечення є формування єдиного наукового простору, який, у свою чергу, повинен забезпечити розвиток наукової та освітянської сфери, яка б слугувала гуманізації світової науки.

Знання, вміння, котрі молодь набуває, навчаючись у вищому навчальному закладі є беззаперечно важливими, але поряд з цим є актуальним поняття компетентності. На думку багатьох міжнародних експертів, компетентності є тими індикаторами, що дозволяють визначити готовність випускника вищого навчального закладу до життя, його подальшого особистого розвитку й до активної участі в житті суспільства. У ХХІ ст. відбувається зміна освітньої парадигми: пропонуються варіативний зміст освіти і педагогічні технології, нові сучасні педагогічні концепції та ідеї. В процесі реалізації інноваційної діяльності ВНЗ головний акцент повинен робитися не на посилення ролі держави, а на інтеграцію освіти, науки і виробництва в єдиний, інноваційний контур. Особливістю освітнього процесу стає орієнтація на особово орієнтоване навчання, становлення і розвиток духовно етичної сфери людини. Ціннісними орієнтирами в освіті стають особа учня чи студента, його здатність до самостійної діяльності щодо збору, обробки та аналізу інформації, вміння приймати рішення і застосовувати отримані знання в житті. Іншими стають і завдання вчителя викладача: «не навчати, а спонукати, не оцінити, а

проаналізувати». «Вчитель» по відношенню до «учня» дедалі менше має бути виключно джерелом інформації, а більше – джерелом духовного та інтелектуального імпульсу, котрий спонукає до дії. Зростає роль науки в створенні педагогічних технологій, адекватних щодо рівня суспільного знання.

У наш час питання форсування запровадження освітніх інновацій дедалі актуалізується для України. Змінність, трансформація перестає бути винятком, а стає правилом, сутнісною ознакою функціонування суспільства і кожного його члена зокрема

Цікавим напрямком у застосуванні сучасних комп'ютерних технологій є інтерактивне спілкування. Фахівці виділяють комп'ютерні інтерактивні дискусії двох основних категорій: синхронні („чати”) і асинхронні (електронна пошта, Інтернет форуми). Загалом синхронні інтерактивні дискусії ідеально підходять для дистанційного навчання, а асинхронні – для стаціонарного навчання, урізноманітнюючи безпосереднє щоденне спілкування студентів. Найпростішим засобом спілкування є використання електронної пошти – відправлення студентам повідомлень. Складнішою і більш трудомісткою є організація Інтернет-форумів, які реєструють індивідуальну участь студентів у дискусіях. Аналіз дискусій в Інтернет-форумах, тематичних групах може дати картину засвоєння теоретичного матеріалу студентами, вміння толерантного спілкування, ведення дискусії, аргументації своєї позиції тощо.

Щоб встигати за розвитком сучасного мінливого світу, студенти мають мати високий рівень освіти, а без впровадження сучасних інноваційних технологій це не можливо. Враховуючи те, що існує безпосередній зв'язок між рівнем освіти людини і її професійним та економічним добробутом, впровадження інноваційних технологій в навчальний процес вищого навчального закладу є актуальним питанням. Вирішення цього питання потребує консолідації свідомості, спільних зусиль, мобільності навколо ідеї побудови інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Література:

1. Брінклі А. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / Десантс Б., Флемм М. та ін. За ред. Сидоренка О. І. – К.: Навчально-методичний центр „Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”, 2003. – 144 с
2. Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. – К.: „К.І.С.”, 2003. -296 с.
3. Хуторской А.В Педагогическая инноватика. – М., Академия, 2008. – 256 с.

ИННОВАЦИОННЫЕ ФОРМЫ ОРГАНИЗАЦИИ САМОРАЗВИТИЯ ПЕДАГОГА КАК ОДИН ИЗ ФАКТОРОВ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РОСТА В УСЛОВИЯХ РЕАЛИЗАЦИИ ГОС НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ

КОЗУБЕНКО Ю.И.

*МОУ «Тираспольская средняя школа №11», г. Тирасполь, Приднестровская
Молдавская Республика*

Утверждение К.Д.Ушинского о том, что учитель живет до тех пор, пока учится, приобретает особое значение в условиях развития современного образования. Сама жизнь поставила на повестку дня задачу его непрерывности. Немецкий педагог А. Дистервег писал, что учитель способен воспитывать и образовывать только в том случае, если продолжает работать над своим собственным воспитанием и образованием. [1]

Данные высказывания звучат особенно актуально сегодня в период, когда система образования претерпевает серьёзные изменения, требующие особого развития, творческого подхода и самоотдачи от всех участников педагогического процесса, особенно от педагога.

Человек не может «просто жить» и выполнять свою работу, он должен обрести цель, в которой работа и профессия, а главное, он сам и его действия в профессии занимают определенное место. [3]

Работа в инновационном режиме меняет мировоззрение самого педагога. Современные условия труда, информатизация образования позволяют преподавателям эффективно, а главное дистанционно заниматься саморазвитием. Всевозможные семинары, Интернет-курсы повышения квалификации, вебинары по предметам, конкурсы и онлайн-конференции помогают педагогам постигать новые формы и методы обучения. Учителю становится самому интересно овладевать Интернет-технологиями, технологиями нетрадиционной методики и использовать их в учебно – воспитательном процессе. Тем самым педагог повышает свой социальный статус, также повышается его авторитет. Результатом является рост профессионального мастерства учителя.

В современном образовательном пространстве существуют разные формы организации саморазвития. Каждая из них имеет свои достоинства и недостатки, которые необходимо учитывать как опытным, так и молодым педагогам. Представим некоторые из них:

1. Курсовая подготовка в институтах повышения квалификации.

Главное достоинство такой формы саморазвития – возможность получения квалифицированной помощи от специалиста-преподавателя, а также

возможность обмена опытом между коллегами. Сочетание лекционных и практических занятий способствуют качественному повышению квалификации. Однако у такой формы имеются и недостатки:

- эпизодичность прохождения курсов (1 раз в 5 лет);
- время проведения – в учебный период, что влечет большие изменения в режиме работы всей школы.

2. Получение второго высшего образования или второй специальности, курсы переподготовки. Главные достоинства:

- возможность выстраивать индивидуальную траекторию образования, т. к. структура большинства программ имеет модульный характер: одни обязательны для изучения, другие предполагают индивидуальный выбор;
- система "ученый-учитель", при которой обучение ведут ученые-специалисты.

Недостатки:

- нехватка у педагогов свободного времени;
- платное обучения.

3. Дистанционные курсы повышения квалификации, конференции, семинары, олимпиады и конкурсы. Главные достоинства:

- возможность пройти их в удобное для педагогов время;
- возможность выбора темы по интересующим и наиболее актуальным для конкретного педагога вопросам.

Недостатки:

- дистанционные курсы проводятся на платной основе;
- документы, подтверждающие факт прохождения дистанционного обучения, не всегда имеют юридической силы, т. е. их могут не принимать во внимание при проведении очередной аттестации.

4. Сетевые педагогические сообщества – новая форма организации самообразования учителей. Сетевое педагогическое сообщество – это интернет-ресурс, созданный для общения единомышленников, педагогов различных страны, желающих поделиться опытом, поспорить, рассказать о себе, узнать нужную информацию.

Сетевое сообщество открывает перед педагогами следующие возможности:

- использование открытых, бесплатных и свободных электронных ресурсов;
- самостоятельное создание сетевого учебного содержания;
- освоение информационных концепций, знаний и навыков;
- наблюдение за деятельностью участников сообщества.

Главные преимущества:

- обмен опытом осуществляется между учителями-практиками;
- методическая помощь является персональной и адресной;

– попросить и получить консультацию можно в удобное для педагога время.

Индивидуальная работа по самообразованию может также включать в себя:

- научно-исследовательскую работу по определенной проблеме;
- посещение библиотек, изучение научно-методической и учебной литературы;
- участие в педагогических советах, научно-методических объединениях;
- посещение уроков коллег, обмен мнениями по вопросам организации занятий, содержания обучения, методов преподавания;
- теоретическую разработку и практическую апробацию разных форм уроков, внеклассных мероприятий и учебных материалов;
- применение интернет ресурсов, внедрение электронного образования.

В заключении хотелось бы отметить, что в настоящее время в Приднестровской Молдавской Республике, несмотря на сложности социально-экономического положения, продолжает совершенствоваться система образования. Традиционные способы передачи информации уступают место использованию информационно-коммуникативным технологиям, технологиям творческого проблемного аналитического порядка.

В образовании провозглашен сегодня принцип вариативности, который дает возможность педагогическим коллективам учебных заведений выбирать и конструировать педагогический процесс по любой модели, включая авторские. В этом направлении идет и прогресс образования: разработка различных вариантов его содержания, использование возможностей современной дидактики в повышении эффективности образовательных структур; научная разработка и практическое обоснование новых идей и технологий.

Именно поэтому в данных условиях учителю необходимо ориентироваться в широком спектре инновационных технологий, идей, школ, направлений. Делать это быстро, эффективно, профессионально и с интересом может только педагог, способный к саморазвитию и к самообразованию. Только новое сознание, новая позиция, новое отношение к своей работе станут основой успешной работы.[4]

Литература:

1. Митина Л.М. Учитель как личность и профессионал. – М.: Дело, 1994.
2. Педагогика личности: от концепций до технологий: Учебно-практическое пособие для учителей и классных руководителей, студентов, магистрантов и аспирантов педагогических учебных заведений, слушателей ИПК. – Ростов-н/Д: Творческий центр «Учитель», 2001. – 160 с.
3. Самоукина Н.В. Психология и педагогика профессиональной деятельности. – М.: Ассоциация авторов и издателей «ТАНДЕМ»; Издательство ЭКМОС, 1999.
4. Эверт Н.А. Диагностика профессиональной культуры и мастерства работников образования. – Красноярск, 2004.
5. Электронный педагогический словарь.

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЕКТУВАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОСТІ МЕХАНІЧНИХ СИСТЕМ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

МАМАЄВ Л.М., НІКУЛІН О.В., РОМАНЮК О.Д.

Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське, Україна

Задачі оптимізаційного характеру з використанням технологічності виникають у всіх областях механічної інженерії: таких як визначення найбільш ефективних конструкцій і режимів роботи різних деталей та машин, раціональна організація виробництва при обмежених ресурсах тощо. Ефективні методи їх розв'язання ґрунтуються на використанні математичного моделювання. До того ж проблема пошуку оптимальних рішень є однією з найбільш актуальних в прикладній математиці. В загальному випадку математична складова задачі розглядається і розв'язується як задача нелінійного програмування.

Самі задачі характеризуються складністю та трудомісткістю. Однак важливі професійні компетентності майбутніх інженерів включають оволодіння методами та навичками розв'язування задач оптимізаційного характеру. Тому такі задачі повинні входити в дидактику “Опору матеріалів”, “Деталей машин”, дисциплін спеціалізації. Їх тематика повинна бути актуальною та методи розв'язування сучасними. Виконання названих критеріїв викладачами можна досягнути при об'єднанні дослідницької та методичної діяльності. Навчання студентів відбувається при конкретному розв'язуванні задач названого типу.

По результатах науково-дослідницької діяльності на кафедрі теоретичної та прикладної механіки ДДТУ складені банки задач оптимізаційного характеру з їх розв'язанням в галузях машинобудування, металургії, будівництва тощо. Отримані результати можна знайти в монографії [1]. На їх основі виконується наукова діяльність студентів механічних та металургійних спеціальностей, курсове і дипломне проектування. При деякій обмеженості підходів підготовка спеціалістів є ефективною, що підтверджується публікаціями та участю у конкурсах студентських робіт.

Література:

1. Мамаєв Л.М. Дослідження динаміки, міцності і технологічності механічних систем: монографія / Л.М. Мамаєв, О.Д. Романюк, О.В. Нікулін та ін. – Кам'янське : ДДТУ, 2017. – 184 с.

МЕТОДИ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ БУДІВНИЦТВА

МАРТИНОВ В.І., КАЗМИРЧУК Н.В., ВИРОВОЙ В.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В період ринкових відносин значно підвищується роль управлінського та керівного складу підприємства, організації, установи тощо. На думку доктора Джозефа Джурана (одного з визначних фахівців в галузі менеджмента та якості) [1] на частку менеджерів доводиться, як мінімум, 85% від усіх потенційних можливостей поліпшення системи, в якій працюють їхні службовці. Ще більш вагомий, так званий, «гуру» менеджмента (автор «японського економічного дива») доктор Едвардс Демінг підвищує цей показник до 94% [2]. Тобто на думку цих фахівців успішність діяльності системи на 85-94% залежить від її керівника і лише на 6-15% від іншого персоналу.

В книзі «Вихід з кризи» Е. Демінг, узагальнюючи свій досвід, сформулював методи якими повинен користуватись сучасний керівник. Ці методи він назвав «Системою Глибинних Знань». Ці знання є єдиною системою у якої є мета, а всі елементи системи взаємозв'язані та їх дії направлені для досягнення мети. Елементами «Системи Глибинних Знань» є: 1. Загальна теорія систем (ЗТС); 2. Знання з теорії варіабельності процесів (теорія імовірності); 3. Теорія пізнання; 4. Психологія відносин.

На думку Едвардаса Демінга кожен управінець повинен хоча б мати мінімальні поняття з цих дисциплін [3].

Сучасний світ в науковім і політичнім суспільстві, у соціальній сфері і побуті визначається і сприймається у вигляді **систем**. Системи охоплюють практично всі сторони матеріального світу і людської діяльності.

Основоположником загальної теорії систем прийнято вважати Людвіга фон Берталанфі [4]. Загальна теорія систем, на думку Л. Берталанфі повинна сприяти вирішенню задач інтеграції наукових знань, на її основі будується новий підхід до проблеми єдності наукового знання. Замість редукціонізму висувається ідея перспективізму, тобто єдності науки на основі ізоморфізму законів в різних областях. Таким чином, загальна теорія систем має міждисциплінарний характер. Знання класифікації систем, їх властивості, загальні закони та закономірності утворення та функціонування систем дозволять керівнику ефективно вирішувати завдання його підрозділу.

Ми живемо в динамічному світі. Зміни відбуваються у всіх сферах життєдіяльності. Причому в вік інформаційних технологій та технічного

прогресу швидкість змін значно збільшується. Прогнози ніколи не бувають точними на 100%. Розуміння **варіабельності** життєво необхідно для керування кожною реальною системою. Керівники можуть передбачити досить багато й з достатньою часткою успішності, щоб добитися запланованих результатів. Однак, вчені знають, що деякі речі спрогнозувати точно просто неможливо, завдяки тому, що причини варіацій знаходяться в самій системі. Похибки бувають такими, які можна усунути (випадкові), а також постійні. Постійні притамані самій системі і їх неможливо усунути. Випадкові породжуються самим процесом (коливання якості сировинних матеріалів, якість обладнання, кваліфікація персоналу, похибки випробувань та вимірів тощо). Завдання менеджерів в вдосконаленні системи, через виявлення небажаних результатів та їх усунення. Для цього спеціалістами розроблено ряд методів та інструментів керування якістю продукції.

У соціальному та виробничому середовищі люди об'єднані один з одним у різноманітні колективні групи в яких встановлюються різні **психологічні** відносини. Розвиток і становлення відносин у виробничих колективах відбуваються на об'єктивній основі трудової діяльності, яка диктує певний ступінь взаємозалежності учасників трудового процесу. Ефективність спільної трудової діяльності значною мірою визначається умінням керівника підтримувати в колективі позитивні виробничі відносини між персоналом. В умовах технічного прогресу не менш важливою є інженерна психологія, яка вивчає взаємодію людини та технічних пристроїв.

Теорія **пізнання** (гносеологія) - це розділ філософії, що вивчає природу пізнання, закономірності пізнавальної діяльності людини, її пізнавальні можливості та здібності; передумови, засоби та форми пізнання, а також відношення знання до дійсності, закони його функціонування та умови й критерії його істинності й достовірності. Різні об'єкти та їхні властивості вимагають різних способів пізнавальної взаємодії суб'єкта з об'єктом (наприклад, пізнання структури матеріалу). Сучасний управлінець повинен вільно орієнтуватись в багаточисельних методах пізнання та вміти їх ефективно застосовувати на практиці.

Узагальнюючи вищенаведене, на думку авторів, при підготовці фахівців освітнього рівня магістр необхідно передбачити розробку кризових робочих програм з урахуванням цих дисциплін.

Література:

1. Гуру менеджмента качества и их концепции: Э. Деминг, Дж. Джуран, Ф. Кросби, К. Исигава, А. Фейгенбаум, Т. Тагути. 2. Нив Генри Р. Пространство доктора Деминга. Книга 1. — М.: Высшая школа, 1996 — 331 с. 3. Деминг В.Е. Выход из кризиса. — Тверь, Альба, 1994 — 264 с. 4. Bertalanffy L. Von. General System Theory, Foundations, Development, Applications. — New York, 1968. — 356 p.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПРИ НАВЧАННІ**НІКУЛІН О.В.***Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське, Україна***НАКОНЕЧНА Т.В.***Дніпровський національний університет ім. О. Гончара, м. Дніпро, Україна*

Арсенал інформаційних освітніх ресурсів налічує багато тисяч продуктів. Існуючі електронні освітні ресурси (ЕОР) можна розділити на ресурси, які представлені в мережі Інтернет, а також електронні навчальні видання, розміщені на матеріальних носіях (CD-ROM, DVD тощо). До недоліків існуючих ЕОР можна віднести їх недостатній зв'язок з освітніми стандартами, конкретними навчальними програмами. Тому їх потрібно адаптувати з урахуванням потреб навчальних закладів та викладачів, з дотриманням дидактичних вимог.

Рекомендована тенденція активного впровадження ЕОР в університетах дозволяє перейти до інноваційної моделі навчання, що відповідає потребам сучасного суспільства і ринкової економіки. Кероване використання електронних освітніх ресурсів в кожному університеті забезпечує інноваційність за рахунок того, що виникають можливості [1]:

- організації різних форм діяльності студентів при самостійному пошуку та поданні знань;
- застосування різноманітного спектра можливостей інформаційних технологій при виконанні різних видів навчальної діяльності;
- привнесення в навчальний процес великих обсягів інформації за рахунок використання можливостей технологій мультимедіа, віртуальної реальності, гіпертекстових і гіпермедіа систем;
- об'єктивної діагностики та оцінки інтелекту студентів: рівня їх знань, умінь, навичок, рівня розвитку компетентностей при підготовці;
- управління навчальною діяльністю адекватно інтелектуальному рівню конкретного студента, з урахуванням його мотивації і існуючих методів і використовуваних засобів навчання;
- створення умов для здійснення індивідуальної самостійної роботи студентів, формування навичок самоосвіти, саморозвитку, самореалізації, самовдосконалення.

Література:

1. Кластерные решения проблем в металлургии, энергетике и образовании: монография / под ред. акад. А.П. Огурцова. – Д.: ЛИРА, 2014. –242с.

ЕФЕКТИВНІСТЬ НОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ ОНМедУ

НОСЕНКО В.М., ПОПОВ О.Г., ЄГОРЕНКО О.С., ПЕРВАК М.П.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Симуляційне навчання (СН) відіграє значну роль в сучасній медицині. У 2014 році на базі ОНМедУ була створена кафедра симуляційної медицини. Її співробітниками отримані власні методики як з боку педагогічних, так і практичних питань викладання. СН в 2014-2017 роках пройшли більш ніж 1500 медичних спеціалістів та більше ніж 5 тисяч студентів 2-6 курсів, більш ніж 1500 лікарів-інтернів [1, с.97]. Воно здійснювалося шляхом створення умов для теоретичної підготовки, самостійного виконання діагностичних і лікувальних маніпуляцій під керівництвом лікарського і педагогічного колективів, психологів, засноване на принципах проблемно-орієнтованого підходу [2, с.20]. СН використовувало анатомічний симулятор Anatomage (4D скани). Базова медична практика – на моделях та симуляторах із низьким та середнім рівнем складності, для яких можна використовувати УЗ-навігацію, моніторинг. Використовувалось СН на базі моделювання з високим рівнем реалістичності – на манекенах high-fidelity класу, ультразвукових діагностичних систем, віртуальної операційної, комп'ютерних стимуляторів лапароскопічних операцій [3, с.72]. Проводилися мультидисциплінарні командні тренінги, система психологічного консалтингу та менеджменту, спрямована на розвиток у медичних працівників навичок саморегуляції, стійкості до стресу, мотивації на саморозвиток, комунікативної компетенції та креативного мислення, виявлення ознак та профілактику синдрому емоційного вигорання. Відпрацьовувалися: в'язання вузлів, накладення швів, навички по десмургії, виконання ін'єкцій, пункції і катетеризації центральних та периферичних вен, сечового міхура, пункції плевральної і черевної порожнин, виконання коніко- та трахеотомії, дефібриляції серця, інтубації трахеї, проведення базової серцево-легеневої реанімації, ведення нормальних та патологічних пологів [4, с.62]. Велике значення приділялося придбанню досвіду ефективної командної роботи. Проведенні цикли СН дозволили майже в 2,5 рази поліпшити швидкість та якість виконання практичних навичок та командної роботи. Для визначення ефективності СН ми вивчили результати симуляційних тренінгів, які пройшли чергові бригади клінічних відділень міста Одеси, загальною кількістю 214 осіб. Контроль: подібні за фахом та освітою медичні бригади, які не проходили такі тренінги. Етапи: оцінювання вихідного рівня знань (тест); проведення

психологічного тренінгу з метою формування команди і визначення її лідера; відпрацювання невідкладних практичних навичок; брифінг з поясненням невідкладної клінічної ситуації; участь курсантів у невідкладній клінічній ситуації в умовах максимально наближених до реальних (палата інтенсивної терапії оснащена згідно з вимогами МОЗ України; наявність манекенів, роботів-симуляторів (High-Fidelity); відеоспостереження; дебрифінг з аналізом клінічної ситуації, оцінкою правильності проведення маніпуляції чи корекції патологічного стану відповідно до клінічних протоколів МОЗ України, з використанням відеозапису, де кожен учасник може побачити як свої помилки, так і команди; психологічний тренінг для оцінки правильності підбору команди і вибору її лідера з урахуванням ефективності роботи; заключне тестування для оцінки отриманих знань. На заключному етапі відмічено, що рівень знань стосовно ЕМД в порівнянні з контролем підвищився на 28% ($p < 0.001$), якість виконання практичних навичок на 34% ($p < 0.001$), час на надання невідкладної допомоги зменшився на 10% ($p < 0.001$), згуртованість зросла на 35% ($p < 0.001$), рівень довіри в команді підвищився на 50 % ($p < 0.001$). Таким чином, головною перевагою СН є відсутність будь-якої небезпеки для пацієнта в ході підготовки студента чи курсанта та можливість моделювати клінічні стани, які дуже рідко зустрічаються в звичайній лікарській практиці. СН позитивно значно вплинуло на якість виконання практичних навичок, підвищило рівень знань, рівень командної роботи, рівень довіри та згуртованості в команді, зменшило час на надання екстреної медичної допомоги.

Література:

1. Артьоменко В.В., Носенко В.М. Перший досвід симуляційного навчання студентів шостих курсів медичних факультетів // Медична освіта. – 2017. - №2(74). – с. 96-98.
2. Артеменко В.В., Носенко В.М., Берлинская Л.И. Проблемно-ориентированный подход в системе симуляционного обучения медицинских работников // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди». - 2015. – Т.5 (65), додаток 1, В.36. – с. 16-23.
3. Артьоменко В.В., Носенко В.М. Система оцінки лапароскопічних знань та їх застосування при симуляційному навчанні // Клінічна хірургія. – 2017. - №1. – с.70-73.
4. Артеменко В.В., Носенко В.М., Вастьянов Р.С. и др. Симуляционное обучение при лечении неотложных состояний в медицине // Досягнення біології та медицини. - 2015. - № 2. - с. 58-64.

ПРОБЛЕМНО-ОРИЕНТИРОВАННЫЙ ПОДХОД (ПОП) ПРИ ОБУЧЕНИИ НА КАФЕДРЕ АКУШЕРСТВА И ГИНЕКОЛОГИИ ОНМедУ

НОСЕНКО Е.Н., ВОЛЯНСКАЯ А.Г., ЩУРКО Н.И., РУТИНСКАЯ А.В.

Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина

Наиболее оптимальной является система медицинского образования, основанная на принципах ПОП в образовании и его составной части - «case study» - это анализ конкретных учебных ситуаций, метод активного проблемно-ситуационного анализа, основанный на обучении путем решения конкретных задач, ситуаций (решения кейсов). Преодолевается дефект традиционного обучения, связанный с недостаточной эмоциональностью изложения (эмоций становится так много, что хорошо организованное обсуждение кейса напоминает театральный спектакль). Цель - совместными усилиями группы проанализировать ситуацию при конкретном положении дел и выработать практическое решение. Вначале изучается условная проблема. В ней содержится иницирующая информация (триггеры) для формулирования целей или концепций, которые используются для составления программы для индивидуального или группового изучения. В дальнейшем обучаемые контролируют свои достижения и ставят по мере необходимости следующие цели. По окончании – оценка предложенных алгоритмов и выбор лучшего в контексте поставленной проблемы. ПОП даёт возможность развить способности превращать знания в практический результат уже на раннем этапе, стимулирует участие в процессе обучения и помогает приобрести навыки работы в команде. При этом делают упор больше на смысле (понимании) того, что изучают, а не на воспроизведении (запоминании). Обучение в значительной мере носит самоуправляемый характер, чтение лекций сведено к минимуму. В ходе разбора ситуаций обучающиеся учатся действовать в «команде», проводить анализ и принимать управленческие решения. Метод предназначен для получения знаний по дисциплинам, когда нет однозначного ответа на поставленный вопрос, а есть несколько ответов, которые могут соперничать по степени истинности. Задача преподавания при этом сразу отклоняется от классической схемы и ориентирована на получение не единственной, а многих истин и ориентацию в их проблемном поле. Акцент обучения переносится не на овладение готовым знанием, а на его выработку, на сотворчество обучаемого и преподавателя. Результатом применения метода являются не только знания, но и навыки профессиональной деятельности. По определённым правилам разрабатывается модель конкретной ситуации, произошедшей в реальной

жизни, и отражается тот комплекс знаний и практических навыков, которые обучаемым нужно получить. При этом преподаватель выступает в роли ведущего, генерирующего вопросы, фиксирующего ответы, поддерживающего дискуссию. На кафедре акушерства и гинекологии №1 ОНМедУ были получены собственные методики как со стороны педагогических, так и практических аспектов обучения студентов и врачей - интернов, в том числе и при лечении неотложных состояний. Обучение реализовывалось в виде тренингов для небольших групп обучаемых (до 6). Информация подавалась не сразу, а по частям (кейсами), по мере постепенного обсуждения фактов и информации (личный опыт, презентации преподавателя, доклады и рефераты обучаемых, данные из сети Интернет, из руководств, основанных на доказательной медицине, и т.п.). Основной упор делался на то, что проблемы темы занятия решаются по мере последовательного разрешения конкретных кейсов и достижения определенных целей соответственно утверждённым клиническим протоколам. Примерный список кейсов для сценариев соответствовал Европейским протоколам и протоколам МЗО Украины. ПОП - поиск информации для решения конкретных кейсов и сценариев и отработка практических навыков для этого, в том числе - и командной работы. Клинические ситуации многократно прорабатывались, в том числе и с помощью сценариев. Во время дебрифинга, который завершал и дополнял выполнения сценария, преподаватель проводил детальный анализ действий и разрабатывал единый алгоритм в определённой ситуации. В конце проводилось анкетирование. В итоге по конкретной теме выставлялась интегрированная оценка до и после обучения. Она включала оценку умения найти информацию по проблеме, вместе командно принять общее решение, отработать практические навыки по её реализации, комплексно выполнить все требования клинического протокола или алгоритма лечения, психологические тесты. Оценивалась правильность выбора и алгоритм лечения, мануальные навыки, знания инструментария и умения его использования. Применение системы методик обучения, основанных на большом клиническом и педагогическом опыте преподавателей, ПОП, методе ситуационного обучения, комплексном использовании психологических шкал и анкетирования дало возможность повысить эффективность освоения практических навыков студентами и врачами-интернами, улучшить общее оценивание и оценку качества командной работы.

ПЕРЕВАГИ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ

**ОНИЩЕНКО В.І., ПЕРВАК М.П., ЄГОРЕНКО О.С.,
КАРАКОНСТАНТИН Д.Ф.**

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Науково-технічний прогрес невідпинно розширює можливості людини, в тому числі й медицини. Він надає не тільки високоефективні методи діагностики та лікування хвороб, але й сучасні методи навчання лікарів. Студенти-медики та лікарі-інтерни володіють значним обсягом теоретичних знань, але часто не можуть виконати прості практичні маніпуляції. Ця проблема змусила поставити питання щодо розвинення симуляційного навчання, яке крок за кроком вводиться до програми медичної освіти в Україні. Кафедра симуляційної медицини ОНМедУ була відкрита у 2014 році. Симуляційне навчання дозволяє охопити весь спектр складності в освіті - від банального відображення окремих частин тіла, практичних навичок до людських взаємодій, які відтворюються на модельованих пацієнтах або високоточних симуляторах людського організму з використанням змінних фізіологічних параметрів. Симуляційне навчання дає такі переваги: безпека здоров'я пацієнта та лікаря, право на помилкове виконання необмеженої кількості маніпуляцій. Мета: покращення студентами 6-го курсу оволодіння практичними навичками. Матеріали та методи. Проведення занять у студентів 6-го курсу з використанням обладнання симуляційного центру [1, с. 97]. Під час навчання були опрацьовані такі маніпуляції: плевральна пункція, перикардіоцентез, конікотомія, допомога під час пологів, серцева-легенева реанімація у дорослих та дітей. Усі співробітники центру є кваліфікованими тренерами та інструкторами, які мають сертифікати світових стандартів. Результати. У 2017-2018 навчальному році на кафедрі пройшли навчання близько 700 студентів 6-го курсу. Перевірка вмінь здійснювалась шляхом контролю практичних навичок перед диференційним заліком з циклу симуляційної медицини. Студентами було продемонстроване більш просте, реалістичне, наглядне, менш помилкове засвоєння та виконання навичок. Висновок. Висока ефективність симуляційного методу навчання була відмічена студентами при атестуванні та у подальшій практиці.

Література:

1. Артюшенко В.В., Носенко В.М. Перший досвід симуляційного навчання студентів шостих курсів медичних факультетів // Медична освіта. – 2017. - №2(74). – с. 96-98.

ПЕРСПЕКТИВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ДЛЯ ЭФФЕКТИВНОГО ОСВОЕНИЯ ЭНЕРГИИ НИЗКОТЕМПЕРАТУРНЫХ ИСТОЧНИКОВ В УКРАИНЕ

ПЕТРАШ В.Д., ПОЛУНИН Ю.Н.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса, Украина*

Известно, что при расходе более 75 млн. тонн условного топлива (т.у.т.) в коммунально-бытовом хозяйстве и строительной отрасли в Украине, на одного жителя приходится до 1,5 т.у.т. Этот показатель в 1,5-2 раза выше, чем в странах Западной Европы. Широкий спектр технологий производства строительных материалов, пищевой, деревообрабатывающей и химической промышленности со значительным объемом ВЭР, имеют повышенный температурный потенциал. В большинстве случаев этому сопутствуют и вредные вещества, загрязняющие окружающую среду.

Большинство южных регионов Украины располагают значительным низкотемпературным энергетическим потенциалом возобновляемых и вторичных природных источников (солнечная энергия, исходных и отработанных водных и воздушных потоков, грунта и др.), которые многократно превышают геологический запас органического топлива. С позиции экономической эффективности приоритетными зонами использования энергии возобновляемых источников следует рассматривать варианты традиционных энергоэффективных и теплонасосных технологий, прежде всего для условий децентрализованного теплоснабжения. Тепловые насосы, являясь основными средствами преобразования низкопотенциальной теплоты, позволяют поднять температурный уровень энергетических потоков различного происхождения до рационального уровня теплопотребления.

При известных преимуществах центрального теплоснабжения с разветвленной и протяженной сетью трубопроводов, имеют место сопутствующие потери теплоты, которые достигают 20% с превышением нормативных показателей до 3-х раз. С переходом к рыночным отношениям снизилось качество и надежность центрального теплоснабжения. Конкурирующими в этом направлении являются системы автономного и децентрализованного теплоснабжения отдельных районов и зданий с КПД агрегатов до 93-95%.

Повышение требований к отоплению, вентиляции и кондиционированию воздуха в современных зданиях базируется на решении задач создания

комплексных систем с низким уровнем энергопотребления. Решение указанных задач под силу специалистам, которые досконально владеют теоретическими знаниями, навыками практической разработки и эксплуатации инженерно-экологических систем соответственного назначения.

Подготовка инженерных кадров для освоения энергии низкотемпературных источников имеет глубокие исторические этапы и традиции, которые заложены еще в середине прошлого века. Их дальнейшее развитие требует изменения соответствующих методик обучения и оценки квалификационного уровня специалистов. В настоящее время ВУЗы осуществляют двухуровневую подготовку по системе «бакалавр-магистр». Образование в области энергоэффективного использования энергии низкотемпературных источников является весьма многоплановым, требующим сочетания знаний в различных областях ее применения, которая является уникальным природно-технологическим комплексом.

Вместе с тем проблема подготовки специалистов анализируемого направления в настоящее время осложняется отсутствием перспективных планов и квалификационных требований подготовки будущих специалистов, а также долгосрочных договоров на их потребность для промышленных, проектно-конструкторских и эксплуатационных организаций. Отмечается также определенный перекося в процессе унификации и стандартизации образования, что не способствует формированию необходимого уровня знаний на основе фундаментальной и глубокой специальной подготовки.

Закономерно, что формирование знаний в анализируемом направлении должно базироваться на совершенствовании междисциплинарного, инновационного пространства, опирающегося на современную опытно-экспериментальную базу и передовые научно-технические разработки.

На кафедре сформирован комплекс дисциплин по решению вышеизложенной проблемы, касающийся тепловой защиты зданий, использования солнечной энергии, утилизации вторичной теплоты с применением усовершенствованных традиционных систем и теплонасосных технологий, а также расчетно-графической разработки соответствующих систем, их монтажа и эксплуатации. Он базируется на методическом обеспечении общетеоретической подготовки с выполнением НИР, совершенствовании расчетно-графических и лабораторных работ, с внедрением результатов исследований в квалификационные работы магистров и аспирантов. С этой же целью издано ряд методических указаний, учебных пособий и монография «Теплонасосные системы теплоснабжения».

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ

ПЕТРОВ І.Л.

Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, м. Одеса, Україна

Входження України в світовий економічний простір, орієнтація державної політики на підвищення якості освіти визначили тенденцію модернізації всієї системи освіти. Велику роль в модернізації освіти відіграє дистанційне навчання. Дистанційна освіта – це можливість навчатися та отримувати необхідні знання віддалено від навчального закладу в будь-який зручний час [1]. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників [2]. Часто замінюють термін «дистанційне навчання» іноземних мов терміном «онлайн навчання», яке зараз також активно розвивається. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; професійно-практична підготовка; контрольні заходи.

Провідним компонентом змісту навчання іноземних мов є не основи, знання наук, а способи діяльності: читання, аудіювання, письмова річ і говоріння, лексика, граматика, фонетика.

Сучасна методика викладання іноземних мов у системі дистанційної освіти включає велику самостійну роботу студентів, сприяє створенню сайтів, на яких крім навчальних програм можна розміщувати довідкову інформацію, новини на іноземній мові, корисні посилання та інші матеріали, розраховані як на студентів, так і на фахівців, які бажають підвищити свій рівень володіння іноземною мовою [2]. Специфіка дистанційного навчання показує, що студенти, яких навчають за допомогою спеціальних програм можуть взаємодіяти з викладачем в режимі online, спілкуватися між собою за допомогою чатів і форумів, виконувати тести і автоматично отримувати результати перевірки завдань з оцінкою і коментарями викладача.

При дистанційному навчанні іноземним мовам потрібно організувати роботу студентів так, щоб вони самостійно виконували різні види діяльності. Поширення у навчанні іноземних мов отримали різні Інтернет-технології,

навчальні програмні продукти та віртуальні заняття в режимі онлайн, вебінарів (у формі семінарів, дискусій, конференцій). Навчання проходить, наприклад, через скайп, вебінарну кімнату, міраполіс, скайп. Викладати і вивчати іноземні мови дистанційно можна як з використанням веб-камери, так і без неї.

Розглянемо методичні принципи, що мають концептуальне значення для організації дистанційної системи самостійної роботи навчання іноземних мов: 1) комунікативний принцип (забезпечується у роботі в малих групах при виконанні проблемних завдань, розробці спільних проектів, в тому числі і міжнародних з носіями мови, Інтернет-конференцій і регіональних мереж, бібліотек, наукових і культурних центрів світу). 2) Принцип свідомості (передбачає опору на певну систему правил мови, що вивчається). 3) Принцип опори на рідну мову (передбачає використання комплексу когнітивних механізмів володіння рідною мовою). 4) Принцип наочності (передбачає різні види і форми наочності: мовну, зорову, слухову). 5) Принцип доступності (забезпечується в дистанційних курсах за допомогою відповідної розробки навчального матеріалу різних рівнів складності). 6) Принцип позитивного емоційного фону (формує стійку мотивацію навчання). Особливістю дистанційної освіти при вивченні іноземних мов є: гнучкість, модульність, паралельність, економічність, технологічність, велика аудиторія і соціальна рівність, роль викладача, позитивний вплив на студента [3]. Висока мотивація і наявність всіх необхідних технічних засобів навчання і електронних освітніх ресурсів може скласти конкуренцію традиційним формам навчання.

Підсумовуючи, зазначимо, що організація дистанційного навчання іноземних мов дозволяє реалізувати особистісно-орієнтований підхід до навчання, при якому студент розглядається як особистість, готова до безперервного процесу освіти і вдосконалення. Безперервність є одним з найважливіших факторів, що визначають успішність у вивченні іноземних мов. Дистанційному навчанню відводиться роль оптимізатора навчально-пізнавального і науково-дослідного процесу, який робить цей процес більш гнучким і доступним, допомагає урізноманітнити форми навчання, формує комунікативну компетентність як головну мету навчання іноземних мов.

Література:

1. Дистанційна освіта [Електронний ресурс] / – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita>
2. Положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс] / – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
3. Олійник О. В. Інноваційні технології дистанційного навчання іноземної мови для студентів немовних внз / О. В. Олійник/ [Електронний ресурс] / – Режим доступу : <http://oaji.net/articles/2014/918-1416484129.pdf>

САМОСТІЙНА РОБОТА (СР) СТУДЕНТА - ОСНОВА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО СПЕЦІАЛІСТА

ПОПОВ О.Г., КОШЕЛЬНИК О.Л., ЄГОРЕНКО О.С.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Без систематичної СР не можливо досягти значних успіхів при вивченні будь-якої дисципліни і підвищення загальноосвітнього рівня. Не випадково в навчальних програмах і планах аудиторні заняття студентів складають 60% від їх загального навчального навантаження. Особливо важлива СР при навчанні студентів на перших курсах, коли вони переходять від шкільної системи освіти до вишівської. Саме на цих курсах вивчаються загальноосвітні дисципліни, які є фундаментом для спеціальних дисциплін і формування з студента майбутнього фахівця. Ні для кого не секрет, що стипендія, що виплачується студенту державою, не відповідає прожитковому мінімуму. Тому частина студентів починають працювати з другого курсу. Це призводить до пропуску занять, в результаті студент змушений самостійно освоювати пропущений матеріал. Крім цього, потік інформації, який обрушився на нинішнього студента, значно відрізняється від потоку двадцятирічної давності. Це слід особливо враховувати при навчанні студента на останніх курсах, де він формується як фахівець. Щоб впоратися з перерахованими проблемами, необхідно осмислене планування СР студента. Цей план повинен базуватися на навчальних календарних планах, але не повторювати їх. У кожній дисципліні слід виділити розділи, під назвою яких необхідно привести список конкретних теоретичних питань, які студент повинен вивчити з даної теми. Крім того вказати перелік практичних робіт, а також списки основної та додаткової літератури, якої студент може скористатися. При необхідності для самоконтролю якості підготовки необхідно запропонувати тестові завдання або ситуаційні завдання, вирішивши які студент закріпить знання і навички. Наявність такого плану дасть студенту конкретний обсяг і рівень знань з певної дисципліни, без яких він не зможе успішно навчатися в даному навчальному закладі на наступних курсах. Це дозволить не перевантажувати студента. Здібні в тій чи іншій області наук студенти зможуть спланувати свої заняття і приділити більше часу дисциплінам, що викликають в них певні труднощі, або зайнятися науковою роботою. Успіх, досягнутий студентом в вивченні певних розділів дисципліни, підвищить мотивацію СР над іншими темами. Очевидно, що без спрямованої мотивованої систематичної СР студента неможливо підготувати фахівця, здатного ставити науково-практичні завдання і вирішувати їх відповідно до вимог сьогодення.

ДОСВІД ОПРАЦЮВАННЯ КОНКУРСНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ОЛІМПІАДИ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНВЕСТУВАННЯ»

РАКИЦЬКА С.О., ЖУСЬ О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Активізація інвестиційної діяльності підприємств, розвиток підприємництва, мобілізація заощаджень населення в інвестиційну сферу значною мірою залежить від володіння громадянами сукупністю знань, умінь та навичок, потрібних для прийняття відповідальних інвестиційних та фінансових рішень з належним рівнем компетентності. При цьому визначну роль відіграє якість підготовки вищими навчальними закладами фахівців відповідної кваліфікації.

Одним з важливих аспектів навчальної, наукової та інноваційної діяльності студентів є їх участь в олімпіадах і конкурсах наукових студентських робіт. Ретельного дослідження потребують можливості використання такої форми оцінювання знань і здібностей студентів, як Олімпіада. Участь у ній надає можливість розкрити творчий потенціал, ініціативність і теоретичну підготовку студентів порівняно з іншими ВНЗ та підняття інтересу до обраної професії. В 2017 році на базі Одеської державної академії будівництва та архітектури відбувся II етап Всеукраїнської Олімпіади з дисципліни «Інвестування». Проведення Олімпіади надало можливість викладачам отримати важливий досвід щодо організації заходу такого рівня, удосконалити свої професійні знання і набути нові компетенції.

Найважливішим етапом Олімпіади, від якого безпосередньо залежить реалізація її кінцевої мети, є розробка конкурсних завдань. Якісно опрацьовані питання для оцінювання знань учасників мають відповідати певним критеріям, а саме забезпечити повноту представлення навчального матеріалу і надати можливість конкурсантам проявити не тільки систематизовані теоретичні знання, а й практичні навички, отримані в процесі вивчення дисципліни.

Завдання розроблені таким чином, щоб: показати вміння вільного застосування методичного інструментарію інвестування; надати змогу оцінити володіння специфікою різних видів інвестування; виявити здатність аналізувати чинники інвестиційної привабливості; показати вміння оцінювати та аналізувати доцільність і ефективність інвестиційних проектів, визначати джерела фінансування інвестиційної діяльності та методи їх оптимізації; продемонструвати наявність творчого підходу до вирішення завдань, аналітичних здібностей і критичного мислення у конкурсантів.

За рішенням Організаційного комітету Олімпіади оцінка знань конкурсантів

проводилася в 2 тури:

- перший тур – письмова робота, що включає теоретичні питання, творчі завдання та розрахункові задачі;
- другий тур – комп'ютерне тестування.

Тестовий метод полягає в наданні студенту системи завдань, які дозволяють ефективно виміряти рівень його знань. Застосування тестів для діагностики якості підготовки на різних стадіях навчання є предметом численних обговорень і наукових досліджень [1, 2, 3]. Для Олімпіади була обрана форма комп'ютерного тестування з автоматичною генерацією різних варіантів тесту за допомогою інструментальних засобів, тобто завдання формувалися безпосередньо під час тестування з наявного набору тестових питань зі стійкими статистичними характеристиками.

Організація оцінювання знань за допомогою електронної системи тестування має певні переваги, насамперед через реалізацію можливостей миттєвої автоматичної перевірки і оцінки завдань:

- об'єктивність – обробка результатів тесту проводиться через комп'ютер;
- масовість і короткочасність – можливість за короткий проміжок часу оцінити велику кількість конкурсантів;
- демократичність – результати тестування прозорі, їх можна побачити безпосередньо після закінчення тесту;
- надійність, достовірність і однозначність тестової оцінки, відсутність помилок під час перевірки результатів.

Можливості застосування вказаних переваг організації та проведення комп'ютерного оцінювання знань повною мірою реалізує система Moodle (модульне об'єктивно-орієнтоване динамічне навчальне середовище). Вона є безкоштовною і вільною системою управління навчанням, яку відрізняють простота і зручність використання і широкі можливості щодо організації навчання та контролю знань [4, 5].

Таким чином, проходження комп'ютерного тестування в мережевому режимі є сучасним і комфортним інструментом для студентів, для організаторів – зручним середовищем створення бази тестових завдань, а для журі – надійним засобом оцінки знань конкурсантів.

Метою другого туру Олімпіади є нівелювання елементу випадковості при вирішенні тестових завдань, коли хтось з учасників може просто вгадати правильну відповідь, або навпаки, підпадає під вплив «психологічного бар'єру» при проходженні комп'ютерного опитування. Тому виконання письмового завдання надає уявлення про аналітичні здібності конкурсантів, рівень критичного осмислення ними економічних явищ і процесів в інвестиційній

сфері, володіння навичками щодо логічної побудови алгоритмів вирішення практичних задач та здійснення розрахунків. Тому на цьому етапі учасники олімпіади мали відповісти на два теоретичні запитання та вирішити дві задачі.

Завдання для секції «Магістр» надавали студентам змогу не тільки проявити рівень теоретичних знань, а й пропонували висловити свою думку щодо сучасних тенденцій, які характеризують розвиток інвестиційної діяльності в Україні. Творчий характер завдань розкриває можливість нестандартного мислення конкурсантів, вміння аргументувати свою точку зору та спроможність генерувати нові ідеї.

Таким чином, Олімпіада є дієвим заходом як обміну досвідом та налагодження міжвузівських зв'язків, так і підвищення рівня кваліфікації і професіоналізму викладачів. Разом з цим пріоритетною задачею проведення Олімпіади за інвестиційним спрямуванням є формування активної інвестиційної поведінки майбутніх фахівців. Тому подальші дослідження щодо розвитку і вдосконалення цієї складової освітнього процесу мають бути спрямовані на розвиток і закріплення навичок групової роботи студентів. Залучення нових форм колегіальної роботи і прийняття рішень дозволить впровадити в конкурсну систему командне змагання вишів з визначенням призових місць. Це надасть змогу урізноманітнити і удосконалити оцінювання вищих навчальних закладів в процесі проведення Олімпіади.

Література:

1. Довгополова Я.В. Впровадження тестової методики в процес навчання у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс] / Я.В. Довгополова. Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vkhnur/Rgf/2011_972/11dyvvnz.pdf
2. Застосування системи автоматизованого опитування студентів ВНЗ [Електронний ресурс]: матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 15 грудня 2015 р.) / відп. ред. Л.Б. Ліщинська. – Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2015. – 141 с.
3. Зайцева Л. В. Модели и методы адаптивного контроля знаний [Електронний ресурс] / Л.В. Зайцева. — Режим доступу: <http://ifets.ieee.org/russian/periodical/journal.html>.
4. Тестовий контроль знань студентів у системі Moodle: навчально-методичний посібник /Д.М. Бодненко, Л.О. Варченко, О.Б. Жильцов / За заг. ред. О.Б. Жильцова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 2012. – 112 с.
5. Зайцева В.П. Система Moodle как инструмент реализации компьютерного тестирования и контроля знаний студентов вуза // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 6.; — Режим доступу: <https://www.science-education.ru/ru/article/view?id=11522>.

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

СЕМЕНЮК Б.Д.

Кременецьке медучилище, м.Кременець, Україна

У сучасному динамічному розвитку освітніх послуг моніторинг якості освіти посідає одне з головних місць. За ефективністю системи освітнього моніторингу, як складової забезпечення якості вищої освіти його можна поставити в один ряд з питанням реформування в освіті. Система моніторингу якості вищої освіти сьогодні повинна стати ефективним інструментом переходу від тотального державного контролю в системі вищої освіти до цивілізованого освітнього моніторингу європейського рівня.

Проблеми моніторингу якості освіти у вищих навчальних закладах відображені в роботах В.І.Андреєва, Є.Г.Антосенкова, А.А.Ахмаєєва, І.В.Вавілова, І.П.Герасимова, Н.П.Піщуліна, А.І. Субетто та інших. Діючий у сучасній педагогічній науці моніторинг якості освіти недостатньо висвітлює динамічні процеси розвитку освіти.

Аналіз наукових досліджень моніторингу в галузі освіти висвітлив проблеми недостатньо розроблених підходів до виявлення критеріїв якості вищої освіти, механізмів моніторингу та процесів його використання як методологічного, так і прикладного характеру[1,с.85].

На даний час не існує спільної думки з питання визначення поняття «моніторинг» [2, с.18]. Одним із загальних визначень освітнього моніторингу є визначення О.М. Майорова «Моніторинг в освіті – це система збору, обробки, зберігання і поширення інформації про освітню систему або окремі її елементи, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, дозволяє робити висновки про стан об'єкта у будь-який момент часу і дає прогноз його розвитку» [1, с.85]. За своєю внутрішньою побудовою моніторинг поєднує три важливі управлінські компоненти: аналіз, оцінку й прогнозування, збір і обробку інформації. Під моніторингом якості освіти у вищому навчальному закладі ми розуміємо інформаційну систему, яка оновлюється і поповнюється на основі стеження за динамікою розвитку складових якості освіти та вироблення управлінських рішень на основі аналізу зібраної інформації і прогнозування подальшого розвитку процесів.

Одним із головних завдань моніторингу якості освіти є систематизація інформації, розробка показників, що складають уявлення про стан освітнього процесу, забезпечення подачі інформації, аналіз і прогнозування стану розвитку

освітнього процесу. Моніторинг якості вищої освіти має здійснюватись на постійній основі, бути системним, повним та незалежним від суспільно-політичної ситуації. Також важливо уникати абсолютизації оцінки формальних показників та результатів. Він має бути спрямований на встановлення ефективних процедур забезпечення якості вищої освіти і на забезпечення об'єктивної оцінки діяльності конкретного навчального закладу.

Складність налагодження моніторингу якості вищої освіти в Україні значною мірою була обумовлена відсутністю державних стандартів вищої освіти. Сьогодні ми маємо певний прогрес у цьому питанні. Згідно Закону Про вищу освіту, визначено стандарти за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності. Стандарти вищої освіти визначають такі вимоги до освітньої програми; перелік компетентностей випускника, нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти.

У процесі моніторингу якості вищої освіти можна виділити декілька рівнів: міжнародний, національний, регіональний, локальний, за напрямом підготовки, внутрішній. Залежно від методології моніторингу оцінювання вищої освіти можна отримати різні результати. Тому рейтинги часто критикують, особливо в академічному середовищі, вказуючи на те, що вони не завжди справедливо відображають справжній стан того чи іншого навчального закладу. Важливим є те, що оцінювання має бути зрозумілим і прозорим, з обов'язковим визначенням мети.

Моніторинг якості вищої освіти має давати як об'єктивну оцінку вищому навчальному закладу щодо забезпечення якості вищої освіти, так і відповідь на питання про ефективність урядової політики у системі вищої освіти. Такий моніторинг має бути незалежним від державних інституцій і здійснюватися незалежними експертами. Без забезпечення ефективності здійснення такого моніторингу неможливо говорити про якість вищої освіти, яка у всьому світі розглядається як фактор стабільного розвитку держави і відіграє ключову роль у створенні єдиного Європейського освітнього простору.

Література:

1. Майоров А.Н. Мониторинг в образовании. Книга 1/А.Н.Майоров. – Спб.: Издательство «Образование-Культура», 1998. – с. 85.
2. Стефановская Т.А. Педагогика: наука и искусство/ Т.А.Стефановская. - М.: Совершенство, 1998. – с. 18.
3. Субетто А. И. Оценочные средства и технологии аттестации качества подготовки специалистов в вузах: методология, методика, практика / А. И. Субетто, Н. А. Селезнева. – СПб.-М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 360 с.

МЕТОД АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЇ (МАІ) В ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

СЕМЧУК П.П., МАЙСТРЕНКО О.Ф.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

КУКОВСЬКИЙ А.Г.

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м.Рівне, Україна*

Вступ (постановка проблеми). У процесі підготовки інженерних кадрів, важливе місце відводиться математиці, яка сприяє розвитку у студентів технічних вузів образного мислення, забезпечує їх математичними моделями, які активно використовуються в інженерній практиці, а також представляє математико-статистичний апарат для проведення наукових і дослідно-експериментальних досліджень. Застосування сучасних математичних методів, які не входять до програми підготовки інженерів, сприяє розвитку та ефективному формуванню їх інноваційної активності. Одним з таких методів, що володіють потужним розвиваючим потенціалом, а також науковою та методологічною значимістю для майбутніх фахівців, є метод аналізу ієрархій (МАІ), запропонований американськими фахівцями Томасом Сааті і Кевіном Кернсом [1]. МАІ дає можливість математично точно вибрати найбільш ефективний варіант з ряду можливих.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо застосування цього методу на прикладі вибору молодим фахівцем місця своєї першої роботи. Молодий фахівець, який закінчив вищий навчальний заклад, отримав пропозиції про три можливі місця роботи (А, Б і В). Він вирішив використовувати МАІ для здійснення вибору [1, с. 23]. Ієрархія цього прикладу - повна. У молодого фахівця були критерії вибору місця роботи:

1. *Дослідження.* Можливість займатися науковою діяльністю на виробництві.
2. *Ріст.* Забезпечення кар'єрного і професійного зростання.
3. *Дохід.* Отримання достойної матеріальної винагороди.
4. *Колеги.* Наявність дружного, творчого колективу, який завжди може підтримати.
5. *Місцезнаходження.* Важливе значення має порівняно невеликий час, який потрібно витратити на транспорт до роботи.
6. *Репутація.* Для молодого фахівця дуже велике значення має репутація і діловий імідж фірми – роботодавця.

Таким чином, задача полягає у виборі одного з трьох місць роботи – кандидатів. Перший крок полягає в декомпозиції і поданні завдання в ієрархічній формі.

На першому (вищому) рівні знаходиться загальна мета - «**Задоволення роботою**». На другому рівні знаходяться шість критеріїв, уточнюючих мету, і на третьому (нижньому) рівні знаходяться три роботи – кандидати. Далі йде визначення критеріїв і графічне представлення ієрархії, які повинні бути оцінені по відношенню до критеріїв другого рівня (рис. 1).

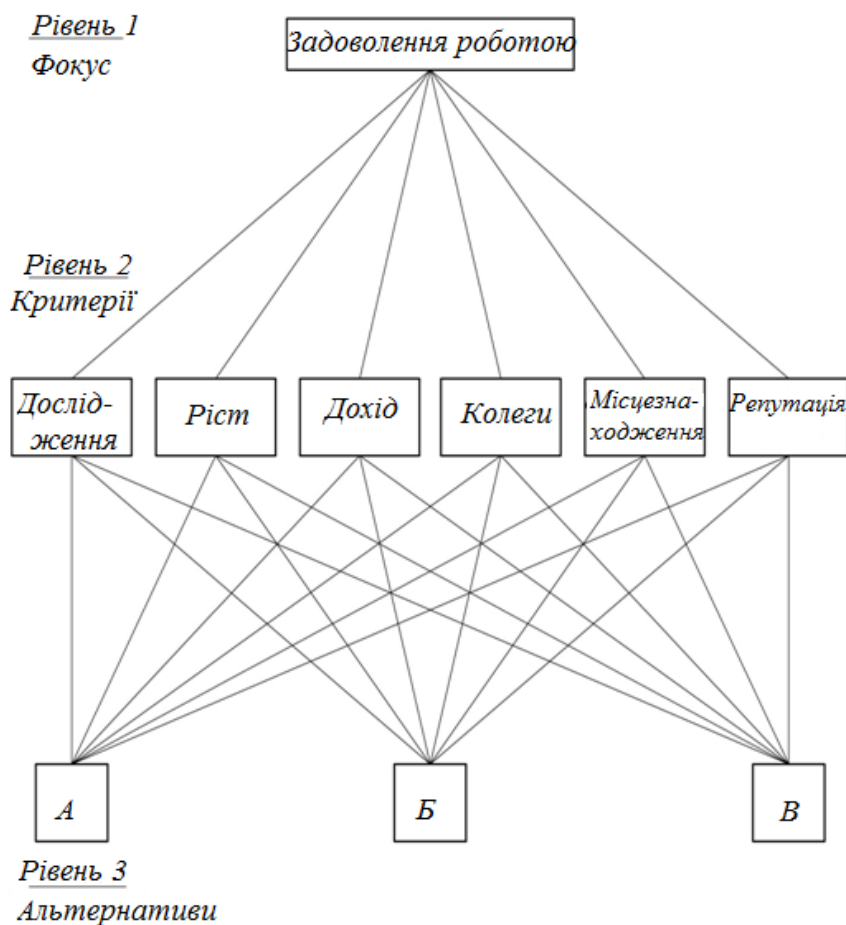

Рис. 1. Вибір роботи

Закон ієрархічної безперервності вимагає, щоб елементи нижнього рівня можна було порівняти попарно до елементів наступного рівня і т.д. аж до вершини ієрархії. Критерії молодого фахівця для вибору роботи й відповідна матриця парних порівнянь представлені в таблиці 1 разом із власним вектором (нормалізованим), пов'язаним з максимальним власним значенням. У цій матриці пари критеріїв порівнюються з точки зору їх відносного внеску у загальне поняття «**задоволення роботою**». Молодий спеціаліст вирішував для себе наступне питання: який із заданої пари критеріїв представляється як великий внесок у поняття «**задоволення роботою**» і наскільки?

Таблиця 1

Матриці попарних порівнянь для вибору роботи

Задоволення роботою	Дослі- дження	Ріст	Дохід	Колеги	Місцезна- ходження	Репу- тація	Власний вектор
Дослідження	1	1	1	4	1	1/2	0,16
Ріст	1	1	2	4	1	1/2	0,19
Дохід	1	1/2	1	5	3	1/2	0,19
Колеги	1/4	1/4	1/5	1	1/3	1/3	0,05
Місцезна- ходження	1	1	1/3	3	1	1	0,12
Репутація	2	2	2	3	1	1	0,30

Індекс узгодженості (ІУ) рівний 0,07

Дослідження	А	Б	В	Ріст	А	Б	В	Дохід	А	Б	В
А	1	1/4	1/2	А	1	1/4	1/5	А	1	3	1/3
Б	4	1	3	Б	4	1	1/2	Б	1/3	1	1
В	2	1/3	1	В	5	2	1	В	3	1	1
Колеги	А	Б	В	Місцезна- ходження	А	Б	В	Репутація	А	Б	В
А	1	1/3	5	А	1	1	7	А	1	7	9
Б	3	1	7	Б	1	1	7	Б	1/7	1	5
В	1/5	1/7	1	В	1/7	1/7	1	В	1/9	1/5	1

Наприклад, число 5 в третьому рядку і четвертому стовпці показує, що «доходи» набагато важливіше, ніж «суспільство колег».

Отримані власні вектори (один з кожного критерію) зважуються за допомогою відповідної компоненти власного вектора об'єднаного критерію, і результати підсумовуються і нормалізуються.

Отримуємо:

$$0,16 \begin{pmatrix} 0,14 \\ 0,63 \\ 0,24 \end{pmatrix} + 0,19 \begin{pmatrix} 0,10 \\ 0,33 \\ 0,57 \end{pmatrix} + \dots + 0,30 \begin{pmatrix} 0,77 \\ 0,17 \\ 0,05 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0,40 \\ 0,34 \\ 0,26 \end{pmatrix} \begin{matrix} А \\ Б \\ В \end{matrix}$$

Висновки. Таким чином, згідно розрахунків, оптимальним для молодого фахівця є варіант роботи А (найвища оцінка 0,4).

Література:

1. Т. Саати, К. Кернс. Аналитическое планирование • Организация систем: Пер. с англ. – / Т.Саати, К. Кернс. – М. Радио и связь, 1991– 224 с: ил.

НАПРЯМИ ІНТЕГРАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ, НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ІННОВАЦІЙ

ФРОЛІНА К.Л.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Серед основних тенденцій розвитку світової економіки у XXI столітті виділяють зростаючу роль науково-технічного прогресу у забезпеченні конкурентоспроможності національних економік, тому прискорений розвиток науково-технічної й інноваційної сфер діяльності набуває стратегічного значення. Головною домінантною стають інвестиції в людський капітал, посилюється роль установ вищої освіти в генерації, використанні та поширенні знань.

У світі широке тиражування отримала, так звана, модель глобального науково-дослідного університету (global research university), в рамках якої університети стають активними гравцями не тільки у виробництві нових знань, але і в їх розповсюдженні та використанні через інноваційну діяльність.

Принциповими особливостями цієї моделі є освоєння студентами базових компетенцій науково-дослідної та інноваційної діяльності через їх включення до відповідних практик; активне використання студентів насамперед магістратури в якості найважливішої «робочої сили» для досліджень і розробок; реальне включення більшості викладачів в науково-дослідну та інноваційну діяльність; перетворення університетів у центри комунікації бізнесу, суспільства, держави з питань наукового та технологічного прогнозування, обміну передовими знаннями, вирішення глобальних проблем; тісна співпраця з реальним сектором економіки, як в пошуках замовлень на прикладні розробки, так і в пошуках фундаментальної тематики; формування інноваційних виробництв і організація інноваційних підприємств; розвиток малого інноваційного підприємництва; інтернаціоналізація наукової діяльності та підключення до передової науці в рамках міждисциплінарного науково-технічного співробітництва [1, 2, 4].

В Україні на сьогодні модель науково-дослідного університету юридично не визначена. За даними Державної служби статистики України, у 2015 році із загальної кількості організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, (978 одиниць) на сектор вищої освіти приходилося лише 15,4%. Обсяг витрат на науку за рахунок коштів державного бюджету становив 4214,2 млн. грн., а їх частка у ВВП склала 0,21% [3].

В країні відсутня стратегія розвитку науки та ефективна науково-технічна, інноваційна політика, управлінськими рішеннями спричиняється зменшення кількості наукових та науково-технічних кадрів, у тому числі їх підготовка, критично посилюється вплив учених, фахівців, кваліфікованої робочої сили за межі України.

Курс України на інтеграцію в Європейський Союз вимагає не тільки підготовки кадрів з новими компетенціями, а й формування потужного джерела інноваційних ідей і технологій в системі вищої освіти. Це передбачає системних змін в діяльності вищих закладів освіти, які стосуються, як організації досліджень на базі вищих закладів освіти, так і змісту і методів освітнього процесу. Пропонуємо наступні напрями розвитку науково-дослідної та інноваційної діяльності у вищих закладах освіти:

- організація наукових досліджень і системи управління. Зміни в напрямку організації наукових досліджень і системи управління повинні включати посилення блоків, що відповідають за дослідження і розробки, захист інтелектуальної власності. Якщо раніше серйозні наукові дослідження і розробки були прерогативою вузької групи талановитих вчених з числа професорсько-викладацького складу і деяких аспірантів, то зараз вони повинні стати реальною частиною роботи всіх викладачів і більшості студентів. Участь студентів в дослідженнях з першого курсу сприятиме формуванню у них системного підходу до оволодіння новими знаннями, «побачити» свою майбутню професійну діяльність в динаміці, отримати досвід інтенсивної практичної роботи (в разі, якщо дослідження проводяться безпосередньо на виробництві), більш осмислено, цілеспрямовано й умотивовано працювати з інформацією;

- кадрова політика. В основу кадрової політики необхідно покласти принципи цільової підтримки найбільш продуктивно працюють вчених, справжню змагальність при заміщенні вакантних посад, стимулювання конкретних дослідницьких результатів. Для омолодження і оновлення кадрів слід передбачити спеціальну програму підтримки наукової активності молодих дослідників і викладачів. Особлива роль повинна бути відведена оновленню практики наукового керівництва, координації курсових робіт студентів;

- взаємодія з реальним сектором і академічною наукою. Зв'язки з підприємствами можливо здійснювати за допомогою таких механізмів, як створення базових кафедр ВЗО і дослідних лабораторій на підприємствах, організація місць практики та проектних навчальних лабораторій, залучення провідних фахівців виробництва до ведення спецкурсів і стажувань на виробництві для викладачів, спільна розробка освітніх програм як для

студентів, так і для працівників підприємств. Взаємодія може здійснюватися і в рамках спільних дослідницьких проєктів, в процесі прогнозування розвитку науки і технологій, комерціалізації результатів досліджень. У структурі закладів освіти повинні створюватися групи, які безпосередньо займаються дослідженнями в області технологічного розвитку, науково-технічного прогнозування, є ресурсними центрами для підприємств і організацій галузей економіки, здійснюють консалтингову та інформаційно-аналітичну діяльність тощо. Спільно з академічними інститутами та промисловими компаніями закладам освіти слід розвивати дослідницьку інфраструктуру, в тому числі центри колективного користування, бази знань і освітніх ресурсів;

- модернізація освітнього процесу. Основним орієнтиром в напрямку модернізації освітнього процесу повинна стати реальна інтеграція освіти, досліджень, розробок, впроваджень. Для цього буде потрібно істотна реорганізація навчальних програм, посилення проєктних форм навчання, впровадження нових форм практики. Вищі заклади освіти повинні більш активно залучати до викладання і керівництва дослідною роботою студентів, як представників академічної науки, так і фахівців виробничого сектора. Освітні програми, побудовані на нових освітніх стандартах, будуть націлені на формування базових дослідницьких компетенцій, на формування підприємницького бачення технологій.

Таким чином, інтеграція вищої освіти, наукових досліджень і інновацій дозволить здобути наукові знання шляхом проведення наукових досліджень і розробок та їх спрямовувати на створення і впровадження нових конкурентоспроможних технологій, забезпечення інноваційного розвитку суспільства та підготовки фахівців інноваційного типу.

Література:

1. Mohrman K. The Research University in Transition: The Emerging Global Model / K. Mohrman, W. Mab, D. Baker // Higher Education Policy. – 2008. – Vol 21. – P. 29-48.
2. Schulte P. The Entrepreneurial University: a Strategy for Institutional Development / P. Schulte // Higher Education in Europe. – 2004. – Vol. 29 n 2. – P 187-191.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] : [Офіційний веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Проблемы эффективности государственного управления. Человеческий капитал территорий: проблемы формирования и использования / [Г.В. Леонидова, М.А. Головчин, Т.С. Соловьева и др.]. – ИСЭРТ РАН, 2013. – 14187 с.

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПРОЕКТНЫЕ СЕМИНАРЫ – КАК МЕТОД ГЕНЕРИРОВАНИЯ ПРОГРЕССИВНЫХ ИДЕЙ В АРХИТЕКТУРЕ СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНЫ

ХАРИТОНОВА А.А.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Международное концептуальное проектирование в рамках учебных семинаров (таких как «Портополис Одесса»), является реализацией методов генерирования прогрессивных идей в архитектуре современной Украины. Требуется изменения старой парадигмы в украинской национальной архитектуре, архитектурном образовании. Необходим высокий уровень научно-практического обобщения: освещение отдельных проектно-строительных достижений или исследований, посвященных тем или иным проблемам архитектурного бытия, специфике творческой деятельности; постепенный переход к единому органическому способу мышления, познания генезиса архитектурного национального феномена в его неразрывном единстве, во взаимодействии всех составляющих, которые его формируют.

Проектные семинары и воркшопы, с участием европейских архитектурных и художественных школ, расширяют практическое и теоретическое мировоззрение будущих украинских архитекторов; позволяет не раствориться в каком-то одном решении, этапе, периоде, стиле, учит решать проблему в ее эволюции. Идти от простейших форм пространства к современным, синкретически единым, а также в сопоставлении с достижениями мирового архитектурного опыта. Использование мирового опыта в национальной деятельности – образовании, науки, практики - является наименее адаптированным участком архитектурного учебного процесса. Международные совместные проекты: учебные, конкурсные, концептуальные, экспериментальные и др., а особенно анализ и результаты такой деятельности - открытые обсуждения, выставки, рецензии в прессе, интервью в масс-медиа, так и конкурсы на заказ, реальные проекты на высоком уровне – это одиночные явления в архитектурном образовании на Украине сегодня. В эпоху глобального перехода от индустриального к информационному обществу большинство стран и регионов меняют свою социальную, экономическую и архитектурную структуры. Обучение архитекторов в Украине – требует внедрения современного опыта как мировой так и национальной архитектуры, использования аутентичных достижений и явлений построения пространственной среды.

ТЮТОРСТВО – ЯК ІННОВАЦІЙНА МЕТОДОЛОГІЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ ОНМедУ

ЧЕРЕМНИХ Г.І, НОСЕНКО В.М, АНЦУТ О.А

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

З моменту організації в ОНМедУ кафедри симуляційної медицини (КСМ) - інститут студентів-тьюторів міцно закріпився у середовищі прогресивного студентства. Цей напрямок, як супровідний до симуляційної форми навчання став активно використовуватись в університеті з 2014 року. В ОНМедУ функціонує Навчально-інноваційний центр практичної підготовки лікарів та студентів 2-6 курсів, лікарів-інтернів, практикуючих лікарів різних спеціальностей. Тьютори – це студенти які з початкових курсів і до моменту закінчення університету беруть активну участь у розробці індивідуальних та групових навчальних програм для студентів, що навчаються на КСМ, у науковій діяльності кафедри: участь у студентських та наукових конференціях - внутрішньо-університетських, медуніверситетів України, на міжнародному рівні. Мета – розвиток тьюторства як одної з формуючих та невід’ємних форм в сучасній методології навчального процесу на КСМ та ОНМедУ в цілому. Вони самостійно розробляють та проводять різноманітні тренінги під керівництвом фахівців КСМ. Самостійно проводять заняття та екскурсії для студентів середніх та вищих медичних навчальних закладів Одеси та України, з можливістю відпрацювання конкретних практичних навичок на базі і за допомогою обладнання центру. Весь склад тьюторів пройшов тренінги з надання першої допомоги і СЛР при невідкладних станах, психологічні тренінги по командним навичкам роботи. Вони приймали участь в організації та проведенні курсів, майстер-класів: 3-тя науково-практична конференція «Сучасні технології медичної освіти», 4-денний курс «Trauma Team Training» - для закріплення навичок допомоги травматологічним хворим в госпітальних та позагоспітальних умовах, разом з Heart and Stroke foundation of Canada для співробітників МЧС, медичних сестер та лікарів різних спеціальностей. Тренінг за тематикою «Невідкладні стани в акушерстві» для лікарів інтернів зі спеціальності «Акушерство та гінекологія». Самостійне проведення екскурсій симуляційним центром та КСМ під час проведення Всеукраїнської олімпіади з фармакології. Наведенні данні дозволяють стверджувати, що використання інституту тьюторства у навчальному процесі позитивно впливає на підвищення рівня знань та практичних навичок. Також тьюторський супровід під час навчання та участі в науково-практичних конференціях різних рівнів добре впливає на впевненість студентів у своїх знаннях та уміннях.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

ЧАБАН Т.В., ГУЛЛА О.В., ЧУБАЧ М.І., БОЧАРОВ В.М., БУЙКО О.О.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Одеський національний медичний університет завжди славився інтерактивними методами навчання. Одним з них є проведення «Днів обізнаності» за різними галузями медицини. Організований Радою СНТ та Радою ТМВ університету, співробітниками кафедр інфекційних хвороб, мікробіології, вірусології та імунології, загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки, соціальної медицини, громадського здоров'я та медичного права, цей захід став щорічним та традиційним, прекрасним прикладом зовсім нового підходу до вивчення важливих соціальних та медичних проблем, та нікого не залишив байдужим. На наш погляд, використання інтерактивних методів навчання під час підготовки студентів-медиків є одним із сучасних і перспективних напрямків.

У 2018 році темою «Днів обізнаності» стала дифтерія. Проведений спільний науково-практичний семінар, за участю співробітників цих кафедр, з науково-професійної точки зору, розкрив сутність проблеми дифтерії. Були заслухані доповіді викладачів, студентів, інтернів з питань поширення та відкриття збудників дифтерії, клініки, лабораторної діагностики, лікування та профілактики захворювання, що були проілюстровані презентаціями.

Цікавою була можливість практично закріпити отримані знання, а саме провести самостійно забір матеріалу із слизової оболонки ротоглотки та забарвити мазки. Викладачі кафедр мікробіології, вірусології та імунології та інфекційних хвороб забезпечили студентів необхідним медичним обладнанням - стерильним тампонами для забору мазків, підготували предметні стекла та мікроскопи.

Майбутні лікарі мали можливість взяти матеріал для дослідження у своїх колег, забарвити та подивитися під мікроскопом на свою роботу. Також був проведений брейн-ринг, що дозволив продемонструвати та закріпити свої знання з даної теми. Кафедра інфекційних хвороб разом із студентським товариством й далі планує проводити подібні заходи з актуальних питань сучасної медицини. На наш погляд такий метод навчання це серйозний крок в майбутнє.

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЧУНАКОВА Н.Ю., КИЗИМ О.Г.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

На сучасному етапі в Україні система вищої освіти перебуває в стані реформування та гармонізації. Розвиток України визначається у загальному контексті європейської інтеграції з орієнтацією на фундаментальні цінності світової культури. Інтеграційні процеси охоплюють дедалі більше сфер життєдіяльності. Не стала винятком і освіта, особливо вища школа, як дійовий чинник суспільного розвитку та інтеграції в європейське співтовариство.

Україна була і є активним учасником цих процесів. В нашій державі, як і в інших розвинених країнах світу, вища освіта визнана однією з провідних галузей розвитку суспільства. Незважаючи на досягнення освіти, які забезпечує нова соціополітична система України, вона, однак, ще не забезпечує потрібної якості. Необхідність реформування системи вищої освіти України, її удосконалення і підвищення рівня якості є найважливішою соціокультурною проблемою.

Нові завдання вищої освіти України потребують всебічного теоретико-методологічного обґрунтування розвитку та модернізації всіх ланок навчальної, методичної та наукової роботи, пов'язаної з формуванням конкурентноспроможного на європейському ринку праці фахівця, згідно з вимогами сучасності.

Згідно частини першої Статті 1 Закону України «Про вищу освіту» від 01.01.2015 р. передбачено набуття здобувачами вищої освіти професійних компетентностей. Професійні компетентності включають інтегральні, загальні та спеціальні (фахові) компетентності. З цією метою до кожної навчальної дисципліни повинно бути складена матриця компетентностей майбутніх фахівців. Така матриця складається з необхідних компетентностей, а також пов'язаних з ними знань, умінь, комунікацій, автономії та відповідальності. Компетентностний підхід до навчання дозволяє підвищити теоретичну та практичну підготовку здобувачів вищої освіти та сприяє здатності аналізувати та виконувати складні професійні завдання.

Якість формування професійних компетентностей майбутніх фахівців підвищується за умов упровадження у викладанні новітніх форм і методів навчання та поєднання їх з традиційними. Така інтеграція форм навчання

дозволяє реалізувати перехід від інформаційно – репродуктивного до інформаційно - діяльнісного підходу в навчанні.

До організаційних форм навчальної роботи у вищих навчальних закладах необхідно зазначити такі як: лекції, семінари, практичні, лабораторні, індивідуальні, факультативні заняття, самостійна робота студентів, консультації. Вибір організаційної форми навчальної діяльності залежить від мети, завдань, специфіки кожної окремо взятої навчальної дисципліни, кожного окремого заняття.

Перевагу було надано таким інноваційним методам: метод “малих груп”, ділові ігри, “круглий стіл”, тренінг. Ігрова модель навчання покликана реалізувати ще й комплекс цілей: забезпечення контролю виведення емоцій; надання студенту можливості самовизначення; надихання і допомога розвитку творчої уяви; надання можливості зростання навичок співробітництва в соціальному аспекті; надання можливості висловлювати свої думки. Учасники навчального процесу, за ігровою моделлю, перебувають в інших умовах, ніж у традиційному навчанні.

Студентам надається максимальна свобода інтелектуальної діяльності, яка обмежується лише визначеними правилами гри. Студенти самі обирають власну роль у грі, висуваючи припущення про ймовірний розвиток подій, створюють проблемну ситуацію, шукають шляхи її розв'язання, беручи на себе відповідальність за обране рішення. Викладач в ігровій моделі виступає як: інструктор (ознайомлення з правилами гри, консультації під час її проведення), суддя-рефері (коректування і поради з розподілу ролей), тренер (підказки студентам для прискорення проведення гри), головуючий, ведучий (організатор обговорення).

Використання гри в навчальному процесі завжди стикається з протиріччям: навчання є завжди процесом цілеспрямованим, а гра за своєю природою має невизначений результат (інтригу). Тому завдання викладача при застосуванні гри у навчанні полягає у підпорядкуванні гри, визначеній дидактичній меті.

Інтерактивні методи навчання допомагають студентам розкриватися в особистісному аспекті, є необхідною умовою підготовки конкурентоспроможного спеціаліста, дозволяють їм здобувати професійні навички в навчальних аудиторіях, передбачають залучення здобувачів до вирішення проблемних завдань, що максимально наближені до їхньої майбутньої професійної діяльності. При цьому важливо звертати увагу не тільки на виявлені знання та вміння, але й на творчу самостійність учасників навчального процесу.

***УДОСКОНАЛЕННЯ
ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ І НАУКИ***

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСОВОГО І ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

БЄЛИХ Н.О.

*ДВНЗ Харківський коледж будівництва, архітектури та дизайну,
м. Харків, Україна*

Курсове і дипломне проектування є одним з найважливіших для засвоєння та закріплення знань студентами, перевірки підготовленості спеціалістів. На завершальному етапі навчання студент повинен зібрати в єдине ціле всі отримані знання, навички, вміння та показати їх при розробці і захисті дипломного проекту.

Впродовж навчання студенти-будівельники виконують курсові проекти та розділи дипломного проекту з будівельних конструкцій, основ розрахунку будівельних конструкцій, технології і організації будівельного виробництва, кошторису з ПЕОМ. Робота складається з ознайомлення з завданням, підбору літератури, складання чернетки проекту з усіх розділів, оформлення начисто креслень та пояснювальної записки. Виконання проектів організовується в кабінеті курсового та дипломного проектування.

Тому особлива увага приділяється методичному забезпеченню та організації курсового і дипломного проектування. Для самостійної роботи студентів підготовлені вказівки з курсового та дипломного проектування, рекомендації до складу пояснювальних записок, каталоги, альбоми зразків будгєнпланів та технологічних карт сучасних технологій будівельного виробництва, щорічно оновлюється виставка додаткової та довідкової літератури провідних будівельних компаній для використання сучасних матеріалів, технологій, конструктивних рішень. В повному обсязі студенти використовують діючі будівельні норми. Загальні теоретичні питання висвітлює навчальна література. Для уточнення офіційних даних необхідні довідкові матеріали. Для застосування інноваційних технологій та сучасної будівельної техніки призначена допоміжна виробнича, науково-технічна література. Створена бібліотека довідкової та виробничої літератури з конструктивно-технологічних рішень та зразків виконаних проектів, технологічних карт компаній-виробників.

Викладачі спеціальних дисциплін нашого коледжу впроваджують посібники та методичні розробки нового покоління. Електронні сторінки в мережі та на сайті навчального закладу створюються для забезпечення самостійної роботи студентів необхідними теоретичними матеріалами, інструкціями, методичними

вказівками, рекомендаціями та іншими матеріалами.

Використання комп'ютерної мережі, сприяє підвищенню освоєння прогресивних технологій виконання робіт, роботи з новими будівельними матеріалами, виробами, конструкціями, раціональній організації будівництва, як при розробленні проектно-кошторисної документації, так і для успішної практичної роботи в майбутньому при керуванні зведенням різних об'єктів.

На навчальній сторінці сайту коледжу розміщений електронний збірник навчально-методичного забезпечення дисципліни «Технологія і організація будівельного виробництва», необхідний для самостійної роботи студентів під час курсового і дипломного проектування та вільного доступу в будь-який час через інтернет. Використані методичні розробки колективу викладачів циклової комісії «Технології і організації будівельного виробництва».

Пошук нормативних документів в галузі будівництва здійснюється за допомогою професійної електронної бібліотеки в Інформаційній Довідковій Системі БУДСТАНДАРТ. Автоматизація розрахунків обсягів робіт на будівництво виконується за програмою Microsoft Excel. Для складання кошторису на будівництво в коледжі встановлений програмний комплекс «Строительные технологии – смета», після освоєння якого студенти гарантовано отримують якісні знання та кваліфікацію спеціаліста – кошторисника. В цілому це дає можливість студентам виконувати курсові і дипломні проекти на комп'ютерах за допомогою графічного редактора AUTOCAD по реальних проектах виконання будівельних робіт будівництв нашого міста.

Бути сучасними спеціалістами – означає постійно оновлювати знання і вміти орієнтуватися в тому потоці інформації, який існує у всіх джерелах ЗМІ та Інтернету. Тому слід привчити студентів самостійно орієнтуватися у нормативній, періодичній літературі та Інтернеті, користуватися електронними засобами навчання, здобувати знання під час проходження технологічної та переддипломної практик на будівництві.

Використовуючи комп'ютерну підтримку, вирішуються проблеми своєчасного оновлення наукової і технічної літератури, збіднення бібліотечних фондів, недостатнього забезпечення студентів друкованою новітньою літературою.

Сучасна освіта потребує пошуку нових, перспективних рішень упровадження інноваційних форм і методів навчання, зокрема проведення курсового і дипломного проектування. Розробка і впровадження електронного навчально - методичного забезпечення в межах сучасної комп'ютерної техніки та програмного забезпечення, які є доступними для навчального закладу, дозволить значно підвищити якість підготовки спеціалістів.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

БОГДАН О.В., ТАРАСЕВИЧ Д. В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На сьогоднішній день розвиток технологій спростив та прискорив цілий ряд процесів, з якими ми стикаємося у повсякденному житті. Нам важко собі уявити наше життя без використання сучасних девайсів та гаджетів, і звісно ж ми активно використовуємо їх в процесі навчання.

Студент – це людина, яка зарахована до вищого навчального закладу і може навчатися на стаціонарній, заочній, дистанційній формі навчання, з метою отримання певного навчального рівня [1, с. 8]. Тому викладачі повинні бути зацікавлені у тому, щоб кожен студент отримав певний рівень знань з їх предмету. Приблизно 80% людства користуються мережею Інтернет, тому для організації самостійної роботи студентів дуже зручно використовувати платформи електронного навчання, які дозволяють створювати курси, викладати лекції, методичні та навчальні посібники, відео та інше. При вивченні фізики на самостійну роботу студентів денної форми навчання відводиться приблизно 38 % від загальної кількості годин, а для заочної – 87 %. Тому, така платформа дозволяє створювати окремі «кабінети» для кожного студента, тоді викладач має повну картину про те, скільки часу студент присвятив вивченню, які завдання зробив, які при цьому виникли труднощі. А студент у своєму «кабінеті» отримує необхідну інформацію з предмету та індивідуальні завдання, консультації, складає проміжні контролі. Студенти зацікавлені отримувати знання в будь-який час та в будь-якому місці, а також мати вільний доступ до навчальних матеріалів. Дана методика забезпечить рівний доступ студентів до навчальних ресурсів та технологій, що приведе до суттєвого підвищення якості навчання, з використанням сучасних засобів та цифрових технологій. Вона має великі переваги: по-перше кожен викладач може контролювати успішність кожного студента; по-друге викладачі мають можливість індивідуального підходу до кожного студента; по-третє навіть для самих студентів при такому підході до навчання є абсолютно всі модулі та системи для досягнення успіхів у навчанні.

Література:

1. Кудерская Т. В. Педагогика и психология высшей школы/ Краматорск. – ДДМА. – 2012. – 30с.

ЗАСТОСУВАННЯ САПР В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**БОНДАРЕНКО А.Є., ПЕТРОВ В.М., ЖДАНОВ О.О.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

В навчальні плани підготовки бакалаврів за спеціальністю «Галузеве машинобудування» на останніх двох курсах включені чотири курсові проекти по дисциплінам «Деталі машин», «Будівельна механіка та металоконструкції машин», «Технічний сервіс будівельних машин і автомобілів», «Технологічні процеси станцій технічного обслуговування автомобілів», а також дипломний проект.

Така професійно-практична спрямованість процесу навчання вимагає застосування великого обсягу знань, отриманих на перших курсах і відпрацювання вмінь і навичок для проектування й модернізації устаткування галузі. З огляду на стислий термін проектування, необхідно інтенсифікувати цей процес, для здачі проектів у встановлений термін. Скоротити терміни проектування можливо при застосуванні прикладних програм САПР.

Однак, епізодичне застосування в навчальних дисциплінах прикладних програм САПР не сприяє одержанню студентами, навичок роботи з даними пакетами програм. Вивчення програм САПР не входить у паралельну роботу над курсовими й дипломними проектами. Тому скористатися такими САПР можуть далеко не всі студенти. Незважаючи на широке поширення САПР, зокрема AutoCAD та інших аналогічних систем, до теперішнього часу при вивченні дисциплін вони широко не застосовуються через те, що вони не враховують графічних та інших стандартів, що діють в Україні. Для студентів інституту гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії, на кафедрі машинобудування читають декілька дисциплін, що вимагають від студентів навичок роботи з пакетами прикладних програм САПР.

В результаті освоєння САПР в минулому семестрі частина курсових проектів на кафедрі виконувалася з використанням графічного пакету, що підтверджує ефективність використання програмного навчання при скороченні часу на вивчення спеціальних дисциплін. Дана мета не досягається на одній стадії, тому студент підходить до неї у процесі виконання курсових проектів, де розробляє схемні рішення, циклограми, виконує розрахунки, створює об'ємні моделі складних складальних одиниць технологічного устаткування.

Так, в минулому навчальному році на кафедрі було захищено кілька дипломних проектів, виконаних з використанням САПР AutoCAD, Inventor і частина проектів, виконаних з застосуванням системи КОМПАС.

Застосування системи Inventor дозволяє розробити робочі креслення збірок і деталей при дотриманні всіх вимог ЕСКД.

Поряд з цим в даний час продовжується впровадження цієї системи в навчальний процес для виконання випускної роботи у бакалаврів і кілька студентів захистили курсові проекти, повністю розроблені з використанням даної системи.

Дані системи САПР підтримують діалоговий режим, що дозволяє здійснити багатоваріантність інженерних рішень, мають зручні бази даних і прикладні елементи машинобудівної бібліотеки. Результати розрахунків автоматично передаються для формування креслень стандартних деталей, включаючи проставляння розмірів, заповнення таблиць і т. д.

САПР містить ефективні та надійні алгоритми і програми для розрахунку кінематичних і інших параметрів механізмів, дозволяє виконувати міцності і інші види розрахунків на стадії прийняття конструкторських рішень.

Крім того, САПР утворює цілий комплекс, що складається з різних підсистем, що дозволяє виконувати конструювання виробів, збірок, деталей, розрізів, перерізів, формувати специфікації та іншу текстову документацію.

Зібрані по крупницях знання, трансформуються в дипломному проекті в уміння розробити креслення з можливістю їхньої трансформації під будь-які вимоги висунуті практикою експлуатації. Захист проектів відбувається у вигляді презентації, виконаної з використанням засобів мультимедійного подання інформації, що відповідає більше сучасному процесу впровадження результатів проектування в реальне життя.

Однак слід зазначити, що поряд з підвищенням комп'ютерної грамотності, загальний рівень застосування САПР низький, у зв'язку як з об'єктивними так і суб'єктивними причинами, у тому числі відсутністю матеріальної бази і ліцензій на легальне використання пакетів програм.

Незважаючи на великий інтерес до САПР з боку студентів, її впровадження стримується відсутністю наскрізної програми з навчання студентів навичкам роботи з графічними редакторами та наявності в достатній кількості комп'ютерів і програмного забезпечення.

В результаті застосування САПР в навчальному процесі, у студентів стало розвиватися творче мислення, знизилася витрати часу на виконання графічної частини курсового і дипломного проектування і підвищилася загальна комп'ютерна грамотність.

ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДАНИХ У НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКІЙ РОБОТІ НА КАФЕДРІ НЕВРОЛОГІЇ ОНМедУ

ГЕРЦЕВ В.М., СТОЯНОВ О.М.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

На кафедрі неврології Одеського національного медичного університету з 2004 року задля аналізу видобутих даних використовуються сучасні інтелектуальні системи аналізу даних, зокрема це стосується програми WizWhy корпорації Wiz Soft. Ми використовуємо не обмежену за функціональними можливостями легальну демонстраційну версію програми WizWhy, що дозволяє аналізувати до 1000 спостережень. Як результат аналізу отримуються прості логічні правила, що дозволяють знаходити важливі і, на перший погляд, не помітні зв'язки між висхідними даними. Практичне застосування цих правил продемонструвало свою корисність у медичній практиці.

За допомогою інтелектуальних систем аналізу даних а також оригінальних розробок на кафедрі за останні роки були успішно захищені 5 дисертаційні роботи на здобуття вченого звання доктора та кандидатів медичних наук.

Таким чином, ця практика надає можливість дослідникам використовувати високотехнологічні інструменти у повсякденній науковій роботі та отримувати нові, у тому числі, неочікувані наукові результати.

Була проведена статистична обробка даних більш 700 хворих на хронічну ішемію мозку, що перенесли гостре порушення мозкового кровообігу, субарахноїдальний крововилив, пошкодження периферичної нервової системи та ін.

Вивчалися основні показники вище переліченої патології в т.ч. після запропонованого лікування; клінічні, лабораторні та інструментальні характеристики отриманих результатів в динаміці; прогноз; експериментально та клінічно протестовано різні концентрації та шляхи введення деяких лікарських засобів, а також ефективність терапії.

Програма WizWhy корпорації Wiz Soft застосовується в науково-дослідній роботі співробітників кафедри, а також молодих вчених - неврологів, що дозволяє підвищити якість отриманих результатів та впровадити в охорону здоров'я нашої країни.

ПРОБЛЕМЫ ВНЕДРЕНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ВУЗЕ

ГИЛОДО А.Ю., АРСИРИЙ А.Н., КОРШАК О.М.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Применение новых образовательных технологий, при условии обеспечения соответствующего оборудования создаёт новые возможности в сфере обучения. В наше время студенту необязательно лично встречаться с преподавателем. Он может только консультироваться, работая самостоятельно по заранее разработанному плану, используя неограниченные возможности всемирной сети. Компенсацией личного общения должны стать интерактивные лекции, задания для самостоятельной работы, контрольные тесты. Правильное использование информационных технологий обучения раскрывают творческий потенциал, индивидуальные способности, талант студента. Сегодня сложно представить качественную лекцию без наглядного изображения учебной информации с использованием свободного доступа в интернет, презентации, учебных видеороликов. Традиционная форма проведения занятий – лекции с преподавателем за кафедрой и потоком студентов в большой аудитории, вступает в противоречие с новыми информационными возможностями. Суть противоречия в отсутствии обратной связи между преподавателем и студентом. Если раньше считалось нормальным прочитать 32 лекции по одной дисциплине за семестр, то есть рассказать всё до мельчайших подробностей, то сегодня нужно уложиться в 16 занятий, а зачастую и в 12 и в 8. Естественно, для достижения нужного результата, то есть качества обучения, необходимо пересмотреть, в первую очередь, методику преподавания. Требуется провести работу по систематизации информации и представлении её в сжатом виде, доступном для быстрого усвоения. И речь, конечно, идёт о принципах соответствующей науки, об основополагающих положениях, а не о деталях. Основной упор делается на самостоятельную работу студента, для которой учебными планами и выделяется большая часть учебного времени. К сожалению, часто идут по пути наименьшего сопротивления, пытаюсь старые методики включить в новые формы. В качестве примера такого подхода можно привести рекомендации выдавать студентам конспекты лекций. Для оценки ситуации предлагаю смоделировать её полную реализацию. Как пройдёт в таком случае лекция? Лучшая часть студентов перед занятием прочитает и даже проработает конспект, ознакомится с литературой, найдёт информацию в интернете. Вторая часть аудитории, в силу разных причин, не сможет или не

захочет этого сделать. В результате, преподаватель будет разрываться между двумя группами студентов: одним будет скучно, поскольку они уже все прочитали, другим вообще ничего не понятно. Любая хорошо подготовленная лекция строится на диалоге преподавателя со студентами, на их интересе. Да, лекция должна быть интересной, иначе нужный результат обучения достигнут не будет. То есть элемент новизны обязан присутствовать и при этом необходимо сохранить преемственность знаний, полученных на предыдущих занятиях и новой информации. Выход из ситуации есть, вместо конспекта выдавать план лекций и делать это в начале семестра. А сами лекции не должны быть пересказом учебников, а содержать принципиальные положения и, в первую очередь, методики: расчета, технологии, проектирования. Наша задача разработать новые формы подачи информации. Одной из форм может стать и возможность проводить часть занятий дистанционно. При этом придётся переработать все виды аудиторной нагрузки. Дистанционные методики имеют как преимущества: обучение в индивидуальном темпе, мобильность, технологичность, гибкость, так и недостатки: отсутствие непосредственного личного общения студента с преподавателем, необходимость специальных методических пособий, сложность проведения практических занятий и объективность контроля самостоятельности и оценивания знаний студента, а также психологическая неготовность всех участников образовательного процесса к результативной работе. Речь идёт об использовании новых технологий только по отдельным дисциплинам, и там, где это будет эффективно. Например, для заочного обучения или для тех, кто захотел получить второе образование и вынужден заниматься во второй половине дня.

Методическая подготовка должна проводиться параллельно с техническим оснащением и обучением преподавателей. Имеется в виду наличие работоспособных компьютеров, оснащённых современным программным обеспечением, свободный доступ к интернету, наличие он - лайн аудиторий для проведения групповых и поточных занятий. Собственные ресурсы преподавателей, использующие возможности личных сайтов, электронной почты и мобильных телефонов уже исчерпаны. Во время отработки методики возникнут и новые вызовы, на которые необходимо будет давать оперативные ответы. Например, дистанционное лекционное занятие по любой инженерной дисциплине мало эффективно без возможности по ходу лекции вносить какие – либо письменные пояснения: формулы, схемы, не сложные чертежи. Как же обойтись без мела и доски в он - лайн режиме? Сегодня – это вопрос техники. Графический планшет и электронное перо в руках преподавателя - и студенты слушают полноценную лекцию.

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ІТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В ОДАБА**ДЕНИСЕНКО В.Ю., ЛАЗАРЄВА Д.В.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Будівництво - одна з найбільш консервативних галузей економіки. Як і тисячоліття тому споруди будують «руками» із використанням підручних інструментів, хіба що останні стали більш технологічними. З часом ситуація стала змінюватися, але цифрові нововведення йшли дуже уповільнено. Останніми роками відбувся перелом, в результаті якого найбільш передові організації переглянули застосування ІТ, але і досі у більшості підприємств будівельної галузі нема відокремленого ІТ підрозділу. Замість цього використовуються один або декілька системних адміністраторів, які вирішують окремі, здебільшого епізодичні, користувачеві питання. Доволі значний відсоток керівників будівельних організацій зовсім не володіють комп'ютерною технікою, не можуть поставити завдання на використання цифрових технологій, не в змозі оцінити всіх переваг інформаційного сьогодення. Такий стан речей існує не тільки в великих компаніях з поколінням менеджерів «старого загартування», але і в молодих компаніях, підрядники яких вже використовують ІТ, але найчастіше намагаються на них зекономити, вдаючи за достатнє те, що в них є безкоштовні поштові скриньки на великих поштових серверах, ноутбук, який вони можуть взяти із собою на будівельний майданчик, і принтер для друку необхідних для підпису паперів. Далеко не в кожному районі, місті, де відбувається будівництво, можна знайти ІТ компанію, яка надасть кваліфіковану послугу техпідтримки. А ще такі послуги сторонньої організації доволі дорогі, або можуть бути неякісними. У таких випадках на перший план виходять особові якості співробітника будівельної організації, спроможного налагодити взаємодію і контроль якості ІТ-аутсорсерів, а, можливо, і організувати технічну підтримку власними силами. В області взаємодії замовника з партнерами вітчизняним підприємствам теж гостро не вистачає ІТ-вмінь, практично не використовуються популярні на заході Інтернет - платформи з проектними банками, за допомогою яких зручно обмінюватися і працювати з даними великих обсягів. Учасники будівельного ринку набувають вмінь і у використанні електронних аукціонів, разом із державними закупівлями, існують і комерційні Інтернет-майданчики, на яких сама будівельна компанія може виступити у якості організатора тендера, наприклад на закупівлю матеріалів.

На наш погляд будівельному бізнесу конче необхідні аналітичні приладдя для розрахунку остаточної вартості проекту, за допомогою яких можна порівнювати заплановані і реальні витрати на будівництво того чи іншого об'єкту, виявляти на якому етапі сталося відхилення. Завдяки такій аналітиці з самого початку проектування можна точніше прогнозувати остаточну вартість будівництва. В зв'язку з постійним удорожчанням матеріалів та інших ресурсів тенденція така, що будівельні бюджети скуднішають, і будівництво стає все менш рентабельним бізнесом, тому будівництво розвертається до ІТ технологій, за допомогою яких можна оптимізувати будь-який цикл від проектування до суто будівництва.

З іншого боку впроваджується нова технологія вироблення і супроводження проектів у будівельній галузі, так звана BIM – технологія. BIM - технологія (Building Information Modeling) у дослівному перекладі це інформаційна модель споруди, але більш розгорнуто трактується, як технологія інформаційного моделювання промислових і цивільних об'єктів. Ключове слово тут - інформація. За визначенням фірми AutoDesk, лідера на ринку BIM, інформаційне моделювання споруд - процес колективного створення і використання інформації о споруді, що формує надійне підґрунтя для всіх рішень на протязі життєвого циклу об'єкту, від перших концепцій до робочого проектування, будівництва, експлуатації і зносу.

Для роботи над проектом у таких технологіях залучаються не тільки фахівці з будівництва, а і фахівці з ІТ. Але до останніх висуваються вимоги бути обізнаними із основними положеннями підготовки і супроводження саме проекту будівництва.

Зважаючи на викладене, започаткування і розвиток спеціальності 126 «Інформаційні системи і технології» у академії будівництва та архітектури вважаємо доцільним, але слід зауважити, що підготовка фахівців у цьому напрямку буде мати певні відмінності від «класичного» трактування компетентностей випускника-бакалавра спеціальності 126. На наш погляд скерувати освітній процес підготовки бакалаврів слід за такими напрямками: проведення розрахунків елементів будівельних споруд у сучасних прикладних пакетах, таких як САПФІР, ANSYS тощо, із вмінням застосувати елементи програмування у середовищі цих доданків; створення елементів баз даних для ведення проектної документації; для обліку матеріалів і робіт будівельної організації; створення web-доданків, знання технологій web-дизайну.

Освітня програма підготовки спеціалізації «Інформаційні технології проектування» складається із наступних блоків дисциплін:

- гуманітарного,
- загальної і професійної підготовки,
- дисципліни за вибором студента.

Гуманітарний блок	Блок загальної підготовки	Блок професійної підготовки	Блок за вибором
• Філософія • Іноземна мова (за проф. спрямуванням) • Історія і культура	• Математичний аналіз • Лінійна алгебра • Дискретна математика • Фізика • Диференціальні рівняння • Методи обчислювальної математики • Теорія ймовірностей і математична статистика • Дослідження операцій та методи оптимізації • Теорія систем і системний аналіз	• Алгоритмізація та програмування • Теорія алгоритмів • Основи теорії інформації • Системне програмування • Організація баз даних і знань • Web-технології і web-дизайн • Комп'ютерні системи обробки текстової графічної та мультимедійної інформації • Інтернет- маркетинг • Сертифікація, стандартизація та захист програмних продуктів	• Електротехніка та електроніка • Основи будівельної справи • Опір матеріалів • Будівельна механіка • Інформаційні технології будівельного проектування і виробництва • Програмування для CAD/CAM/CAE систем

До підготовки бакалаврів будуть залучатися і фахівці інших кафедр академії, але хочеться звернути увагу на те, що при підготовці навчальних програм дисциплін фахівцями інших кафедр треба провести узгодження обсягу, тематики і наявного методичного забезпечення із кафедрою ІТПМ.

Викладачі кафедри ІТПМ на протязі значного періоду вже забезпечували інші спеціальності академії дисциплінами з галузі інформатики і інформаційних технологій, тож мають певне методичне забезпечення, але воно потребує оновлення і редагування стосовно нових дисциплін, що містяться у освітній програмі підготовки бакалавра з 126 спеціальності. Методичне забезпечення нової спеціальності зараз знаходиться у стадії розробки.

Певні труднощі викликають дисципліни, для викладання яких планується залучити фахівців з інших вишів. Це дисципліни: комп'ютерна схемотехніка та архітектура комп'ютерів; об'єктно-орієнтоване програмування; системне програмування. Але співпраця із колегами, сподіваємося, надасть поштовху для розвитку спеціальності всередині академії.

Література:

1. Эгамов Н. М., Хайтова И. И. Применение информационных технологий в проектировании // Молодой ученый. — 2015. — №9. — С. 365-368. — URL <https://moluch.ru/archive/89/18192/>

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ТЕОРЕТИЧЕСКОЙ МЕХАНИКИ

ЛЕЩЕНКО Д.Д., КОЗАЧЕНКО Т.А.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

В современном обществе возрастает потребность в специалистах, способных быстро адаптироваться к постоянно меняющимся условиям рынка труда. Вследствие этого одной из самых актуальных задач вузов становится качественно новая подготовка конкурентоспособных специалистов инженерно-технического профиля различных уровней и направлений, обладающих творческим мышлением, мотивированных осуществлять непрерывное образование, способных к переосмыслению полученных знаний, использованию информации, имеющейся в их распоряжении, для оперативного решения производственных задач.

Фундаментальность высшего образования помогает успешной адаптации выпускников на производстве и повышает их конкурентоспособность на рынке труда. Фундаментальность образования предусматривает более глубокое изучение естественнонаучных дисциплин.

Теоретическая механика является одной из фундаментальных дисциплин естественнонаучного цикла и занимает в подготовке бакалавров особое место. Методы теоретической механики находят широкое применение при расчетах и проектировании самых различных инженерных сооружений, машин и механизмов. В результате изучения теоретической механики студент должен приобрести опыт самостоятельно строить и исследовать математические и механические модели технических систем, квалифицированно применяя при этом аналитические и численные методы исследования, уметь применять фундаментальные результаты в области теоретической механики как для решения новых практических задач, в том числе технического и технологического характера, так и для разработки принципиально новых проектных решений.

В условиях, когда объем и степень сложности знаний, необходимых для подготовки специалистов возрастает, а количество часов, отводимых на изучение дисциплин естественнонаучного цикла, уменьшается, необходимо искать формы и средства эффективного обучения.

Одним из средств обучения является самостоятельная работа студента. До недавнего времени самостоятельная работа чаще всего предполагала лишь

самостоятельную работу с литературными источниками. Появление новых информационных технологий расширяет возможности организации самостоятельной работы: информационные технологии дают возможность использовать для самостоятельной работы не только печатную продукцию исследовательского или учебного характера, но и электронные издания, более доступны стали ресурсы сети Интернет.

В частности речь идет об использовании дистанционных технологий, которые в последнее время развиваются быстрыми темпами. Электронные технологии более соответствуют менталитету современной молодежи, для которой сеть интернета – реальность. Студенты чаще обращаются за знаниями не к книгам, а к сайтам.

Поэтому специалистами в области преподавания теоретической механики созданы специальные обучающие программы, позволяющие самостоятельно изучить основные понятия дисциплины, получить знания основных законов теоретической механики для дальнейшего решения практических задач, а также информационные системы, включающие различные учебно-методические материалы.

Так в Тульском государственном университете был составлен сборник задач по теоретической механике, предназначенных для решения с помощью ЭВМ [1] и разработан электронный тренажер. Известны разработки кафедры теоретической механики Московского энергетического института (обучающие программы «stevin», «robby» и т.д.), также комплекс программ «Проекция силы на ось» [2] предлагаемый Пироговым С.П., который предназначен для изучения основных понятий раздела статики. Ранее на нашей кафедре А.Ю. Косицыным были созданы и апробированы в работе со студентами компьютерные программы «Момент-1. Вычисление проекции силы на ось» и «Момент-2. Вычисление момента силы относительно оси» [3].

Использование компьютерных технологий, интегрированных в образовательный процесс, обеспечивает активное усвоение методических приемов и закрепление навыков решения типовых задач студентами.

Литература:

1. Будин Е.М., Будина И.Ф. Сборник задач по теоретической механике, решаемых с применением ЭВМ: Учеб. пособ. – СПб., 2003. – 139 с.
2. Проекция силы на ось. Обучающая программа по статике / С.П. Пирогов – Зарег. в Реестре программ для ЭВМ № 2012614653 РФ от 26.03.2012.
3. Образование, механика. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.emomi.com>

ВНУТРІШНІЙ МАРКЕТИНГ – ПАРАДИГМА НОВОГО МИСЛЕННЯ В УПРАВЛІННІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

МОЛЧАНОВА Ю.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Український освітній простір посідає одно з чільних місць за міжнародним показником рівня залученості до вищої освіти серед країн Центральної та Східної Європи поступаючись лише таким країнам як Фінляндія, США, Швеція, Норвегія [1, С.18]. Однак умови сьогодення створюють виклик для компетентної української освіти і націлюють менеджмент освітніх закладів на пошук інструментів та методів ефективного управління проблемами управління якістю підготовки фахівців.

Українці зорієнтовані передусім на отримання якісної вищої освіти. Досвід покоління батьків молоді свідчить про те, що в минулому вища освіта давала наявні соціальні переваги та реальний соціальний статус. Однак на відміну від багатьох європейських країн вітчизняна вища освіта в наш час все більше з категорії привілеї перетворюється на соціальний обов'язковий стандарт та стає додатковим фільтром, який дає змогу роботодавцям відсікати надлишок працівників, котрі не мають документу про вищу освіту [2]. Ріст числа громадян, які мають дипломи про вищу освіту має наслідком більш високу конкуренцію за робочі міста і більш високі вимоги до якості підготовки фахівців. Незважаючи на те, що в Україні перелік напрямів та спеціальностей підготовки майбутніх фахівців досягає значних цифр – 76 програм бакалаврів та понад 500 магістрів, кількість українських студентів, які користуються послугами освітніх закладів за кордоном в період 2010-2015 років зросла удвічі (з 28 тисяч до майже 60 тисяч).

Парадигму нового мислення, пов'язану з управлінням якістю являє внутрішній маркетинг. Його найбільш відомим концептуальним поданням є «Скандинавська школа послуг» (Nordic School of Services), яка робить акцент на управлінні процесами надання послуг та внутрішньому маркетингу. Дослідники школи стверджують, що планування і втілення в життя інструментів маркетингу спеціалізованим маркетинговим відділом не відображає реально сутності маркетингу. Внаслідок такого погляду всі комунікації та процеси обміну з цільовою аудиторією віддаються в руки професійних фахівців з маркетингу, що може привести до психологічного відчуження інших членів організації від участі у цій діяльності. Еверт Гуммерссон, професор служби управління і маркетингу Стокгольмського університету, визначив

«маркетологами за сумісництвом» всіх тих, хто керує організацією і реально створює конкурентну диференціації [3].

Стратегія диференціації за якістю пов'язана з різними функціональними підрозділами та різними рівнями управління в освітньої організації, - відповідно проблема забезпечення якості підготовки фахівців включає широку область взаємопов'язаних підпроблем:

- якість викладацького складу, яка базується на здібностях неперервного навчання викладачів, підвищенні їхнього соціального статусу, посилення соціальної захищеності;
- якість підготовки студентів, яка пов'язана з диференціацією освітніх програм відповідно до потреб державного і приватного секторів національної економіки, удосконаленням системи добору студентів у вищі навчальні заклади;
- якість комунікацій, яка сприяє формуванню організаційної культури, що орієнтована на всі групи споживачів послуг навчального закладу і підтримує позитивні складові іміджу навчального закладу;
- якість технологій надання вищої освіти, їх адаптивність до умов майбутньої професійної діяльності випускників навчального закладу;
- якість системи управління навчальним закладом, її здатність швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища и формувати відповідні стратегії та пов'язані зі стратегіями організаційні структури управління.

Традиційний маркетинг та реклама мало чим можуть допомогти у формуванні позитивного ставлення до послуг освіти після їх споживання. Тут за успіх чи невдачу несе відповідальність маркетингова функція взаємодії. Всі моменти взаємодії між споживачами послуг, або їх представниками, і різними ресурсами фірми повинні залишати гарні спогади. Всі засоби виробництва послуг і виробничі процеси повинні бути орієнтованими на повне задоволення потреб споживачів освітніх послуг та партнерів організації на шляху забезпечення якості підготовки фахівців.

В реаліях сьогодення вітчизняні і зарубіжні заклади вищої освіти постійно виконують різноманітні організаційні процеси та формують певний спектр послуг та дії відповідних до проблем управління якістю, які є конгруентними до змін, подій та ситуацій національного та глобального середовища ВНЗ. Швидкість змін у зовнішньому середовищі організацій зростає і, відповідно, зростає складність організаційних проблем, з якими стикається менеджмент. Чим складніше ці проблеми, тим більше часу займає їх рішення. Чим більше зростає швидкість змін, тим коротше життя знайдених рішень проблем. Стратегія внутрішнього маркетингу в загальному розумінні являє все те, що

необхідно для успішної реалізації стратегічних планів на зовнішньому ринку освітньої організації, включаючи витрати та кінцеві терміни реалізації. Сегментація внутрішнього ринку становить базис для програм внутрішнього маркетингу, вона може визначати групи на основі ролей, пов'язаних з процесами впровадження зовнішньої стратегії, на основі функцій або підрозділів, також вона може бути багатofакторної, - але вона завжди повинна відповідати завданням реалізації зовнішньої стратегії організації. Відповідна програма внутрішнього маркетингу визначає дії і завдання, які необхідно виконати в рамках кожного сегменту для досягнення поставлених цілей.

Сучасна теорія та практика внутрішнього маркетингу може бути реалізована в цілому ряді областей та видів діяльності менеджменту навчального закладу, таких як:

- процеси встановлення та реалізації стандартів якості освітніх послуг;
- розробка програм внутрішньої комунікації;
- впровадження нових стандартів управління;
- виконання процесів модернізації структури та змісту освіти в середині організації;
- дії з надання продуктів та послуг «внутрішнім споживачам».

Також внутрішній маркетинг застосовується коли потрібно уникнути конфліктів, впоратися з організаційними та психологічними проблемами, котрі найчастіше пов'язані з обсягами робіт і витратами ресурсів на проведення стратегічних змін. Інструментарій внутрішнього маркетингу доцільно використовувати для забезпечення високої залученості всіх зацікавлених в виконанні освітніх проєктів осіб та організацій, підтримки тих підрозділів та виконавців, які реалізують ключові завдання. Внутрішній маркетинг може бути корисним щоб впоратися з такими складними завданнями, як зміна стійких невідповідних форм організаційної поведінки, в випадках коли важливо підтримати ефективні моделі організаційних відношень, змінити підхід «ми робимо як завжди» принципом «ми повинні робити саме так, щоб досягти успіху».

Література:

1. «Глобальні тенденції і проблеми розвитку освіти: наслідки для України» Аналітична записка [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1537/>.
2. Молодь України: від освіти до праці / [Оксамитна С., Виноградов О., Малиш Л., Марценюк Т. ; за ред. С. Оксамитної]. – К. : ВПЦ НаУКМА, 2010. – 202 с.
3. Gummeson, E. (1990). The Part-Time Marketer, University of Karlstad, Research Report. 90:3.

ПРИМЕНЕНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ

СЕБОВА А.Ю.

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г.Одесса, Украина*

Современная система образования переживает новый этап своего развития. Развитие современных информационных технологий, технических ресурсов, современной компьютерной техники заметно воздействует на образовательный процесс. Сложно не заметить тот факт, что в обучение современного студента органично вплетаются такие источники информации, как группы в социальных сетях, видео с каналов youtube и др. Однако по сути своей они не являются официальными информационными и образовательными источниками. Информации много, но ее обработка и выбор теперь осуществляется по совершенно другим критериям.

Современный студент видит рациональность в использовании только тех источников информации для самостоятельного обучения, которые предоставляют ее лаконично, четко. В частности, при необходимости поиска нормативных данных для выполнения контрольных, расчетно-графических работ, курсовых проектов, студент не будет перечитывать пакеты нормативных документов, относящихся к строительной отрасли. Он отдаст предпочтение либо видео-блогам, либо сайтам и форумам, которые предоставляют возможность получить развернутый, но при этом лаконичный ответ на конкретный вопрос.

В связи с такими кардинальными изменениями, предлагается пересмотреть и формальное обучение в пределах образовательных курсов учебных дисциплин. Конечно, знания и накопленный опыт преподавателей в профессиональной сфере необходимо освещать в традиционно сложившейся структуре учебного процесса, то есть лекционные и практические курсы проводить в соответствии с рабочими программами дисциплин. Однако, учебный блок, выделенный для самостоятельного обучения, предлагается также осветить, но уже в другом формате. Для этого подойдут учебные видео и аудио курсы, длительностью от трех до пятнадцати минут. Их целесообразно размещать либо на сайте высшего учебного заведения в соответствующих разделах, либо на сайте кафедр, на которых читаются данные учебные дисциплины.

Это позволит студентам неоднократно обращаться к интересующим темам в удобное время, что в целом сокращает количество консультаций и повышает успеваемость по данным предметам.

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

СТАРОСТЕНКО В.В., СЕМИКІНА Н.О.

КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж ім. Марії Шкарлетової», Україна

Прийняття нового Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.) поставило на порядок денний питання модернізації концептуальних засад вітчизняної вищої освіти, запровадження нової форми навчання.

Під інноваційною вищою освітою стає необхідним розуміти освіту, засновану на знаннях, набутих з використанням інноваційно-орієнтованих освітніх технологій, що забезпечують якість підготовки майбутніх фахівців.

Інформаційне суспільство закликає до необхідності підвищення рівня освіти, формування нового типу інтелекту, мислення. ставлення до швидкоплинного зовнішнього середовища.

Процес багаторівневої підготовки фахівців дозволяє удосконалювати систему підготовки сучасних фахівців з вищою освітою та її трансформування в компетентісно - орієнтований освітній процес, який використовує інтерактивні методи навчання, головними компонентами якого є:

- індивідуалізація навчання
- поліпшення якості фундаментальної освіти;
- інтерактивність навчання;
- міждисциплінарність навчання.

Виходячи з перерахованих компонентів, визначилися конкретні завдання освіти:

- виявити інноваційні процеси в управлінні і тенденції розвитку системи вищої професійної освіти, можливості адаптації в сучасній економіці;
- на основі ідентифікації інноваційних підходів в управлінні освітнім процесом, визначити резерви його стратегічного розвитку з позиції модернізації інноваційно-орієнтованої освіти, як інтерактивної системи підготовки фахівців;
- розробити інтерактивну модель і запропонувати вдосконалений алгоритм діяльності викладача в рамках системи компетентісно - орієнтованої освіти при впровадженні сучасних технологій підготовки фахівців.

Із вище зазначеного можна виділити такі основні принципи навчання:

- принцип випереджаючого навчання;
- принцип неперервності і послідовності навчання.

В сучасній Україні існує гостра потреба у підготовці фахівців високого професійного і культурного рівня, здатних надати ринковим відносинам цивілізований характер. Сучасна ділова людина повинна бути конкурентоспроможною.

Кваліфіковані спеціалісти повинні мати такі якості:

- Висока відповідальність, особиста гідність.
- Відчуття нового та вміння йти на розумний ризик, творчо розв'язувати проблеми, сміливо приймати рішення.
- Гнучкість, розуміння ситуації, гостре сприйняття нових потреб, відчуття часу, подій.
- Висока працездатність, постійне прагнення бути кращим і робити все якнайдосконаліше.
- Комунікабельність, здатність налагоджувати контакти.
- Повага до колег по роботі.

В умовах активного розвитку інформаційних технологій кваліфікованим фахівцем буде вважатися лише та особистість, яка, крім своїх професійних знань, умінь та навичок, буде володіти також і здатністю ефективно використовувати у своїй діяльності ті нові можливості, що відкриває інформаційне суспільство.

Актуальною проблемою для багатьох країн світу постає проблема формування інформаційної культури фахівців у всіх галузях соціальної практики. Вона потребує не тільки здатність добре орієнтуватися в новому комунікаційному просторі, але також і уміння використовувати його можливості у своїй професійній діяльності. Вирішення цієї проблеми вимагає істотної перебудови існуючої системи освіти, і повинне стати однією з першочергових задач державної політики у галузі освіти.

В освіті є ряд ключових проблем і суперечностей:

- невідповідність знань студентів вимогам роботодавців.
- відсутність зважених вимог роботодавців, їх рівень впливу на навчальний процес і готовність розділити відповідальність за підготовку фахівця.

- недосконалості в організації і виконанні програм практичного навчання студентів, що загострюються внаслідок складних економічних умов, в яких опинилися навчальні заклади.

Основне завдання, яке зараз стоїть перед освітянами це узгодження з потенційними роботодавцями вимог до фахівця, спільна участь у його підготовці і забезпечення успішної адаптації студентів - випускників до професійної діяльності.

Поєднання професійної майстерності викладача та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій нададуть змогу підготувати професійно та соціально компетентного працівника будь-якої сфери діяльності, зокрема й медичного фахівця.

Суспільно активний громадянин, який володіє інформаційно-комунікаційні технології, буде творчо підходити до виконання своїх обов'язків, продовжувати навчання протягом життя та сприяти зростанню не тільки економічного, але й культурного розвитку країни.

Література:

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014. – № 1556-VII.– [Електронний ресурс]. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>, вільний. Назва з екрану.
2. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : наказ МОН України, положення від 25.04.2013 № 466. – [Електронний ресурс]. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>, вільний. Назва з екрану.
3. Кушнарєнко, Н. Внутріпредметна і міжпредметна інтеграція дисциплін документознавчого циклу / Н. Кушнарєнко // Вісн. ХДАК. – 2003. – Вип. 11. – С. 106-114.
4. Кремень, В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. – Київ : Просвіта, 2005.
5. Луковенко, Ю. Стан і перспективи реформування освіти в Україні. Документ для обговорення / Луковенко Ю. // Постметодика. – 2001. – № 4. [Електронний ресурс] : – Режим доступу : <http://www.ipe.poltava.ua/pm/36/osvita.htm>.

ОБНОВЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ІНОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ФЕСІК Л.О., СОРОКІНА Н.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У сучасних умовах постіндустріального розвитку суспільства в Україні суттєвим чином зміцнюються умови функціонування вищої школи. Проект нового Закону «Про вищу освіту» в центр уваги ставить підвищення вимог держави і суспільства до якості освіти, кардинального оновлення технології навчання на основі його інноваційно-інформаційного забезпечення, підвищення конкурентоспроможності на світовому освітньому просторі.

Реалізувати це можливо через створення нових інтелектуальних чи наукових освітніх технологій, підручників та навчального обладнання. Зрозуміло, що це має бути підкріплено відповідними матеріальними і фінансовими ресурсами з боку держави, удосконаленням трудових мотивацій викладачів та підвищенням їх професійного рівня, створенням інноваційно-інформаційної інфраструктури для забезпечення їх продуктивної діяльності.

Визначальними внутрішніми факторами впливу на становлення інноваційно-інформаційного клімату є:

- висока кваліфікація професорсько-викладацького складу;
- розвинена інфраструктура, яка дає можливість вищу реалізувати ідею «навчання протягом усього життя»;
- наявність бази практики студентів;
- рівень реалізації наукового потенціалу (наявність монографій, навчальних посібників і науково-методичних розробок) та ін.

До стримуючих факторів створення інноваційно-інформаційного клімату можна віднести наступні:

- недосконалість критеріїв відбору змісту освіти, що веде до розриву між теоретичним навчанням і практикою;
- недостатній ступінь розвитку фундаментальних і прикладних наукових досліджень, що формує недовіру до теоретичних дисциплін;
- недостатність технологічного і фінансового забезпечення навчального процесу, що послаблює і сприйнятливості професорсько-викладацького складу до інновацій в навчальному процесі.

У сучасну епоху проблема наукової комунікації набуває стратегічного значення, адже основними базисами інформаційного суспільства є інформація та комунікація. З цієї позиції зростає актуальність визначення сучасних процесів,

які відбуваються у сфері взаємодії учасників наукової спільноти. На початку XXI ст. науковці Н. Hummels та Н. Е. Roosendaal, вивчаючи наукову комунікацію, говорили про очікування майбутніх змін, особливо про цифровість, що призведе до подальших змін у визначенні поняття та навіть основних цінностей довіри у світлі розвитку електронної науки. У доповіді Міжнародної Асоціації видавців наукової, технічної та медичної літератури (STM: International Association of Scientific, Technical and Medical Publishers), опублікованій у вересні 2009 року, окреслено такі зміни в системі наукової комунікації:

- створення видавничого ринку (нові видавничі бізнес-моделі, наприклад модель відкритого доступу, нові комерційні моделі);
- зміна способів проведення дослідження (використання різних мереж, міждержавні дослідження);
- зміни у громадській політиці (важливість авторського права).

Науковою комунікацією є опубліковані результати наукових досліджень: ідеї, теорії, аналітичні дані, оцінки результатів попередньої наукової роботи, висновки, які всі разом формують наукову інформацію. Учасниками процесу є вчені (утворювачі і користувачі інформації); дослідні інститути, університети, бібліотеки; видавництва.

Комп'ютеризація бібліотек дала можливість для залучення необхідних вітчизняним користувачам ресурсів глобального інформаційного простору. З 2000 р. бібліотеки України мають можливість доступу до баз даних EBSCO за проектом «Електронна інформація для бібліотек» - (Electronic Information For Libraries, EIFL), який є спільною ініціативою Інституту відкритого суспільства (Будапешт) і найбільшого у світі видавництва періодики - компанії EBSCO Publishing. До консорціуму входять понад 30 бібліотек та інформаційно-ресурсних центрів різних організацій: бібліотеки державних і приватних вищих навчальних закладів, обласні наукові універсальні бібліотеки, інформаційно-ресурсні центри.

Отже сучасні тенденції економічного розвитку висувують перед навчальними закладами ряд важливих завдань, серед яких слід виділити: підвищення якості освіти, інтеграцію у світовий науково-освітній простір, посилення зв'язків між різними рівнями освіти і створення оптимальних в економічному плані освітніх систем та інноваційних кластерів.

Таким чином, тенденції сьогодення вказують, що в майбутньому значення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки й надалі зростатиме, побудова ефективної економіки знань дасть змогу забезпечити економічну та інформаційну безпеку держави, інтеграцію освіти і науки у європейський та світовий науковий простір.

E-LEARNING ЯК ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ ТА НАУКИ**ЧЕРНЄВА О.С.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна*

Сучасні студенти, школярі, аспіранти - це покоління мережі інтернет, для яких електронний спосіб отримання інформації (у цьому випадку саме навчальної) є нормальною складовою життя. Інтернет замінив бібліотеки та читальні зали, науковий пошук інформації став більш доступним, мобільним та зручним. Отримати доступ через мережу інтернет до рідкісного видання зараз простіше ніж шукати його по бібліотеках країни чи світу.

E-learning або електронне навчання (з англ. E-learning, скорочення від англ. Electronic Learning) – система навчання, за допомогою інформаційних, електронних технологій. Часто тлумачиться, як синонім таких понять: дистанційне навчання, навчання з застосуванням комп'ютерів, мережеве навчання, віртуальне навчання, мультимедійне навчання, мобільне навчання.

За визначенням фахівців ЮНЕСКО: «E-Learning - навчання за допомогою інтернет та мультимедіа».

Запровадження в навчальний процес E-learning– це:

- отримання консультації у віддаленого (територіально) експерта (викладача);
- можливість дистанційної взаємодії; можливість розвивати навчальні веб-ресурси;
- можливість у будь-який час і будь-якому місці отримати сучасні знання, що перебувають у будь-якій доступній точці світу;
- доступність вищої освіти особам з особливостями психофізичного розвитку.

Широкий спектр методів дистанційного навчання дозволяє обрати метод з урахуванням індивідуальних вимог та уподобань слухача. E-learning не виключає спілкування з викладачем лицем до лица, це й проведення відео лекцій, вебінарів, прямого включення з об'єктів виробництва, он-лайн екскурсії та конференції.

Така система навчання широко застосовується у ВНЗ Європи та США та не буде зайвою, на мою думку, у ВНЗ нашої країни, бо система E-learning – це:

- зручний час і місце для навчання;
- міцне засвоєння знань;
- постійний контакт з викладачем;
- індивідуальний графік навчання;
- економія часу і грошей.

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

ЯКСМАНЕЦЬКА Р.В.

КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж імені Марії Шкарлетової», Україна

Під поняттям інформаційно-ресурсного забезпечення розуміють дані та засоби, за допомогою яких вони отримуються, обробляються, аналізуються, зберігаються та накопичуються для наступного використання у різних сферах людської діяльності.

Ставлячи на меті виховання майбутнього громадянина демократичної європейської держави України, саме освіта повинна отримувати та використовувати всі необхідні для її подальшого розвитку сучасні розробки не тільки українських освітян, але й колег інших європейських держав.

Умови реалізації нового Закону про освіту повинні надати учасникам освітнього процесу можливість мережної взаємодії навчальних закладів, комунікативне використання професійного і творчого потенціалу педагогічних працівників, підвищення їх професійної, інформаційної та правової компетентності, ефективне управління навчальним закладом з використанням інформаційно – комунікаційних технологій.

Цілі створення єдиного освітнього інформаційного-ресурсного середовища можна сформулювати наступним чином:

- забезпечення максимальних можливостей індивідуалізації споживачів послуг різних рівнів і форм навчання, включаючи дистанційне, при дотриманні всіх вимог до якості навчання і відповідно до державних освітніх стандартів;
- підвищення ефективності та якості навчання з багатьох дисциплін, за рахунок методично обґрунтованого застосування інформаційних технологій у навчальному процесі;
- забезпечення можливості комплексної взаємодії вищих навчальних закладів зі школами, ліцеями, коледжами, закордонними науковими та навчальними центрами, окремими особами, зацікавленими в отриманні освітніх послуг.

Методи і форми організації навчання в структурі інформаційно-ресурсного забезпечення засновуються як на традиційних, так і на інноваційних моделях засвоєння знань та умінь. Моделі можуть комбінуватися із окремих елементів і різних методик. Такі комбінації для кожного конкретного рівня навчання застосовуються відповідно до можливостей педагога, індивідуально-

психологічних особливостей тих, кого навчають і освітніх умов, у яких реалізуються дидактичні процеси.

Основні елементи сучасного інформаційно-ресурсного забезпечення трансформуються в електронну форму. До її складу входять: електронний підручник, електронний довідник, роз'яснення до інтерактивних методів навчання, електронний задачник, комп'ютерні системи для тестового оцінювання. Електронні підручники, у свою чергу, можна умовно класифікувати: на програмно-методичні (навчальний план, навчальна програма); на суто навчальні (мультимедійний підручник, електронний навчальний посібник, курс лекцій в електронному вигляді); на допоміжні (практикум, збірник документів і матеріалів, енциклопедія, словник); навчально-методичні (методичні вказівки, методичні рекомендації); контролюючі (тестові програми, банки контрольних запитань і завдань).

Одним із основних напрямків удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти є використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок – помітні переваги цих технологій, які зумовили необхідність їх застосування у галузях, що пов'язані з освітою та професійною підготовкою. Вони стали основою для створення небаченого інформаційного простору, оскільки об'єднання комп'ютерних систем і глобальних телекомунікаційних мереж зробило можливим створення і розвиток планетарної інфраструктури, що зв'язує нині все людство. Разом з тим, виявилися труднощі, які треба подолати для повсякденного застосування мережі в навчальних закладах. Насамперед, вони виникають у зв'язку з відсутністю не тільки методичної бази, а й методології розробки ІКТ для освіти, що примушує педагога на практиці орієнтуватися лише на власний досвід і вміння емпірично шукати шляхи ефективного застосування інформаційних технологій. Нині відбувається накопичення досвіду, пошук шляхів підвищення якості навчання і нових форм використання ІКТ у різних навчальних процесах.

Література :

1. Козяр М.М., Ткаченко Т.В., Шевченко Л.С. Інформаційне освітнє середовище сучасного навчального закладу: навчально-методичний посібник – Львів: СПОЛОМ, 2008. – 186 с.
2. Коневщинська О.Е. Електронні освітні ресурси у межах інформаційного забезпечення ресурсного центру дистанційного навчання // Інформаційні технології і засоби навчання. Електронне наукове фахове видання Online:2076-8184-2014.

РАЗВИТИЕ ПРОСТРАНСТВЕННОГО МЫШЛЕНИЯ С ПОМОЩЬЮ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ЗАНЯТИЯХ ПО МАТЕМАТИКЕ

ЯЛАНЖИ Л. Д., ТАРАЙ М. Г.

*Измаильский техникум механизации и электрофикации сельского хозяйства,
г.Измаил, Украина*

Пространственное мышление одна из важных составляющих интеллекта. С его помощью мы можем ориентироваться в пространстве, решать геометрические задачи, представлять предметы в трёхмерном измерении. Да и не у всех оно развито в одинаковой степени. При исследовании результатов вступительных экзаменов по математике было выявлено, что у абитуриентов очень низкий уровень геометрической подготовки. Наибольшие затруднения в геометрии вызывают стереометрические задачи. Это связано со зрительным восприятием геометрических объектов. При решении задач стереометрии правильно выполненный стереометрический чертёж – путь к успешному решению задачи, как на доказательство, так и на вычисление величин. Отображение пространственных фигур в виде чертежа на листе бумаги представляются в искажённом виде и не соответствуют действительности, что приводит к неправильному восприятию пространственных фигур в самом начале курса стереометрии. К сожалению, почти все школьные учебники геометрии, не предусматривают специального обучения выполнению чертежей, подразумевается, что учащийся необходимые чертежи научится строить самостоятельно, следуя образцам, приведённым в учебнике (или с помощью учителя). Только выход на другую наглядность может помочь учащимся справиться с задачами, для которых нужно видеть «внутренность» тел, изменять их строение и расположение частей. Эту группу наглядности образуют изображения геометрических тел с помощью современных компьютерных технологий.

При проведении уроков в современной школе большое распространение получили презентации. Flash-анимации, программы для построения трёхмерных объектов, которые можно его двигать, вращать, приближать, удалять, строить сечения. Они придают телам объём, позволяя наделять их свойствами пространства. Позволяют строить перспективные изображения, поворачивать его рассматривать под разными углами, что помогает формировать умение у учащихся воссоздавать целостный пространственный образ.

Современные технические средства обучения, позволяющие педагогу сделать процесс обучения ярким, наглядным, динамичным, частные решения с опорой на имеющиеся готовые «шаблоны», а также более эффективно осуществлять «обратную связь». Также замечено что использование компьютера позволяет повысить заинтересованность, а значит и внимание учеников за счёт новизны способа изложения материала. Повышается интерес к математике в целом. Учащиеся активно включаются в поиск и подготовку материалов к урокам, что в свою очередь развивает у них навыки учебно-исследовательской деятельности и позволяет добиться лучших результатов не в изучении математики, но и в информатике и информационных технологиях.

Существующее сегодня программное обеспечение позволяет строить перспективное изображение, поворачивать его и рассматривать под разными углами, что помогает формировать умение у учащихся воссоздать целостный пространственный образ. Чтению и правильному изображению чертежа необходимо учить. И современные мультимедийные средства предоставляют в этом широкие возможности для изучения чертежей, а также для построения изображений геометрических фигур и позволяют наиболее эффективным использование электронных обучающих средств на уроках стереометрии. Применение электронных обучающих средств на занятиях обеспечивает: представление геометрического материала в наглядном, доступном для восприятия виде, тем самым обеспечивая лучшее усвоения материала; возможность анализировать результаты и давать графическое представление полученного; дифференцированный подход к обучению студентов, имеющих разный уровень готовности восприятия материала; увеличение количества различных заданий на отработку практических навыков; постоянный оперативный контроль усвоения материала студентами.

Правомерность использования информационных технологий в качестве вспомогательного средства в процессе обучения геометрии основывается на том факте, что рисунок любого объёмного тела является имитацией трёхмерного пространства на плоском двумерном листе бумаги. Применение же трёхмерного компьютерного моделирования позволяет облегчить процесс понимания конструкции реального трёхмерного тела, а также даёт возможность проследить пространственные линии связей с помощью каркасной модели объекта.

АКАДЕМІЧНА MASSIVE OPEN ON-LINE COURSE-ПЛАТФОРМА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЯЛОВА К.М., ЛИМАР Н.М.

Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське, Україна

Невпинне зменшення аудиторних годин навчальних дисциплін з одного боку та підвищення вимог до фахівців на ринку праці з іншого, ставлять перед науково-педагогічним персоналом завдання застосування інноваційних підходів провадження освітньої діяльності з метою забезпечення високого рівня підготовки здобувачів вищої освіти (ЗВО). Окрім ефективного проведення аудиторних занять на особливу увагу заслуговує організація самостійної роботи ЗВО, оскільки частка годин самостійної роботи може досягати 70% від загального обсягу годин навчальної дисципліни для денної форми навчання та 90% – для заочної. Стрімкий розвиток інформаційних технологій (ІТ) дозволяє застосовувати комп'ютерну техніку не лише для обробки, збереження та видачі інформаційних ресурсів, але і в якості інформаційно-комунікаційних засобів навчального середовища [1, с. 25]. В свою чергу системи електронного та дистанційного навчання (ДН) можуть виступати ефективним інструментарієм підтримки самостійної роботи ЗВО та мотивації їх до пізнавальної діяльності.

Розвиток технологій ДН пройшов етапи від розповсюдження навчальних матеріалів засобами електронної пошти до відкритих платформ он-лайн курсів (Massive Open On-line Course – MOOC) – навчальних курсів із масовою інтерактивною участю, застосуванням технологій ДН та відкритим доступом через Інтернет. Академічна MOOC-платформа – це інформаційна систем, що забезпечує процес набуття знань на відстані, характерною особливістю якої є відповідність електронного контенту платформи до змісту освітньо-професійних програм підготовки ЗВО, навчальних планів відповідних спеціальностей, робочих та навчальних програм дисциплін [2, с. 201].

Не зважаючи на те, що академічна MOOC-платформа є веб-орієнтованим програмним застосунком, в ході її реалізації повинні враховуватися сучасні досягнення в галузі педагогіки, а способи надання її контенту повинні створюватися з урахуванням навчальних методологій, теорій та технологій вирішення освітніх задач.

Самостійна робота ЗВО в рамках будь-якої навчальної дисципліни розподіляється наступним чином: підготовка до лекцій та лабораторних (практичних, семінарських) занять, опрацювання тем, що не входять до

лекційного матеріалу, підготовка до оцінювання отриманих знань (поточний та підсумковий контроль). Функціональність академічної МООС-платформи, навігаційні маршрути та схеми діалогу із користувачем повинні відповідати логіці викладання навчальних дисциплін, не порушувати структурно-логічних схем викладання навчального матеріалу, але забезпечувати можливість індивідуалізації навчальної діяльності, яка полягає в наданні альтернативи для способу отримання знань, а саме:

- оволодіння текстовим теоретичним матеріалом при читанні з монітору;
- використання мультимедійної підтримки подання інформації: перегляд навчальних відеоматеріалів, відео лекцій, використання голосових інструкцій і голосового супроводу, інфографіки тощо;
- застосування режиму енциклопедії, сформованої із списку визначень та понять кожної навчальної дисципліни, що заслуговують на особливу увагу;
- набуття знань через виконання тестових завдань з однією правильною відповіддю, із вибором декількох правильних відповідей, завдань на встановлення відповідності та завдань із відкритою відповіддю; надання відповідей на контрольні запитання тощо;
- проведення самооцінювання набутих знань, виконання індивідуальних практичних завдань, освоєння контрольних прикладів тощо.

Від впровадження академічної МООС-платформи можна очікувати на наступний соціальний ефект:

- - підтримка належного рівня підготовки ЗВО в умовах невинного зменшення аудиторного навантаження та підвищення інтелектуального потенціалу молоді за рахунок самоорганізації самостійної роботи та навчання;
- - позитивний вплив на творчу активність та рівень ІТ-компетенцій науково-педагогічного персоналу та ЗВО у відповідності до інновацій та нововведень у сфері ІТ.

Література:

1. Yalova K. Challenges and prospects in development of e-learning system for IT students / K. Yalova, V. Zavgorodnii, L. Sorokina, M. Romanukha // International Journal of Continuous Engineering Education and Life-Long Learning. – 2016. – Vol. 26. – №. 1. – PP. 25–43.
2. Ялова К. М. Універсальна функціональна модель академічної Massive open on-line course платформи // К. М. Ялова, К. В. Яшина // Вісник Хмельницького національного університету. – 2017. – № 3 – С. 201-208.

ЗМІСТ**МОДЕРНІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ОСВІТИ**

Kondratenko O., Bachinskyi V. Modernization of higher education in the European union	4
Levchuk K.O. Problems of higher education in modern society	5
Аксьонова І.М., Денисенко В.Ю. Перспективи створення освітнього кластеру академії	7
Білега О.В. Куди та чому тікають українські абітурієнти?	10
Дейниченко Г.В., Афукова Н.О., Касьян С.С., Пилипенко І.Л. Наступність компетентностей як умова реалізації неперервної технічної підготовки в системі «коледж - ВНЗ»	12
Димитрієва Н.А., Іванюта Г.А. Сучасність і освітній процес	14
Єрмакова С.С. Провайдинг освітніх інновацій на засадах диверсифікації	16
Єрмакова С.С., Божко Е.М. Гармонійне моделювання у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців	19
Захарчук В.В. Проблеми розвитку вищої освіти	22
Каранфілова О.В. Загальні принципи розвитку креативності в освіті	25
Ковров А.В., Крутій Ю.С., Ажаман І.А. Освітня програма як інструмент задоволення потреб стейкхолдерів	26
Комлєва Т.О. Quest-екзамен з математики. Досвід проведення	29
Могиленко А.Р., Антонюк С.А. Социальная институционализация науки	31
Новосад В.М. Вища освіта у підготовці фахівців за спеціалізацією геодезія	34
Резніченко М.І. Управління педагогічним процесом підготовки фахівців образотворчого мистецтва	37

Хоменко О.И., Гераскина Э.А., Даниченко Н.В. О проектно-модульном обучении в технических учебных заведениях	39
Хорсева Л.Ю., Чумак Л.А. Математическая составляющая высшего образования	42
Хохлова О.А. Проблема фахової самореалізації випускників хіміко-технологічних ВНЗ	44
Хропот С.Г., Олійник В.Д. Роль і місце спеціалізації в системі підготовки фахівців з вищою освітою	46
Чернишев В.Г., Шинкаренко В.М., Корсун Л.М., Ковальова І.Л. Шляхи підвищення якості математичної освіти	48
Шевченко Т.В. Актуальні напрями модернізації змісту освіти	51
Шишкалова Н.Ю. Про взаємодію сфер вищої освіти і провідних підприємств	52
Юрковський Р.Г., Шишкалова Н.Ю. Про європейські стандарти вищої освіти в Україні	53

ЗАВДАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Lyashenko T.V. The need for knowledge will remain!	57
Ажаман І.А., Азарова І.Б., Ширяева Н.Ю. О компетенциях проектных менеджеров	58
Антонюк С.А. О культурной составляющей образования	61
Бойко М.М. Підготовка конкурентноспроможного фахівця в педагогічному університеті	64
Гайошко Л.О. Гуманітарні аспекти вищої військової освіти	67
Горбенко А.О. Формування професійної культури майбутніх художників у процесі сучасної мистецької освіти	69
Кадиевская И.А. Перспективы морального воспитания в современном обществе	71

Корнило І.М., Гнип О.П. Адаптація випускника ВНЗ до умов ринку праці	73
Кравцов Д.С., Єрмакова С.С. Сучасні тенденції у фізичному вихованні та їх вплив на архітектуру спортивних комплексів навчальних закладів	75
Краснянська Н.Д. Особливості формування політичної культури студентської молоді	77
Лотник М.К. Громадянське і національно-патріотичне виховання – пріоритетні напрямки розвитку освіти в Україні	80
Лукашенко Л.Э., Олейник Н.В. Проблема формирования коммуникативной компетентности у студентов	83
Луценко Н.М. Особливості формування толерантності у студентів медичного коледжу	85
Марцева Л.А., Митинський В.М. Формування професійно значущих якостей майбутніх фахівців технічного профілю	87
Мацегора Н.А., Бабуріна О.А., Шпота О.Є., Смольська І.М., Лекан О.Я. Важливі аспекти академічної доброчесності при підготовці медичних спеціалістів	89
Мороз К.С. Мовленнєва діяльність як категорія лінгводидактики	92
Огороднийчук І.А. Правовая социализация личности	95
Руснак І.М. Культура професійного общения студентов технического ВУЗа в структуре его профессиональной деятельности	96
Сахацький М.П., Сахацький П.М. Маркетингова підготовка фахівців	99
Серьогіна Н.В., Петрищенко Н.А. Особливості виховної роботи кураторів	102
Ситникова В.А., Ситников В.С. Психофизиологические особенности повышения эффективности обучения	104
Сорокопуд І.О. Проблеми формування навчальної мотивації студентів у викладанні малюнку	106

Суханов В.Г., Выровой В.Н., Суханова С.В. Творчество как предмет обучения	108
Цубенко В.Л., Осадчий В.С. До питання про розвиток гуманітарної освіти у технічних вищих навчальних закладах України	110
Чугаєва Н.Ю. Діяльність педагога-наставника як основа розвитку конкурентоспроможного фахівця	113
Шаповал М.М., Троц В.М. Модернізація вищої освіти Україні в контексті сучасних викликів	114
Яворська Т.Я. Організація проблемного навчання на заняттях української мови	117

РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТІ

Агаєва О.А. Особенности профессиональной адаптации начинающего преподавателя высшей школы	121
Бабій І.М., Борисов О.О. Запровадження інновацій в академії на основі інтеграції науки, освіти і ринку технологій	123
Безбородова Н.В. Використання синанон-методу при вивченні будівельних дисциплін	124
Бикова С.В., Каминская Н. Значение психологии управления в профессиональной подготовке специалистов строителей	127
Бурлак Г.М., Вілінська Л.М., Писаренко О.М., Слесаренко О.В. Профорієнтаційна робота внз в умовах модернізації системи освіти	129
Валевська Л.О., Овсянникова Л.К. Методичне забезпечення та організація навчального процесу студентів при виконанні науково-дослідної роботи	130
Ветрогон О.В. Інноваційні технології навчання	131
Вікторов О.В., Перпері А.О. Системний підхід при викладанні інженерної графіки	132
Вікторов О.В. Властивості проектування в навчанні інженерної графіки	134

Воинов А.П., Димитрова Ж.В., Элькин Ю.Г., Голубова Д.А. Использование студентами инновационных решений в учебном проектировании	136
Войтенко И.В. Мультимедийные технологии в учебном процессе	138
Єрмакова С.С., Шишман З.І. Архітектурна освіта у системі екопроектування	141
Захаревская Н.С., Снядовская Т.Ю. Современные тенденции организации образовательного пространства	143
Іванова О.С. Рефлексивна культура як інтегративний показник елітарної освіти	146
Калина Т.Є., Константінова О.В. Землевпорядна освіта і наука в контексті реалізації цілей сталого розвитку України	148
Камбур О.Л. Критерії оцінювання відповідей учасників при проведенні II туру всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Інвестування»	150
Клименко Є.В. Активізація наукової роботи студентів, як фактор підвищення освітнього рівня	151
Козир А.В., Снитка В.І. Впровадження інноваційних технологій в освітній процес навчального закладу для удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення	153
Козубенко Ю.И. Инновационные формы организации саморазвития педагога как один из факторов профессионального роста в условиях реализации ГОС нового поколения	155
Мамаєв Л.М., Нікулін О.В., Романюк О.Д. Оптимізація проектування та технологічності механічних систем в навчальному процесі	158
Мартинов В.І., Казмирчук Н.В., Вировой В.М. Методи системного підходу при підготовці магістрів будівництва	159
Нікулін О.В., Наконечна Т.В. Використання інноваційних ресурсів при навчанні	161
Носенко В.М., Попов О.Г., Єгоренко О.С., Первак М.П. Ефективність нових методів навчання на кафедрі симуляційної медицини ОНМЕДУ	162
Носенко Е.Н., Волянская А.Г., Щурко Н.И., Рутинская А.В. Проблемно-ориентированный подход (ПООП) при обучении на кафедре акушерства и гинекологии ОНМЕДУ	164

Онищенко В.І., Первак М.П., Єгоренко О.С., Караконстантин Д.Ф. Переваги симуляційного навчання в підготовці лікарів	166
Петраш В.Д., Полунин Ю.Н. Перспективы совершенствования подготовки специалистов для эффективного освоения энергии низкотемпературных источников в Украине	167
Петров І.Л. Особливості дистанційного навчання іноземних мов у сучасній системі освіти	169
Попов О.Г., Кошельник О.Л., Єгоренко О.С. Самостійна робота (СР) студента - основа формування сучасного спеціаліста	171
Ракицька С.О., Жусь О.М. Досвід опрацювання конкурсних завдань для олімпіади з дисципліни «Інвестування»	172
Семенюк Б.Д. Моніторинг якості освіти у вищих навчальних закладах	175
Семчук П.П., Майстренко О.Ф., Куковський А.Г. Метод аналізу ієрархії (МАІ) в прийнятті управлінських рішень	177
Фроліна К.Л. Напрями інтеграції вищої освіти, наукових досліджень і інновацій	180
Харитонов А.А. Международные проектные семинары – как метод генерирования прогрессивных идей в архитектуре современной Украины	183
Черемних Г.І, Носенко В.М, Анцут О.А Тьюторство – як інноваційна методологія в навчальному процесі студентів ОНМЕДУ	184
Чабан Т.В., Гулла О.В., Чубач М.І., Бочаров В.М., Буйко О.О. Використання інтерактивних методів у навчальному процесі	185
Чунакова Н.Ю., Кизим О.Г. Застосування інноваційних методів викладання для формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти	186

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Бєлих Н.О. Методичне забезпечення та організація курсового і дипломного проектування	189
---	------------

Богдан О.В., Тарасевич Д.В. Використання сучасних технологій при організації самостійної роботи студентів	191
Бондаренко А.Є., Петров В.М., Жданов О.О. Застосування САПР в навчальному процесі	192
Герцев В.М., Стоянов О.М. Практика використання систем інтелектуального аналізу даних у науково-дослідницькій роботі на кафедрі неврології ОНМЕДУ	194
Гилодо А.Ю., Арсирій А.Н., Коршак О.М. Проблемы внедрения образовательных технологий в ВУЗе	195
Денисенко В.Ю., Лазарєва Д.В. Концепція розвитку ІТ спеціальності в ОДАБА	197
Лещенко Д.Д., Козаченко Т.А. Использование компьютерных технологий при изучении теоретической механики	200
Молчанова Ю.В. Внутрішній маркетинг – парадигма нового мислення в управлінні якістю підготовки фахівців	202
Себова А.Ю. Применение современных информационных ресурсов для обеспечения качественного образования и науки	205
Старостенко В.В., Семикіна Н.О. Удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки	206
Фесік Л.О., Сорокіна Н.В. Оновлення технології навчання на основі іноваційно-інформаційного забезпечення	209
Чернєва О.С. E-LEARNING як вдосконалення системи освіти та науки	211
Яксманецька Р.В. Удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки	212
Яланжи Л.Д., Тарай М.Г. Развитие пространственного мышления с помощью информационных технологий на занятиях по математике	214
Ялова К.М., Лимар Н.М. Академічна MASSIVE OPEN ON-LINE COURSE-платформа як засіб підвищення якості самостійної роботи здобувачів вищої освіти	216